

1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010

**GENEALOGYSK
JIERBOEK**

STANLEY PARK

1911

THEATRE

1911

GENEALOGYSK JIERBOEK 2002

FRIESKE AKADEMIE
BIBLIOTEK
LJOUWERT

b.l Ks-Gene

GENEALOGYSK JIERBOEK 2002

ûnder redaksje fan
Ype Brouwers, Onno Hellinga,
Reid van der Ley,
Pieter Nieuwland en Hein Walsweer:
heraldysk meiwurker: Rudolf J. Broersma

Nr. 940

© Fryske Akademy – Ljouwert/Leeuwarden – 2002

ISBN 90-6171-940-2

NUGI 647

ISSN 0928-0480

Ut dizze útjefte mei neat fermannichfâldige wurde op hokker wize ek, sûnder dat dêr skriftlike tastimming fan de Fryske Akademy oan foarôfgiet.

Foarsafier't it meitsje fan kopyen út dizze útjefte tastien is op grûn fan artikel 16B Auteurswet 1912^j, it Beslút fan 20 juny 1974, Stbl. 351, lykas wizige by it Beslút fan 23 augustus 1985, Stbl. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, moatte de dêrfoar wetlik ferskuldige fergoedingen foldien wurde aan de Stichting Reprorecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen).

Foar it oernimmen fan in part of parten út dizze útjefte yn blomlêzingen, readers en oare komplikaasjewurken (artikel 16 Auteurswet 1912) moat kontakt opnommen wurde mei de útjouwer.

De redaksje kin net oansprutsen wurde op ynhâld of strekking fan ûndertekene stikken.

YNHALD

side

Anne Hielke Lemstra	Familie Lemstra, nageslacht van Sible Attes uit Lemmer	7
Gerrit Jan Exoo	Kwartierstaat van Baukje Maria Spaan	56
Onno Hellinga	Alde famyljeantekeningen fan Knijff, Mellema van Oosterzee en Wigara, de skoanfamylje fan Sibrandus Lubbertus	99
Reid van der Ley	Friese bedelaars in Veenhuizen en Ommerschans (1834-1859)	186
Fryske Rie foar Heraldyk	Wapenregistraasje	201

FAMILIE LEMSTRA, NAGESLACHT VAN SIBLE ATTES UIT LEMMER

In 1811 is de naam Lemstra (en één variant) in tien gemeenten in Friesland door zeventien personen aangenomen of bevestigd. Zeker tien van deze zeventien comparanten woonden in of waren afkomstig uit Lemmer, Oldelamer of Nijelamer. In Lemsterland is de familienaam aangenomen door de broers Bartele Jelles (VIa) en Jan Jelles (Va.7), beiden dan nog ongehuwd en woonachtig in Oosterzee. Al vanaf omstreeks 1650 is de naam Lemstra bij deze familie in gebruik.

Omstreeks 1978 begon ik met stamboomonderzoek naar mijn eigen familie. Al snel werd duidelijk dat zij oorspronkelijk niet uit Lemmer afkomstig was, maar dat de familienaam ontleend was aan het dorp Nijelamer. In het gemeentearchief van Lemsterland kwam ik geregeld ‘andere’ Lemstra’s tegen, die eveneens mijn interesse wekten. Een jaar of drie geleden heb ik het plan opgevat die familie helemaal in beeld te krijgen, waarvan hier het resultaat volgt.

De stamreeks van de hierboven in 1811 genoemde broers Lemstra was vrij snel op te voeren naar stamvader Sible Attes, in 1640 eigenaar van stemnr. 15 te Lemmer. Spoedig bleek ook de relatie met de inmiddels gevonden ‘predikantentak’. Zoon Bernardus van de stamvader was hervormd predikant, evenals zijn zoon en twee kleinzonen. Van de nakomelingen van ds. Bernardus is Elske Lemstra (IVb.1), overleden in 1773, de laatste naamdraagster. Door haar zoon Hanzo Buma is de naam Lemstra toegevoegd aan zijn eigen naam. De zo ontstane naam Lemstra van Buma bleef tot in de eerste helft van de 20ste eeuw in gebruik. Opmerkelijk is dat de naam Lemstra in deze familie nog steeds in gebruik is als voornaam.

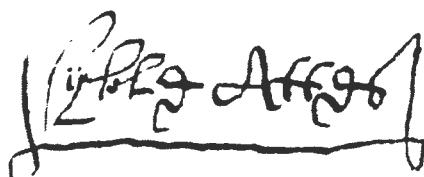
Nakomelingen van de andere zoon van de stamvader, Bartle Sibles (IIb), bleven tot 1902 in Lemsterland wonen, met name in Lemmer en Oosterzee. Onder zijn nageslacht vinden we veel (veer)schippers en kooplieden en eenmaal een mr. timmerman. In de 18de en 19de eeuw zijn meerdere Lemster veerdiensten in eigendom van leden van deze familie geweest. Al vanaf de eerste helft van de 18de eeuw vertrekken nakomelingen naar Amsterdam. In 1902 was het Jochem Sibbeles Lemstra (VIIb), die als laatste van de familie uit Lemsterland vertrok om zich eveneens in Amsterdam te vestigen. De thans nog in Lemmer wonende Lemstra’s zijn geen van allen rechtstreeks gerelateerd aan de hier beschreven familie.

Al in de 18de eeuw is onderzoek gedaan naar de predikanten in deze familie. Van ds. R.P. Reddingius (1734-1808) zijn veel genealogische aantekeningen bewaard gebleven van veelal Friese predikantenfamilies.¹ Van het door hem gemaakte overzicht is dankbaar gebruik gemaakt. Onjuistheden zijn daarin nagenoeg niet aange troffen, maar aanvullingen erop des te meer. In 1982 verscheen de kwartierstaat van Elisabeth Vlaanderen (VIIId.4), wier moeder een Lemstra was.²

Tweemaal is in deze genealogie ruimte gegeven aan een stiefzoon, namelijk Hanso Yges Meynema (IIc) en Reinske Reinskes Posthumus (IIIe). Hun levenswandel was zo nauw met die van de Lemstra’s verbonden, dat het anders ondoenlijk zou zijn die familie afdoende te kunnen beschrijven.

Genealogie

I. Sible Attes, executeur te Lemmer (1615-1639), belastingpachter (1630-1636), overl. 1640/42; tr. 1. Lemmer 1620 Tiaert Bontedr, van Lemmer, waarschijnlijk overl. vóór 1628; tr. 2. Lemmer [1628/29] Wytske Bartels, overl. febr. 1667/okt. 1669. Zij tr. 2. Follega 26 okt. 1645 Ige Hances Meynema, van Dijken, dijksdeputeerde van het waterschap De Zeven Grienden en de Stad Sloten, overl. Lemmer 8 nov. 1671, zoon van Hans Iges en Trijnke Noolledr (zij trouwden Gerecht Doniawerstal 15 okt. 1624); Ige Hances Meynema tr. 2. Lemmer 3 okt. 1669 Fedtie Sybes Reynalda (Regnalda), van Joure.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Sible Attes". The signature is fluid and cursive, with a large, stylized initial 'S' and 'A'. It is enclosed in a simple rectangular frame.

De oudste vermelding van Sible Attes komt uit het archief van het waterschap De Zeven Grienden en de Stad Sloten: in 1615 is hij executeur van 'Lempsterlandt'. Jaarlijks vindt de aanbesteding van openbare werken door het waterschap plaats. In de periode tot 1639 wordt Sible Attes geregeld genoemd, veelal als borg voor de aannemers. In 1627 dienen Sible Attes en Sijbrand Heeres, mede namens de ingezetenen van 'Oeglebuijren', bij Gedeputeerde Staten een rekest in met het verzoek ervoor te zorgen dat er op kosten van het waterschap versterkingen aan de paalwerken worden aangebracht wegens de 'grote inundatiën ende stormen van wateren'. De dijkgraaf wordt opgedragen daarin te voorzien. 'Oeglebuijren' is kennelijk een huurtschap onder Lemmer.³

In de jaren 1630-'36 wordt Sible Attes enkele malen genoemd als belastingpachter. In 1630-'31 en 1631-'32 pacht hij voor respectievelijk 7700 en 7400 carolusgulden (cg.) de belastingen op turf en brandhout.⁴ Daarnaast wordt Sible Attes tweemaal vermeld als borg voor andere belastingpachters. In 1630 staat hij garant voor de helft van 14.700 cg. en in 1631 voor de helft van 6700 cg.⁵ In 1634 is Sible samen met Jan Thijssen Colthoff en Pieter Lieckles Lieklama pachter van 1/3 deel van de belastingen op 'vreemde bieren over geheel Vrieslant'. Deze drie pachters, die onderling voor elkaar borg staan, blijken betalingsproblemen te hebben. Er moeten aanvullende horgen worden gesteld.⁶

In 1635 heeft Willem Lefferts, die in 1634 borg stond voor Sible Aetes, een betalingsachterstand op pacht van het gemaal in Sloten. In juli 1636 wordt Rinco van Lyklama, grietman van Weststellingwerf, daarom aangesteld als (aanvullende?) borg voor Willem Lefferts en Sible Attes.⁷ Sible Attes uit Lemmer en Marten Obbes, Willem Lefferts en Aucke Hajtzes uit Balk hadden gezamenlijk ingetekend op de verpachting van hoofdgelden van mens en dier in Haskerland en Sloten en omstreken. Vanwege een volksoproer in die periode hadden ze geen belastinggelden kunnen innen, terwijl ze wel aanzienlijke kosten hadden moeten maken, onder andere voor het 'drucken van verscheijdene billieten'. Wegens het uitblijven van

opbrengsten schrijven Gedeputeerde Staten de verpachting opnieuw uit, zonder dat Sible c.s. voor de door hen gemaakte kosten vergoeding krijgt. Het protest hier tegen zal Sible niets opleveren.⁸

In 1635 winnen Sible Ates en Wyts Bartels, echtelieden te Lemmer, een proces voor het Hof van Friesland tegen Uylcke Martens en Antie Wybedr, echtelieden aldaar, om aflossing van een schuld van 1000 philipsgulden (phg.). Er is sprake van een reversaal van 10 dec. 1635.⁹ In 1640 is Sible Ates eigenaar en gebruiker van stemnr. 15 te Lemmer, namens zijn kinderen eigenaar van de helft van stemnr. 42 te Follega en 'nomine proprio' (voor zichzelf) eigenaar van stemnr. 43 aldaar.

Wijdske Bartels en Aeth Geerts
bekrachtigen het bijleggen van hun ruzie.

*dit is
dag 11
van
1640
te
Lemmer
bij
het
Gerecht
van
Lemsterland
tegen
Andries Poppes
in
kwaliteit
en
tegen
Idts Claeses
in
juni
1643
staat
zij
tegenover
Ige Hanses
Meinema
in
okt.
1643
volgt nog
een zaak
tegen
Gaucke
Gerbens.
In
dec.
1644
en
juli
1645
staat
Wijdske
Bartels
voor
het
Gerecht
van
Lemsterland
tegenover
Jochem Jans
c.s.
Mogelijk
is deze
Jochem
identiek
aan de vader
van Tijtte
Jochems
(IIb).
Waarschijnlijk
betrifft dit
een vervolg
op de eerder
genoemde zaak
uit maart
1640.*

In febr. 1640 voert Sibble Aetes voor het Gerecht van Lemsterland een proces tegen Jan en in maart van dat jaar speelt een zaak tegen Fockes en Jochem Jans.¹⁰ Op 1 sept. 1642 vragen de weduwe Wijtske Bartels en Aeth Geerts om vergiffenis voor de woordentwist die zij onderling hebben gehad. In mei 1643 procedeert Wijdske Bartels (weduwe van Sibble Ates) c.s. tegen Andries Poppes in kwaliteit,¹¹ in juni 1643 staat zij tegenover Idts Claeses¹² en in okt. 1643 volgt nog een zaak tegen Gaucke Gerbens.¹³ In dec. 1644 en juli 1645 staat Wijdske Bartels voor het Gerecht van Lemsterland tegenover Jochem Jans c.s.¹⁴ Mogelijk is deze Jochem identiek aan de vader van Tijtte Jochems (IIb). Waarschijnlijk betreft dit een vervolg op de eerder genoemde zaak uit maart 1640.

Omstreeks 1646/47 staat Wijdske Bartels tegenover de 'gemene crediteuren' van Syttie Feytes.¹⁵ In april 1647 procedeert Wijdske Bartels, voor zichzelf en in kwaliteit, voor het Gerecht van Lemsterland tegen Broercke Ronckes,¹⁶ in kwaliteit, en tegen Foecke Sibbles cum uxore. Het eerste geschil gaat over een bedrag van 71 cg. Het tweede geschil komt in 1648 nogmaals voor, maar dan staat Ige Hanses tegenover Foecke Sibbles.¹⁷ In dec. 1659 voert Hauck Broerkes een proces tegen Ige Hanses Meinema.¹⁸ In juni 1648 heeft Ige Hanses het aan de stok met de kerkvoogden van Lemmer en die van Follega.¹⁹ In april 1654 verklaren Ige Hanses Meynema en Wijtske Bartels, echtelieden te Lemmer, dat zij 200 goudgulden (gg.) schuldig zijn aan N.N. (naam niet leesbaar). Deze akte is in 1671 bij het Gerecht van Lemsterland geregistreerd.²⁰ In dec. 1654 staat Wijdske Bartels, voor zichzelf en in kwaliteit, gesterkt met haar man Ige Hanses Meinema, tegenover de bijzitters Tietje Wabes en Temme Aegges, c.s. en in kwaliteit.²¹ In nov. 1655 procedeert Wijdske Bartels tegen de volmachten van Lemmer, Eesterga en Follega.²² In nov. 1660 is Ige Hanses Meinema medecurator over Pieter Obbes' erfgenamen.²³ In 1662 komen we Ige Hanses Meinema uit Lemmer tegen als dijksgedeputeerde in een geschil met Joucke Tieckes uit Follega.²⁴ In 1666 is Yge Hanses Meinema kerkvoogd van Lemmer.²⁵ Tijdens de optekening van de lidmaten van Lemmer in febr. 1667 vinden we Ige Hanses Meinema als diaken 'met Wijts Bartels sijn wijff'. In 1659 was Ige Meinema ook al dijksgedeputeerde.²⁶ Op 28 dec.

1659 koopt Rouck Broerkes uit Lemmer vastgoed van dijksgedeputeerde Meinema voor 250 cg.²⁷ Het lijkt te gaan om twee huizen in Follega en Oosterzee, mogelijk (delen van) stemnrs. 42 en 43 te Follega.

Voor het Gerecht van Lemsterland hebben meerdere rechtszaken plaatsgevonden, waarbij Ige Hanses Meijnema partij is. Zo voert hij in 1665 een zaak tegen Gerben Obbes²⁸ en procedeert hij in 1669 tegen Meijne Jans (getrouwde met Edts Jacobs).²⁹ In het eerste proces wordt hij veroordeeld tot het betalen van 23 cg. en 13 st. en in de tweede zaak tot het betalen van 13 cg. aan Meijne Jans. De zaak tegen Gerben Obbes speelt wellicht al vanaf 1656, want in sept. van dat jaar stond de ontvanger Ige Hanses Meinema, voor zichzelf en in kwaliteit, ook al tegenover Gerben Obbes.³⁰ Gerben moest toen 113 cg. aan Ige betalen, waarop hij 40 cg. mocht korten. Verder komen we Gerben Obbes in juni 1657 tegen, toen hij procedeerde tegen ds. Bernardus Lemstra (IIa).³¹

Op 3 april, 8 mei en 12 juni 1688 worden er maar liefst zo'n 25 verkopen voor het Gerecht van Lemsterland geproclameerd.³² De verkopers zijn steeds de gezamenlijke crediteuren van Wijske Bartels, huisvrouw van Igge Hanses Meijnema. Opmerkelijk is dat beiden circa 20 jaar daarvóór al zijn overleden. Mogelijk heeft men met de verdeling van de erfenis gewacht op het overlijden van zoon Bernardus in juli 1687.

Het betreft diverse percelen land en huizen in Lemmer, Follega en Oosterzee. Een (deel van een) leegweer in Follega wordt verkocht aan Jacob Andries. Mogelijk betreft dit stemnr. 43, waarvan Jacob in 1698 eigenaar is. Mintie Nolckes uit Eesterga koopt 3/8 part in Meinema sate te Follega, waarbij sprake is van twee stemmen (vermoedelijk stemnrs. 42 en 43). Heinse Piers, als curator over het weeskind van Roelof Piers, koopt 3/8 part van een leegweer in Follega. Heinse en Roelof zijn broers van Lieuwke Piers (IIb). De overige kopers zijn: grietman Tinco van Andringa; Ettie Rouckes en Antie Douwes; Pijbbe Hebbes en Jeptje Jans; Claes

Cornelis en Popcke Hilbrandts; Ane Nannes en Gelske Suijrts; Obbe Baukes' weduwe; Hajtie Teeckes Uittenhoff; Rintie Hallinga; Andries de Lange en Trijtje Carls; Sijbren Heeres en Grietie Carskes; Foucke en Sijske Wijbrens; en Oene Karskes en Rijntje Claeses. De verkoop brengt bijna 2000 gg. op.

Handtekening van Igge Hanses Meynema

In sept. 1690 verkoopt Foppe Ables, als gelastigde van de crediteuren van de door Wijscke Bartels nagelaten boedel, 3/8 part van een leegweer in Eesterga aan Nolcke Siuerdts te Ruighuizen.³³ Mede-eigenaren zijn Hijnse Piers (2/8 en 1/16 deel) en de Roelof Piers' wezen (2/8 en 1/16 deel). In jan. 1691 is bij de inventarisatie van het sterfhuis van Rintie Hallinga te Lemmer sprake van de koopbrief van de huizinge van Igge Hanses Meijnema te Lemmer.³⁴

Uit het huwelijk van Sible Attes en Tiaert Bontedr:

1. (?) Foeck Sibbeles, ged. Lemmer 16 jan. 1620.

Bij de doop is de vader vermeld zonder patroniem.

2. (?) Tiertke Sibbles, geb. omstr. 1620; tr. Lemmer 10 sept. 1643 Roelif Roeliffs, van 'Holtwolde'.

In febr. 1680 kopen Oene Hillebrants en Bartle Sibles, beiden voor de helft, een huizinge te Lemmer aan de Zijlroede voor 263 phg. van Sible, Lubbert, Claes en Wypck Roelofs. Het huis is belast met landslasten, te betalen aan Bartle Sibles c.s.³⁵

Kinderen: Antie, ged. Eesterga 15 sept. 1644, waarschijnlijk jong overleden; Sibble, ged. Lemmer 8 nov. 1646; Lubbert, ged. Eesterga 17 juni 1649; Claes, ged. Eesterga 13 juli 1651; Roelif, ged. Lemmer 18 dec. 1653; Trijntje, ged. Lemmer 2 maart 1656; Wijpck, ged. 13 febr. (vermoedelijk) 1658; en Antie, ged. 3 sept. 1660.

3. Foecke Sibbeles, ged. Lemmer 1622, lidmaat aldaar 1670, overl. aldaar 31 maart 1678; tr. (mogelijk) Lemmer 26 jan. 1640 Frouck Pijters, van Lemmer.

In 1647 procedeert Wijdts Bartels, voor zichzelf en in kwaliteit, voor het Gerecht van Lemsterland tegen Foecke Sibbles cum uxore.³⁶ Het volgende jaar speelt wederom een rechtszaak, maar nu tussen Ige Hanses en Foecke Sibbles.³⁷ In 1655 wordt Foecke Sibbles genoemd in verband met een scheepsbrief,³⁸ mogelijk een aanwijzing dat hij schipper is geweest.

Kinderen (ged. te Lemmer): Jantien (19 juni 1642); Sibble (9 maart 1645); Marij (11 febr. 1649); en Jantien (27 maart 1653).

Uit het huwelijk van Sible Attes en Wytske Bartels:

4. Bartel Sibbelesz, ged. Lemmer 6 mei 1630, jong overleden.
5. Bernardus Lemstra (1633), volgt IIa.
6. Bartle Sibles Lemstra (1635), volgt IIb.
7. Wijpchien Sibbelesdr, ged. Lemmer 17 nov. 1639.

Uit het huwelijk van Ige Hanses Meynema en Wytske Bartels:

1. Hanso Yges Meinema (1647), volgt IIc.

IIa. Ds. Bernardus Lemstra (zoon van I), ged. Follega 15 sept. 1633, predikant te Oosterzee (1655-1667), Oldeboorn en Nes (1667-1682) en Workum (1682-1684), overl. Workum 15 juli 1687;³⁹ tr. 1. Oosterzee c.a. 1660/'65⁴⁰ Froukje/Fouw Broers Mertsma, ged. Heeg 4 nov. 1632, overl. 1673,⁴¹ dochter van Broer Hanses en Froukje/Fouw Tjeerds; tr. 2. Oldeboorn jan. 1674 Maaike Ensius, van Tjalleberd, dochter van ds. Dominicus Nicolai Ensius, predikant in Aengwirden (1628-1672), en Elske Frederiks Rikkinga.

In 1651 wordt Bernardus uit Sneek (waar hij vermoedelijk op de Latijnse school heeft gezeten) als student filosofie aan de universiteit van Franeker ingeschreven.⁴² Op 17 juli 1653 doet Bernardus Lemstra aldaar belijdenis. Op 12 aug. 1655 wordt hij als lidmaat van Lemmer ingeschreven. In juni 1657 procedeert ds. Bernardus Lemstra voor het Gerecht van Lemsterland tegen Gerben Obbes.⁴³ In 1663 voert ds. Bernardo Lemstra, in kwaliteit, een zaak tegen Thijs Hanses.⁴⁴ Laatstgenoemde wordt veroordeeld om 181 cg. aan de predikant te betalen.

In 1660 legt dorpsrechter Hans Broers Mertsma van Heeg, als curator over zijn zusters Popck, Jancke en Tieerdtie, financiële verantwoording af sedert de boedelscheiding van mei 1657. De rekeningen betreffende Jancke en Tieerdtie worden aan ds. Bernardus Lemstra overgelegd.⁴⁵ Tieerdtie blijkt bij hem in de kost te zijn.

In 1667 overlegt ds. Bernardus Lemstra, als curator over Tieerdtie Broersdr

(dochter van Broer Hansis), een weesrekening aan Hans Broers (broer van Tjeerdie). Er blijken onder andere inkomsten uit eeuwige renten te Hommerts te zijn.⁴⁶

In sept. 1672 wordt de weduwe Aaltje Foppes uit Lemmer lidmaat van Oldeboorn. Zij is dienstmaagd bij ds. Bernardus. Op 20 april 1674 wordt Maeike Ensius uit Aengwirden lidmaat van Oldeboorn. Op 4 okt. 1682 wordt de predikant attestatie naar Workum verleend. Op 20 juni 1682 is ds. Bernardus Lemstra curator ad actum divisionis over Sible en Jochum, zonen van wijlen zijn broer Bartele Sijbles en Tijte Jochems.⁴⁷ Het opschrift van zijn bewaard gebleven grafsteen te Workum luidt: '(R) Ao 1687 den / 15 Iuli Is In Den Heere Gerust Den Eerw. WelGeleerde / D Bernardus Lemstra Dinaer -I-C tot Workum out 54 laer Hebbende het [.....]'.⁴⁸

In 1953 wordt aan ds. Dominicus Nicolai Ensius en zijn vrouw Elske Rikkinga postuum hulde betoond vanwege de reconstructie van de kerkboeken door de predikant na het afbranden van hun huis op 29 april 1671. Tijdens de brand kon alleen enig kerkzilver gered worden.⁴⁹

In de Tweede Wereldoorlog worden de twee klokken uit de klokkenstoel van Oudehorne door de bezetter geroofd. De kleinste van 275 kilo dateerde van 1617 en was een geschenk aan 'de jongelingen van Oudehorne voor het luiden van St. Thomas'. De inscriptie luidde onder meer: 'Dominicus Ensius Do Pastor in Aengwirden'.⁵⁰

Uit het eerste huwelijk:

1. Froukjen (1665), volgt IIIa.
2. Sibelius (1667), volgt IIIb.
3. Wijdske Lemstra, geb. 27 febr. 1670, ged. Oldeboorn/Nes 6 maart 1670; tr. Workum 19 maart 1693 Jacob Alberts, van Workum.

In 1691 koopt Jacob Alberts, burger van Workum, een huis en stede aldaar 'op 't Noord', aan de oostkant van de Wymerts, van Tijets Garckes.⁵¹ Mogelijk is Jacob een zoon van Albert Eigherts en Diuwer Sijbolts te Workum. Over hun kinderen Eighert (21 jaar), Jetscke (19 jaar), Jacob (17 jaar) en Trijn Alberts (12/13 jaar) worden op 22 febr. 1679 Wijbe Anis (aangetrouwde oom; overl. omstr. sept. 1681) en Meijnert Sijbolts (aangetrouwde neef) als curatoren aangesteld.⁵²

Kinderen (ged. te Workum): Barnardus (1 sept. 1695) en Eeuwe (28 dec. 1698; ten doop gehouden door ds. Lemstra).

IIb. Bartle Sibles Lemstra (zoon van I), ged. Lemmer 13 dec. 1635, havenmeester (1678-1681) en diaken van Lemmer (1680-1681), overl. 17 jan./20 febr. 1681; tr. 1. Lieuwkje Piers, dochter van Pier Taeckes en Grietje Haenckedr; tr. 2. (mogelijk) Joure 18 jan. 1663 Rinck Reins, van Joure; tr. 3. omstr. 1668⁵³ Tijte Jochems, ged. Eesterga 29 sept. 1633, overl. 20 okt. 1697, weduwe van Reinske Jochums (overl. kort vóór 23 nov. 1665),⁵⁴ dochter van Jochum Jans (ouderling van Lemmer) en Jacop Baukis.

Qartlef Rijpkes Lijf

Mogelijk is Rinck Reins identiek aan Rienck Renses die op 16 febr. 1666 te Lemmer op belijdenis wordt gedoopt. In 1667 is Tijte Jochems lidmaat van Lemmer. Omdat zij dan niet de vrouw van Bartle Sibles wordt genoemd, moet het

huwelijk waarschijnlijk nog voltrokken worden. Op 4 febr. 1672 doet Bartelt Sibbelesz, man van Tiet Jochems, belijdenis te Lemmer. Ook in 1680 worden zij vermeld als lidmaat van Lemmer en zijn dan woonachtig op de Havendijk (of het Havenhoofd). Bij de man, die havenmeester en diaken is, staat genoteerd: 'in der tijt doot'. In febr. 1679 krijgt Bartle Sibles trakttement uitbetaald als 'opsichter voor den jaere 1678 van 's Coninckswercken in de Lemmer'.⁵⁵

Op 26 dec. 1679 wordt Bartelt Sibbeles gekozen als diaken van Lemmer en op 11 jan. 1680 wordt hij als zodanig bevestigd te Eesterga. Op 17 jan. 1681 draagt dorpsrechter Piebe Hebbes Wiarda het administrerend diakenschap over aan Bartele Sibbeles, die daarvoor tekent met Bartel Sibbels. Ruim een maand later, op 20 febr., wordt melding gemaakt van zijn overlijden. Op 22 mrt. 1681 doet Tyte Jochems, weduwe van Barteld Sibbels Lemstra, afrekening aan kerkenraad en opvolger Ane Nannes.⁵⁶

In jan./febr. 1680 kopen Bartle Sibles en Tijte Jochems voor 40 phg. 2/10 en 1/5 part in een 'mad ende polle' in de 'Lemster buitenbrecken' en in een ander perceeltje aldaar van Claes Claesen Nijholt (voor 1/5 part), Pijbhe Hebbes Wijaerda (in zijn kwaliteit van diaken, voor 1/10 part) en Auck Boockes (vrouw van Hinne Obbes, ook voor 1/10 part).⁵⁷ Aan wie de rest toebehoort is niet duidelijk. Gelijktijdig kopen Oene Hillebrants en Bartle Sibles, elk voor de helft, voor 263 phg. een huizinge in Lemmer aan de Zijlroede, van Sible, Lubbert, Claes en Wypck Roelofs. Het huis is bezwaard met landslasten, te betalen aan Bartle Sibles c.s.⁵⁸ In juni 1681 protesteren Sjoerd Piers (voor de helft), Roelof en Heinse Piers (voor 3/8 deel) en Bartle Sibbles' weduwe (voor 1/8 deel) tegen de verkoop van 7 pondemaat (pm) door Rijckje van Solckema aan advocaat G. Atsma.⁵⁹

Blijkens de op 23 mei 1682 opgemaakte inventaris van het sterfhuis van Bartle Sibles was zijn inbreng in het huwelijk 150 cg. en bracht zijn vrouw Tyte Jochems 1025 cg. in. Het bezit wordt dan getaxeerd op 341-10 cg. Ds. Bernardus Lemstra is curator over de beide kinderen.⁶⁰

Uit de scheiding tussen Age Goyties, (turf)schipper te Lemmer, en zijn twee kinderen bij Rijnsktie Jochems in echte verwekt, blijkt dat hij in Lemsterland meerdere goederen in mandelig bezit heeft met Tiette Jochems, zoals 3 pm in de Lemster buitenbrecken. Met Hans Willem en Tiette Jochems bezit hij een klein perceeltje in Eesterga. Age Goyties hertrouwt in 1670 met Jesel Scheltes (dochter van Schultetus Everhardi). Er is in 1670 een bezit ter waarde van 1235 cg.⁶¹ Blijkens het floreenkohier van 1700 zijn bijzitter Hans Willem, Tijte Jochems' kinderen, Age Goijties' voorkinderen en IJde en Aefke Reinties, elk voor 1/4 part, eigenaar van 4 pm land in Idsert Goijties' uitgang (bezwaard met 27 st. aan floreenrente) en van nog eens 4 pm land (bezwaard met 1 floreen en 8 st.).

In 1700 zijn bijzitter Hans Willem (voor de helft), Reinske Reinskes en Sible en Jochum Bartels (voor een kwart) en Jacobje en Tryntje Ages (voor het resterende kwart) eigenaar van 3 pm land te Lemmer. Blijkens de proclamatieboeken verkopen de gebroeders Reinske Reinskes, Sible en Jochem Bartels rond 1700 onroerend goed in Lemsterland.

Omstreeks 1660-'63 doen Reinske Jochems en Tyte Jochems belijdenis te Lemmer. Reinske Jochems wordt op 23 jan. 1665 genoemd als diaken van Lemmer. Op 23 nov. 1665 heeft 'Aege Gooitens rekenschap gedaan weegens sin swager Reinske Joochems, in leeven diaken van de waare gereformeerde gemeente in de Lemmer'.

Reinske Jochems is dus kort daarvóór overleden. Tyte Jochems (getrouwde met Reinske Jochems, zoon van Jochem Geerts) en Reinskje Jochems (getrouwde met Age Goyties) zijn dochters van Jochem Jans, die op 23 jan. 1665 wordt vermeld als ouderling van Lemmer. In juli 1681 worden Jochum Jans en Reinske Jochems nog genoemd.⁶²

Uit het huwelijk van Bartle Sibles en Tyte Jochems:

1. Sibbele (1668), volgt IIIc.
2. Jochem (1673), volgt IIId.

*Gouwens Bartels
B.R. Reinskje Posthumus*

Sibbele Bartels

Uit het huwelijk van Reinske Jochems en Tyte Jochems:

1. Japijen Reinskes, ged. Lemmer 30 jan. 1660.
2. Jan Reinskes, ged. Lemmer 10 mrt. 1661, jong overleden.
3. Sijts Reinskes, ged. Lemmer 11 jan. 1663.
4. Reinske Reinskes Posthumus (1666), volgt IIIe.

IIe. Hanso Yges Meynema, ged. Lemmer 20 juni 1647, klerk te Lemmer (1669), secretaris van IJlst (1675-1694), burger aldaar 29 dec. 1681, overl. 1716/18;⁶³ tr. 1. Lemmer 11 maart 1671 Tjepckje Thysses Pecama,⁶⁴ van Langweer, overl. na 1675, weduwe van Sytse Jans Wierda (bijzitter van Doniawerstal), dochter van Tys Hylkes Pecama (bijzitter van Doniawerstal) en Elske Tiedgerus Schotanus; tr. 2. IJlst 6 sept. 1696 Antie Rinties Welman(d), van Sneek, overl. na 1717.

Op 13 mei 1669 wordt 'clercq' Hans Meinema te Lemmer vermeld als getuige.⁶⁵ Op 23 april 1671 doet Hanso Meinema belijdenis te Langweer. Op 3 mei 1674 worden Hans Meinema en Tiepkien Peekema lidmaat van IJlst, waar ze in 1707 nog als zodanig worden vermeld. Op 18 aug. 1717 wordt Antje Rintjes Welman, weduwe van de oud-secretaris Hanso Meynema van IJlst, lidmaat van Sneek.

Op 12 sept. 1673 en 19 okt. 1676 legt Hanso Meinema, als curator bonorum van wijlen dijksgedeputeerde Ige Hanses Meinema (zijn vader), financiële verantwoording af.⁶⁶ In 1673 wordt Hanso Meinema benoemd als curator over de drie kinderen van wijlen Sijtse Jans Wierda en Tiepckjen Pecama, zijn stieff kinderen.⁶⁷ In 1675 wordt de inventaris opgemaakt ten huize van Tiepcke Pecama, weduwe van Sietse Jans Wierda, die dan al hertrouwd is met Hanso Meinema. Hieruit blijkt dat Hanso een huis te Lemmer heeft gekocht, waarvoor hij geld heeft geleend van zijn stieff kinderen.⁶⁸

In 1698 kopen Hanso Meinema en Jackle Tiebbes, als curatoren over Sijmen Annes (nagelaten zoon van Geesjen Jans Vena), een huizinge c.a. met 2 stemmen (nrs. 45 en 46) te Oosterzee.⁶⁹ In nov. 1700 is de 54-jarige oud-secretaris van IJlst getuige bij een civiele rechtszaak voor het Hof van Friesland.⁷⁰ In 1700 is Hanso Meynema gebruiker van floreennr. 36 te IJlst, een perceel dat omschreven wordt

als ‘het Bloedig Pondemaat’ en dat eigendom is van de ‘gemeene armen der steede IJlst’. Datzelfde jaar is hij eigenaar van een sate in Heeg (floorennr. 54 en stemnr. 39 met twee stemmen), die verhuurd wordt aan Foeke Tietes. Dat bezit zal in jan. 1738 door Elske Meinema (IIIb.) worden verkocht.⁷¹

In 1640 is grootvader Teidger Ruardi eigenaar van stemnr. 20 te Luinjeberd, gebruiker is vader Thijs Hylkes. Tietgerus Reuwardi Schotanus is in 1623-1628 rector van de Latijnse school te Joure.⁷² In 1698 zijn ds. Sibelius Lemstra en Krijnne apotecar eigenaar, die respectievelijk gehuwd zijn met Elske en Wytske, dochters van secretaris Hanso Meijnema. In 1699 ontstaat tussen (de kinderen van) secretaris Meijnema en Jochem Bartoles Lemstra (IIId) een juridische strijd over de eigendom van stemnr. 20, die eerst voor het Gerecht van Aengwirden en vervolgens voor het Hof van Friesland wordt gevoerd. Secretaris Meijnema is een halfoom van Jochem. Waarschijnlijk eist Jochem Bartoles op basis van deze familielrelatie zijn rechten op, maar hij trekt aan het kortste eind.⁷³ Volgens het reëelkohier van 1734 is dit bezit in vele percelen verkocht.

Uit dit huwelijk:⁷⁴

1. Elske Meynema, ged. Langweer 10 dec. 1671; tr. (haar halfneef) Sibelius Lemstra (IIIb).
2. Wytske Meynema, ged. Langweer 19 aug. 1673, overl. Sneek omstr. 29 okt. 1705 (beluid aldaar); tr. IJlst 8 mei 1698 Cryn (Quirinus) Johannes Schultetus, geb. Oppenhuizen omstr. 1674, apotheker en burger van Sneek, overl. aldaar omstr. 21 dec. 1734 (beluid te Sneek), zoon van ds. Johannes Schultetus, predikant te Oppenhuizen en Uitwellingerga (1668-1681), Scharnegoutum en Loënga (1681-1685),⁷⁵ en Aefke Haytsedr. Hij tr. 2. Sneek 31 jan. 1707 Goikjen Faber, van Sneek.

Op 29 jan. 1693 doet Wytske belijdenis te IJlst. In 1698 zijn Joannis Joannis en Krijn Schultetus, beiden voor zichzelf en als curatoren over Schelte en Abraham Schultetus (kinderen van ds. Johannes Schultetus), mede-eigenaar van stemnr. 19 te Scharnegoutum. Ds. Johannes Schultetus is een zoon van ds. Schultetus Everhardus, predikant te Lemmer (1629-1649) en Jutrijp (1649-1678); zie ook IIb. In 1700 zijn ds. Ernestus Gladthair en de kinderen van ds. Schultetus eigenaar van floorennr. 7 te Oppenhuizen. Op 30 aug. 1709 wordt Crijn Schultetus benoemd als mede-voogd over Bavis, zoon van ds. Regnerus Thijssen en Trijntje Bavius (ged. Franeker 18 jan. 1674, dochter van Bavius Schultetus, apotheker en vroedsman aldaar).⁷⁶

Kinderen (ged. te Sneek): Tjepkien (6 sept. 1699) en Johannes Schultetus (25 sept. 1701, vermoedelijk beluid aldaar 8 okt. 1701).

IIIa. Froukjen Lemstra (dochter van IIa), geb. waarschijnlijk Oosterzee 1665, bij haar huwelijk afkomstig van Workum, overl. Heeg (?) na 1733; tr. Workum 17 nov. 1686 ds. Regnerus van der Molen (Meulen), rector van de Latijnse school te Joure (1686), predikant te Hoornsterzwaag c.a. (1692-1727), praeses en scriba van de classis Heerenveen, overl. jan./mei 1727.

In 1678 doet Froukje Lemstra belijdenis te Oldeboorn. Op 7 april 1687 wordt Froukje Lemstra, gehuwd met rector Van der Molen, met attestatie van Workum lidmaat van Joure. Ten tijde van de Spaanse Successieoorlog (1702-1714) is ds. Van der Molen legerpredikant.⁷⁷ Rond 1716 laten ds. Regnerus van der Molen en

de kerkvoogden Dirck Tjeerds en Luijtien Jans, allen in kwaliteit, een halve wijk veen zonder grond te Jubbega-Schurega, groot 17 morgen, decretaal verkopen aan Helmich Joukes en Gerben Abeles.⁷⁸ Op 28 dec. 1729 wordt Froukje Lemstra met attestatie van Oudehorne lidmaat van Heeg, waar ze als zodanig nog in 1733 wordt vermeld.

In 1699 koopt ds. Regnerus van der Molen, predikant te Oudehorne c.a., voor 421 cg. een stukje land te Nieuwehorne. In 1700 koopt hij voor 44-7-0 cg. de helft van een houtbos aldaar, dat in mandelig bezit is met Pier Hessels. Geregeld vinden we ds. Regnerus van der Molen (met zijn vrouw) vermeld als schuldenaar, bijvoorbeeld in 1706 (100 gg.), in 1708 (100 en 200 cg.), in 1715 (200 cg.), in 1716 (100 cg.), in 1718 (150 cg.), in 1720 (556 cg. en 14 st. en nogmaals 100 rijksdaalders), in 1721 (150 en 75 cg.) en in 1724 (40 en 50 cg.). In mei 1727 is de weduwe Froukje Lemstra 100 cg. schuldig wegens geleverde waren.⁷⁹ De schuld van 556 gg. en 14 st. uit 1720 betreft de levering van boeken door Aucke van der Molen (Meulen), boekverkoper en vroedsman van Workum, gehuwd met Tryntie Piers.⁸⁰ In juli 1721 is sprake van de erven van Tryntie Piers. Mogelijk is Aucke een broer van ds. Regnerus van der Meulen.⁸¹

Op 8 jan. 1727 wordt R. van der Meulen nog vermeld als scriba van de classis Heerenveen.⁸² Op 29 jan. 1728 wordt dr. Jacob van Jukkema, advocaat voor het Hof van Friesland, aangesteld als curator bonorum over de insolvente boedel van wijlen ds. Regnerus van der Meulen. Een inventaris is niet gevonden.⁸³ De kerk van Oudehorne is in 1788 gesloopt, maar het zilverwerk is bewaard gebleven. Op een schaal uit 1694 staat de volgende inscriptie: ‘Anne Elles en Merten Hinkes, ouderlingen. Dirck Tjeeds en Jochum Hendriks, Dejakenen. Regneris van der Molen, Predikant tot Oldehorne’.⁸⁴

Uit dit huwelijk:

1. Ds. Bernardus (Lemstra) van der Molen (Meulen), ged. Joure 25 sept. 1687, predikant en rector van de Latijnse school te Workum, overl. ‘zo ’t schijnt’ 1715;⁸⁵ tr. (ondertr. Workum 3 juni 1714) Lijk Pijters van Nes, ged. Workum 13 okt. 1689, overl. na 1749, dochter van Pytter Claeses van Nes (koopman en burgemeester van Workum) en Trijntje Rinsesdr. Zij tr. 2. Workum 18 febr. 1721 Hendrik Gerrits Breusecum, wachtmeester.⁸⁶ Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.

In 1707 wordt Bernardus ingeschreven als student aan de universiteit van Franeker.⁸⁷ Op 25 sept. 1709 wordt Bernardus met attestatie van Workum lidmaat van Franeker. Op 7 aug. 1710 wordt hij als kandidaat beroepen te Heerenveen⁸⁸ en vervolgens wordt hij predikant en rector van de Latijnsche school te Workum.⁸⁹ Bij zijn kandidaatsexamen in 1710 heeft hij met goed gevolg zijn kennis van het Grieks en Hebreeuws geëtaleerd (‘een besondere taalkunde getoont’).⁹⁰ In 1711 verzoekt vader Regnerus of zijn zoon Bernardus Lemstra ‘gedurende sijn afwesentheit na de legerdienst’ zijn plaats als predikant mag innemen; hetgeen ook zal gebeuren.⁹¹

In 1729 koopt Lisk van Nes c.s. voor 57 cg. de helft van de helft van 4 pm en 3 eisen land te Workum van Baukjen Rinses.⁹² In 1749 wordt Lisk Pytters van Nes als weduwe vermeld te Workum, woont ze alleen en heeft ze een ‘winkeltie’.

IIIb. Ds. Sibelius Lemstra (zoon van IIa), geb. Oosterzee 14 mei 1667, predikant te Makkum (1696-1732), overl. aldaar 8 jan. 1742;⁹³ tr. Makkum 6 juni 1697 (zijn halfnicht) Elske Meijnema, ged. Langweer 10 dec. 1671, overl. na 1749, dochter van Hanzo Yges Meijnema (IIc) en Tiepkien Tijsses Peekema.

Op 19 april 1691 doet Elske Meijnema belijdenis te IJlst. In 1698 zijn ds. Lemstra en Crijne apotheeker eigenaar van stemnr. 20 te Luinjeberd.⁹⁴ In het floreenkohier van 1700 wordt de naam van de eigenaar niet vermeld, maar er wordt wel gesteld dat er ‘verscheijdene procedures in cas van niaerneminge’ gaande zijn. Het stem- en floreenkohier van 1708 ontbreekt, maar in 1718 en 1728 zijn de erven van secretaris Meinema eigenaar. Vanaf 1738 wordt grietman Martinus van Bouricius als eigenaar vermeld.

In 1698 is secretaris Hanzo Meynema eigenaar van stemnr. 39 te Heeg (met 2 stemmen); gebruiker van de 93 pm is Foecke Tietes. In 1718 is ds. Sibelius Lemstra eigenaar. In jan. 1738 verkoopt Elske Lemstra de ‘zate en landen, huisinge, schui-re en watermolen’ aan Gerryt Bottes en Jayke Tenties. Huurder Jan Gerryts heeft nog recht op vier huurjaren. Het stemkohier van 1738 vermeldt evenwel grietman jr. Duco Geroldt Martena van Burmania als eigenaar en genoemde Jan Gerrits als huurder.⁹⁵

In ieder geval vanaf 1726 is ds. Lemstra eigenaar van 3½ morgen veenland, gelegen in Het Meer in Schoterland (reëelnr. 47). Na 1742 staan de erven van ds. Lemstra als eigenaar vermeld. Als gebruikers vinden we Wisse Hendriks (1726), Sijdts Helmigs weduwe (1737-1742), Wijger Zijdses (1744-1747) en Hendrik Wisses (1750). Daarnaast bezit ds. Lemstra, samen met de erven van secretaris Meynema, veenland in De Knijpe-Zuid (reëelnr. 10), dat in 1733 en 1744 wordt gebruikt door Gerben Ebeles. In 1790 zijn de erven van ds. Hanzo Lemstra nog altijd eigenaar van deze twee stukken veenland.

In 1749 staat Elske Meijnema als ‘de weduwe Lemstra, gemeen pastoorske’ te Makkum te boek. Haar huishouding bestaat uit twee personen boven de 12 jaar. De aanslag bedraagt 36-12-0, dat overeenkomt met een vermogen van ca. 4000 cg.

Uit dit huwelijk (moeder bij het dopen niet vermeld):

1. Tjepkien Lemstra, ged. Makkum 22 febr. 1698, jong overleden.
2. Bernardus (1699), volgt IVa.
3. Hanzo (1703), volgt IVb.
4. Johannes Lemstra, ged. Makkum 17 april 1707, jong overleden.
5. Yge Lemstra, ged. Makkum 5 maart 1713, jong overleden.

Volgens Reddingius zijn er vijf kinderen, van wie er drie jong overleden zijn.

IIIc. Sibbele Bartelis Lemstra (zoon van IIb), ged. Lemmer 20 sept. 1668, mogelijk schipper te Lemmer, overl. 1718/'25; tr. Lemmer 12 maart 1693 Romkjen Claeses Balk, van Lemmer, overl. na dec. 1730, dochter van Claes Martens, herbergier te Lemmer.

Op 26 juli 1693 kopen Sibbele en Romkjen voor 300 cg. ‘seeckere aeck ofte schip cum annexis’ van grietman Martinus van Scheltinga. Romkjes vader Claes Martens, herbergier te Lemmer, staat borg.⁹⁶ In 1699 krijgt Sible Bartels het aan de stok met Hendrik Bottes, executeur van Lemsterland. Er is sprake van ‘verbale injurien’.⁹⁷ In 1716 huurt Sibble Bartels een kamer (reëelnr. 146) van Nel Cornelis. In 1725 huren Romkjen Clases en Sijbe Hendrikx reëelnr. 165 te Lemmer van

grietman Regnerus van Andringa. Diverse kerken worden de broers Sibbele en Jochem Bartelles en hun halfbroer Reinske Reinskes Posthumus (IIIe) vermeld als gezamenlijke eigenaren in Lemmer. Zij zijn bijvoorbeeld in 1708 eigenaars van 1/4 deel van floreennr. 15 aldaar.⁹⁸ In juli 1713 heeft Douwe Bouwes, mr. lijnslager te Lemmer, voor geleverde winkelwaren een vordering van 8 cg. en 19 st. op Sible Bartels.⁹⁹ In 1718 zijn oom Sibble Bartels en Sipke Innes curator over Reinske Reinskes Posthumus (IIIe.4).¹⁰⁰ In 1725 worden Willem Willems en Jacle Jenties als curator vermeld. In dec. 1730 eist weduwe Romkjen Clases voor het Gerecht van Lemsterland van Obbe Obbes betaling van 5 cg. wegens ‘het leren naijen van sijn dochter Wijbrigh Obbis’.¹⁰¹

Uit dit huwelijk:

1. Bartele Sibbeles Lemstra, ged. Lemmer 27 okt. 1693, overl. vóór 1706.
‘Op dieseloe tijd heeft Tijtje Joccems weduwe het kind van haer soon Sibbele Bartels Lemstra, woonende in de Lemmer, te doop gehouden, welke zijnde als zoon genaamd is Bartele.’
2. Bartele Sibbeles Lemstra, ged. Lemmer 1 aug. 1706, mastenmaker in de Sandhoek (1738) en Taanstraat (1791) te Amsterdam, begr. (overleden aan de terring) Amsterdam (R.K.H.) 15 aug. 1791;¹⁰² tr. (ondertr. Amsterdam 21 maart 1738)¹⁰³ Anna Staapel, geb. Amsterdam omstr. 1687, wonende in de Lindestraat (1714), Sandhoek (1738) te Amsterdam, begr. Amsterdam (Eilandskerk) 24 jan. 1761, dochter van Cornelis Roelofs Staapel (varensman) en Rebekka Bleeksma.¹⁰⁴ Anna Stapel tr. 1. (ondertr. Amsterdam 4 mei 1714)¹⁰⁵ Jochem Meijer, geb. rond 1683, afkomstig uit Harlingen, elders staat Groningen,¹⁰⁶ theekoper in de Harteestraat te Amsterdam, begr. aldaar 1729. Uit het huwelijk van Bartele en Anna zijn geen kinderen bekend.
Op 16 april 1736 wordt Bartle Lomstra (!) uit De Lommert (!) ingeschreven als poorter van Amsterdam.¹⁰⁷ In 1744 leent Bartle Sibbes Lemstra 300 cg. aan zijn neef Bartele Jochems (IVc).¹⁰⁸ In juni 1764 ontvangt Aulus Bartels (IVc.2), als gelastigde van Bartele Sibbeles, 315 cg. van Joh. Cuijper inzake de schuld, die Aulus' inmiddels overleden vader Bartele Jochems aan Bartele Sibbeles had.¹⁰⁹ In juni 1754 lost de kerkvoogdij van Lemmer een obligatie van 500 cg. af aan Bartele Lemstra, die hij verkregen heeft van Reinske Reinskes Posthumus (IIIe.4). Tevens wordt dan de achterstallige rente (à 3%) over de jaren 1739-1754 voldaan.¹¹⁰ In 1761 betaalt Hendrik Hendriks het Middel op Begraven (4de klasse, 3 gulden) voor Annetje Stapel, wonende ‘op ’t Reale Eijland aan de Zandhoek’.¹¹¹
3. Klaes Sibbelesz Lemstra, ged. Lemmer 28 sept. 1710.

IIId. Jochem Bartelles Lemstra (zoon van IIb), ged. Lemmer 26 maart 1673, mr. timmerman te Lemmer, overl. 1730/’33; tr. 1. Molkwerum 25 dec. 1693 Ansch Feddes, van Molkwerum, overl. Lemmer 20 april 1707, mogelijk dochter van Fedderijck Fedderijcks Bleecker (te Molkwerum) en Luck Heres; tr. 2. Lemmer 29 juli 1708 Antje Gabriëls Schuringa, ged. Leeuwarden 23 aug. 1682, overl. Lemmer 1744/’49, dochter van Gabriël Schuringa¹¹² (burger van Leeuwarden, begr. Oldehoofsterkerkhof 29 juli 1689) en Teditje Johannes Wilgenrijs (begr. Oldehoofsterkerkhof 11 mei 1724).

Op 25 jan. 1694 doen Joghem Bartelles en Ansch Fedderichs belijdenis te Molk-

werum en op 23 jan. 1698 wordt zij lidmaat van Lemmer. Op 2 febr. 1710 doet Antje Gabriëls belijdenis te Lemmer.

In 1698 koopt mr. timmerman Jochem Bartels cum uxore voor 460 cg. een huizinge te Lemmer van Sicke Foockles.¹¹³ Datzelfde jaar verkopen de gebroeders Reinske Reinskes en Sible en Jochum Bartels te Lemmer voor 262 cg. een halve huizinge en plaats cum annexis aan executeur Hendrick Bottes cum uxore, die reeds eigenaar van de andere helft is.¹¹⁴ In 1700 verkopen dezelfde gebroeders voor 216 cg. een stuk land aldaar aan grietman Andringa.¹¹⁵ Te zelfder tijd verkopen Reinske Reinskes (voor 1/5 en voor 1/4 van 1/5 part), An Nolles, vrouw van mr. Claes Willems (voor 1/5 en voor 1/4 van 1/5 part), Teth Lijckles wegens haar kind bij Baucke Crijns (voor 1/5 part), N.N. te Terhorne als erfgenaam van Jacobjen Jacobs (voor 1/4 van 1/5 part) en Harmen Geerts (voor 1/5 en voor 1/4 van 1/5 part) voor 76 cg. een stuk land aan grietman Andringa, dat in mandelig bezit is met mr. Claes.¹¹⁶ Datzelfde jaar verkoopt Jochum Bartels de helft van een ledige plaats voor 40 cg. (en een riksdaalder tot een geschenk) aan Hendrick Bottes, executeur van Lemsterland. De andere helft is in bezit van Sible Bartels (IIIc). Namens hem verzoekt Foppe Abels het niaar.¹¹⁷ Deze plaats grenst ten oosten aan het door Hendrik Bottes in 1698 gekochte huis.

In 1701 spant Gellius Hillema van Bouricius een civiele rechtszaak voor het Hof van Friesland aan tegen Jochum Bartels Lemstra.¹¹⁸ In het desbetreffende dossier wordt verwezen naar een uitspraak van het Gerecht van Aengwirden van dec. 1699. Aldaar zijn rechtszaken gevoerd tussen Hanso Meijnema als eiser en Jochem Bartels Lemstra als gedaagde én tussen Jochem Bartels als eiser en Gellius Hillema van Bouricius als gedaagde. In het geding is vermoedelijk de eigendom van stemnr. 20 te Luinjeberd, dat in handen blijft van (de erfgenamen van) Hanso Meijnema.

In 1706 verkoopt Jochem Bartels een schaap voor 2 zilveren dukatons aan Claes Hettes.¹¹⁹ In aug. 1712 voert Jochem Bartels een proces voor het Gerecht van Lemsterland tegen Aeltje Rinkes, huisvrouw van Lammert Jelgers.¹²⁰ Deze rechtszaak hangt nog in jan. 1713.¹²¹ Zie verder bij Reinske Reinskes Posthumus (IIIe). Op 5 dec. 1715 eisen Imme Frericks en Jacob Jans, tichelaares te Makkum, voor het Gerecht van Lemsterland betaling van 73 cg. door Jochem Bartels wegens geleverde muursteentjes, kalk en estrikken.¹²² In mei 1715 eist Lijkle Hisses te Joure voor het Gerecht van Lemsterland betaling van 41 cg. en 11 st. door Jochem Bartels wegens geleverde jenever.¹²³ Op 14 jan. 1724 heeft Jochem in de herberg van Jan Rinties in Lemmer ruzie gemaakt ('verbale injurie') met Tjeert Thyssen te Heerenveen en wordt door het Gerecht van Lemsterland veroordeeld tot een boete van 24 gg.¹²⁴

In 1714 verkopen Jochum Bartels en Antie Gabriëls een huizinge met timmerhuis (en aan beide kanten de halve steeg) te Lemmer voor 625 cg. (en 1 dukaton tot een geschenk) aan Sanne Sjoukes cum uxore te Lemmer (waarschijnlijk reëelnr. 38).¹²⁵ Er wordt vastgelegd dat de verkopers er voor een huurbedrag van 30 cg. tot 1 mei 1715 mogen blijven wonen. Op 9 mei 1714 heeft Sanne Sjoukes de verkoopsom betaald. In 1716 is Jochem Bartels eigenaar en bewoner van een huis in Lemmer (reëelnr. 8).

In 1719 eist Jochem Bartels van Heerke Hylkes voor het Gerecht van Lemsterland 25-19-10 cg. wegens arbeidsloon en materialen, die gebruikt zijn bij het opknappen van het door Heerke bewoonde huis (waarschijnlijk reëelnr. 49, eigendom van

Griet Reins' erven). De gedaagde verwijst Jochem voor de betaling naar de eigenaar van het huis, maar Jochem krijgt het gelijk aan zijn kant: Heerke moet als opdrachtgever betalen.¹²⁶

In 1718 kopen Jochum Bartels en Antie Schuringa voor 280 cg. de door Hinne Piers gehuurde boerderij in Lemmer, begunstigd met 2 stemmen en bezwaard met 14-23-8 florenen (stemnrs. 4 en 5 oftewel reëelnr. 133), van Jan Fokkes en Fokke (?) Fokkes te Staveren.¹²⁷ Er blijkt in 1728 evenwel onduidelijkheid over de eigendom te bestaan, want dan melden de kohieren als eigenaar: Jochem Bartelies of de erfgenamen van wijlen de burgemeester Hylke Fockes. Niettemin is Jochum Bartels in 1729 eigenaar en gebruiker van reëelnr. 133 en in 1733 zijn z'n weduwe en zoon Bartele Jochums eigenaar van de door die zoon gebruikte boerderij. Nog datzelfde jaar wordt deze boerderij, gelegen aan de Rien, kosteloos afgestaan en overgedragen aan grietman Regnerus van Andringa, op voorwaarde dat de grietman 'van ons niet sal vorderen eenige agterstallige floreen, bestaande in een gepasseerde obligatie tot driehondert caroliguldens en eenige overgegeven restzedullen'.¹²⁸ Het reëelkohier van 1734 vermeldt de grietman heer Andringa dan ook als eigenaar en Nolle Sijnes als huurder. In het reëelkohier van 1733 staat vermeld dat deze boerderij geen huur meer waardig is (en derhalve als insolvent moet worden beschouwd).

In maart 1727 eist Sijtse Jans voor het Gerecht van Lemsterland van Jochem Bartels betaling van 11 cg. wegens de koop van een partij hooi.¹²⁹ In 1730 eist Jochem Bartelies voor het Gerecht van Lemsterland betaling door IJge Hylkes uit Joure wegens 'het door de winter voeren van twee koejen'. Bijzitter Sijmen Namnes zal pogingen ondernemen om 'de saak in der minne af te maken'.¹³⁰ In 1744 wordt Joghem Bartele weduwe gealimenteerd te Lemmer. In het quotisatiekohier (1749) komt zij niet meer voor.

Uit het tweede huwelijk:

1. Bartele (1709), volgt IVc.

IIIe. Reinske Reinskes Posthumus,¹³¹ ged. Lemmer 2 april 1666, koopman te Lemmer, overl. kort vóór 3 mei 1716; tr. 1. Lemmer 30 mei 1697 Reinskje Jelgers, ged. Eesterga 27 nov. 1668, bij huwelijk afkomstig van Lemmer, overl. vóór febr. 1701, dochter van Jelger Feytes (veerschipper) en An Lammertsdr; tr. 2. Lemmer 15 juli 1703 Atje Sjouckes,¹³² van Lemmer, overl. 1718/25; zij tr. 2. Lemmer 26 dec. 1717 Jan Simons, van Sneek.

Reinske is ten doop gehouden door zijn oom Aage Goytiens, waarbij in het doopboek staat aangetekend dat hij een kind van Tytie (Jochems) is. Vader Reinske Jochems is dan reeds overleden. Dit verklaart zijn voornaam en de door hem in gebruik genomen familienaam Posthumus: hij is postuum geboren! Op 29 april 1694 doet Reinske Reinskes Posthumus belijdenis te Lemmer. Op 16 jan. 1696 doet Reinskje Jelgers aldaar als jongedochter belijdenis, waarbij aangetekend staat dat zij (naderhand) is overleden. Op 5 febr. 1708 doet Atje Sjouckes belijdenis te Lemmer. Diverse malen treedt Reinske Reinskes Posthumus in de kerk van Lemmer op als doophouder: in 1698 van Jetske, dochter van Aucke Tjepkes en Jeltje Klazes; in 1703 en 1706 van twee kinderen van Eye Roukes en Japikje Ages (dochter van Age Goyties); in 1711 van Nenk, dochter van Koert Ennes en Teeke Fookes; en in 1715 van Anske, zoon van Theunis Anskes en Hiltje Harmens.

In maart 1699 koopt Reinske Reinskés Posthumus 2/5 deel van een huizinge en plaats in Lemmer van Hans Willems, bijzitter van Lemsterland.¹³³ In 1711 wordt hij gekozen tot administrerend diaken en in 1716, kort vóór zijn overlijden, nogmaals. Op 15 jan. 1718 worden Sibble Bartels (IIIc) en Sipke Innes vermeld als curatoren over de zoon Reinske Reinskés Posthumus. In april 1736 heeft de kerkvoogdij van Lemmer 15 cg. rente op een obligatie van 500 cg. uitbetaald aan Reinske Posthumus.¹³⁴ Deze obligatie zal later door Reinske worden overgedragen aan Bartele Sibbeles Lemstra (IIIc.2).

Van 1716 tot en met 1718 staat de weduwe Reinske Reinskés Posthumus vermeld als eigenaar van reëelhr. 94 te Lemmer. In 1719 wordt haar tweede man Jan Sijmons als zodanig vermeld. In 1725 worden de eigendomsrechten waargenomen door Willem Willems en Jacle Jenties, als curatoren over Reinske Reinskés Posthumus. In 1733 wordt alleen Jackle Jenties als zodanig vermeld en de gebruikers zijn dan Jacob Sjoukes en Meine Ales. Jacob Sjoukes' weduwe Trijntje moet in mei 1736 het huis verlaten, waarna Reinske het verkoopt aan bijzitter Nanne Anes.¹³⁵ Op 31 juli 1712 wordt in het lidmatenboek van Lemmer melding gemaakt van een conflict tussen Attie Sjouckes (huisvrouw van Reinske Reinskés Posthumus) en Aeltie Rinckes (huisvrouw van Lammert Jelgers) 'die daardoor nog in pleit zijn'.¹³⁶ De veroorzaaker hiervan, Frijke Sikkes (in 1711 gehuwd met Hanne Alberts), wordt tijdelijk uitgesloten van het Avondmaal.

Uit het eerste huwelijk:

1. Reinske Reinskés, ged. Lemmer 27 maart 1698, jong overleden.

In febr. 1701 krijgt hij als mede-erfgenaam van zijn grootvader Jelger Feytes ruim 1261 cg. Zijn moeder Reinskjen Jelgers is dan al overleden.¹³⁷

Uit het tweede huwelijk:

2. Reinske Reinskés, ged. Lemmer 28 okt. 1703, jong overleden.
3. Titie Reinskés, ged. Lemmer 17 mei 1705.
4. Reinske (Reijnier) Posthumus, ged. Lemmer 18 maart 1714, schoenmaker (1736, 1759), begr. Amsterdam (Noorderkerkhof) 29 aug. 1759; tr. Amsterdam (Noorderkerk) 15 april 1736 Trijntje Jans van der Meulen (Molen, Mulder), ged. Kollum 4 nov. 1714, overl. en begr. Amsterdam (Noorderkerkhof) 9 jan. 1750, dochter van Jan Popkes, mr. schoenmaker (1709) en 'peldegarstmolenaar' (1710) te Kollum, en Grietje Claases.

In 1718 zijn Sibble Bartels (IIIc) en Sipke Innes curator over Reinske. Moeder Atje Sjoukes verzoekt dan samen met haar huidige echtgenoot Jan Simons, afkomstig uit Sneek, om verdeling van de goederen die zij gezamenlijk met haar eerste man heeft bezeten.¹³⁸ In 1725 zijn Willem Willems en Jacle Jenties curator over Reinske en in 1733 wordt alleen Jackle Jenties als zodanig vermeld. Bij zijn huwelijk is hij 25 jaar oud, zijn z'n beide ouders reeds overleden en wordt hij geassisteerd door Hendrik Gerrits. Op 8 mei 1736 wordt schoenmaker Reijnier Reijniersz Posthumus poorter van Amsterdam. Hij is dan afkomstig uit Lemmer en woont aan de Korte Singel,¹³⁹ waar hij in 1742 nog altijd schoenmaker is.¹⁴⁰ In 1738 is Reinske Posthumus getuige bij het huwelijk van zijn neef Bartele Lemstra (IIIc.2). Na het overlijden van Trijntje Jans van der Meulen in 1750 betaalt Gijsbert Krol de aanslag voor het Middel op Begraven.¹⁴¹ In 1759 betaalt Marretje Willems voor het begraven van

*Reijnier Postumus.*¹⁴² Daarvóór was hij mr. schoenmaker aan de Haarlemmerdijk bij de Vismarkt.¹⁴³

Uit dit huwelijk (o.a.):

1. Atje Posthumus, ged. Amsterdam (Noorderkerk) 16 juni 1743, overl. aldaar 9 april 1813; tr. Amsterdam 6 nov. 1763 Jeremias Meyjes, ged. Amsterdam (Noorderkerk) 24 jan. 1734, scheepsbouwmeester, eigenaar van de werf 'Het Witte Kruis' aldaar, overl. aldaar 5 febr. 1793, zoon van scheepsbouwmeester Johannes Meyjes (1708-1798), afkomstig uit Langweer, en Antje van Kampen (1715-1770).

*Door samenvoeging van de heide namen ontstaat de familienaam Posthumus Meyjes, over welk geslacht diverse genealogische publicaties zijn verschenen.*¹⁴⁴

IVa. Ds. Bernardus Lemstra (zoon van IIIb), ged. Makkum 15 juni 1699, predikant te Oostermeer (1721), Staveren (1721-1726) en Workum (1726-1775), en rector van de Latijnsche school aldaar, overl. aldaar 3 april 1775, begr. Bolsward 11 april 1775; tr. Workum 27 okt. 1726 Hylkjen Monsma, van Bolsward, geb. 13 jan. 1703, overl. 10 april 1769,¹⁴⁵ begr. Bolsward 18 april 1769, dochter van Sipke Jans Monsma (burgemeester van Bolsward) en Bottje Lolles Repkama.¹⁴⁶

*In 1727 daagt Bernardus Lemstra, in kwaliteit, Johan Vegelin van Claarbergen, eveneens in kwaliteit, voor het Hof van Friesland.*¹⁴⁷ *Op 5 aug. 1726 is het beroep goedgekeurd van Bernardus Lemstra te Staveren naar Workum, waar hij tevens het rectoraat der Latijnse school bedient.*¹⁴⁸ *Op 12 dec. 1726 worden ds. Lemstra en Hylkien Monsma met attestatie van Bolsward lidmaat van Workum. In het lidmatenboek van Heeg, alwaar zijn broer Hanso predikant is, staat vermeld dat ds. Bernardus aldaar op 17 okt. 1728 preekt.*

*In april 1736 kopen ds. Bernhardus en zijn vrouw voor 383 gg. het door hen zelf bewoonde predikantshuis van de stad Workum.*¹⁴⁹ *In juni 1736 koopt hij voor 5 cg. een klein perceeltje grond, breed 3 roeden, gelegen aan het kerkhof te Workum.*¹⁵⁰ *Vier jaar later koopt Bernardus voor 526 gg. een huizinge aan de westkant van de Wimmerts te Workum van Anna Meijer, weduwe van Johannes van Dessel (in leven apotheker en vroedsman van Workum).*¹⁵¹ *In 1741 worden ds. Bernardus Lemstra en Hylkien Monsma eigenaar van de 'rectorsschole' (met een gedeelte van de hovinge tussen die school en de pastorie), die hun geschonken is door Trijntje Clases, huisvrouw van oud-burgemeester Claas Mellem.*¹⁵² *Ook dit perceel grenst aan het kerkhof van Workum.*

In 1744 bestaat zijn huishouding uit 4 personen. In 1749 staat hij vermeld als 'seer wel begoedigt', bestaat zijn huishouding uit 3 personen ouder dan 12 jaar en bedraagt de opgelegde aanslag 98-3-0 cg.

*In 1755 eisen Lolkje Monsma (vrouw van dr. Ime Adriaan Basseleur), Anna Monsma (vrouw van burgemeester Gerardus Oosterhuis), Hylkje Monsma (vrouw van ds. Bernardus Lemstra) en Jan Monsma - alle vier kinderen van Sipke Monsma en wijlen Bottje Repkama - voor het Hof van Friesland van Benjamina Siccam (weeduwe van ds. Samuel Aestwerda), dat zij een inventaris overlegt van de erfenis die zij verkregen heeft van Juliana Repkama (vrouw van ds. Hanso Stapert).*¹⁵³ *In 1772 blijkt dat deze kwestie nog steeds speelt, want dan dagen de vier genoemde kinderen Monsma de vier 'administratoren en directeuren van de Folgera Veenen'*

voor het Hof van Friesland.¹⁵⁴ De laatste vier zijn Johan Veginlin van Claerbergen (grietman van Doniawerstal), Livius van Haersma (grietman van Smallingerland), Saco van Tijens (volmacht ten landdage) en Fokke Sydses Reiding¹⁵⁵ (mederechter van Smallingerland). Uit de processtukken blijkt dat genoemde Bottie Repkama voor 1/7 deel erfgenaam was van Cornelis Hasart uit De Knipe (die eigenaar was van de Folgera Venen onder Noorderdrachten), en dat zij in dec. 1708 testeerde. In 1767 verkopen Bernardus en Hijkjen, als erfgenaam van hun zoon Sibelius Lemstra, met diens weduwe Elizabeth Reiding onroerende goederen te Workum. Op 16 juni 1771 viert ds. Bernardus zijn gouden ambtsjubileum met een preek over Psalm 71:17-19.¹⁵⁶ Zijn grafschrift luidt: 'Ds. Bernardus Lemstra / in leeven praedicant te Workum, / oud in 't 76ste jaar, overleeden / den 3 april 1775, en den 11 dito / hier bijgezet'.¹⁵⁷ In 1775 verkopen de erfgenamen van ds. Bernardus en Hijkjen Monsma vijf panden in Workum voor een gezamenlijk bedrag van 1408 gg.¹⁵⁸ Die erfgenamen zijn z'n broer ds. Hanso Lemstra te Heeg, voor de ene helft, en Lolkien Monsma (huisvrouw van Ime Adriaan Basseleur) en dr. Sipke Basseleur (ex testamento erfgenaam van zijn tante Anna Monsma), voor de andere helft. Op 8 aug. 1775 wordt de nalatenschap van ds. Bernardus Lemstra en Hijkjen Monsma geïnventariseerd inzake het collateraal, een belasting op erfenissen in de zilijn. Volgens de inventaris bedraagt de nalatenschap 7683-9-8 cg., waarover 192-1-2 cg. aan successiebelasting betaald moet worden.¹⁵⁹

Uit dit huwelijk:

1. Dr. Sibelius Lemstra, geb. Workum 2 jan. 1728, advocaat voor het Hof van Friesland, secretaris van Workum (1755-1766),¹⁶⁰ overl. Workum 20 mei 1766, begr. Bolsward (Martinikerk); tr. Workum 17 juli 1757 Elizabeth Sytzes Reiding, ged. Drachten 2 juli 1730, overl. aldaar 6 jan. 1799, dochter van Sytse Fokkes (bijzitter van Smallingerland) en Sjoukjen Arps Reiding te Noorderdrachten.¹⁶¹ Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.

Op 5 dec. 1749 doet Sibelius belijdenis te Workum en zijn vrouw Elisabeth Reidingh op 25 april 1760. In 1744 en nogmaals in 1749 wordt hij als student aan de universiteit van Franeker ingeschreven.¹⁶² Op 21 mei 1749 is Sibelius te Franeker tot doctor in de rechtsgeleerdheid gepromoveerd.¹⁶³ Zijn dissertatie is in druk verschenen.¹⁶⁴ In 1748 en 1758 compareert Sibelius Lemstra voor het Hof van Friesland als secretaris van Workum.¹⁶⁵ In 1758 wordt dr. Sibelius Lemstra aangesteld tot curator bonorum over de nalatenschap van wijlen de weduwe Sibolt Jetties.¹⁶⁶

In febr. 1767 verkopen Sibelius' ouders, die zijn erfgenaam zijn, de helft van een stukje land te Workum voor 11 gg. aan Hette Attema, burgemeester van Workum. Sibelius' weduwe Elizabeth Sijses Reijdingh verkoopt de andere helft.¹⁶⁷ Ds. Sibelius is in de Martinikerk te Bolsward begraven, waar zijn grafsteen nog altijd aanwezig is. In de Franse tijd is het familiewapen van de Lemstra's zorgvuldig uitgekapt.¹⁶⁸ Het grafschrift luidt: 'Sibelius Lemstra / in leven I.U.Dr meede / advocaat voor den Hove / van Friesland en secretaris / der stad Worcum oud in syn / 39e iaar geboren den 2 ianuary / 1728 overleeden den 20 may / 1766 is den 1 iuny in deese / kelder bygeset'.¹⁶⁹

IVb. Ds. Hanso Lemstra (zoon van IIIb), ged. (als Hans) Makkum 6 april 1703, rector en tweede predikant te Hindeloopen (1726-1728), predikant te Heeg (1728-

1775), overl. Sneek 22 juni 1778;¹⁷⁰ tr. 1. Heeg 7 maart 1734 Reinskjen Frankena (tweeling samen met zuster Blijda), ged. Staveren 25 febr. 1711, bij huwelijk afkomstig van Sneek, overl. 12 sept. 1749 (oud 38 jaar en 7 maanden), dochter van Eizo Frankena, dijkssecretaris te Staveren (1708), en Hendrica van Klinckenberg; tr. 2. Heeg 22 aug. 1753 Reineke Johannes van Beijma,¹⁷¹ ged. Makkum 30 okt. 1698, bij huwelijk afkomstig van Winsum (Henn.), overl. 24 mei 1760, dochter van Johannes van Beijma (konvooimeester te Makkum) en Aagtje Wilhelmus Hilbrandts (woont in 1749 te Winsum).

Op 17 maart 1723 wordt Hanso met attestatie van Makkum lidmaat van Franeker, waar hij theologie studeert en in de Voorstraat woont. Volgens het lidmatenboek van Franeker wordt hem op 18 april 1724 attestatie naar Bolsward verleend, maar op 20 juli dat jaar wordt ds. Hanso met attestatie van Franeker lidmaat van Staveren. Op 6 juni 1724 wordt Hanso Lemstra kandidaat en vervolgens als predikant door zijn vader ingezegend. Zijn huwelijk is eveneens door zijn vader ingezegend. In 1745 wijdt hij als predikant de nieuwe kerk te Heeg in met een preek over Psalm 122:1-2.¹⁷² In sept. 1775 besluiten Gedeputeerde Staten aan Hanso Lemstra, ‘oud in’t 73 jaar, zoo van wegens hogen ouderdom als verval van kragten en verzwakking van vermogen’, een jaarlijks pensioen van 300 cg. toe te kennen,¹⁷³ waarna hij op 29 okt. 1775 afscheid neemt van Heeg.¹⁷⁴ Daarbij schenkt hij een tinnen avondmaalsschaal aan de kerk, die tegenwoordig in bezit is van het Fries Scheepvaart Museum te Sneek.¹⁷⁵ Op 9 okt. 1776 wordt hij lidmaat van Sneek. Reddingius bericht dat ds. Hanso volgens de rouwbrief op 18 juni en volgens de Boekzaal op 22 juni 1778 is overleden (oud 75 jaar, 2 maanden en 18 dagen). Op 24 dec. 1732 doet Reinskjen Frankena samen met haar broer Gerhardus Frankena belijdenis te Sneek.

In 1741 wordt ds. Hanso Lemstra aangesteld als curator over Antie (11 jaar) en Pijttie Baukes (6 jaar), kinderen van wijlen Bauke Jacobs te Heeg en Antie Uylkes, die onlangs overleden is.¹⁷⁶ Het quotisatiekohier (1749) vermeldt hem als ds. Lemstra te Heeg. Zijn gezin bestaat uit 3 personen, ouder dan 12 jaar, en de aanslag bedraagt 28-0-0 cg. Volgens het Register van Familien bestond zijn gezin in 1744 ook uit 3 personen. In 1750 wordt hij, volgens de testamentaire wensen van de moeder, met Pijtter Duierts (huisman te Heeg) aangesteld als curator over de weeskinderen van wijlen Gelke Hylkes en wijlen Foekjen Annes te Heeg.¹⁷⁷ In 1758 is ds. Hanso Lemstra (nomine uxoris) gedeeltelijk eigenaar van stemnr. 1 te Winsum. In 1865 beschrijft nazaat Jacobus Lemstra van Buma een zilveren lepel, die uit de familie Lemstra afkomstig is en waarop zich de volgende twee wapens bevinden:¹⁷⁸

- gedeeld: I. een vogel; II. doorsneden: a. een merk, bestaande uit T, F en - naar het schijnt - nog een andere letter; b. een klaverblad;
- gedeeld: I. een (zelfde) vogel; II. doorsneden: a. een vogel; b. drie klaverbladen.

Uit het eerste huwelijk:

1. Elske Lemstra, geb. Heeg 23 jan. 1735, begr. Amsterdam (St. Antonius Kerkhof) 16 mei 1773; tr. Heeg 15 febr. 1761 Burde Roelofs Buma,¹⁷⁹ geb. Bolsward 20 dec. 1734, bakker en burgervaandrig te Bolsward, begr. Amsterdam (Oosterkerk) 20 juni 1800,¹⁸⁰ zoon van Roelof Burdes Buma (vroedsman van Bolsward) en Aafke Poulis. Hij tr. 2. (ondertr. Amsterdam 26 jan. 1776)¹⁸¹ Elisabet Walraven, ged. Amsterdam 11 juni 1730, begr. waarschijnlijk Am-

sterdam 13 jan. 1782,¹⁸² weduwe van Hendrik Voris, dochter van Harmanus Walraven en Jacoba Kels.

Bij haar doop in 1735 is haar grootmoeder Elske Meijnema (IIIb) getuige. Reddingius noemt Burde Buma 'eerst bakker te Bolsward, daarna op de werf te Amsterdam'. Dit komt overeen met de inschrijving van zijn begrafenis in 1800: 'op Kattenburg aan het einde over de Jagthaven'. Op 5 aug. 1761 doet Burde Roelofs belijdenis te Bolsward, waar hij op 25 mei 1765 wordt vermeld als diaken. Op 7 mei 1758 doet Elske Lemstra belijdenis te Heeg en op 5 aug. 1761 wordt zij met attestatie lidmaat van Bolsward. Op 1 juni 1773 wordt Budde Buma en Elske Lemstra attestatie verleend naar Amsterdam. Het lid-matenboek van Bolsward maakt nog melding van haar overlijden, zonder opgave van het tijdstip. Catharina van der Wolde betaalt het Middel op Begraven voor Elsje Lemstra, terwijl Willem van Greuningen die van Burde Buma voor zijn rekening neemt.

Uit het huwelijk van Burde Buma en Elske Lemstra zijn drie kinderen geboren: Hanzo (1762-1847); Aafke (1765-1856), die driemaal gehuwd is geweest, maar kinderloos is overleden; en Roelof (1768), die vermoedelijk jong overleden is.

Hanzo maakt in Sneek naam als patriottische uitgever en boekdrukker. Rond 1789 vertrekt hij naar Amsterdam, mogelijk een direct gevolg van zijn veroordeling door Gedeputeerde Staten wegens het drukken van verboden geschriften.¹⁸³ Het volgende jaar vestigt hij zich met zijn vrouw in Gouda. Daar krijgt hij alle ruimte voor het drukken en uitgeven van zijn patriottische 'Goudasche Courant' en wordt hij benoemd tot hoofdschout. In maart 1795 kiest de Goudse bevolking hem tot commandant van de 'Nationale Garde'.¹⁸⁴ In aug. 1799 verschijnt de laatste door Hanzo uitgegeven 'Goudasche Courant' en hij verhuist korte tijd later naar Benschop. Hanzo heeft een reeks aan openbare functies vervuld: schout, gadermeester, maire, burgemeester, vrederechter van kanton IJsselstein en lid van de Provinciale Staten van Utrecht. Hij heeft in de geschiedenis van het Utrechtse dorpje Benschop en omstreken een voorname positie ingenomen.

Hanzo voegt de familienaam van zijn moeder toe aan zijn eigen naam. De zo ontstane naam Lemstra van Buma is in de eerste helft van de 20ste eeuw nog in gebruik. De naam Lemstra van Buma is in de 19de eeuw en in het begin van de 20ste eeuw nauw aan Benschop verbonden: een zoon, kleinzoon en achterkleinzoon van Hanzo worden er burgemeester. De naam Lemstra leeft tot op de dag van vandaag voort bij het nageslacht van Hanzo Lemstra van Buma. Kinderen van een zijner kleindochters gebruiken de achternaam als extra voornaam.¹⁸⁵ In 1973 verschijnt in *Gens Nostra* een overzicht van deze familie onder de titel 'Enige nakomelingen van de Abbega ster Buma's waaronder de familie Lemstra van Buma'. Anders dan de titel doet vermoeden, is het nageslacht van de familie Lemstra van Buma niet verder uitgewerkt dan het vermelden van de eerste naamdrager Hanzo.

2. Henrica Lemstra, ged. Heeg 8 april 1736, zal vóór 1744 overleden zijn. Deze Henrica zal vernoemd zijn naar haar grootmoeder Henrica van Klinc-kenberg; volgens latere publicaties was Elske enig kind.

GELTKHEID. VRTHEID. BROEDERSCHAF.

A°. 1797.

GOUDASCHE COURANT.

WORDT UITGEGREVEN u AMSTERDAM

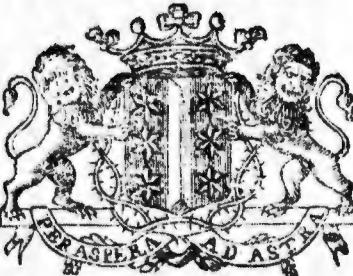
V R Y D A G

N°. 123

by J. W. SMT, op de Fiduasche Burgwal by de Haarlemmerpoort.

DEN DERTIENDEN OCTOBER.
Het 3de jaar der Batavische Vryheid.

[W A A R H E I D, R E C H T en V E R L I C H T I N G.]

Berichten uit Parys, behelzende aanzoek van het Zwitsersch Centraal Zurich aan de overige Cantons gedaan, tot het benoemen van een Gerant by de El-alpynsche Republiek; en het afdelen van een Courier uit Londen naar Russel, by de aankomst van Malmesbury in die Stad. — Extract uit het verhandelde in de Zittingen der Nat. Vergadering van den 10 en 11 October. — Geruchten wegen een reencoutra tuschen de Batavische en Engelsche Vloot. — Decreit van he Pro. Bestuur van Holland, betreklyk de zaak van den Burger Trap c. s., en Declaratie van het Volk van Nederland enz. van de Burgers van Lill en van Tiel over die zaak — Misleie van den Burger Dibbok, van den Burger Coert Lamburis van Beyma, betreklyk seker gezegeerd door la stgem. Burger in den Brief aan van Castrop.

F R A N S C H E R E P U B L I C Q.
PARYS 16 Februario (den 7 October). Het Canton Zurich heeft besloten, by alle de Zwitsersche Cantons aanzoek te doen, eenen Minister by de El-alpynsche Republiek te benoemen. Men verzekert, dat na de aankomst van Lord Malmesbury te Londen, het Hof van St James een Courier naar Russel, aan de Fransche Onderhandelaars Zeithard en Bonnier, heeft afgestonden. Nets wordt echter van degeze D'peches public; maar de Zending van den Courier toont intusschen aan, dat de Onderhandelaarden nog niet in zyn g heel zyn afgebrokken.

B A T A A F S C H E R E P U B L I C Q.
DEN HAAG den 11 October. In de Zitting der Nat. Verg. van gisteren zyn de Burgers van Haasten en Sliedrecht, aangefeeld tot Secretariaten van de Nationale Vergadering, in dezelve verschenen, zynde hebben den Eeden en de Verklaring af gelegd en in die qualiteit van dezelve posten bezit genomen. Waarna op het voorstel van een President werd besloten, om aan de Burgers Phos van Assel, Kantselier, C L van Beyma en de Sitter, welken dien taak, m t zwo veel beïeld willijnd en eyer, gedurende de reüte Zittingen deur de Vergadering, hebben ten uitvoer gebragt, by een daartoe te nemen Decreet de dankbaarheid dezer Vergadering te oogen; — gelyk dan ook daarvan Extract aan geteide Burgers zal worden afgegeven.

geworden; en waar aan ook door zommigen getwijfeld wordt, om reden Schipperets, in Tarel binnien gekomen, rapporteeren, dat de Hollandsche VI of op die hoogte, in een gorden staat zellente, was gezien. — Ho danig dus zich deze zaak val ontwikkelen, en wat het onophoudelyk schieren is geweest, zal mogelijk eerst met den volgenden Post kunnen worden opgegeven.

Verder welen Brieven van Londen van 5 en 6 deerzer, dat in den nacht van den 20 een Fransch Courier a'st is aangekomen, welke eyne D'peche aan Lord Malmesbury heeft ter hand gesteld; doch derzelven waren zeer gehemel gehouden. Het E'genrich Ministerie heeft een Antwoord op dezelve geschreven, waar mede die Courier in de middag van den 5den deerzer is vertrokken. — Men gekoofd algemien, dat deze Courier oorsaak was, dat he Manifest, 't welk aan alle vreemde Hoven soude worden verzonden, is opgehouden en ook toe log toe niet is publicé gemaakt geworden.

Van Amsterdam meld men, dat den Burger Redelinghuizen, Schryver des Nat. Chorant en genoegzaam bekend door de zoo veel gebruich gemaakte hebber de Beschuldigingen regen den Burger P Paulus, door her Comité van Justitie van Amsterdams ten tweedenmale in persoon gedragd wzynde, is in bewaring gehouden. By het ter Perske brengen dezer ontvangen wy het volgerde bericht uit den Haag, in dato 12 October, (deze) morgen geschreven:

„Een Vischer van Santvoord, sisteler avoud ten 8 ureun te Scheveningen van-

IVc. Bartele Jochems Lemstra (zoon van IIId), ged. Lemmer 11 aug. 1709, schipper, tot 1743 te Lemmer, te Oosterzee (1743-febr. 1760), diaken aldaar (1752), overl. Lemmer 1760/'61; tr. vóór mei 1730¹⁸⁶ Hantje Jelles Langhout, overl. 1761/'64, dochter van Jelle Henrix Langhout (te Nijehaske, overl. vóór 1720) en Trijntje Goossens (tot 1721 te Oosterzee en vervolgens op stem nr. 33 te Follega).¹⁸⁷ *De ouders van Hantje, op 21 febr. 1706 gehuwd in de hervormde kerk van Nijehaske, zijn doopsgezind. Op 14 mei 1730 verklaren Bartel Jochums en Hantje Jelles Langhout, echtelieden te Lemmer, 200 cg. schuldig te zijn aan Pijter Johannes, in kwaliteit als kerkvoogd van Lemmer. Trijntje Goossens (weduwe van Jelle Langhout) te Follega staat borg.*¹⁸⁸ In 1733 verkoopt Bartele met zijn moeder Antje Gabriels Schuringa een boerderij te Lemmer (stemnrs. 4 en 5) aan Regnerus van Andringa.¹⁸⁹ In 1731 eist Bartele Jochems voor het Gerecht van Lemsterland van Japick Willems betaling van 4-2-4 cg. voor de door de eiser voorgeschoten 'quota van het weidland en hoorn geld van een koe'.¹⁹⁰ In febr. 1735 verklaren Bartele Jochems, zijn vrouw Hantje Jelles Langhout en zijn moeder Antje Gabriels Schuringa respectievelijk 320 en 50 cg. schuldig te zijn aan grietman Andringa. In maart 1749 wordt deze akte geregistreerd en uit een marginale aantekening blijkt dat Bartele Jochems op 29 maart 1743 een bedrag van 100 cg. heeft afbetaald.¹⁹¹ Op 15 nov. 1737 verklaren schipper Bartel Jochems en Hantje Jelles, echtelieden te Lemmer, 200 cg. schuldig te zijn aan Maria Riemersma, weduwe van ds. Hugo Laurman, destijds predikant te Oosterlittens.¹⁹² In 1740 wordt Bartele veroordeeld tot een boete van 25 gg. wegens de 'verbale injurien', die hij jegens schipper Johannes Wybrens te Lemmer heeft geuit.¹⁹³

Op 15 jan. 1743 kopen Bartele Jochems en Hantje Jelles voor 1600 cg. (met 2 zilveren lepels tot een geschenk) een huis en stede en de helft van een timmerhuis te Oosterzee (reëelnr. 44) en het veerschip met schiphuis en het veer van Oosterzee op Jouw, Balk en Kuinre.¹⁹⁴ Verkopers zijn Eling Carstes en Sibbeltie Alberts, echtelieden te Oosterzee, en Hantje Carstes. In 1760 wordt dit bezit voor 720 gg. doorverkocht aan de zoon Jelle Bartels (Va), ondanks protesten van Eling Carstes (koopman te Sneek).¹⁹⁵

Op 16 jan. 1743 verkopen Bartele en Hantje het door hen bewoonde huis en stede 'over Truijtjezijl in de Nieuwestraat' te Lemmer (reëelnr. 76), dat zij na 1733 in eigendom hebben gekregen, aan Pijtter Meijnes en Teetske Fockes.¹⁹⁶ Op 28 maart 1743 lenen zij 500 cg. van Coert Rienx en Botte Hylkes als kerkvoogden van Lemmer.¹⁹⁷ Jaarlijks betaalt Bartele Jochems hierover 20 gulden interest aan de kerkvoogdij.¹⁹⁸ Op 6 okt. 1790 wordt deze schuldverklaring geroyeerd.

Op 28 mei 1744 leent Bartele Jochems, schipper te Oosterzee, 300 cg. van zijn neef Bartele Sibbles Lemstra te Amsterdam (IIIc.2).¹⁹⁹ In okt. 1744 lenen Bartele Jochems Lemstra en Hantje Jelles 300 cg. van Thys Ysaaks Thijssen, oud-burgemeester van Sneek.²⁰⁰ Eind 1744 krijgt Watse Pijters een boete van 15 cg., omdat hij in de zomer van 1743 over een van de kinderen van Bartele Jochems was heengereden.²⁰¹ Bij de volkstelling in 1744 bestaat de huishouding van Bartle Joghems te Oosterzee uit 7 personen. In het quotisatiekohier (1749) wordt Bartle Joghems te Oosterzee getypeerd als 'een zobere coopman met een swaer huisgesin', dat uit 4 personen boven en 5 kinderen onder de 12 jaar bestaat. De aanslag bedraagt 23-13-0 cg.

Uit 1749 is een dossier bewaard gebleven van de rechtszaak voor het Hof van

Friesland tegen Barle Joghems uit Oosterzee wegens openbare belediging van ds. Kramer, predikant aldaar. Tijdens de rechtszaak verklaart Bartele Jochems ‘dat hij zijn kint niet wilde laten doopen voordat hij met den predicanter Kramer verzoent was’. Een felle woordenwisseling van Bartele Jochems met dorpsgenoten dreigde uit de hand te lopen: ‘dat de gevangene [Bartele Jochems] Muurling Bartles ook verschijden malen had willen aangrijpen, waar in hij door anderen telkens wierd verhindert’. De kwestie spitst zich toe op de volgens hem omstreden beroeping van ds. Kramer te Oosterzee. De gemeente had ‘zig te voren [...] gekant tegen den Grietman en de Stemgerigten [in]gezetenen aldaar’. Ds. Kramer is wél te Oosterzee in dienst gekomen (periode van 1748 tot 1754). Bartele Jochems wordt veroordeeld tot 14 dagen op water en brood.²⁰² In diverse historische overzichten is melding gemaakt van dit akkefietje.²⁰³

In jan. 1750 eist Jan Monsma, koopman te Makkum, voor het Gerecht van Lemsterland betaling van 83-4 cg. door Bartele Jochems wegens een geleverde partij zout.²⁰⁴ Op 13 jan. 1752 is Bartele Jochems diaken van Oosterzee en Echten.²⁰⁵

Begin 1754 laat Bartele Jochems voor 625 cg. een nieuw schip bouwen door Jelle Piers, mr. scheepstimmerman te Joure. De desbetreffende schuldverklaring wordt aldaar opgemaakt op 2 maart 1754.²⁰⁶ Bartele verklaart op 26 febr. 1754 een bedrag van 143-9-4 gulden schuldig te zijn aan de Lemster mr. zeilmaker Barre Cornelis wegens levering van ‘nieuwe zeijlen op mijn nieuw uytgehaalde schuite’.²⁰⁷ Bartele betaalt direct 43-9-4 en zal in twee jaarlijkse termijnen de overige 100 gulden betalen. Op 30 maart 1754 verklaart Bartele Jochems 160-3-0 cg. schuldig te zijn aan Jouwert Sijbrens, mr. lijnslager en koopman te Lemmer, voor de levering van rondhout, blokken en touwen, eveneens voor het nieuwe schip.²⁰⁸ Tezelfdertijd lenen Bartele en Hantje een bedrag van 200 cg. van de diaconie van Oosterzee,²⁰⁹ waarover jaarlijks 6 cg. aan rente aan de kerkvoogdij van Oosterzee-Echten wordt betaald.²¹⁰

Op 10 febr. 1760 worden Bartele Jochems en Hansen Jelles met attestatie van Oosterzee lidmaat van Lemmer. In het personeelkohier van 1758 wordt Bartel Lemstra namens zijn kinderen te Lemmer aangeslagen voor een vermogen van 600 cg., dat waarschijnlijk afkomstig is uit het bezit van Trijntje Goossens.²¹¹ In 1758-'60 woont Bartele Jochems te Lemmer in een huis, dat eigendom is van Bauke Poppes (reëelnr. 115). In 1761 is Bartele Jochems' weduwe bewoonster. In 1764 vermeldt het speciekohier van Lemmer: ‘Bartele Jochems wed. verstorwen, Jan jonggetrouwet in plaats’.²¹² Dit zal schoonzoon Jan Hiddes (IVc.3) zijn, gehuwd met Antje Bartelles.

Op 7 aug. 1761 betaalt secretaris G. Radijs 80 cg. ‘uit de coopschat’ van Jelle Bartles, zijnde 4 jaren interest inzake de obligatie van 300 cg. ten laste van Bartele Jochems en Hantje Jelles Langhout.²¹³ In 1762 wordt 20 cg. van deze schuld afgelost. Op 17 jan. 1764 betaalt Johannes Kuiper (als curator van de boedel van Bartelt Joghems) twee jaar interest en lost hij 78-4-0 cg. af, zodat er nog 201-16-0 cg. blijft staan. Exact een half jaar later, op 17 juli, wordt met de betaling van 211-8-0 cg. de volledige schuld (inclusief achterstallige interest) afgelost, die derhalve niet meer in de boeken van de kerkvoogdij van Lemmer is terug te vinden.²¹⁴ De door Trijntje Goossens in Follega bewoonde zate en landen te Follega (stemnr. 33) zijn tot de jaren 1770 in bezit van de familie Langhout gebleven. In sept. 1770 verkoopt Trijntje Pijters Langhout te Lemmer (vrouw van Andries Jacobs de

Blaauw) voor 900 cg. 1/4 part van deze boerderij aan Aaltje Douwes te Oldeboorn, weduwe van Hendrik Jelles Langhout.²¹⁵ Aaltje krijgt hiermee de zate volledig in eigendom. In 1774 sluit zij (mede namens haar kinderen) een wandelkoop met Regnerus Livius Andringa de Kempenaer (grietman van Lemsterland), waarbij de laatstgenoemde stemnr. 33 te Follega krijgt en Aaltje 'sekere sate en landen' te Oldeboorn (stemnr. 68). Tegen deze ruilkoop tekent fiscaal Radijs protest aan, omdat volgens hem niet de grietman maar diens vader Hendrik de Kempenaer eigenaar van stemnr. 68 is. In mei 1776 wordt evenwel toestemming voor de ruil verleend.²¹⁶

Uit dit huwelijk:

1. Jelle (1731), volgt Va.
2. Aulus Bartelis Lemstra, ged. Lemmer 29 jan. 1736, schipper te Lemmer en Nijehaske, overl. Nijehaske 1800/01; tr. Lemmer 19 juni 1757 Trijn(tje) Jacobs, van Lemmer, overl. na jan. 1803.²¹⁷ Uit dit huwelijk zijn geen kinderen geboren.

Op 9 april 1757 koopt Aulus Bartholomeus Lemstra te Lemmer voor 1010-10-0 cg. 'een nieuw schuijtehol met platte luiiken' van Pijtter Jans Ligts, mr. scheepstimmerman op de Heerenwal te Heerenveen.²¹⁸ Zolang de koopsom niet volledig is voldaan, mag Aulus niet 'met dit schip [...] buiten de duijnen te vaaren'. Hij zal jaarlijks 100 cg. afbetalen.

Volgens het speciekohier (nr. 94) woont Aulus Bartelis sinds 1764 te Lemmer en was hij 'gekomen uit het schip'. In 1774/75 vertrekt Aulus vandaar naar Nijehaske, waar hij een huis koopt van Pieter Bootes (die naar Amsterdam verhuist).²¹⁹ Vanaf 1801 staat Aulus Bartelis' weduwe vermeld als eigenaar van dat huis. In de belastingkohieren maakt dit huis aanvankelijk onderdeel uit van drie huizen onder één nummer, maar in 1798 heeft Aulus er twee samengevoegd. De schoorsteen van het derde huis blijkt in 1800 dichtgemetseld. In 1803 wordt Trijtje Jacobs nog wel vermeld in Nijehaske, maar in het speciekohier vinden we haar niet terug.

Op 4 febr. 1781 doet Aulus Bartelis Lemstra belijdenis te Nijehaske/Haskerdijken. Mogelijk heeft Trijnje Jacobs al op 10 febr. 1770 belijdenis gedaan te Lemmer. In 1770 en 1779 zijn Aules Bartel Lemstra en Treijntje Jacobs getuige bij de doop van twee kinderen van Aulus' zuster Johanna en Jacob Bronsma in Amsterdam. In nov. 1784 leent Aulus Bartles, schipper aan de Heerenwal, 600 cg. aan Dirk Jacobus en Pyttje Saakes, echtelieden te Luijjeberd.²²⁰ Op 12 april 1785 wordt er nog een lening van 400 cg. afgesloten aan dezelfde debiteuren.²²¹ In okt. 1789 zijn de echtelieden Harke Rinses ('schuiteschipper') en Geelke Hendriks uit Gorredijk 2500 cg. schuldig aan Thomas Alberts, mr. scheepstimmerman te Oldeboorn, die een nieuw schip voor hen heeft gemaakt.²²² De genoemde schuld is overgedragen aan de broers Aulus en Jochem Bartelis, beiden woonachtig aan de Heerenwal, die de 2500 cg. aan Thomas Alberts hebben afbetaald.

3. Antie Bartelis Lemstra, ged. Lemmer 5 okt. 1738, overl. 'Bestedingshuys op de Heeregragt bij de Weesperstraat', begr. Amsterdam 31 dec. 1793 (St. Anth. kerkhof); tr. Lemmer 15 mei 1763 Jan Hiddes, van Lemmer, geb. omstr. 1714, overl. 'besjeshuys' (oudemannen- en -vrouwenhuis van de Diaconie), begr.

Amsterdam (St. Anth. kerkhof) 14 sept. 1787, mogelijk zoon van Hidde Hylkes en Trijn Jans.

Sinds 1763 woont Jan Hiddes te Lemmer in het huis, dat tot 1761 door zijn schoonouders werd bewoond (reëelnr. 115), en in 1782 verhuist hij naar Amsterdam. In 1787 betaalt Hendrik Kuijper het Middel op Begraven voor Jan Hiddes (73 jaar oud), die in de laagste categorie valt.²²³ Mogelijk is Jan Hiddes identiek aan de ongehuwde scheepstimmerknecht Jan Heddes, die volgens het speciekohier van 1748 en het quotisatiekohier (1749) bij Jan Janzen weduwe te Lemmer inwoont.

Op 21 febr. 1752 verkopen Jan Hiddes en Hinke Hiddes (vrouw van Sijbolt Wouters), voor de helft, en Wytze en Lucas Gerbens en Sieuk Fockes, voor de andere helft, voor 253 gg. de huizinge cum annexis aan de Visschersburen te Lemmer aan Willem Eyses en Antie Piers. De verkopers hebben dat huis geërfd van Aaltje Cuperus.²²⁴ Dat wijst op familierelaties. (Een) Hinke is op 19 febr. 1716 te Lemmer gedoopt als dochter van Hidde Hylkes (van Lemmer, aldaar op 25 jan. 1715 op belijdenis gedoopt) en Tryn Jans (van Joure), die op 13 mei 1714 te Lemmer zijn getrouwd. De doop van een eventuele zoon Jan Hiddes is te Lemmer niet aangetroffen.

Uit dit huwelijk: Trijntje (1764); Hidde (1768); Bartle (1771); en Jantjen (1776).

4. Trijntje Bartel Lemstra, ged. Lemmer 16 april 1741, begr. Amsterdam 9 nov. 1800;²²⁵ tr. (ondertr. Amsterdam 15 okt. 1773) Jetse (Jesse) Andries van der Werf, ged. Franeker 16 sept. 1739, wonende in de Taanstraat te Amsterdam (1773), scheepstimmerman in de Kleine Kattenburgerstraat aldaar, overl. aldaar 26 sept. 1812, zoon van Andries Meinders van der Werf (schipper en mr. schuitenvanger te Franeker) en Corneliske Tjeerds.

In 1773 is neef Bartel Lemstra (!) getuige bij het huwelijk van Trijntje Bartels. Jetse en Trijntje zijn enkele kerken getuige bij de doop van kinderen van zijn zuster Cornelia, die getrouwd is met Gerrit Olie. In 1800 betaalt Evert Bos het Middel op Begraven voor Trijntje, die aan 'koors' overleden is en 60 jaar oud geworden is.

Uit dit huwelijk: Cornelia (1774); Andries (1778); en Driesze (1779).

5. Jochem (1743), volgt Vb.
6. Johanna (Hanna of Hantje) Bartels Lemstra, ged. Oosterzee 6 april 1746, te Amsterdam (1767-1805), overl. na dec. 1805; tr. (ondertr. Amsterdam 9 jan. 1767) Jacob Heijno Bronsma, ged. Zeerijp (Gr.) 13 nov. 1735, begr. Amsterdam 4 nov. 1781,²²⁶ zoon van Heine Clasen (te Zeerijp) en Tialje Jacobs.

In 1767 woont Hanna Lemstra op 'Bikkenseiland' te Amsterdam en wordt bij haar huwelijk geassisteerd door Hillegonda Benning. Martinus van Alst betaalt het Middel op Begraven voor Jacob Bronsma, die in de 'Kattenburger Groote straat' aan 'koors' overleden is en 46 jaar oud geworden is. In 1772 en 1789 worden twee kinderen begraven, die in de Egelantierstraat hebben gewoond. Ook hebben ze in de 'Kattenburger klyn straat' gewoond. Bij de huwelijken van haar dochters Trijntje/Catharina in 1797 en Johanna in okt. 1805 woont Johanna Lemstra respectievelijk in de Egelantierstraat en aan de Brouwersgracht te Amsterdam. Op 29 dec. 1805 is Johanna Lemstra getuige

bij de doop van kleinzoon Jacobus Andries, zoon van Gerrit Wiedenhof en Catharina Bronsma.

Uit dit huwelijk: Johanna (1767-na 1805); Henderika (1769-1826); Barthel (1770-1772); Trijntje/Catharina (1772-1833); Barteli (1774); Talina Willemina (1776-1789); en Wobbina (1779-1785).

7. Rigtje Bartele, ged. Oosterzee 6 juni 1751, waarschijnlijk jong overleden.
8. Jan Bartele, ged. Oosterzee 21 jan. 1753, waarschijnlijk jong overleden.

Va. Jelle Bartele Lemstra (zoon van IVC), ged. Lemmer 2 dec. 1731, veerschipper en koopman te Oosterzee, diaken van Oosterzee en Echten (1783), overl. Oosterzee 14 okt. 1810; tr. 1. Oosterzee 18 mei 1755 Trijntje Murks, van Oosterzee, overl. (volgens aantekening in het trouwboek) vóór 1761; tr. 2. Oosterzee 3 mei 1761 Palsche Jans, van Oosterzee, overl. vóór 1806.

Op 12 mei 1755 is Jelle Bartels, ‘schipper van Oosterzee op Joure en elders’, mede namens zijn aanstaande vrouw Trijntje Murks, 200 cg. schuldig aan Corneelis Idses en Dieuwke Jans, echtelieden te Joure.²²⁷ In 1760 koopt Jelle Bartele van zijn vader het huis met veer te Oosterzee. In 1773 is Jelle Bartele daar nog eigenaar en gebruiker van. Daarnaast staat hij in de jaren 1764-1805 in het speciekohier van Oosterzee op nr. 36. In 1772 en 1780 staan Jelle Bartele en Palske Jans als lidmaat van Oosterzee vermeld. In nov. 1772 zijn Jelle Barts Lemstra en Palske Japiks in Amsterdam getuige bij de doop van Treijntie, dochter van Jacob Hijno Bronsma en Johanna Lemstra. In juni 1777 wordt Jelle Bartele (koopman te Oosterzee), op aangeven van commies Bauke Haga, door het Gerecht van Lemsterland veroordeeld tot een boete van 50 cg. wegens handel in boter zonder een ‘orginele waagseedul aan de opsigters op de grenzen’ te kunnen tonen.²²⁸ Na zijn overlijden in 1810 vindt er een verdeling van de erfenis plaats tussen de zes kinderen.²²⁹ Het bezit van Jelle Bartele bestaat dan uit twee huizen aan de Heereweg in Oosterzee. Zoon Bartele Jelles (Vla) koopt voor 1200 cg. het huis op nr. 29 en Rinke Frankes (Hornstra) en Magdalena Jeltes (Bosma), echtelieden te Oosterzee, kopen voor 1850 cg. het huis op nr. 28. Magdalena Jeltes is de oudste dochter van Jeltje Eises en Aafje Muurling (Va.5).

Uit het eerste huwelijk:

1. Bartle Jelles, ged. Oosterzee 29 febr. 1756, overl. (volgens aantekening in het doopboek) aldaar 2 maart 1756.

Uit het tweede huwelijk:

2. Jeltje Jelles Lemstra, geb. Oosterzee 1 mei 1762, overl. Lemmer 29 nov. 1829; tr. Leeuwarden 9 okt. 1808 Hendrik Kramer (alias Philip Hendrik Kramer, alias Johan-Hendrik Cramer, alias Hendrik-Lodewijk Kramer), geb. Duitsland omstr. 1756, leerlooiersbaas te Leeuwarden, overl. Leeuwarden 31 mei 1819. Hij tr. 1. Leeuwarden 18 dec. 1785 Sanderina Isaaks Brugmans.

In 1808 woont volgens het huisfloreenkohier van Leeuwarden (een) Hendrik Kramer aan de Voorstreek. In hetzelfde kohier staat Jeltje Lemstra vermeld in Galileër Kerkstraat O.Z.²³⁰ In 1803 was Hendrik Kramer al burger van Leeuwarden.²³¹ Volgens het registre civique van 1811 is Hendrik Kramer ‘cordonnier’, dat gelezen zal moeten worden als cordonnier (i.e. schoenwinkelier).

In 1815 staat hij als ‘looner, winkelier in schoenen, uitventer’ vermeld. Op 14 juni 1811 doet Jeltje belijdenis te Leeuwarden en op 30 okt. 1824 wordt zij

met attestatie van 6 sept. 1824 lidmaat van Lemmer.

Uit het eerste huwelijk van Hendrik Kramer zijn te Leeuwarden geboren; Lo-dewijk (1787); Claas (1789); Claaske (1791); en Johan-Jurjen (1793). Uit het huwelijk van Hendrik en Jeltje zijn geen kinderen geboren.

3. Hantje Jelles Lemstra, geb. Oosterzee 26 febr. 1766, overl. aldaar 22 nov. 1835; tr. Oosterzee 3 juni 1787 Jurjen Johannes Propsma, geb. Westermeer, ged. Haskerdijken 25 dec. 1759, arbeider te Oosterzee (1810), kastelein (1823), tapper (1827), overl. Oosterzee 11 sept. 1842, zoon van Johannes Wybrems²³² en Beerentje Jurjens.

In 1811 neemt Jurjen Johannes, mede voor zijn zes kinderen, de naam Prop aan, maar later is alleen Propsma in gebruik.²³³

Uit dit huwelijk: Berentje (1788-1816); Jelle (1790-vóór 1800); Palsche (1791-1865); Johannes (1797-1838); Jelle (1800-1837); Jeltje (1804-1834); en Trientje (omstr. 1805).

4. Trijntje Jelles Lemstra, geb. Oosterzee 14 aug. 1768, overl. aldaar 1796/'97. *Het speciekkohier van 1797 vermeldt bij vader Jelle Bartelis: 'een dogter is overleden'.*
5. Jantje Jelles Lemstra, geb. Oosterzee 15 april 1771, boerin (1843, 1848), overl. Oosterzee 18 juli 1848; tr. Oosterzee/Echten 28 mei 1797 Jelte Eisesz Bosma, geb. Echten 25 juli 1756, te Follega (1797), huisman te Oosterzee (1811, 1841), overl. aldaar 17 juli 1841, zoon van Eise Jans²³⁴ en Wiebigjen Jeltes. Hij tr. 1. Follega 13 mei 1781 Aafje Muurlings, van Oosterzee, weduwe van Hebbe Lyckles.

Kort vóór zijn huwelijk met Jantje Jelles wordt Jelte Eises met Jan Luities aangesteld als curator over drie kinderen van wijlen Jochem Jelkes en Femme Luities.²³⁵ Een van die kinderen is Roelofje Jochems, die in 1805 zal trouwen met Jelte Eises' zwager Sibbele Jelles Lemstra (Vlb). Op 23 april 1800 doet Jantje Jelles belijdenis te Oosterzee en Jelte Eises op 22 april 1803. Op 29 mei 1849 wordt de erfenis van Jantje Jelles Lemstra verdeeld, die uit een zate met land te Oosterzee bestaat, ter waarde van f 8.665.²³⁶ Er is ook nog sprake van het bezit van 1/3 deel van een huis in de Nieuwburen te Lemmer.²³⁷ De boedelbeschrijving heeft op 5 okt. 1848 plaatsgevonden.²³⁸

Uit dit huwelijk: Trientje (1800-jong overl.); Nelligje (1801-1878); Trientje (1803-1869); Jelletje (1805-1880); Klaas (1807-1877); en Palsche (1809-1843).

6. Bartele (1774), volgt Vla.
7. Jan Jelles Lemstra, geb. Oosterzee 14 april 1777, schipper te Oosterzee (1810), rentenier (1849), overl. Lemmer 6 febr. 1849.

In 1811 neemt Jan Jelles te Oosterzee de naam Lemstra aan. Op 28 jan. 1830 doet Jan Jelles Lemstra belijdenis te Lemmer. Op 16 jan. 1849 maakt hij zijn testament op²³⁹ en op 28 maart 1849 wordt zijn sterfhuis beschreven.²⁴⁰ Dat huis staat aan de Nieuwendijk te Lemmer en wordt voor f 55 per jaar van de weduwe van Hendrik Tjeerds Ages gehuurd. Op 11 mei dat jaar wordt de erfenis verdeeld.²⁴¹ Grootste erfgenaam is broer Sibbele Jelles Lemstra (Vlb) voor 1/4 deel. Het resterende 3/4 deel wordt verdeeld onder de volgende personen: Klaas Jeltes Bosma (Va.5); Trijntje Jeltes Bosma (Va.5, tr. Melis Jacobs Haagsma); Nelligen Jeltes Bosma (Va.5, tr. Jan Oeges Kok); de vier

kinderen van wijlen Palske Jeltes Bosma (Va.5, tr. Harmen Johannes Koopman); Jeltje Jeltes Bosma (Va.5, tr. Jurjen Scholtes Sijtsma); Palske Jurjens Propsma (Va.3, tr. Jan Sakes Holwerda); Trijntje Jurjens Propsma (Va.3, ongehuwd); Jelle Bartelis Lemstra (Vla.1, tr. Angenietje Christoffels de Vries); Rein Bartelis Lemstra (VIIa); en Barteltje Bartelis Lemstra (Vla.4, tr. Hendrik Jans Jetten).

Jan Jelles Lemstra bezit geen onroerende goederen, maar wel een groot bedrag aan beleggingen (zo'n 20.000 gulden). In totaal kunnen de erfgenamen f 22.002,03½ verdelen. Executeur-testamentair is Klaas Jeltes Bosma. Een vordering op Jelte Ages Ages en Palske Sibbeles Lemstra (Vlb.2) blijft staan als onverdeelde erfenis.

8. Sibbele (1779), volgt VIb.

Vb. Jochem Bartelis Lemstra (zoon van IVc), geb. rond 1743, schipper, rentenier (1813, 1824), te Nijehaske en Benedenkijpe (vanaf 1802), overl. aldaar 25 juli 1824; tr. Nijehaske 13 dec. 1789 Antje (Anna, Anne) Kaspers Meijer,²⁴² geb. omstr. 1757, bij huwelijk afkomstig uit Middelburg, rentniersche (1826), overl. Benedenkijpe 21 juli 1826.

Jochem wordt in de periode vóór 1811 veelal zonder familienaam genoemd. In de rechtszaak tegen zijn vader Bartele Jochems in 1749 stelde deze dat hij, zolang hij niet verzoend was met dominee Kramer, zijn kind niet zou laten dopen. Wellicht is Jochem dit kind. Hoewel er later wél jongere kinderen gedoopt zijn, is het er kennelijk niet meer van gekomen om Jochem alsnog te laten dopen. Op 9 nov. 1786 verklaren schipper Uiltje Lippes en Tjamke Alberts, echtelieden te Oldeboorn, dat zij een schip van Lammert Johannes hebben gekocht en dat zij daarvoor 800 cg. schuldig zijn aan Jochem Bartels, schipper op de Heerenwal onder Nijehaske.²⁴³ In 1789 nemen de broers Jochum en Aulus Bartelis een schuld van 2500 cg. van Harke Rinses en Geelke Hendriks voor hun rekening.²⁴⁴ Op 28 nov. 1790 wordt Anna Meijer lidmaat van Nijehaske. Op 1 febr. 1794 doet de man aldaar belijdenis. In jan. 1802 worden Jochem Bartels en Anna Meijer met attestatie van Nijehaske lidmaat van De Knijpe. In 1810 is Jochem Bartels voor 2/64 deel eigenaar van het kofschip 'De Goede Hoop' van schipper Jan Mastenbroek, gebouwd door Wiebe Nolles Molenaar te Lemmer.²⁴⁵ Jochem Bartelis laat in 1824 twee huizen in Benedenkijpe en Het Meer na.²⁴⁶ Bij testament van 10 juli 1803 heeft hij het vruchtgebruik van het eerste huis aan zijn vrouw toegemaakt en de eigendom aan zijn twee dochters.

Uit dit huwelijk:

1. Bartele Jochums Lemstra, geb. Nijehaske 28 mei 1791, overl. waarschijnlijk vóór 1806.
2. Hantje Jochems Lemstra, geb. Nijehaske (Heerenwal) 25 sept. 1795, overl. Benedenkijpe 7 nov. 1882; tr. De Knijpe (Schotterland) 17 april 1813 Boele Pieters Heida,²⁴⁷ geb. Benedenkijpe 16 maart 1793, boerenknecht (1813), visser (1830), rentenier (1833), schippersknecht (1848) te Benedenkijpe, overl. aldaar 26 mei 1850, zoon van Pieter Meints Heida (boer te Benedenkijpe) en Akke Lammerts Knijpenga.

Op 27 april 1816 doet Hantje Jochems belijdenis te Benedenkijpe. Boele is van doopsgezinde afkomst. Zijn geboortedatum blijkt uit een in 1813 op-

gestelde akte van bekendheid. In 1828 verkoopt Hantje Jochems haar helft van het ouderlijke huis te Benedenknijpe aan haar zuster Adriaantje. In 1830 woont het gezin, bestaande uit zes personen, in Benedenknijpe (huisnr. 36).²⁴⁸ Uit dit huwelijk: Akke (1813-1900);²⁴⁹ Jochem (1816-1867); Antje (1818-1887); Geeske (1821-1821); Geeske (1827-1895); en Pieter (1833-1833).

3. Adriaantje Jochems Lemstra, geb. Nijehaske 29 aug. 1798, overl. Benedenknijpe 13 jan. 1828; tr. 1. Schoterland 24 jan. 1821 Ate Ates Kingma, geb. Benedenknijpe 26 juli 1797, slager te Benedenknijpe, overl. Amsterdam 12 mei 1821, zoon van Ate IJntes Kingma (slager en huisman) en Geertje Roelofs Postmus/Posthumus; tr. 2. Schoterland 31 okt. 1827 (haar zwager) Dirk Ates Kingma, geb. Benedenknijpe 21 nov. 1799, schippersknecht (1827), slager (1830) te Benedenknijpe, schipper te Joure (1856), overl. aldaar 9 april 1856. Hij tr. 2. Schoterland 18 april 1830 Rinske Oebeles Platje, geb. Benedenknijpe 6 febr. 1809, overl. Joure 19 nov. 1876, dochter van Oebele Thijsses Platje en Sjoukjen Roels Visser. Uit beide huwelijken zijn geen kinderen geboren.

Op 3 nov. 1821 doet Adriaantje belijdenis te Benedenknijpe, en haar tweede echtgenoot op 3 aug. 1828. Bij Koninklijk Besluit van 23 aug. 1827 krijgen Adriaantje Lemstra en Dirk Kingma toestemming voor hun huwelijk. Op 4 sept. 1827 koopt Adriaantje Jochems voor 500 gulden de helft van het ouderlijke huis te Benedenknijpe van haar zuster Hantje.²⁵⁰ Dit huis is voorzien van een moderne voorkamer, kelder, achterkamer, regenwaterbak, bleekveld en turfloods. In nov. 1842 wordt Dirk Ates met attestatie van Benedenknijpe lidmaat van Joure.

Vla. Bartele Jelles Lemstra (zoon van Va), geb. Oosterzee 25 juni 1774, schipper (1815, 1821), overl. Delfstrahuizen 27 juni 1822; tr. Lemsterland 1 juni 1815 Nieske Reins Peijffer, geb. Lemmer 28 okt. 1791, dienstmaagd (1815) en winkeliersche te Delfstrahuizen, overl. aldaar 7 sept. 1832, dochter van Rein Johannes Peijffer (te Lemmer) en Sjoukje Wopkes. Nieske tr. 2. Schoterland 28 febr. 1830 Sippe Minnes Hogebuum/Hoogeboom,²⁵¹ geb. Driezum 17 dec. 1798, schipper (1830) en winkelier (1832, 1869) te Delfstrahuizen, overl. aldaar 12 nov. 1869, zoon van Minne Jacobs Hogebuum/Hoogeboom (schipper te Rotsterhaule en St. Johannesga) en Geesje Johannes Weiland.

In 1811 neenit Bartele Jelles de naam Lemstra aan. Op 26 maart 1824 doet Nieske Reins Peifer, weduwe van Bartele Jelles Lemstra, belijdenis te Delfstrahuizen. In 1830 woont winkeliersche Nieske Reins met vier kinderen en dienstmeid Jantje Jans de Vries in Delfstrahuizen (huisnr. 35).²⁵²

Uit dit huwelijk:

1. Jelle Bartelis Lemstra, geb. Delfstrahuizen 3 april 1816, zeeman te Lemmer (1841) en schipper te Heerenveen (1845) en Harlingen (1850), overl. Franeker 28 okt. 1851; tr. Harlingen 4 dec. 1841 Angnietje Christoffels de Vries, geb. Harlingen 22 mei 1819, overl. aldaar 10 nov. 1898, dochter van Christoffel de Vries en Grietje Cornelis Schaafsma. Zij tr. 2. Harlingen 9 sept. 1852 Jan Piers van Arum, geb. Harlingen 25 juni 1817, korendrager aldaar (1852), overl. aldaar 3 april 1894, zoon van Pier Jans van Arum (zoutdrager te Harlingen) en Trijntje Jacobs de Vries.

In 1845 geeft Jelle Bartelis de geboorte van Nieske aan, oudste dochter van

zijn broer Rein. In 1849 is hij mede-erfgenaam van zijn oom Jan Jelles Lemstra (Va.7). Volgens het bevolkingsregister van Harlingen woont hij in aug. 1851 tijdelijk te Franeker. Aangezien zijn overlijden door Hobbe Jans Faber, vader in het krankzinnigengesticht te Franeker, wordt aangegeven, werd hij daar kennelijk verpleegd.

Uit het huwelijk van Jelle en Angnietje zijn geen kinderen geboren. Uit het huwelijk van Jan en Angnietje zijn vier kinderen geboren.

2. Jochem Barteles Lemstra, geb. Delfstrahuizen 21 dec. 1817, overl. Delfstrahuizen 27 dec. 1833.
3. Rein (1821), volgt VIIa.
4. Barteltje Barteles Lemstra, postuum geb. Delfstrahuizen 4 febr. 1823, overl. Amsterdam 12 jan. 1892; tr. Lemsterland 13 nov. 1842 Hendrik Jans Jetten,²⁵³ geb. Echten 8 juni 1819, boer, overl. Lochem 24 jan. 1893,²⁵⁴ zoon van Jan Luiten Jetten (veerman, boer, turfwerker en veenbaas) en Gerrigjen Hendriks Huisman (boerenmeid).

Op 13 maart 1843 testeren Hendrik Jans Jetten en Barteltje Barteles Lemstra.²⁵⁵ Op 5 mei 1843 doet Barteltje Barteles Lemstra belijdenis te Oosterzee. In 1849 zijn zij erfgenaam voor 1/10 van 3/4 deel van de nalatenschap van Jan Jelles Lemstra (Va.7) en erven zij f 1650. Na in Lochem gewoond te hebben verhuizen Hendrik en Barteltje met hun jongste dochter Jeltje in dec. 1890 naar Amsterdam in de Pieter Hamingstraat.²⁵⁶ Vandaar verhuizen zij op 1 april 1891 naar de Pontanusstraat aldaar, waar hun zoon Jochem (politieagent) op 17 april 1891 bij hen intrekt. Vervolgens verhuizen zij op 7 sept. 1891 naar de Van Zesenstraat in Amsterdam.²⁵⁷ Op 11 jan. 1893 vestigt de weduwnaar met de twee kinderen (Jeltje en Jochem) zich opnieuw te Lochem. Uit dit huwelijk: Jan (1843); Nieske (1847-1925); Gerbrand (1850); Gerrigje (1853-1919); Bartelena (1855-1894); Hendrika (1858-na 1933); Jochem (1861-1929); en Jelletje (1864-1894).

Vlb. Sibbele (Sible) Jelles Lemstra (zoon van Va), geb. Oosterzee 11 okt. 1779, koopman te Oosterzee (1809), schipper (1815, 1818), winkelier (1848, 1849) te Lemmer, overl. Leeuwarden 24 febr. 1855; tr. Oosterzee 25 dec. 1805 Roelofje Jochems Dijkstra, geb. 19 okt. 1782, ged. Oosterzee 3 nov. 1782, overl. Lemmer 17 juli 1865, dochter van Jochem Jelkes (boer en diaken te Oosterzee) en Femmigje Luitjes.

Winkelhuis aan Langestreek in Lemmer (geheel links), omstreeks 1900; coll. J. de Jong, Lemmer.

In 1796 wordt Jelte Eises Bosma (Va.5) benoemd als mede-curator over Roelofje Jochems.²⁵⁸ Op 5 febr. 1813 doet Roelofje Jochwaveney ems belijdenis te Lemmer en op 17 febr. 1820 Sibbele Jelles. Na hun huwelijk gaan zij wonen in Lemmer, maar omstreeks 1807 vertrekken zij naar Oosterzee. Op 28 febr. 1809 verkopen Roelofje Jochems en Sible Jelles te Lemmer (voor 1/3 deel) en Jelke Jochems (voor 2/3 deel) 1,5 mad Krommewarren in het Oosterzeesveld voor f 250.²⁵⁹ Er volgen dat jaar nog diverse verkoopingen uit de nalatenschap van Jochem Jelkes. In 1811 laat Sibbele geen akte van naamaanneming opmaken. In 1845 zijn Sibbele Jelles Lemstra en zijn vrouw f 1200 schuldig aan zijn broer Jan Jelles Lemstra.²⁶⁰ Een huis te Lemmer dient als onderpand. In dec. 1848 verkoopt winkelier Sibbele Jelles bij veiling een winkelhuis met pakhuis aan de Langestreek in de nabijheid van de sluis te Lemmer voor f 2300 aan Hidde Wiebes Korenstra te Lemmer.²⁶¹ Sibbele Jelles heeft dat perceel in 1815 gekocht van Ane Witteveen. In 1849 is Sibbele Jelles Lemstra erfgenaam van 1/4 deel van de erfenis van zijn broer Jan Jelles en krijgt ruim f 5500. Op 15 nov. 1849 verhuizen Sibbele en Roelofje van Lemmer naar Leeuwarden.

Uit dit huwelijk:

1. Jochem Sibbeles Lemstra, geb. Lemmer 3 aug. 1806, overl. Oosterzee omstr. 17 april 1809.
2. Palschje Sibbeles Lemstra, geb. Oosterzee 28 aug. 1808, winkeliersche (1890, 1896), overl. Lemmer 28 okt. 1896; tr. Lemsterland 21 nov. 1832 Jelte Ages Ages, geb. Lemmer 19 jan. 1809, koopman en winkelier te Lemmer, overl. aldaar 18 juli 1866, zoon van Age Tjeerds Ages (koopman te Lemmer) en Jeltje Jeltes Brouwer (winkeliersche).

Op 21 maart 1834 doen Jelte Ages Ages en Palske Sibbeles Lemstra belijdenis te Lemmer. In 1847 is Jelte Ages Ages borg voor zijn zwager Jelke Sibles Lemstra (VIIc).²⁶² Op 12 febr. 1849 blijken Jelte Ages Ages en Palsche Sibbles Lemstra f 400 schuldig te zijn aan Palsches neef Klaas Jeltes Bosma, koopman te Oosterzee (zoon van Jelte Eisesz Bosma en Jantje Jelles Lemstra, Va.5). Als onderpand dient 1/3 deel van een huis aan het Turfland te Lemmer, dat eigendom is van de familie Ages.²⁶³

Bij de verdeling van de erfenis van Jan Jelles Lemstra (Va.7) op 11 mei 1849 wordt melding gemaakt van een schuld van f 450 met f 121,50 aan achterstallige rente, die Jelte Ages Ages en Palske Sibbeles Lemstra aan de erflater hebben. Deze schuld blijft onverdeeld, omdat ‘de vordering zelve wegens insolubiliteit der schuldenaren hoogst dubieus is’.²⁶⁴ Aanvankelijk woont het gezin te Lemmer, vervolgens te Sloten, maar het keert op 2 mei 1861 terug naar Lemmer. Vader is dan koopman en de drie zoons zijn zeeman. Een van de broers van Jelte Ages gebruikt de familienaam Zeeman en ook Jeltes zoon Tjeerd komt wel voor als Tjeerd Ages Zeeman.

Uit dit huwelijk: Age (1833-1896); Sibble (1834-na 1899); Jeltje (1836-1837); Tjeerd (1839-1903); Roelofje (1841-1842); Roelofje (1844-1934); Jelle (1846-1847); en Jeltje (1849-1914).

3. Femmigjen Sibbeles Lemstra, geb. Oosterzee 15 jan. 1811, overl. tussen mei 1857 en dec. 1864; tr. Lemsterland 21 aug. 1839 Jan Helmers (Jans), geb. Lemmer 2 dec. 1810, schipper (1838, 1840), kofschipper (1839, 1843, 1846), scheepskapitein (1864), overl. Harlingen 19 dec. 1864, zoon van Helmer Jans

(afkomstig uit Sappemeer en logementhouder te Lemmer) en Gezina Roelofs Siegers.

Op 27 maart 1834 doet Femmige belijdenis te Lemmer en Jan Helmers op 19 febr. 1841. In 1850 wonen zij in het Waaigat te Lemmer en op 12 mei 1857 verhuizen zij naar Sappemeer, maar het overlijden van de vrouw is daar niet aangegeven. Bij de geboortes van de kinderen is schipper Jan Helmers afwezig en in 1843 zelfs ‘buitenlandig’. De kinderen worden dan ook aangegeven door de verloskundigen Leendert Nicolaas Molenaar (in 1840) en Ferdinandus Visser (in 1843 en 1846). In 1864 woont Jan Helmers te Sappemeer, maar hij overlijdt aan boord van het bikschip ‘Hendrika Roelina’ in de Harlinger Zuiderhaven.

Jans broer Sacharias gebruikt altijd de familienaam Helmers, terwijl Jan zich aanvankelijk Jan Helmers Jans schrijft. Bij het huwelijk van Sacharias in 1838 met Loetske Daams Reidemaker zijn de broers Jan Helmers en Roelof Helmers getuige, beiden dus met familienaam Helmers. Een derde getuige is Jochem Sibbes Lemstra (VIIb).

Uit dit huwelijk: Gesina (1840); Hendrika/Rika (1843-1866); Roelofje (1843); en Helmer (1846). De kinderen zijn ingeschreven met de familienaam Jans, maar zullen zich waarschijnlijk allemaal Helmers hebben genoemd; van Hendrika is dat zeker.

4. Jochem (1815), volgt VIIb.
5. Jelle Sibbeles Lemstra, geb. Lemmer 19 sept. 1818, bakkersknecht, overl. aldaar 31 mei 1838.
6. Jelke (1821), volgt VIIc.
7. Hantje Sibbeles Lemstra, tweeling met Jelke, geb. Lemmer 20 juli 1821, overl. aldaar 1 aug. 1829.
8. Bartele (1824), volgt VIId.

VIIa. Rein Bartelles Lemstra (zoon van VIa), geb. Delfstrahuizen 7 jan. 1821, schoenmaker te Munnekeburen, overl. aldaar 18 sept. 1859; tr. Lemsterland 8 dec. 1844 Geeske Roelofs Luik, geb. Terwispel 16 juli 1822, dienstmeid (1844), arbeidster (1873), werkster (1882) te Munnekeburen, overl. Wolvega 3 juni 1902, dochter van Roelof Alberts Luik (arbeider) en Antje Hendriks Minkema.

In 1850 woont het gezin in Munnekeburen. In 1901 woont de weduwe in Scherpenzeel, zonder beroep. Geeskens broer Albert Roelofs Luik trouwt in 1840 met Jacobje Jans Jetten (1824-1848), een volle nicht van Hendrik Jans Jetten (VIb.4).

Uit dit huwelijk:

1. Nieske (1845), volgt bij VIIa.
2. Antje Lemstra, geb. Echten 14 dec. 1846, dienstmeid, overl. Oudeschoot (woonende te Nieuweschoot) 1 juni 1931; tr. Schoterland 10 sept. 1874 Hendrik Jonkman,²⁶⁵ geb. Nieuweschoot 16 febr. 1844, arbeider, boer, overl. aldaar 21 mei 1890, zoon van Jan Hendriks Jonkman (boer) en Janke Jacobs Brots. Hendrik Jonkman tr. 1. Schoterland 27 okt. 1870 Antje Jellema, geb. Rottum 19 dec. 1845, overl. Nieuweschoot 2 juni 1873, dochter van Kerst Arends Jellema en Martje Berends Rolmsa.

Uit het eerste huwelijk van Hendrik Jonkman: Janke (1872-1872) en Janke (1873-1873). Uit het huwelijk van Hendrik en Antje: Janke (1874-1965); Rein

(1876-1910); Geesje (1878-1955); Jan (1880-1939); Romke (1882-1964); Barteld (1885-1921); en Jacob (1887-1959).

3. Barteltje Reins Lemstra, geb. Munnekeburen 18 sept. 1848, overl. Gaastmeer 12 juli 1881; tr. Weststellingwerf 24 mei 1873 Jacob Swart, geb. Elahuizen 7 febr. 1845, arbeider te Oosthem (1873), arbeider te Heeg (1880), koemelker (1881) te Gaastmeer, overl. Oosterzee 30 mei 1890, zoon van Piebe Johannes Swart (landbouwer te Elahuizen en lid van de gemeenteraad van Hemelumer Oldeferd) en Jetske Johannes Bergsma (boerin te Elahuizen).

Blijkens de huwelijkssakte wonen Barteltje en Jacob kort vóór het huwelijk in Hommerts en wellicht hebben zij elkaar daar leren kennen. Ten tijde van het huwelijk woont Barteltje als dienstmeid in Munnekeburen en Jacob is ‘hoe-rewerkdoende’ in Idskenhuizen. Later wonen zij in Oosthem (tot 1880) en Gaastmeer (1880-1885). Na het overlijden van Barteltje gaat Jacob inwonend bij zijn zuster Gooitske Swart, gehuwd met Molleurus Couperus (koopman te Oosthem). Op 12 mei 1887 verhuist het gezin Couperus, inclusief Jacob Swart, naar Oosterzee. Op 5 juni 1884 wordt Jacob Piebes Swart (koemelker te Gaastmeer) op eigen verzoek bij vonnis van de Arrondissementenrechtbank te Leeuwarden onder curatele gesteld wegens zwakheid van vermogens.

Uit dit huwelijk: levenloos geboren meisje (1873); Piebe (1874-1896); Rein (1876-na 1920, USA); Jetske (1878-1882); en Bartele (1880).

4. Roelofje, geb. Munnekeburen 16 maart 1850, overl. aldaar 19 febr. 1854.
5. Jelletje Lemstra, geb. Munnekeburen 15 febr. 1852, overl. Heerenveen 10 okt. 1921; tr. Amsterdam 2 aug. 1882 Marten de Boer, geb. Heerenveen 4 juli 1856, zadelmaker (1882), werkman (1883), politieagent te Amsterdam (1891, 1893), koopman te Heerenveen (1912), overl. aldaar 22 jan. 1912, zoon van Louw Lourens de Boer (leerlooiersknecht) en Rinskje Sijtzes Dijkstra.

In juli 1880 vertrekt Jelletje Lemstra als diensthôde vanuit Aengwirden naar de Elandsgracht te Amsterdam. Van sept. tot dec. 1881 woont zij aldaar aan de Prinsengracht. Vervolgens gaat zij op N.Z. Voorburgwal samenwonen met Marten de Boer, die daarvóór bij het gezin van Enne Jacob en Nieske Lemstra (VIIIa) heeft ingewoond. In april 1882 verhuist het dan nog ongehuwde paar naar de Anjelierstraat. Van sept. 1883 tot nov. 1890 woont het gezin in de Regboomstraat, vervolgens in de Jacob van Lennepstraat en vanaf juni 1891 in de Regboomstraat. Op 25 febr. 1893 verhuizen zij van Amsterdam naar Heerenveen.

Uit dit huwelijk: Louw (1882-1961); Rijn (1884-1886); en Rein (1893-1957).

6. Bartele Lemstra, geb. Munnekeburen 17 dec. 1853, arbeider aldaar (1892), bakker (1901), overl. Scherpenzeel 11 okt. 1901; tr. Weststellingwerf 9 sept. 1892 Dirkje Landman, geb. Scherpenzeel 5 april 1851, bakkersche aldaar (1892), overl. Spanga 19 april 1925, dochter van Andries Gerrits Landman (kastelein te Scherpenzeel (1851) en later boer te Oldelamer) en Stijntje Dirks Oosten. Zij tr. 1. Weststellingwerf 9 mei 1874 Klaas Dijkstra, geb. Oldelamer 13 maart 1850, veehouder te Scherpenzeel (1890), overl. Scherpenzeel 10 okt. 1890, zoon van Klaas Klazes Dijkstra (boer te Oldelamer) en Antje Jelles Tolman. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen geboren.
7. Roelofje Lemstra, geb. Munnekeburen 19 april 1856, dienstmeid, overl. Amsterdam 17 nov. 1891; tr. Lemsterland 10 mei 1878 Albert IJben, geb. Echten

1 mei 1855, schipper (1878), broodbakker (1884, 1887, 1900), winkelier te Amsterdam (1934), overl. aldaar 19 dec. 1934, zoon van Meilof Roelofs IJben (bakker) en Jantje Buis. Hij tr. 2. Amsterdam 9 mei 1900 Aleida Johanna van Loo, geb. Gramsbergen (Ov.) 21 dec. 1871, overl. na dec. 1934, dochter van Hendrik van Loo (smid) en Johanna Gezina Werners.

Aanvankelijk wonen Albert en Roelofje in Echten, maar op 17 dec. 1878 verhuizen zij naar Nieuwer-Amstel. Vanaf 1884 wonen zij in de Rozenstraat te Amsterdam. In de overlijdensakte van Roelofje staat per abuis beschreven dat zij in Monnikendam geboren is. Na haar overlijden woont Albert tijdelijk bij zijn broer Jan IJben in de Dapperstraat te Amsterdam. Ook Alberts broer Roelof is naar Amsterdam vertrokken.

Uit het huwelijk van Albert en Roelofje: Jantje (1879); Rein (1884); en Meilof (1887). Uit het huwelijk van Albert en Aleida zijn zes kinderen geboren.

8. Jantje Lemstra, geb. Munnekeburen 13 nov. 1858, overl. Weststellingwerf 11 febr. 1951; tr. Weststellingwerf 27 juli 1878 Wijtze Broersma, geb. Scherpenzeel 5 aug. 1853, arbeider te Munnekeburen, overl. Scherpenzeel 1 april 1916, zoon van Luize Tjibbes Broersma (turfmaker te Munnekeburen) en Janke Wijtzes Posthumus.

Aanvankelijk wonen zij te Munnekeburen, vervolgens te Heerenveen en vanaf 1942 aan de Lycklamaweg te Wolvega.

Uit dit huwelijk: Luitje (1879-1951); Rein (1881-na 1905); Geeske (1884-1906); Janke (1886-1900); Antje (1890-na 1909); Margje (1895-na 1915); Jeltje (1898-1900); en Janke Jeltje (1903-na 1921).

VIIb. Jochem Sibbeles Lemstra (zoon van VIb), geb. Lemmer 10 jan. 1815, varensgezel, (veer)schipper, zeeman te Amsterdam (1843), schoenmaker (!) te Lemmer (1844), schipper (1846, 1848, 1862), beurtschipper (1866) en kapitein (1875), overl. Amsterdam 2 dec. 1903; tr. Lemsterland 10 mei 1840 Zwaantje Ennes Drent(h), geb. Amsterdam 27 mei 1816, overl. Lemmer 9 aug. 1896, dochter van Enne Jacobs Drent²⁶⁶ (scheepskapitein, koopvaardijkapitein) en Nieske Rinses Platte.

Zwaantjes ouders wonen in Lemmer, maar logeren ten tijde van haar geboorte in Amsterdam. In 1826 is vader Enne Jacobs Drent getuige van een aanvaring tussen het Lemster en het Harderwijker beurtschip op Amsterdam.²⁶⁷

In dec. 1843 verkoopt Sijbren Jetses Reijenga, beurtschipper te Heeg, voor f 1074 het veer van Lemmer op Bolsward, Joure en Balk aan Jochum Sibbles Lemstra.²⁶⁸ In 1868 staat zwager Lolke Gerbens de Groot voor f 1000 borg voor Jochem Sibbeles Lemstra, 'ondernemer eener schroefstoombootdienst'.²⁶⁹ Lolke Gerbens is gehuwd met Jacoba Ennes Drent, weduwe van Jochems broer Jelke. Op 10 jan. 1869 verklaart Jochem Sibbeles Lemstra te Lemmer f 6.250 schuldig te zijn aan jonkheer Wilco van Andringa de Kempenaer, grondeigenaar te Lemmer en wethouder van Lemsterland. Jochem is dan gezagvoerder op de stoomboot 'De vier gemeenten',²⁷⁰ een schroefboot die ingericht is voor reizigersvervoer (op Bolsward) en in 1889 uit de vaart zal worden genomen.²⁷¹

Tussen 1843 en 1844 verhuizen Jochem en Zwaantje naar Lemmer. In febr. 1850 koopt Jochem voor f 800 een huis en erf te Lemmer van zijn tante Rinsje Rinses Platte (weduwe van Hans Carstes Fortuin).²⁷² In 1860 woont tantezegster Sjoerdje

Kuipers, dochter van Johannes Libbes Kuipers (schipper te Gorredijk) en Rinskjen Ennes Drent, bij Jochem Lemstra en Zwaantje Drent in. Op 23 nov. 1868 begint Jochem Sibles een nieuwe stoombootdienst van Lemmer op Joure.²⁷³ Op 12 nov. 1902 verhuist Jochem naar Amsterdam, waar hij intrekt bij zijn dochter Roelofje. Zijn overlijden wordt mede aangegeven door zijn zoon Enne Jacob.

Scheepsportret van het kofschip *Vriesland*, kapitein Enne Jacobs Drent, schoonvader van Jochem (VIIb) en Jelke Sibbeles Lemstra (VIIc), door T.A. Teupken, 1831.
Foto: Fries Scheepvaart Museum, Sneek, Freerk Bokma.

Uit dit huwelijk:

1. Enne (1843), volgt VIIIa.
2. Roelofje Jochems Lemstra, geb. Lemmer 10 sept. 1844, koopvrouw in groenten te Woudsend (1881), overl. Amsterdam 16 juni 1913; tr. Lemsterland 20 mei 1866 Tijs van der Goot, geb. Harich 18 aug. 1840, timmerman te Harich (1866), arbeider te Woudsend (1878), timmerman te Woudsend (1891) en te Amsterdam (1896, 1904), overl. aldaar 6 juni 1904, zoon van Jan Rintjes van der Goot (huisman te Harich) en Tietje Tijsses de Vries.

Op 29 mei 1866 verhuizen Roelofje en Tijs naar Woudsend, waar de vrouw in 1865 al enige maanden heeft gewoond. In april 1894 verhuizen zij naar Amsterdam, waar ze op diverse adressen hebben gewoond.

Uit dit huwelijk: Tietje (1867-na 1891); Jogchum (1869); Zwaantje (1871); Jan (1873-1874); Jan (1878-1878); en Baukje (1879).

3. Sibbele Jelle Lemstra, geb. Lemmer 14 aug. 1846, schippersknecht (1870), matroos (1880), overl. (op zee) 9 juli 1900.

In nov. 1861 geeft het gemeentebestuur van Lemsterland aan een van de kinderen van Jochem Sibbeles toestemming om kosteloos onderwijs aan de zeevaartkundige school in Lemmer te volgen.²⁷⁴ Sibbele die bij zijn vader in Lemmer blijft inwonend, is overleden aan boord van de 'Memnon' op weg naar Semarang in Nederlandsch-Indië.

4. Nieske Lemstra, geb. Lemmer 2 jan. 1848, overl. Nieuwer-Amstel 24 nov. 1940; tr. Lemsterland 29 mei 1872 Gerrit Rinderts de Vries, geb. Lemmer 8 juli 1845, schippersknecht (1872), beurtschipper (1890), schipper (1895), overl. Amsterdam 12 dec. 1895, zoon van Rindert Siebes de Vries (schippersknecht) en Antje Gerrits de Leeuw.

Op 13 mei 1895 verhuizen Gerrit en Nieske van Lemmer naar Amsterdam. Vandaar vertrekt de weduwe in dec. 1934 naar Nieuwer-Amstel.

Uit dit huwelijk: Reindert (1873-1886); Zwaantje (1876); Anskje (1877); Jochem Sible (1879-1882); Geertje (1881); Jochem (1883-na 1911); Siebe (1884); Rinderdina (1886); Roelofje (1888); Rindert (1890-na 1911); en Sible Jelle (1894).

5. Rinze Enne Lemstra, geb. Lemmer 17 dec. 1849, overl. aldaar 27 okt. 1899.
Volgens de geboorteakte heet hij Rinze Enne, maar in het bevolkingsregister van 1890 staat Rinze Karel Lemstra. In eerdere registers wordt hij ook Rinze Lemstra genoemd.
6. Jelke Lemstra, geb. Lemmer 26 okt. 1851, overl. (verdronken) Sloten 4 juli 1866.

Per abuis zijn van het overlijden van Jelke twee akten opgemaakt: een in de gemeente Sloten en een in de gemeente Lemsterland. Volgens de eerste akte, op aangeven van de politiedienaren Van Dijk en Visser, is hij om 17.00 uur 'in het water te Sloten' overleden en was hij schippersknecht. Volgens de andere akte is hij overleden 'nabij Lemmer' en had hij geen beroep.

7. Engelina Lemstra, geb. Lemmer 7 nov. 1853, overl. Amsterdam 15 febr. 1902; tr. Amsterdam 30 dec. 1875 Luitje Compaan, geb. Warffum 5 dec. 1843, zeevarend (1875), zeeman (1889), schoenmaker te Amsterdam (1889, 1902, 1905), overl. aldaar 13 aug. 1905, zoon van Derk Abels Compaan en Dietje Luitjes Borkhuis.

Bij het huwelijk worden de twee oudste kinderen gewettigd.

Uit dit huwelijk: Engelina (1874-1890); Luitje (1875-1910); Dietje Maria (1877-na 1902); Jelke (1879-1882); Dirk Abel (1881-1898?); Zwaantje (1882-na 1934); Nieske (1884-1884); Jelke Bartele (1885-1907); Jochem (1887-na 1918); Barberdina (1888-1888); Albertus (1889-1890); Engelina (1890-1891); Abel Dirk (1891-na 1926); Enne Jacob (1892-na 1922); Sibbele Jelle (1893-1896); Engelina (1893-1894); Franciscus (1895-1896); Sibbele Jelle (1897-1898); en een levenloos kind (1898).

8. Bartele Jochums Lemstra, geb. Lemmer 16 jan. 1856, overl. aldaar 23 mei 1862.
9. Jochem Lemstra, geb. Lemmer 17 nov. 1857, machinist (1880), 1ste stuurman (1890), overl. na 1890.

Zijn geboorte is in 1857 aangegeven door de verloskundige Ferdinandus Visser. Jochem staat nog ingeschreven in het bevolkingsregister van Lemsterland van 1890, maar lijkt sindsdien spoorloos.

VIIc. Jelke Sibbeles Lemstra (zoon van VIb), geb. Lemmer 20 juli 1821, tweeling met Hantje, schipper, beurtschipper van Lemmer op Rotterdam en Schiedam, overl. Heemstede (gemeente) 31 aug. 1851; tr. Lemsterland 10 nov. 1850 Jacoba Ennes Drent(h), geb. Lemmer 17 mei 1824, schippersche, overl. Kampen 29 nov. 1905, dochter van Enne Jacobs Drent(h) en Nieske Rinses Platte. Zij tr. 2. Lemsterland 21 sept. 1856 Lolke Gerbens de Groot, geb. Cubaard 1 dec. 1828, schipper, winkelier te Bolsward (1856) en Lemmer, overl. Kampen 19 juni 1909, zoon van Gerben Lolkes de Groot (boer) en Trijntje Cornelis Lantinga.

*Op 7 sept. 1847 zijn de broers Jelke en Bartele Sibbeles f 1000 schuldig aan Sie-
men Wiegers Visser.²⁷⁵ De broers zijn dan eigenaar van de tjalk 'De Vier*

* * * **Mijn dierbare Echgenoot JELKE SIBBLES LEMSTRA, Beurtschipper van
hier op Rotterdam en Schiedam, is heden, ten gevolge van een noodlottig toe-
val, tot mijne innige droefheid, in den onderdom van 30 jaren overleden, na
eene honiggelukkige verbindenis van slechts 10 maanden. Ieder zal de diepe
schat bereffen welke ik met onze ouders gevoel, eene smart die alleen door den
troost der Godsdienst en de hoop des wederleus kan gelindert worden.**

Lemmer,
den 31 Augustus 1851.

JACOBA E. DRENT,
Wed. J. S. LEMSTRA.

De affaire zal door de Weduwe voortgezet worden.

Gebroeders'. In nov. 1847 staat zijn zwager Jelte Ages Ages (VIb.2) borg voor Jelke, veerschipper op Schiedam.²⁷⁶ In 1849 blijkt bij de verdeling van de erfenis van Jan Jelles Lemstra (Va.7), dat een aantal schulden van Jelte Ages Ages niet meer te innen zijn. Op 5 febr. 1851 koopt Jelke de helft van de bovengenoemde tjalk, die dienst deed 'in de beurt Lemmer op Schiedam en Rotterdam', voor f 600 van zijn broer Bartele Sibbles Lemstra.²⁷⁷ Opmerkelijk is de bepaling dat Jelke geen passagiers mag vervoeren of goederen laden en lossen op het traject Lemmer-Sloten-Balk-Joure, dat door Bartele zal worden bevaren. Na het overlijden van Jelke trekt zijn weduwe Jacoba bij haar ouders in. Ook de postuum geboren zoon Jelke wordt bij dat gezin ingeschreven. Blijkens Jelkes overlijdensadvertentie zal 'de affaire [...] door de weduwe voortgezet worden'. In jan. 1864 koopt Lolke Gerbens de Groot uit de boedel van Carsi Schotsman voor f 2600 een huis te Lemmer.²⁷⁸ In maart 1899 verhuizen Lolke en Jacoba, die zeven kinderen krijgen, van Lemmer naar Kampen.

Uit het huwelijk van Jelke en Jacoba:

1. Jelke (1852), volgt VIIib.

VIIId. Bartele Sibbeles Lemstra (zoon van VIb), geb. Lemmer 2 juli 1824, beurtschipper (1854), schipper (1859), overl. Waddinxveen 31 aug. 1859; tr. Lemsterland 22 febr. 1852 Geertruida Egberts Meijer, geb. Lemmer 27 maart 1827, beurtschippersche te Dokkum (1861), overl. Dokkum 21 jan. 1865, dochter van 'monsieur' Egbert Harms Meyer (1792-1875), hoofdonderwijzer te Lemmer, en Antje Siebes Stellingwerff. Zij tr. 2. Dokkum 5 juli 1861 Doris Hofman Heeringa, geb. Dokkum 23 jan. 1833, schipper, beurtschipper te Dokkum, overl. aldaar 10 dec. 1903, zoon van Neeltje Joukes Heeringa.

In 1851 verkoopt Bartele aan zijn broer Jelke Sibbeles de helft van de tjalk 'De Vier Gebroeders'. Bartele is dan schipper te Lemmer en blijft als beurtschipper kennelijk varen op Sloten, Balk en Joure. Op 1 nov. 1852 verhuizen Bartele en

Geertruida van Lemmer naar Dokkum. Als zij met hun schip 'Koopmans Welvaren' in de Gouwe nabij Waddinxveen liggen, komt de man aan boord aan cholera te overlijden. In okt. 1854 vindt op verzoek van Egbert Harms Meyer, als vader en voogd van ondermeer zijn dochter Geertruida, een veiling van enkele percelen in Lemmer plaats.²⁷⁹ Blijkens het bevolkingsregister van Lemmer wonen de kinderen Egbert en Jelle in 1860 bij hun grootvader Egbert Harmens Meijer in. Op 12 mei 1862 vertrekt het gezin Meijer naar Suameer. Vandaar verhuizen Jelle en Sibbele op 1 okt. 1864 naar het Weeshuis aan de Veemarkt in Dokkum.

Uit het huwelijk van Bartele en Geertruida:

1. Egbert Lemstra, geb. Dokkum 4 dec. 1852, overl. aldaar 30 aug. 1866.
2. Jelle (1854), volgt VIIIc.
3. Sibbele Lemstra, geb. Dokkum 11 okt. 1855, stuurman (1885), overl. 's-Gravenhage 9 nov. 1936; tr. Dokkum 20 maart 1884 Maria Arnolda Kromsigt, geb. Dokkum 24 maart 1856, overl. Dalfsen 29 maart 1945, dochter van Johannes Cornelis Kromsigt en Catharina van Aalzum (winkeliersche). Uit dit huwelijk zijn geen kinderen geboren.
In 1885 verhuizen zij met (schoon)moeder Catharina van Aalzum van Dokkum naar Amsterdam, in 1886 naar Rotterdam en in 1914 naar 's-Gravenhage. Vanaf april 1943 woont de weduwe in Dalfsen. Volgens de overlijdensadvertentie is zij overleden in het R.-K. evacuatiegesticht 'Zusterhuis' te Lemelerveld (Overijssel) en zal op 31 maart 1945 de voorlopige (!) teraardebestelling op de algemene begraafplaats aldaar plaatsvinden.
4. Antje Lemstra, geb. Dokkum 20 april 1859, overl. Hilversum 28 nov. 1933; tr. Hilversum 10 nov. 1887 Albertus Vlaanderen, geb. Hilversum 13 juli 1859, overl. aldaar 13 dec. 1931, zoon van Krijn Perk Vlaanderen (tapijtwever) en Lijsbeth Doets.

Van hun dochter Elisabeth Vlaanderen (1890-1941), gehuwd aan Simon Godfried Albert Doorenbos²⁸⁰ (1891-1980), is door J. Doorenbos een kwartierstaat samengesteld.²⁸¹

VIIIA. Enne Jacob Lemstra (zoon van VIIb), geb. Amsterdam 11 mei 1843, schippersknecht (1873), schipper (1870, 1884), werkman (1893), bootwerker (1903), overl. Amsterdam 12 okt. 1932; tr. 1. Lemsterland 11 april 1869 Nieske Lemstra, geb. Delfstrahuizen 17 febr. 1845, overl. Amsterdam 27 aug. 1882, dochter van Rein Bartele Lemstra (VIIa) en Geeske Roelofs Luik; tr. 2. Amsterdam 13 juni 1883 Maria Otten, geb. Tienhoven 17 juni 1858, overl. Amsterdam 8 maart 1924, dochter van Jacobus Otten en Catharina (Kaatje) Schouten.

De geboorte van Nieske wordt aangegeven door haar oom Jelle Bartele (VIIb.1). In 1870 verhuizen Enne Jacob en Nieske Lemstra van Echten naar Delfstrahuizen en in sept. 1873 naar Amsterdam, waar zuster Engelina Lemstra bij hen inwoont. Ook het in 1874 geboren dochtertje van Engelina komt bij hen inwonend. In mei 1878 verhuizen ze naar Nieuwer-Amstel en keren in juni 1880 terug naar Amsterdam, waar ze op diverse adressen hebben gewoond. In dec. 1903 is Enne Jacob aangever van het overlijden van zijn vader Jochem Lemstra (VIIc).

Uit het huwelijk van Enne Jacob en Nieske:

1. Jochem (1870), volgt IXa.

VIIIb. Jelke Lemstra (zoon van VIIc), postuum geb. Lemmer 2 jan. 1852, koopman (1875), schipper (1889, 1890) te Bolsward, overl. aldaar 12 april 1911; tr. Bolsward 11 juni 1876 Hillegien Bruins, geb. Bellingwolde 14 nov. 1851, overl. Bolsward 21 jan. 1917, dochter van Jurjen Bruins (rijksambtenaar) en Trijntje Houwen.

De geboorte van Jelke wordt aangegeven door dr. Petrus Casparus Römer, arts te Lemmer. Mogelijk is Jelke Lemstra dezelfde als de Lemstra uit Bolsward, die in 1909 opdracht geeft tot de bouw van een praam.²⁸²

Uit dit huwelijk:

1. Jacoba Lemstra, geb. Bolsward 16 april 1877, overl. aldaar 19 febr. 1895.
2. Trijntje Lemstra, geb. Bolsward 29 juni 1879, overl. Heerenveen 15 jan. 1938, ongehuwd.

In 1938 woont Trijntje te Mildam en haar overlijden wordt aangegeven door Auke van der Meer, conciërge in het ziekenhuis te Heerenveen.

3. Nieske Lemstra, geb. Bolsward 12 juli 1881, overl. aldaar 20 maart 1885.
4. Anna Maria Lemstra, geb. Bolsward 1 okt. 1884, overl. Ooststellingwerf 21 okt. 1967, ongehuwd.

Zij woont aanvankelijk te Heerenveen en vanaf 1966 te Appelscha (Boerestreek 2).

5. Jelke Lemstra, geb. Bolsward 29 april 1887, winkelier en reiziger, overl. Franeker 7 nov. 1941, ongehuwd.

Jelke woont vanaf 1914 te Franeker (Academiestraat 10).

6. Jurjen Eildert Lemstra, geb. Bolsward 10 dec. 1889, winkelier aldaar, overl. Leeuwarden 7 mei 1918, ongehuwd.

Zijn overlijden (als Jurjen) wordt aangegeven door sergeant-verpleger J.L. Timmerman en korporaal-verpleger H. Beima.

VIIIc. Jelle Lemstra (zoon van VIId), geb. Dokkum 29 mei 1854, schipper, winkelier te Schiermonnikoog (1890), kruidenier te 's-Gravenhage (1918), overl. aldaar 17 sept. 1918; tr. Schiermonnikoog 18 nov. 1883 Neeltje de Boer, geb. Schiermonnikoog 16 juli 1860, overl. 's-Gravenhage 15 juni 1939, dochter van Thomas Aukes de Boer (lichtenwachter) en Aukje Douwes van der Zee.

Op 20 mei 1882 verhuist Jelle van Dokkum naar Bolsward. Op 17 mei 1884 verhuizen Jelle en Neeltje naar Schiermonnikoog en eind 1903 naar 's-Gravenhage, waar de beide dochters na het overlijden van moeder Neeltje ongehuwd in het ouderlijk huis blijven wonen.

Uit dit huwelijk:

1. Sibbèle (1884), volgt IXb.
2. Aukje Geertruida Lemstra (Aukje), geb. Schiermonnikoog 8 juni 1886, huisoudster, overl. 's-Gravenhage 24 april 1964.
3. Geertruida Lemstra (Truus), geb. Schiermonnikoog 31 juli 1890, telefoniste, overl. 's-Gravenhage 3 jan. 1979.

IXa. Jochem Lemstra (zoon van VIIIa), geb. Delfstrahuizen 14 febr. 1870, overl. Deventer 20 april 1949, begr. Wilp; tr. Deventer 14 sept. 1898 Geertruij Johanna Nikkels, geb. Wilp 6 sept. 1870, overl. Deventer 1 jan. 1947, dochter van Berend Nikkels (slager) en Geertruij Reupke.²⁸³

Op 27 juli 1888 verhuist Jochem het ouderlijke huis in Amsterdam voor de Kazerne in Deventer, waar hij jaren dient bij de Cavalerie. In 1903 verhuist het gezin van Amersfoort naar Deventer (Twellosegeweg). In 1919-20 staat Jochem Lemstra op de kiezerslijst van Deventer (Vonderstraat 24).²⁸⁴ Namens de CHU is hij lid van de Provinciale Staten van Overijssel. In de crisisjaren is hij directeur van het Gwestelijk Arbeidsbureau in Deventer.

Uit dit huwelijk:

1. Reinier Gerard (1909), volgt X.

IXB. Sibbele Lemstra (zoon van VIIIc), geb. Schiermonnikoog 20 aug. 1884, commies bij de Nederlandsche Spoorwegen (1929), overl. 's-Gravenhage 15 juli 1929; tr. 's-Gravenhage 25 juli 1913 Hendrika Maria Mooijman, geb. 's-Gravenhage 2 mei 1883, overl. aldaar 5 maart 1969, dochter van Pieter Johannes Mooijman en Marianna van der Kwast.

Op 11 april 1899 verhuist Sibbele van Schiermonnikoog naar Loosduinen. In juli 1903 wordt hij voor f 0,50 per dag leerling bij de Nederlandsche Spoorwegen, standplaats Deventer. In febr. 1904 wordt zijn standplaats 's-Gravenhage, waar hij leerling-klerk is. In nov. 1904 volgt de aanstelling als klerk tegen een salaris van f 9 per week. In juli 1908 wordt hij benoemd tot commies 2de klasse.²⁸⁵

Uit dit huwelijk:

1. Jelle Pieter Johannes Lemstra, geb. 's-Gravenhage 23 nov. 1914, sergeant-vliegenier (1936), overl. door vliegtuigongeluk nabij Hilversum 21 aug. 1936, begr. 's-Gravenhage.

In 1936 verongelukt Jelle Pieter Johannes, samen met sergeant-vliegenier G.C. Koeze, tijdens een oefenvlucht met een militair vliegtuig van vliegbasis Soesterberg. Het vliegtuig, een Fokker verkenner C 5, is (vermoedelijk na een motorstoring) van grote hoogte neergestort op een aardappelveld tussen Loosdrecht en Hilversum. Het 'Algemeen Handelsblad' van 21 aug. 1936 vermeldt het noodlottige ongeval: 'Waarnemer Lemstra was doodelijk gewond. Zonder tot bewustzijn te zijn gekomen stierf hij eenige minuten later'. De weinige getuigen verklaren dat de piloot van het vliegtuig alles heeft gedaan om een huisje op de grond te ontwijken en dat lukte. Uit overlijdensadvertenties blijkt, dat hij verloofd was met Nell Dolleman.

Opmerkelijk is dat op 1 juli 1953 een naamgenoot, Jelle Catrinus Lemstra (2de luitenant-vlieger bij de Koninklijke Luchtmacht), op 25-jarige leeftijd bij een noodlottig vliegtuigongeluk om het leven komt. Tijdens een feestelijke rondvlucht ter gelegenheid van het 40-jarig jubileum van de Koninklijke Luchtmacht botsen twee Nederlandse Thunderjets tegen elkaar aan en storten boven Belgisch grondgebied neer.²⁸⁶ De beide Jelle Lemstra's zijn van verschillende families Lemstra.

2. Hendrika Sinia Lemstra (Henny), geb. 's-Gravenhage 30 sept. 1919, overl. Breda 8 aug. 1980; tr. 1. Voorburg 23 febr. 1943 Maurits Blankenzee, geb. Amsterdam 20 april 1913, kantoorbediende, overl. Vught 4 sept. 1944, zoon van Catharina Cornelia Blankenzee; tr. 2. 's-Gravenhage 6 sept. 1947 Gerardus Keuzenkamp,²⁸⁷ geb. 's-Gravenhage 23 febr. 1920, directeur van de Steenhouwerij Keuzenkamp te 's-Gravenhage, overl. Breda 12 sept. 1994, zoon van

Jan Keuzenkamp (directeur van Steenhouwerij Keuzenkamp) en Johanna Alida Maria Holtzapfel.

Maurits Blankenkee is overleden in het concentratiekamp in Vught.²⁸⁸ In 1966 verhuizen Henny en Gerardus van 's-Gravenhage naar Breda.

Uit het huwelijk van Gerardus en Hendrika: Gerardus Jan (1948) en Hendrika Johanna (1950).

X. Reinier Gerard Lemstra (zoon van IXa), geb. Deventer 5 nov. 1909, kolonel der Koninklijke Marechaussee, overl. 's-Gravenhage 1 juli 1972; tr. Deventer 14 sept. 1935 Jeannette Tonny Wilhelmina Bloemena, geb. Deventer 22 okt. 1908, overl. Heusden 2 nov. 2000, dochter van Derk Willem Bloemena en Martha Doeve.

In 1929 gaat Reinier Gerard naar de Koninklijke Militaire Academie in Breda en wordt drie jaar later benoemd tot 2de luitenant der Artillerie. In 1940 vertrekt hij als 1ste luitenant naar de Koninklijke Marechaussee. De jaren 1942-'45 brengt hij in krijgsgevangenschap door. Na de Tweede Wereldoorlog wordt hij districtscommandant in Leeuwarden en later in Enschede. Reinier Gerard wordt als luitenant-kolonel chef van de Staf van het Wapen der Koninklijke Marechaussee en later als kolonel administrateur bij de Grensbewaking. Hij wordt benoemd tot officier in de Orde van Oranje-Nassau met de Zwaarden.

Reinier Gerard Lemstra (1909-1972), foto: particulier bezit.

Uit dit huwelijk:

1. Jochem Willem Gerard Maarten (1937), volgt XIa.
2. Willem Anne Enne Jacobs (1940), volgt XIb.

XIa. Jochem Willem Gerard Maarten Lemstra (zoon van X), geb. Bergen op Zoom 5 jan. 1937, 2de luitenant der Huzaren, directeur van een BV; tr. 's-Gravenhage 13 juli 1963 met Ineke Theodore Dijkstra (Pien),²⁸⁹ geb. 's-Gravenhage 26 sept. 1938, dochter van Wijnzen Dijkstra en Anna Catharina Helena Noordeloos.

Op 2 sept. 1958 vertrekt Jochem naar Breda. Bij zijn huwelijk is hij 2de luitenant der Huzaren. Hij werd beroepsofficier bij de Cavalerie en ritmeester der Huzaren. Pien is eerst lerares bij het middelbaar onderwijs en heeft een groot aantal boekjes op haar naam staan, onder meer over boetseren met klei. In tijdschriften als Ouders van Nu, Libelle, Ariadne en Margriet zijn korte verhalen en artikelen verschenen. Zij wonen in Mervans in Frankrijk.

Uit dit huwelijk:

1. Derk Jochem Reinier (1965), volgt XIIa.
2. Anne Katharine Jeannette Lemstra (Anne Karine), geb. Amersfoort 11 sept. 1966; tr. Rotterdam 5 dec. 1995 drs. Ernest Jules Mellegers (Ernie), geb. Was-senaar, 28 april 1964, zoon van Cornelis Mellegers en Annemie de Winter.
Ernie Mellegers is kunsthistoricus, docent aan de Academie van Bouwkunst in Rotterdam en publicist. Anne Karine is directeur inkoop bij Europees toeleveringsbedrijf voor binnenhuisarchitectuur. Zij wonen in 's-Gravenhage.
3. Floris Wynzen (1970), volgt XIIb.

XIb. Willem Anne Enne Jacobs Lemstra (Pim) (zoon van X), geb. Breda 23 febr. 1940, bankier bij ABN-AMRO; tr. 's-Gravenhage 12 april 1969 Marianne Florentine Visser, geb. 's-Gravenhage 17 nov. 1944 (dit huwelijk is in 1997 ontbonden); tr. 2. Nairobi 1999 Hee Sook Kim, geb. Seoel (Zuid-Korea) 16 nov. 1963, dochter van Jong-Kyu Kim en Soon Keum Lim.

In 1963 treedt Pim Lemstra in dienst bij de Nederlandsche Handel-Maatschappij. In 1964 wordt hij voor de ABN uitgezonden naar Japan (Kobe en Osaka), Saoedi-Arabië (Jeddah), Indonesië (Jakarta) en Kenia, waar hij directeur van het kantoor in Mombasa wordt. Daarna wordt hij directeur van het kantoor in Doebai in de Verenigde Arabische Emiraten, waar hij ook honorair consul der Nederlanden in de Noordelijke Emiraten is. Vervolgens wordt hij regionaal-directeur van de 'Saudi-Hollandi Bank' in Jeddah, landen-directeur van ABN-AMRO in Zuid-Korea en uiteindelijk landen-directeur van ABN-AMRO in Kenia. In 1994 wordt hij benoemd tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau en in 1997 gaat hij met pensioen. Thans is Pim Lemstra financial consultant in Doebai. Marianne Florentine Visser woont in 's-Gravenhage.

Uit dit huwelijk:

1. Diederik Lemstra, geb. 's-Gravenhage 21 okt. 1971, overl. (aan de gevolgen van een auto-ongeluk) Jeddah 14 jan. 1973.
2. Frederik Willem Lemstra, geb. Mombasa (Kenia) 29 aug. 1977.
In 2002 studeert hij in Canada af in Anthropology and International Development.
3. Robert Diederik Lemstra, geb. Mombasa 3 sept. 1978.
In 2002 studeert hij in Canada af in Tourist Management.
4. Pieter Bertin Reinier Lemstra, geb. Jeddah 26 mei 1984.
Pieter Lemstra doet zijn International Baccalaureaat op de International School of The Hague.

XIIa. Mr. Derk Jochem Reinier Lemstra (Derk) (zoon van XIa), geb. Amersfoort 16 mei 1965, advocaat; tr. New York 11 okt. 1995 Marijke Wilma Melles (Wilma), geb. Schiedam 25 dec. 1963, dochter van Leo Willem Albert Melles en Wilhelmina Catherina Louisse.

Derk Lemstra is partner bij Stibbe-advocaten in Amsterdam met als specialisatie ondernemingsrecht en bank- en effectenrecht. Hij is thans werkzaam op het kantoor van Stibbe in New York.

Uit dit huwelijk:

1. Maxine Philippine Willemijn Lemstra, geb. New York 24 april 1996.
2. David Jochem Leonard Lemstra, geb. Amsterdam 24 juni 1998.
3. Adriaan Marc Anne Lemstra, geb. New York 18 mei 2001.

XIIb. Floris Wynzen Lemstra (zoon van XIc), geb. Amersfoort 26 maart 1970; tr. Beaune 27 juli 1996 Victoria Bake,²⁹⁰ geb. Bangkok (Thailand) 27 aug. 1965, dochter van Willem Jan Bake en Bettina Christiane Muir.

Floris en Victoria wonen in Beaune, ten noorden van Lyon in Frankrijk. Hij is directeur van wijnhuis Ropiteau Frères in Meursault. Zij is hoofd van de Europese vestiging van een Canadese reisorganisatie.

Uit dit huwelijk:

1. Oliver Wijnzen Lemstra, geb. Beaune 6 sept. 1998.
2. Charlotte Christiane Lemstra, geb. Beaune 23 jan. 2002.

Onderzoek en bronnen

Als voornaamste bronnen zijn de registers van de Burgerlijke Stand van de betrokken gemeenten gebruikt. In de periode vóór 1811 komen veel gegevens uit de DTB-registers. Veel onderzoek heeft plaatsgevonden op het Ryksargyf yn Fryslân (te Leeuwarden) en het Gemeentearchief van Amsterdam. Aan diverse collecties van het Centraal Bureau voor Genealogie in 's-Gravenhage zijn gegevens ontleend. Naast de fiches van het Rechterlijk Archief van de Friese grietenijen en steden betreft dit vooral de collectie familieberichten, diverse boeken uit de bibliotheek en de collectie Persoonskaarten. Ook werd gebruikgemaakt van de collecties van de Koninklijke Bibliotheek in 's-Gravenhage en de Provinciale Bibliotheek Fryslân in Leeuwarden. Ook via Internet werden diverse gegevens gevonden.

In het Gemeentearchief van Lemsterland is het onderzoek begin jaren '80 begonnen. Aldaar zijn de archieven van de Hervormde Kerkvoogdij, het Oud-Archief van de gemeente, de registers van de Burgerlijke Stand en de bevolkingsregisters geraadpleegd. Veel gegevens betreffende de jongste generaties zijn door de familieleden zelf ter beschikking gesteld.

Gebruikte afkortingen

CBG:	Centraal Bureau voor Genealogie, 's-Gravenhage
FA:	Familiearchief
GAA:	Gemeentearchief Amsterdam

GAL:	Gemeentearchief Lemsterland
GEN:	RAF, Verzameling Genealogieën
GJ:	Genealogysk Jierboek(je)
HvF:	RAF, Archief van het Hof van Friesland
Leeszaalb.:	RAF, Leeszaalbibliotheek.
MOB:	GAA, Middel Op Begraven
NA:	Notarieel Archief
NP:	<i>Nederland's Patriciaat</i>
NT:	RAF, Nadere Toegang
RAF:	Ryksargyf yn Fryslân

Genealogieën en literatuur

- Album: S.J. Fockema Andreeae en Th.J. Meyer (ed.), *Album studiosorum Academiae Franekerensis* (Franeker 1968; Leeszaalb. 123).
- Posthumus: H.L. Kruimel (bewerking), *Het Geslacht Meyjes IV* ('s-Gravenhage 1985; GEN 698).
- Reddingius: GEN 535, p. 120 (genealogische aantekeningen van ds. R.P. Reddingius betreffende de familie Lemstra).
- Romein: T.A. Romein, *Naamlijst der Predikanten, sedert de Hervorming tot nu toe, in de Hervormde Gemeenten van Friesland* (Leeuwarden 1886; Leeszaalb. 141).
- Vlaanderen: CBG, J. Doorenbos, *Kwartierstaat Elisabeth Vlaanderen* (1ste uitgave 1982 en 2de uitgave 1985); zie voor de 1ste uitgave ook: GEN 544.
- Wumkes: G.A. Wumkes, *Stads- en Dorpskroniek van Friesland* (Leeuwarden 1934; 2 dln., Leeszaalb. 39).

NOTEN

- 1 Reddingius. 2 Vlaanderen. 3 RAF, Archief van De Zeven Grietenijen en de Stad Sloten, inv.nr. 5, f. 163v, d.d. 25 mei 1627. In 1640 is Sible Ates eigenaar van stemnr. 15 te Lemmer en is de weduwe van Sybren Heres eigenaar van stemnr. 17. 4 RAF, Archief van Ge-deputeerde Staten (1580-1795), inv.nr. 2624, d.d. 17 april 1630 en 16 april 1631. 5 Idem, inv.nr. 2624, d.d. 17 april 1630 en 16 april 1631. 6 Idem, inv.nr. 2625, d.d. 4 okt. 1634. 7 Idem, inv.nr. 2625, d.d. 23 jan. 1637, borgstelling d.d. 16 juli 1636. 8 HvF, inv.nr. 16504, definitieve sententie d.d. 8 mei 1634, nr. 14; met dank aan Hein Walsweer. 9 HvF, inv.nr. 16507, definitieve sententie d.d. 8 mei 1638, nr. 20. 10 LEM 16, f. 6, d.d. 4 febr. 1640 en f. 9v, d.d. 28 maart 1640. 11 LEM 17, f. 37, 37v, d.d. 1643. 12 LEM 16, f. 20v, d.d. 18 juni 1643. 13 LEM 16, f. 22v, d.d. okt. 1643. 14 LEM 16, d.d. 21 dec. 1644 en f. 33, d.d. 10 juli 1645. 15 LEM 17, f. 54v, d.d. 1646/47. 16 Zie voor hem: Hein Walsweer, 'De Broekster Rouckema's', GJ (1994) 41-101, aldaar 65 (IVd). 17 LEM 17, f. 61 (1647) en f. 64 (1648). Zie ook bij zoon Foekel Sibbles. 18 LEM 16, f. 84, d.d. 23 dec. 1659. 19 LEM 16, f. 45 en f. 45v, d.d. 3 juni 1648. 20 LEM 46, f. 2. Het betreft een overeenkomst van 26 april 1654, waarbij met ingang van mei 1655 het verkochte goed aan de kopers zal toekomen; de akte is slecht leesbaar, de namen van verkopers zijn niet bekend. 21 LEM 16, f. 59, d.d. 23 dec.

1654. **22** LEM 17, f. 83, d.d. nov. 1655. **23** LEM 20, f. 23, d.d. 27 nov. 1660. **24** LEM 17, f. 130, d.d. 1662. **25** RAF, Archief van de Herv. Kerk van Lemmer c.a., inv.nr. 15, d.d. 1666. **26** LEM 20, f. 19, d.d. 1659. **27** LEM 20, f. 21, d.d. 28 dec. 1659. **28** LEM 17, f. 138, d.d. maart 1665. **29** LEM 17, f. 137, d.d. 1669 en LEM 16, f. 115 en 115v, d.d. febr. 1671. **30** LEM 17, f. 85, d.d. sept. 1656. **31** LEM 16, f. 74v, d.d. 2 juli 1657 en f. 78, d.d. 11 juli 1658. **32** LEM 32, f. 198-222. **33** LEM 32, f. 261 (1ste procl. d.d. 26 aug. 1690). **34** LEM 25, f. 607 (d.d. 12 jan. 1691). **35** LEM 32, f. 72v (1ste procl. d.d. 17 febr. 1680). **36** LEM 17, f. 61, d.d. 1647. **37** LEM 17, f. 64, d.d. 1648. **38** LEM 20, f. 5v en 6, d.d. aug. en sept. 1655. **39** Reddingius: ‘Gest. 15 julij 1687, oud 54 j.’. **40** Reddingius: ‘Volgens opgave van Ds. Posthumus staat in ’t trouwboek van Oosterzee Froukjen Broers Meitsma’. **41** Reddingius: ‘Zij is gest. 1673’. **42** Album, nr. 5102. **43** LEM 16, f. 74v, d.d. 2 juli 1657. **44** LEM 17, f. 131v, d.d. 1663. **45** WYM 49, f. 153v, d.d. 28 maart 1660. **46** WYM 50, f. 73v, d.d. 14 aug. 1667; tevens WYM 51, f. 259, d.d. 11 juli 1671, afrekening sinds 14 aug. 1667. **47** LEM 25, f. 157v-159v, d.d. 23 maart 1682 en 20 juni 1682. **48** Leeszaalb. 184, Grafschriften I-III, p. 10 (nr. 148). **49** A.F. Koopmans, ‘Ta de neitins oan in dûmnyspear út ‘e sawntjinde ieu’, GJ (1953) 49-56. **50** J. Keizer, *Ald- en Nijehoarne* (Ljouwert 1976) 92. **51** WOR 230, f. 160 (1ste procl. d.d. 20 febr. 1691). **52** WOR 150, f. 41v, d.d. 22 febr. 1679 (cf. NT 13.109, aktenr. 117). **53** Het huwelijk moet plaatsgevonden hebben na 1665 (het overlijden van Reinske Jochems) en vóór 1668 (de geboorte van zoon Sibbele Bartoles). Gezien de vermelding van ‘Tiet Jochems, de huijsvrouw van Bartele Sibbels’, in het lidmattenregister van 17 en 18 aug. 1670 lijkt 1668 het waarschijnlijkste jaar voor het huwelijk. **54** RAF, Archief van de Herv. Kerk van Lemmer c.a., inv.nr. 15, jaar 1665. **55** RAF, Archief van Gedeputeerde Staten (1580-1795), inv.nr. 2691, f. 101, d.d. 21 febr. 1679. **56** RAF, Archief van de Herv. Kerk van Lemmer c.a., inv.nr. 15, periode 1679-1681. **57** LEM 32, f. 70v (1ste procl. d.d. 20 jan. 1680). **58** LEM 32, f. 72v (1ste procl. d.d. 20 jan. 1680). **59** DON 13, f. 203, d.d. 16 juni 1681. **60** LEM 25, f. 157v-159v, d.d. 23 maart 1682 en 20 juni 1682. **61** LEM 25, f. 492-496. **62** LEM 20, f. 25, d.d. 1681. **63** Op basis van vermeldingen in reëelkohieren Luinjeberd. **64** L.N.A. van Hiele-Pekema, *Familie Pecama* (Groningen 1949; GEN 271); W.Tsj. Vleer, *Familie Pecama* (Hardegarijp 1959; GEN 271a). **65** LEM 46 (2de fiche, 2de rij, 2de pag.). De rest van de akte is zeer slecht leesbaar. **66** LEM 24, f. 124v, d.d. 1673 en f. 126, d.d. 1676 (3 folio’s). **67** DON 49, f. 134, d.d. 15 jan. 1673 (cf. NT 13.99, aktenr. 130) en idem, f. 158, d.d. 13 juni 1675 (cf. NT 13.99, aktenr. 155). **68** DON 70, f. 307 e.v., d.d. 17 juli 1675 (cf. NT 13.116). **69** LEM 32, f. 436 (1ste procl. d.d. 10 mei 1698). Het floreenkohier van 1700 meldt Sijmen Annes als eigenaar van stemnrs. **45** en **46**. **70** HvF, inv.nr. 8087, bijlagen civiele sententies, d.d. 27 maart 1703 (proces tussen Bonne Edes, schuivenmaker te Oosterlittens, en Arnoldus Siderius, notaris te Sneek). Hanso wordt laatstelijk op 15 nov. 1694 als secretaris van IJlst vermeld: IJL R2, f. 25. **71** WYM 66, d.d. 21 jan. 1738 (cf. NT 13.188, aktenr. 86b). **72** Leeszaalb. 151: H. Sannes, *De Schoolmeesters van Haskerland, in de loop der tijden*. **73** AEN 5, f. 239-240, d.d. 17 jan. 1699. **74** Reddingius geeft aan, dat Cornelius Meinema, predikant te Oudwoude (1684-1727), gestorven in 1729, misschien een broer van Elske Meinema is. Cornelius’ zoon Benjamin wordt in 1727 predikant te Oudwoude ‘in ’s vaders plaats’ en wordt in 1745 beroepen in New York (VS). Aangezien alleen Elske en Wytske worden genoemd als erfgenamen van Hanso Meijnema, zal de veronderstelling van Reddingius onjuist zijn. **75** Romein. **76** WSW 53, d.d. 30 aug. 1709 (cf. NT 13.202, aktenr. 297). **77** Leeszaalb. 151: H. Sannes, *De Schoolmeesters van Haskerland, in de loop der tijden*. **78** D.J. van der Meer, ‘Lijst van dorpen en steden’, GJ (1995) 128-140, aldaar 132. **79** SCO 170, 172 en 173,

periode 1708-1728 (cf. NT 13.205 en 13.207). **80** SCO 171, f. 168, registratie 19 juli 1721. **81** Auke Pijters van der Molen, van Workum, tr. Workum 10 febr. 1709 Trijntje Piers, van Arum. Het gezinsboek van Workum vermeldt geen kinderen. **82** RAF, Archief van de Classis Heerenveen, inv.nr. 4. **83** SCO 69, f. 173, d.d. 29 jan. 1728 (cf. NT 13.114). **84** J. Keizer, *Ald- en Nijehoarne* (Ljouwert 1976) 92. **85** Reddingius: ‘Gestorven zo ’t schijnt 1715’. **86** WOR 150, f. 173v: Op 18 juni 1726 worden Pijtter Fransen Manting en Claas Pyters van Nes benoemd tot curator over Gerrit Hendriks Breusekom (11 jr.), zoon van wijlen Hendrik Gerrits Breusekom, executeur en wachtmeester te Workum. **87** Album, nr. 10503. **88** RAF, Archief van de Classis Heerenveen, inv.nr. 4, d.d. 7 aug. 1710. **89** Reddingius: ‘Rector der Lat. Sch. te Workum 171.’. **90** RAF, Archief van de Classis Heerenveen, inv.nr. 4, d.d. 7 aug. 1710. **91** J. Keizer, *Ald- en Nijehoarne* (Ljouwert 1976) 92; RAF, Archief van de Classis Heerenveen, inv.nr. 4, d.d. 22 april 1711. **92** WOR 232, f. 141 (1ste procl. d.d. 1 juli 1729). **93** Reddingius: ‘Oud 74 jr., 8 mnd.’. **94** In reëelkohier ook vermeld onder nr. 20. **95** WYM 66, d.d. 21 jan. 1738 (cf. NT 13.188, aktenr. 86b). **96** LEM 46, f. 218v, d.d. 26 juli 1693 (registratie akte mei 1694). **97** LEM 7, f. 205, d.d. 21 febr. 1699. **98** Floreenkohier van Lemsterland. **99** LEM 7, f. 255, d.d. 11 juli 1713 en f. 256v, d.d. 12 sept. 1713. **100** LEM 8, f. 6v, d.d. 1718. **101** LEM 8, f. 99v, d.d. 19 dec. 1730. **102** GAA, DTB 1184/12v; MOB, inv.nr. 201 (onvermogenden, aangegeven door Liwe van Dokkum). **103** GAA, DTB 580/344; ‘Bartele Lemstra, van de Lemmer, oud 31 jr, aan de Sandhoek, ouderls doot, geasst. met sijn neeff Reijnier Postemus & Anna Staapel, wed. Jochem Meijer, woont als voort’ (handtekening: ‘Bartle Lemstra’, zij: ‘x’); in de marge: ‘bij weeskamer voldaan den 19 maart 1738’. **104** Zij woonde ‘op ’t Reeaalen Eiland in de Taanstraat’ en werd begr. Kartin. Kerkhof 27 juli 1730: GAA, DTB 1175/124. **105** GAA, DTB 550/257: ‘Joghem Meijer van Harlingen, oud 31 jr., in de Harteestraat, ouders doot, geass. met sijn oom Barent Gruijs & Annitje Stapel, van Amsterdam, oud 27 jr., in de Lindeestraat, geassisteerd door haar moeder Rebekka Bleeksma’. **106** GAA, afkomstig uit Harlingen volgens de huwelijsakte in 1714, maar afkomstig uit Groningen volgens het poorterboek van Amsterdam in 1715. **107** GAA, poorterboek 18, f. 78, d.d. 16 april 1736. **108** LEM 47, f. 252, d.d. 28 mei 1744. **109** LEM 45, 3de akte (originele schuldbekentenis uit 1744 met marginale aantekeningen). **110** GAL, inv.nr. KL 10, nr. 2 (rekeningboek kerkvoogdij Lemmer, 1738-1767). **111** GAA, DTB 1128/35v. Er zijn meer Anna/Anna’tjes Stapels begraven te Amsterdam. **112** Gabriël Schuringa wordt op 9 maart 1670 burger van Leeuwarden en was eerder gehuwd met Emcktie Crans. HyF, inv.nr. EEE4, f. 421 (hun testament uit 1678). **113** LEM 33, f. 2, d.d. 31 mei 1698. **114** LEM 33, f. 4, d.d. 16 aug. 1698. **115** LEM 33, f. 41 (3de procl. d.d. 27 maart 1700), 1ste akte; originele akte in: FA Van Andringa de Kempenaer, inv.nr. 562. **116** LEM 33, f. 41 (3de procl. d.d. 27 maart 1700), 2de akte; kennelijk betreft dit een verkoop uit het bezit van grootvader Jochem Geerts, vader van Reinskjen Jochems (vrouw van Tyte Jochems). Originele akte in: FA Van Andringa de Kempenaer, inv.nr. 562. **117** LEM 33, f. 42 (3de procl. d.d. 13 febr. 1700). **118** HvF, inv.nr. 7787, d.d. 10 mei 1701. **119** LEM 7, f. 231v, d.d. 13 juli 1706. **120** LEM 7, f. 248-248v, d.d. 2 aug. 1712; ook: f. 249, 250v. **121** LEM 7, f. 253v, d.d. 21 jan. 1713. **122** LEM 8, f. 258, d.d. 5 dec. 1713. **123** LEM 7, f. 276v, d.d. 28 mei 1715; f. 278v, d.d. 28 okt. 1715 en LEM 8, f. 2v, d.d. 31 maart 1716. **124** LEM 8, f. 43v, d.d. 18 jan. 1724. **125** LEM 33, f. 224 (1ste procl. d.d. 13 febr. 1714). **126** LEM 8, f. 18 (d.d. 28 nov. 1719), f. 20 en 26v. **127** LEM 33, f. 269 (1ste procl. d.d. 25 okt. 1718). **128** FA Van Andringa de Kempenaer, inv.nr. 574; LEM 34, folio 13v. **129** LEM 8, f. 70, d.d. 25 maart 1727. **130** LEM 8, f. 92v, 96 en 97v, d.d. 1730. **131** Posthumus. **132** Ook vermeld als: Aatske, Aatje en Aeltien. Posthumus, p.

433, vermeldt dat zij een dochter is van Sioucke Hanses; hiervoor is geen bewijs gevonden. **133** LEM 33, f. 27 (1ste procl. d.d. 21 maart 1699). **134** GAL, inv.nr. KL 10, nr. 2, d.d. 4 april 1736. **135** LEM 8, f. 186, d.d. 24 jan. 1736. **136** Zie ook: LEM 7, f. 247v, d.d. 7 juni 1712, en f. 251, d.d. 22 nov. 1712. **137** LEM 26, d.d. 19 febr. 1701. **138** LEM 8, f. 6v, d.d. 1718. **139** GAA, poorterboek 17, p. 604, d.d. 8 mei 1736. **140** GAA, *Kohier van de Personeele Quotisatie te Amsterdam over het jaar 1742*, wijk 32, verp.nr. 5542. **141** MOB, inv.nr. 101, d.d. 8 jan. 1750. **142** MOB, inv.nr. 121, d.d. 25 aug. 1759. **143** GAA, DTB 1085/58v. **144** NP (1951) 211-246 (Genealogie Meyjes); Posthumus. **145** Reddingius: 'Gest. 10 april 1769, oud 66 jaaren'. **146** Melle Koopmans en Reid van der Ley, 'Garypster Wiarda's, neiteam', GJ (1991) 114-125, aldaar 124 (Vlg.5). **147** HvF, inv.nr. 14967, d.d. 27 okt. 1772, definitieve sententie nr. 2. **148** Wumkes I, d.d. 1726. **149** WOR 233, f. 20 (1ste procl. d.d. 13 april 1736). **150** WOR 233, f. 41 (1ste procl. d.d. 8 juni 1736). **151** WOR 233, f. 192 (1ste procl. d.d. 5 febr. 1740). **152** WOR 233, f. 271 (1ste procl. d.d. 22 dec. 1741). **153** HvF, inv.nr. 14367, d.d. 15 juli 1755. **154** HvF, inv.nr. 14967, d.d. 27 okt. 1772. **155** Fokke Sytses Reiding is een broer van Elizabeth Sytses Reiding (IVa.1). **156** Reddingius. **157** Leeszaalb. 184, Grafschriften I-III, p. 170 (nr. 20). **158** WOR 236, f. 72, 73, 74, 74v en 75, d.d. sept. 1775; Wumkes I, d.d. 6 juli 1776. **159** RAF, Archief van de Rekenkamer (1580-1795), inv.nr. 6495, p. 487. **160** HvF, inv.nr. 16848: 'Dr. Sibelius Secrs. Workum den 15 april 1755 (obiit)'. **161** Dirk Reiding, *Familieboek Reiding* (1979; GEN 402) 42-49. **162** Album, nrs. 12398 en 12620. **163** *De Navorscher* (1894) 307; en Th.J. Meijer, *Album Promotorum Academiae Franekerensis (1591-1811)* (Franeker 1972; Leeszaalb. 124) 104. **164** Provinciale Bibliotheek Fryslân, D 3801/II en 2584 R. Hierin verzen van J. Cuperus, H. Domna, A. Scheltinga en J.P. Slicher. **165** HvF, inv.nr. 14484, d.d. 20 dec. 1758, nr. 7. In 1748 is Sibelius Lemstra, secretaris van Workum, 31 jaar. **166** WOR 42, d.d. 7 juli 1758 (cf. NT 13.109, aktenr. 628). **167** WOR 235, f. 261; vergelijk ook f. 223 en 272. **168** Publicatie *Stichting Alde Fryske Tsjerken*, afl. 1, p. 160-161. **169** Leeszaalb. 184, Grafschriften I-III, p. 170 (nr. 21). **170** Romein. **171** M. de Haan Hettema en A. van Halmael jr., *Stamboek van den Frieschen, vroegeren en lateren adel* (Leeuwarden 1846; 2 dln., GEN 441) II, 35. Op 7 juni 1722 doet Reynuke Beyma belijdenis te Winsum. **172** Wumkes I, d.d. 1745. **173** RAF, Archief van Gedeputeerde Staten (1580-1795), inv.nr. 2448, f. 113, d.d. 7 sept. 1775. **174** Romein, p. 374; RAF, DTB 874 (lidmatenregister van Heeg). **175** Fries Scheepvaartmuseum te Sneek op Internet: www.maritiemdigitaal.nl. **176** WYM 35, f. 166v, d.d. 31 jan. 1741. **177** WYM 35, f. 189, d.d. 15 dec. 1750. **178** *De Navorscher* (1865) 189-190 (inzending van J. Lemstra van Buma). **179** T.J. Buma, 'Enige nakomelingen van de Abbega'ster Buma's waaronder de familie Lemstra van Buma', *Gens Nostra* (1973) 161-167 en 235-241, aldaar 236 (Vla). **180** GAA, DTB 1089/70: 'Burde Buma op Kattenburg aan het einde over de Jagthaven'. **181** GAA, DTB 620/537, met opmerking: 'Weeskamer voldaan, d.d. 9 febr. 1776'. **182** GAA, DTB 1204/240v, d.d. 13 jan. 1782: 'Op kattenburg'; MOB, inv.nr. 170, d.d. 10 jan. 1782. Een andere 'Elisabeth Walderaave' is begr. 8 jan. 1778; DTB 1188/98. **183** RAF, Archief van Gedeputeerde Staten (1580-1795), inv.nr. 2461, f. 117, d.d. 24 sept. 1788; Wumkes I, d.d. 1788; D.P. de Vries, *Corpus Batavum* ([Ljouwert] 1991; Leeszaalb. 122) 19 (nr. 162). **184** *Goudasche Courant*, d.d. 30 maart 1795. **185** *Het Personeels Statuut*, 24ste jrg. nr. 3 (mei/juni 1973). **186** Mogelijk zijn zij gehuwd te Lemmer. Volgens een aantekening van ds. G. van Bleiswijk heeft hij bij zijn aantreden met terugwerkende kracht een poging ondernomen om alle huwelijken uit de periode 1718-1751 te noteren. Wellicht is het huwelijk van Bartele Jochems en Hantje Jelles vergeten; *Gens Nostra* (1991) 85. **187** Deze boerderij wordt in 1721 gekocht door Trijntje Goossens, weduwe van Jelle Hendrix

Langhout, van Wijbe Haanties voor 1260 cg., 5 zilveren dukatons en een zilveren lepel: LEM 33, f. 328 (1ste procl. d.d. 30 sept. 1721). Stemnr. 33 te Follega komt overeen met reëelnr. 30. **188** LEM 47, f. 90, d.d. 14 mei 1730. **189** FA Van Andringa de Kempenaer, inv.nr. 574; LEM 34, f. 13v. **190** LEM 8, f. 124, d.d. 1731. **191** LEM 48, f. 51v, d.d. 24 maart 1749. **192** LEM 47, f. 200v, d.d. 7 jan. 1738 (registratie). **193** LEM 8, f. 253v, d.d. 26 jan. 1740. **194** LEM 48, f. 87, d.d. 15 jan. 1743. **195** LEM 34, f. 237v (1ste procl. d.d. 11 maart 1760). **196** LEM 34, f. 88, d.d. 16 jan. 1743. **197** GAL, inv.nr. KL 10, nr. 2, d.d. 28 maart 1743; LEM 47, f. 243, d.d. 29 april 1743 (registratie). **198** GAL, inv.nr. KL 10, nr. 2. **199** LEM 47, f. 252, d.d. 28 mei 1744. Originele akte in: LEM 45, 3de akte; hierop ook aantekeningen betreffende de jaarlijkse betaling van rente, laatste keer op 2 nov. 1790. **200** LEM 48, f. 91, d.d. 23 aug. 1753. **201** LEM 8, f. 279v. **202** HvF, inv.nr. 2330, d.d. 13 mei 1749; idem, inv.nr. 7510, bijlagen criminale sententies. **203** NT 13.18.: R.S. Roarda, *Achtsjinde-ieuske kriminaliteit yn de Sudwesthoede*; M. Zeilstra, *Lemmer om 1880 hinne*, atl. 79; Wumkes, I, 114; J. Boorsma-de Jong e.a., *Skiednis fan Eastersee: as in faas mei blommen* (Oosterzee 2000) 36-37; J. Hepkema, *Eenvoudige memories en bemerkingen* (s.a. s.l.) 444: ‘In het dagboek van Jhr. Vegelin staat deze beroepskwestie meer omstandig beschreven’. **204** LEM 9, f. 30, d.d. 20 jan. 1750. **205** RAF, Archief van de Herv. Kerk van Oosterzee en Echten, inv.nr. 57 (ontvangsten en uitgaven van de kerkvoogdij). **206** LEM 48, f. 95v, registratie 20 maart 1754; HAS 88, f. 58v, d.d. 5 maart 1754 (registratie). **207** LEM 48, f. 128, registratie 27 dec. 1755. **208** LEM 48, f. 157, registratie 2 nov. 1757. **209** LEM 48, f. 96, d.d. 1 mei 1754 (registratie). **210** RAF, Archief van de Herv. Kerk van Oosterzee en Echten, inv.nr. 57 (ontvangsten en uitgaven van Kerkvoogdij), periode 1756-1760. **211** RAF, personeelkohier van Lemmer, 1758, f. 11. **212** GAL, speciekohier van Lemmer, 1764, f. 26, nr. 159. **213** GAL, inv.nr. KL 10, nr. 2, 1761. **214** GAL, inv.nr. KL 10, nr. 2, 1763. **215** LEM 34, f. 404, d.d. 16 juli 1770. **216** UTI 36, f. 111 (1ste procl. d.d. 14 juli 1774). **217** Advertentie verkoop schip. ‘leggende voor de huizinge van de wed. Aulus Barteles Lemstra, op de Herenwal by ’t Heerenveen’. **218** LEM 48, f. ca. 150, registratie 4 mei 1757. **219** Nijehaske, reëelnr. 66 (2de post) en specienr. 73 (2de post); specienr. 73 is na een her-nummering specienr. 70 geworden. **220** AEN 44, p. 3, d.d. 12 jan. 1785. **221** AEN 44, p. 7, d.d. 25 april 1785. **222** UTI 50, f. 159-161, d.d. 27 okt. 1789, registratie d.d. 15 nov. 1789. **223** MOB, inv.nr. 189, d.d. 13 sept. 1787. **224** LEM 34, f. plm. 52 (3de procl. d.d. 21 maart 1752). **225** GAA, DTB 1206/369, d.d. 9 nov. 1800. **226** GAA, DTB 1204/235, d.d. 4 nov. 1781. Hij laat 6 kinderen achter en woonde in de ‘Kattenburger groote straat’ te Amsterdam. **227** LEM 48, f. 121, registratie 18 okt. 1755. **228** LEM 1, f. 300v (voorheen f. 14v). **229** LEM 40, f. 210v-212. Zie ook GEN 586, 1929. **230** Historisch Centrum Leeuwarden, Register der Quotisatie 1808. **231** Burgerlijst Leeuwarden 1803, Internet-site Historisch Centrum Leeuwarden. **232** Melle Koopmans, Andries Koornstra en Reid van der Leij (red.), *Frysk Kertiersateboek* (Ljouwert 1996), 232 (nrs. 22-23). **233** Naamaanneming 1811 te Oosterzee, f. 9v. Er zijn 6 kinderen: Berentje, Pauluske, Johannes, Jelle, Jeltje en Trientje. **234** Van Eise Jans is in 1811 in Lemmer een akte van naamaanneming opgemaakt. Volgens de ambtenaar kiest hij de naam Bootsma, maar hij tekent met Bosma. Deze laatste naam zal ook door hem en zijn kinderen gebruikt worden. **235** LEM 21, d.d. 1 juli 1796 (cf. NT 13.185, aktenrs. 29 en 114). **236** NA Lemmer, inv.nr. 97.036, aktenr. 50, d.d. 29 mei 1849. **237** Kadaster bekend: gemeente Lemmer, sectie A, nr. 314. **238** NA Lemmer, inv.nr. 97.035, aktenr. 71, d.d. 5 okt. 1848. **239** NA Lemmer, inv.nr. 97.036, aktenr. 5, d.d. 16 jan. 1849. **240** NA Lemmer, inv.nr. 97.036, aktenr. 32, d.d. 28 maart 1849. **241** NA Lemmer, inv.nr. 97.036, aktenr. 48, d.d. 11 mei 1849. **242** Bij het Duitse bombardement op Mid-

delburg op 17 mei 1940 is ongeveer de helft van de Zeeuwse DTB-boeken verloren gegaan, waaronder die van Middelburg. Mogelijk is er een relatie met Casper Meijer (omstr. 1764-1820), gehuwd met Neeltje Darmer (omstr. 1773-1820) te Middelburg. **243** UTI 50, f. 34v, d.d. 9 nov. 1786. **244** UTI 50, f. 159-161, d.d. 27 okt. 1789, registratie d.d. 15 nov. 1789. **245** LEM 54, f. 38, d.d. 7 april 1810; en ook LEM 44, f. 10v. **246** RAF, Memories van Successie, kantoor Heerenveen, 1824. **247** E.H.H.M. Meima-Heida, *Van Friese stam, Heida-Heyda* (Kampen 1980) 105 en 109. **248** Gemeentearchief Schoterland (te Heerenveen), Volkstelling 1830, Benedenknijpe. **249** GEN 622 (Genealogische Correspondentie 1965), nr. 140; Onderzoek naar voorouders van het echtpaar Pieter Lammerts Woudstra (1805-1840) en Akke Boeles Heida (1813-1900). **250** NA Heerenveen, inv.nr. 59.015, nr. 171, d.d. 4 sept. 1827. **251** Kwartierstaat van kleindochter Geeske Haringsma (1869-1944) op Internet. **252** Gemeentearchief Schoterland (te Heerenveen), Volkstelling 1830, Delfstrahuizen nr. 35. **253** Parenteel van Jan Claasen Jetten op Internet, samengesteld door Piebe Belgraver. **254** Het overlijden van Hendrik Jetten in 1893 is aangegeven door Derk Willem Bloemena, oud 63 jaar, wonende te Lochem (zie X). **255** NA Lemmer, inv.nr. 97.030, aktenr. 18 en 19, d.d. 13 maart 1843. **256** GAA, bevolkingsregister 1864-1875, dl. 516a, f. 119 (Pieter Hamingstraat). **257** GAA, bevolkingsregister 1864-1875, 745/123 (Ponatusstraat) en 745/123 (Van Zesenstraat). **258** LEM 21, d.d. 1 juli 1796 (cf. NT 13.185). **259** LEM 41, f. 4, d.d. 28 febr. 1806. **260** NA Lemmer, inv.nr. 97.032, aktenr. 57, d.d. 3 juli 1845. **261** NA Lemmer, inv.nr. 97.035, aktenr. 92, d.d. 2 dec. 1848 (veiling) en aktenr. 95, d.d. 8 dec. 1848 (verkoop). **262** NA Lemmer, inv.nr. 97.034, aktenr. 84, d.d. 26 nov. 1847. **263** NA Lemmer, inv.nr. 97.036, aktenr. 14, d.d. 12 febr. 1849. **264** NA Lemmer, inv.nr. 97.036, aktenr. 48, d.d. 1849. **265** Reitze Jonkman, *Familie Jonkman* (Ureterp 1987; GEN 738) 40 en 54-60. **266** Afwisselend wordt de naam geschreven als Drent of Drenth, maar meestal ontbreekt de h. **267** Barteld de Vries, ‘Ik sie een buij aankomen, maak het anker los!’, *Leeuwarder Courant*, d.d. 29 dec. 1984; FA Van Andringa de Kempenaer, inv.nr. 548. **268** NA Lemmer, inv.nr. 97.030, aktenr. 94, d.d. 30 dec. 1843. **269** NA Lemmer, inv.nr. 97.055, aktenr. 32, d.d. 20 mei 1868. **270** NA Lemmer, inv.nr. 97.056, aktenr. 3, d.d. 10 jan. 1869. **271** CBG, fiches ‘Register Nederlandse Koopvaardij Schepen 1820-1900’, nr. 11060. **272** NA Lemmer, inv.nr. 97.037, aktenr. 9, d.d. 6 febr. 1850. **273** M. Zeilstra, *Lemmer om 1880 hinne*, afl. 85, 1952. **274** GAL, inv.nr. 217 (indices ingekomen en verzonden stukken), f. 173, briefnr. 499, d.d. 23 nov. 1861, en briefnr. 779, d.d. 29 nov. 1861. **275** NA Lemmer, inv.nr. 97.034, aktenr. 71, d.d. 7 sept. 1847. **276** NA Lemmer, inv.nr. 97.034, aktenr. 84, d.d. 26 nov. 1847. **277** NA Lemmer, inv.nr. 97.038, aktenr. 8, d.d. 5 febr. 1851. **278** NA Lemmer, inv.nr. 97.051, aktenr. 1, d.d. 2 jan. 1864. **279** NA Lemmer, inv.nr. 97.041, aktenr. 37, d.d. 28 okt. 1854. **280** NP (1941) 54 (Genealogie Dorenbos, nr. VIIIIf). **281** Vlaanderen. **282** Fries Scheepvaartmuseum te Sneek op Internet: www.maritiemdigtiaal.nl. **283** Parenteel van de familie Nikkels op Internet. **284** CBG, fiches ‘Kiezerslijst Deventer 1919-’20’. **285** Het Utrechts Archief, Archief van de Nederlandse Spoorwegen, inv.nr. 61, bladnr. 547. **286** Berichtgeving op de voorpagina van *Het Parool* en het *Algemeen Handelsblad*, beide d.d. 2 juli 1953. **287** CBG, Dossier Keuzenkamp. Hierin genealogie familie Keuzenkamp, tak Theunis, vervolgblad 4. **288** Internet: www.nmkampvught.nl: ‘In de maanden juli/sept. 1944 werden nog zeker 329 verzetsmensen doodgeschoten op de fusilladeplaats in de bossen bij het kamp. In totaal verloren 749 mensen in concentratiekamp Vught het leven. Op 5 en 6 sept. 1944 werd het kamp Vught ontruimd. De overgebleven vrouwen werden getransporteerd naar het concentratiekamp Ravensbrück, de mannen naar Sachsenhausen. In totaal waren ruim 31.000 mensen de poort

van het kamp gepasseerd in het afgelopen anderhalf jaar. Pas anderhalve maand later, op 26 en 27 okt. 1944, werd Vught bevrijd. Veel viel er echter niet te bevrijden bij het kamp Vught, het was verlaten'. Documentatie door W. de Vroe, *Kamp Vught. De laatste maanden* (Vught 1994). **289** Frans van Egmond, *Wie is Wie in Nederland 1984-1988* (datum info 10 april 1984). **290** *NP* (1985) 47 (Genealogie Bake, nr. XIVo.4).

KWARTIERSTAAT VAN BAUKJE MARIA SPAAN

Woord vooraf

Deze kwartierstaat is een deelkwartierstaat van de samensteller Gerrit Jan Exoo, en wel het gedeelte aan moederszijde, met hoofdzakelijk Friese kwartieren.

Genealogie heeft betrekking op de afstammingsgeschiedenis van uzelf, uw familie. Naarmate men verder teruggaat in de tijd wordt de speurtocht moeilijker. Niet alleen verdubbelt zich het aantal personen per generatie, maar ook de informatie per persoon valt moeilijker te ontdekken, heeft nooit bestaan of is door brand verloren gegaan (bijv. in de kerk van Zuidwolde).

Slecht leesbare handschriften, onverwachte spellingsvarianten van namen (ik heb wel eens onder de T de naam Texo gevonden, die uitgesproken had moeten worden als 't Exo) vertragen het onderzoek. Men ging af op de uitspraak van de naam, en iedere klerk maakte er zijn eigen spelling van. De mensen konden vaak niet lezen en schrijven, zodat men vóór 1811 van alles kon verwachten. Na 1811 had iedereen een vaste familienaam, hoewel er ook nog wel eens iets misging, zoals Exoo en Exo, namen die in één gezin gebruikt werden. In Overijssel was het niet ongebruikelijk om de achternaam te voeren van de boerderij waar men woonde of 'introuwde'. Bijv.: Op den Graven wordt Hemmink, Hemmink wordt Exoo.

Let ook eens op het aantal kinderen in een gezin, van wie velen vroeg stierven. Men zegt wel eens dat men vroeger niet oud werd, maar dat valt nogal mee. Ik heb ooit een voorouder aan moederszijde ontdekt, die 94 jaar oud geworden is (geb. 1760).

Graden van verwantschap

In hoeverre bent u familie van iemand die u op straat tegenkomt? Als die persoon ook zijn of haar kwartierstaat op tafel kan leggen, dan zult u vaak ontdekken dat in de 8ste of 9de generatie gemeenschappelijke voorouders aanwezig zijn, mits die persoon veel voorouders uit dezelfde streek heeft als die waaruit uzelf afkomstig bent. Ik heb zo'n situatie vaak geconstateerd in gepubliceerde kwartierstaten. De kans op het optreden van gemeenschappelijke voorouders is in de 9de, 10de, 11de en verdere generaties nog groter. Echter, de graad van verwantschap zwakt wel af, maar het aantal gemeenschappelijke voorouderparen is groter. In feite wordt het dus een optelsom van steeds meer zwakkere graden van verwantschap.

Als tip wil ik u nog het volgende meegeven: probeer in een zo vroeg mogelijk stadium familie-informatie te verzamelen. Ook foto's, die op de achterkant voorzien zijn van namen. In een later stadium wordt het steeds moeilijker, denk maar aan mondelinge familie-overleveringen, die steeds vager worden, maar wel een kern van waarheid bevatten; schrijf dit eens op.

Ik dank hierbij de heer M. Haijema te Assen en mevrouw Y. Houkes te Veendaal van ganser harte voor alle steun, die ze mij tijdens het genealogisch onderzoek hebben gegeven.

Tilburg, juni 2002

Gerrit Jan Exoo

Eerste generatie

1. Gerrit Jan Exoo, geb. Leeuwarden 30 dec. 1955, werktuigbouwkundig hoofdconstruc- teur machinebouw Tilburg, Eindhoven.

Tweede generatie

2. Jannes Exoo, geb. Almelo 16 nov. 1927, vertegenwoordiger, winkelbe- diende, modemagazijnchef, arbeidsanalist, tariefcalculator, chef plan- ning, bedrijfsleider Fa. Oostwoud Franeker, overl. Leeuwarden 24 aug. 1993, zoon van Gerrit Exoo en Gerridina Lucas; tr. Leeuwarden 6 mei 1955

3. Baukje Maria Spaan, geb. Leeuwarden 18 mei 1926, apothekersassistent. Kinderen: Gerrit Jan (zie 1), Klaske 1958, Gerridina 1959, Jelle Meindert 1960, Marijke 1963.

Derde generatie

6. Jelle Spaan, geb. Leeuwarden 4 aug. 1893, timmerman-aannemer, overl. Leeuwarden 12 okt. 1983; tr. ald. 6 mei 1925

7. Klaaske Hoekstra, geb. Boornzwaag 31 okt. 1898, dienstbode, overl. Leeuwarden 28 april 1985. Kinderen: Baukje Maria (zie 3), Meindert Siebe 1928, Sibbeltje 1932.

Vierde generatie

12. Meindert Spaan, geb. Kollum 9 sept. 1852, timmerman, aannemer, overl. Leeuwarden 20 mei 1909; tr. Kollumerland c.a. 12 mei 1883

13. Sibbeltje de Boer, geb. Dokkum 3 juli 1861, dienstmeid, overl. Leeuwarden 13 dec. 1913. Kinderen: Jelle 1884, Siebe 1886, Jeltje 1887, Sijbrigje 1890, Jeltje 1892, Jelle (zie 6), Geeske 1895, Dieuwke 1899, Tetje 1901.

14. Everhardus Kornelis Hoekstra, geb. Dantumawoude 10 maart 1867, eerste kaasmaker, overl. Leeuwarden 19 juli 1952; tr. Tietjerksteradeel 21 april 1894

15. Baukje Geerts van der Veen, geb. Veenwouden 19 aug. 1867, overl. Leeuwarden 27 okt. 1967. Kinderen: Kornelis 1894, Maria 1895, Klaaske (zie 7), Geert 1901.

Vijfde generatie

24. Jelle Pieters Spaan, geb. Lemmer 5 sept. 1812, timmerknecht, timmerman, boerenknecht, overl. Kollum 14 nov. 1893; tr. Kollumerland c.a. 26 mei 1836
25. Jeltje Jacobs van der Bijl, geb. Kollum 24 okt. 1812, dienstmeid, overl. Kollum 22 dec. 1874. Kinderen: Adriaantje 1836, Doetje 1839, Pieter 1841, Jacob 1843, Antje 1845, Tetje 1848, Getje 1850, Meindert (zie 12), Anne 1856.
26. Siebe Cornelis de Boer, geb. Dokkum 15 april 1818, schoenmaker, leedaanzegger, overl. Dokkum 23 jan. 1881; tr. Dokkum 16 april 1843

27. Sybrigje Johanna Vonk, geb. Aalsum 11 mei 1821, naaister, overl. Dokkum 26 feb. 1891. Kinderen: Ybeltje 1844, Geeske 1846, Cornelis 1848, Johannes 1851, Siocke 1854, Nicolaas 1856, Dioeke 1860, Sibbeltje (zie 13), Jouke 1864.

28. Kornelis Everhardus Hoekstra, geb. Oosterrijkerk 30 aug. 1844, landbouwer, overl. Leeuwarden 9 maart 1926; tr. Dantumadeel 10 mei 1866

29. Klaaske Sipkes van der Woude, geb. Finkum 23 feb. 1845, overl. Leeuwarden 27 dec. 1932. Kinderen: Everhardus (zie 14), Geertje 1869, Trijntje 1871, Sipke 1873, Ytje 1875, Æde 1877, Trijntje 1879, Reinder 1881, Trijntje 1882, Reinder 1883.

30. Geert Gerks van der Veen, geb. Bergum 6 juni 1839, dagloner, arbeider, overl. Kollumerzwaag 17 sept. 1920; tr. Tiejksteradeel 3 juni 1865

31. Marijke Johannes Postma, geb. Zwaagwesteinde 20 nov. 1841, boerenmeid, dienstmeid, overl. Bergum 27 maart 1909. Kinderen: Gerk 1866, Baukje (zie 15), Hiltje 1869, Tjitske 1871, Johanneske 1874, Johannes 1876, Klaaske 1878, Murkje 1880, Hendrikje 1883.

Zesde generatie

48. Pieter Feddes Spaan, geb. Lemmer 28 aug. 1783, dagloner, scheepstimmerknecht, schuitmaker te Stroobos, wonende te Kollum, scheepstimmerman te Amsterdam, overl. Watergraafsmeer 14 okt. 1867; tr. Hindeloopen 3 okt. 1802
49. Doetje (Duttje, Dudje) Jelles Smit, geb. Hindeloopen 20 aug. 1779 (DG), overl. Amsterdam 3 feb. 1867. Kinderen: Aintje 1802, Fedde 1805, Aantje 1808, Jelle (zie 24), Sybren 1818.
50. Jacob Meinderts van der Bijl, geb. Oudwoude 8 mei 1779, arbeider, dagloner, landbouwer Kollum, overl. Westergeest 11 maart 1845; tr. 1. Burum 13 mei 1804 Froukje Luitjens Beiboer, geb. Zwaagwesteinde 28

- jan. 1779, dochter van Luitjen Lulofs Beiboer en Trijntje Aukes Klauw; tr. 2. Kollum 17 mei 1807
51. Adriaantje Meinderts van der Veen, geb. Gerkesklooster 1 mei 1786, overl. Grijpskerk 28 juni 1856. Kinderen (ex 1): Vroukjen 1805 (ex 2): Meindert 1808, Grietje 1809, Jeltje (zie 25), Anna Catharina 1815, Durk 1818, Tetje 1821, Sibbeltje 1823.
 52. Kornelis Siebes de Boer, geb. Lioessens 4 nov. 1790, commies bij de directe en indirecte belastingen, overl. Dokkum 24 mei 1824; tr. ald. 11 nov. 1810
 53. Ybelijtje Rintjes Posthumus, geb. Leeuwarden 24 aug. 1788, schoolhouderes, overl. Dokkum 7 sept. 1863. Kinderen: Dieuke 1811, Sibbeltje 1815, Siebe (zie 26), Gerrit 1822.
 54. Johannes Klazes Vonk, geb. Dokkum 13 mei 1779, tichelknecht, arbeider te Dokkum, overl. ald. 9 okt. 1827; tr. 1. 1798 Dieuwke Uiltjes Poelstra, geb. Dronrijp 4 juni 1771, overl. Aalsum 8 sept. 1818, dr. van Oeltje Tjebbes Poelstra en Jetske Pijters; tr. 2. Oostdongeradeel 5 aug. 1820
 55. Geeske Jans Ozinga, geb. Aalsum 16 april 1785, baker, arbeidster, overl. Dokkum 27 nov. 1848; tr. 1. Aalsum 21 mei 1809 Jan Popkes van der Meer, slager, geb. Bornwirderhuizen 26 juni 1769, overl. Aalsum 24 dec. 1813, zoon van Popke Wouters en Sjiuwke Jouws. Kind: Sybrigje (zie 27).
 56. Everhardus Kornelis Hoekstra, geb. Metslawier 12 maart 1813, landbouwer, koemelker, schutter 2e bataljon, 1e afd. Mobiele Friesche Schutterij 1839, overl. Hallum 24 feb. 1872; tr. Oostdongeradeel 18 mei 1839
 57. Trijntje Jacobs de Roos, geb. Rinsumageest 11 juli 1816, veerschipperse, landbouwerse, overl. Lichtaard 10 sept. 1895. Kinderen: Jacob 1840, Ytje 1842, Kornelis (zie 28), Neentske 1846, Reinder, 1849, Reinder 1850, Folkert, 1852, Folkert 1854.
 58. Sipke Sjoerds van der Woude, geb. Stiens 10 sept. 1801, DG, landbouwer, kerkvoogd, overl. Finkum 7 dec. 1881; tr. 1. Leeuwarderadeel 10 juli 1828 Aaltje Pieters Andringa, geb. Wanswerp 1 okt. 1802, overl. Finkum 21 maart 1837, dr. van Pieter Harmens Andringa, landbouwer, en Antje Rinderts Tolsma; tr. 2. Leeuwarderadeel 1 okt. 1841
 59. Geertje Ædes Hylkema, geb. Hallum 1 nov. 1806, landbouwerse, overl. Finkum 31 dec. 1891. Kinderen (ex 1): Antje 1830, Sjoerd 1832, Klaaske 1834, Sjoerd 1835, Pieter 1837; (ex 2): Æde 1842, Hylke 1843, Klaaske (zie 29), Trijntje 1846, Hylke 1849.
 60. Gerk Klases van der Veen, geb. Bergum 6 okt. 1788, landarbeider, koopman, overl. Bergum 24 jan. 1863; tr. Tietjerksteradeel 16 nov. 1824
 61. Hiltje Jans Jagersma, geb. Veenwouden 22 april 1798, arbeidster, overl. Bergum 14 dec. 1879. Kinderen: Klaas 1825, Tjitske 1828, Murkje 1830, Harmen 1833, Jan 1835, Geert (zie 30).

62. Johannes Haayes Postma, geb. Zwaagwesteinde 18 dec. 1815, kaaskramer, inlands kramer, overl. Zwaagwesteinde 9 maart 1855; tr. Dantumadeel 12 juni 1836
63. Baukje Theunis de Bruin, geb. Zwaagwesteinde maart 1815 (geen geboorteakte), arbeidster, overl. Zwaagwesteinde 10 juni 1859. Kinderen: Haaye 1836, Theunis 1839, Marijke (zie 31), Fokke 1844, Bauke 1848, Hendrik 1850, Klaas 1854.

Zevende generatie

96. Fedde Hylkes Spaan, geb. Lemmer 4 feb. 1758, ged. ald. 22 jan. 1766, scheepstimmerbaas, overl. Lemmer 25 nov. 1827; tr. 2. Lemsterland 8 juni 1823 Myntje Klazes Veeringa, geb. Lemmer 10 feb. 1775, overl. Lemmer 1 feb. 1856; tr. 1. Knijpe 1 aug. 1779
97. Aantje Pieters, ged. Knijpe 14 dec. 1755, overl. Lemmer 16 mei 1822. Kinderen: Hylke 1781, Pieter (zie 48), Albert 1785, Grietie 1789, Sybren 1791, Albertie 1794.
98. Jelle Limmes, mr. grofsmid te Hindeloopen, DG, overl. ald. 1805; tr. 1. Hindeloopen 6 maart 1768 Neeltjen Wybrens, overl. Hindeloopen 5 jan. 1769; tr. 2. Hindeloopen 10 sept. 1769 Baauk Tennis, overl. 1778; tr. 3. Workum 27 sept. 1778
99. Geertjen Lolkes, overl. Hindeloopen 1805. Kinderen (ex 1): Neeltjen; (ex 3): Doetje (zie 49), Lolke 1782, Lieme 1786.
100. Meindert Jacobs, ged. Kollum 30 maart 1755, koemelker, slachter, overl. Augsbuurt juli 1795; tr. Kollum 18 mei 1777
101. Grietje Dirks, ged. Oudwoude 30 nov. 1755, boerin, overl. Augsbuurt 15 aug. 1826; tr. 2. Augsbuurt 9 dec. 1798 Ebele Ebeles de Jong, koemelker te Augsbuurt. Kinderen (ex 1): Jacob (zie 50), Anna Catharina 1781, Dirk 1784.
102. Meindert Theunis van der Veen, ged. Gerkesklooster 19 mei 1746, landbouwer, koemelker, veenbaas, overl. Gerkesklooster 20 juli 1816; tr. ald. 10 mei 1772
103. Grijtje Hylkes (Aagsma), ged. Gerkesklooster 18 juni 1751, koemelkster, overl. ald. 25 aug. 1808. Kinderen: Jeltje 1772, Sibbeltje 1777, Adriaantje (zie 51).
104. Sybe Kornelis de Boer, ged. Lioessens 25 juni 1747, winkelier, koopman, overl. Lioessens 1 nov. 1817; tr. ald. 16 sept. 1770
105. Sibbeltje Riemerens (ook: Rimmers), ged. Niawier 21 sept. 1749, overl. Anjum 6 aug. 1811. Kinderen: Hendrik 1774, Tjitske 1778, Folkert 1785, Kornelis (zie 52).
106. Rintje (ook: Rentius) Posthumus, ged. Dokkum 28 okt. 1759, brander, mr. zilversmid, overl. Dokkum 14 sept. 1844; tr. 2. Dokkum 8 juni 1827 Dieuke van der Horn, ged. Burum 1 april 1768, overl. Dokkum 2 feb. 1835, dr. van Reinder Jans en Janke Melles; tr. 1. Jelsum 30 mei 1784
107. Aefke Gerrits Roorda, ged. Franeker 15 sept. 1756, overl. Dokkum 1 feb. 1827. Kinderen (ex 1): Johanna 1784, Johanna 1785, Ybeltje 1787,

- Ybeltje (zie 53), Nicolaas 1789, Doetie 1792.
108. Klaas Johannes Fonk, ged. Aalsum 25 nov. 1742, koemelker, overl. Dokkum 8 mei 1801; tr. ald. 12 maart 1775
 109. Jetske Joukes Heeringa, geb. Droegeham 8 aug. 1748, overl. Dokkum 24 dec. 1809. Kinderen: Uilke 1776, Riemkje 1777, Johannes (zie 54), Riemkje 1782, Jetske 1785.
 110. Jan Tjerks Ozinga, koemelker, scheepsjager, voerman, bleker, overl. Aalsum 16 maart 1809, begr. Akkerwoude; tr. Foudgum 15 mei 1769
 111. Sijbrigjen Jochums Haakma, ged. Foudgum 14 jan. 1748, koemelkerse, overl. Dokkum 16 feb. 1831. Kinderen: Tjerk 1770, Aaltje 1771, Jochum 1773, Reinder 1775, Hiske 1777, Ysbrant 1790, Jeltje 1783, Geeske (zie 55), Jacob 1787, Fokke 1790, Frans 1792.
 112. Kornelis Reinders Hoekstra, ged. Ternaard 25 maart 1770, koopman, landbouwer, overl. Oosternijkerk 28 april 1829; tr. 1. Hantum 2 maart 1794 Fijke Wynses, van Hantum; tr. 2. Ternaard 7 juni 1807
 113. Ytje Wiegers de Boer, geb. Rinsumageest 25 jan. 1773, landbouwerse, overl. Oosternijkerk 2 nov. 1841; tr. 1. Nes 31 juli 1796 Everhardus Aukes, overl. 30 juli 1804, zoon van Auke Jacobs en Johanna Maria Wilman. Kinderen: Reinder 1809, Everhardus (zie 56).
 114. Jacob Jans de Roos, geb. Rinsumageest 7 mei 1786, landbouwer, overl. ald. 7 maart 1862; tr. Rinsumageest 15 mei 1812
 115. Neentske Folkerts van der Woude, geb. Rinsumageest 22 jan. 1792, boerin, overl. Rinsumageest 25 juni 1858. Kinderen: Folkert 1813, Trijntje (zie 57).
 116. Sjoerd Lipkes van der Woude, ged. Oenkerk 16 dec. 1770, landbouwer, overl. Stiens 20 dec. 1826; tr. Oenkerk 24 nov. 1793
 117. Klaaske Sipkes Bosma, geb. 1772, boerin, DG lidm. 1808, overl. Stiens 18 feb. 1860. Kinderen: Houkje 1794, Bieuwkje 1795, Lipke 1798, Sipke (zie 58).
 118. Æde Hijkles Hijkema, geb. Marrum 3 nov. 1778, landbouwer, overl. Hallum 24 nov. 1860, heeft gewerkt in Hettingen, graafschap Lingen; tr. Marrum 17 mei 1801
 119. Trijntje Beerts Wiersma, geb. 1776, overl. Hallum 8 jan. 1858. Kinderen: Hijkke 1802, Geertje (zie 59), Trijntje 1809, Hijkke 1811, Beert 1815, Bote 1820.
 120. Klaas Gerks van der Veen, ged. Garijp 6 feb. 1752, koopman, winkelier, arbeider op de Heidstreek onder Bergum 1782, overl. Bergum 24 sept. 1828; tr. ald. 17 aug. 1777
 121. Murkje Luitjens van der Ploeg (ook: Ploegsma), geb. Miedum ca. 1748, overl. Bergum 19 april 1820. Kinderen: Minke 1781, Luitsen, Gerk (zie 60).
 122. Jan Jeremias Jager, geb. Bolsward 20 april 1777, dagloner, arbeider, overl. Veenwouden 1 jan. 1820; tr. ald. 3 feb. 1798
 123. Tjitske Gosses, geb. Veenwouden 1 feb. 1774, arbeidster, overl. Bergum 8 juli 1826. Kinderen: Hiltje (zie 61), Jantje 1808, Gepke 1811.
 124. Haaye Haayes Postma, geb. Zwaagwesteinde ca. 1778, koopman, koemelker, landbouwer, overl. Zwaagwesteinde 19 feb. 1846; tr.

Leeuwarden 6 jan. 1803 (otr. Dantumawoude 29 aug. 1802)

125. Marijke Baukes Postma (ook: Heidstra, van der Heide), geb. Zwaagwesteinde ca. 1779, koemelkster, arbeidster, landbouwerse, overl. Zwaagwesteinde 16 jan. 1859. Kinderen: Bauke 1802, Haye 1806, Wijbe 1809, Klaas 1811, Bieuwke, Johannes (zie 62), Tjitske 1819, levenloze dochter 1822, Hinke 1824.
126. Teunis Salomons de Bruin, geb. Niezijl (Gr.) 15 maart 1788, koopman, landbouwer, roskammer, negotiant, overl. Zwaagwesteinde 29 mei 1875; tr. Dantumawoude 22 maart 1807
127. Ootske Hendriks Elsinga, geb. Zwaagwesteinde 27 april 1788, koopvrouw, landbouwerse, overl. Zwaagwesteinde 31 dec. 1872. Kinderen: Fokke 1809, Hendrik 1810, Geert 1812, Baukje (zie 63), Teunis 1817, Fokje 1820, Ytje 1823, Trijntje 1826, Tjeerd 1830, Aaltje 1833.

Achtste generatie

192. Hylke Feddes, scheepstimmerman, overl. Lemmer 3 okt. 1780; tr. 1. Lemmer 27 mei 1753 Sibbeltje Paulus, dr. van Paulus Franckes en Aetje Karstes te Lemmer; tr. 2. Lemmer 30 nov. 1755
193. Albertje Anthony, overl. Lemmer 27 aug. 1798. Kinderen (ex 1): Sibbeltje 1754; (ex 2): Aaltje 1756, Fedde (zie 96). Sybren 1766, Anke 1775.
194. Pieter Jurjens; tr.
195. Grietje Sytses, beiden overl. Lemmer. Kinderen: Antie 1751, Swantie 1752, Zwantje 1753, Aantje (zie 97).
200. Jacob Meinderts, boer; tr. 1. ca. 1730 Sytske Rienks; tr. 2. Kollum 25 juni 1752
201. Maaike Dirks. Kinderen: Hiske 1753, Meindert (zie 100), Tijtje 1757.
202. Dirk Jetses, ged. Kollum 24 mei 1722, landbouwer, overl. Oudwoude 14 okt. 1804; tr. 2. Oudwoude 17 juli 1763 Trijntje Jaspers, geb. Veenklooster dec. 1740, ged. Oudwoude 16 mei 1779, overl. ald. 28 okt. 1804, dr. van Jasper Jans en Riemke Lurks; tr. 1. Oudwoude 27 aug. 1752
203. Anna Catrina Ietes, ged. Kollum 22 april 1731, overl. 1762. Kinderen (ex 1): Atje 1753, Grietje (zie 101), Sijtske 1758, Jetse 1760; (ex 2): Jacob 1766, Riemke 1769, Johanna 1772, Johanna 1774, Johanna 1775, Jasperina 1781, Jasperina 1783.
204. Teunis Meinderts, ged. Gerkesklooster 29 juni 1710, arbeider, veenbaas, overl. voor 1779; tr. Gerkesklooster 15 mei 1740
205. Sibbeltje Fransens, overl. na 1797. Kinderen: Meindert (zie 102), Ariaantje 1749. Sapke 1754.
206. Hylke Wybes, ged. Gerkesklooster 19 april 1711, boer, collecteur, overl. Gerkesklooster 3 aug. 1794; tr. ald. 18 okt. 1739
207. Adriaantje Abels, ged. Grijpskerk 19 sept. 1717, overl. Gerkesklooster (kort) voor 26 nov. 1798. Kinderen: Jeltje 1740, Jeltje 1742. Wijbe 1744, Corneliske 1747, Grijttie (zie 103).
208. Kornelis Folkerts, geb. ca. 1709, bij huwelijk van Lioessens, land-

- bouwer, overl. voor 28 mei 1759; tr. (otr. Anjum 10 mei 1732)
209. Dieuke Sijbes, ged. Metslawier 22 maart 1711. Kinderen: vier kinderen voor 1738, Folkert 1738, Stijntje 1740, Doetje 1742, Folkert 1744, Siebe (zie 104), Douwe 1750.
210. Remren (ook: Riemer) Sapes, ged. Niawier 17 april 1711, arbeider, landbouwer Oostrum; tr. Metslawier 23 juni 1737
211. Tjitske Jans, dan van Metslawier. Kinderen: Jan 1739, Jan 1741, Wepke 1744, Sibbeltje (zie 105).
212. Claas Frans (ook: Nicolaas) Posthumus, ged. Holwerd 16 sept. 1736, apotheker en vroedsman, burgemeester van Dokkum, overl. ald. 18 dec. 1803; tr. 2. Dokkum 27 mei 1764 Dokkum Doetje Hoitinga (zijn achternicht), geb. Arum 1738, bel. Dokkum feb. 1765, overl. ald. 15 feb. 1806, dr. van Tjeerd Tjerks Hoitinga en Trijntje Wijmers Renema; tr. 1. Jelsum 29 okt. 1758
213. Johanna Christina Wiersma, geb. Jelsum 21 feb. 1739, overl. Dokkum 24 nov. 1759; zij heeft zangles, onderwijs in naaien en kantklossen genoten. Kind (ex 1): Rintje (zie 106). Kinderen (ex 2): Trijntje 1766, Trijntje 1770, Tjeerd 1768, Frans 1772.
214. Gerrit Luitjens Roorda, executeur van Franekeradeel, vroedsman, ontvanger, overl. Franeker 29 juni 1779, begr. Martinikerk ald., tr 1. N.N.; tr. 2. Franeker 12 jan. 1744
215. Iebeltje Sikkes Baarda, overl. Franeker 28 dec. 1761, begr. Martinikerk 5 jan. 1762. Kinderen: Grijtje 1747, Aefke 1749, Luttje 1751, Luitje 1752, Aefke (zie 107), Luitsen 1758.
216. Johannes Thomas Vonk, bij huwelijk van de Streek onder Hiaure, koe-melker, overl. Dokkum ca. 1780; tr. Aalsum 22 april 1731
217. Uilkje Uilkes Posthuma, dan van Aalsum, overl. Dokkum ca. 1785. Kinderen: Thomas 1732, Uilke 1739, Klaas (zie 108).
218. Jouke Heeres, ged. Droegeham 9 dec. 1708, mr. timmerman, overl. Droegeham ca. 1787; tr. 2. ald. 25 april 1745
219. Riemke Rienks, ged. Droegeham 12 sept. 1717, overl. Dokkum; tr. 1. Droegeham 12 dec. 1736 Ruurd Jans, huisman te Harkema Opeinde. Kinderen: Meint 1746, Letske (zie 109), Rienk 1752, Jetske 1756.
222. Jochum Jans, ged. Hiaure 19 april 1715; tr. Foudgum 1 jan. 1744
223. Aaltie Martens. Kinderen: Saapke 1744, Jan 1746, Sijbrigjen (zie 111).
224. Reinder Pieters, ged. Ternaard 24 maart 1726, mr. bakker, overl. Ternaard 1795; tr. ald. 25 nov. 1753
225. Aafke Jans, overl. na 1814. Kinderen: Hiltje 1754, Jan, Pijter 1760, Hidde 1764, Cornelis 1766, Kornelis (zie 112).
226. Wyger Gerrits, ged. Rinsumageest 7 sept. 1732, landbouwer, overl. Rinsumageest voor 9 okt. 1787; tr. Dantumawoude 6 mei 1759
227. Trijntje Jans, ged. Rinsumageest op belijdenis 2 juni 1765. Kinderen: Pieter 1760, Rinske 1762, Lutske 1764, Trijntje 1765, Gerrit 1766, Johannes 1769, Ytje (zie 113), Jacob 1776.
228. Jan Jacobs de Roos, ged. Rinsumageest 11 aug. 1754, landbouwer, overl. Rinsumageest 31 dec. 1823; tr. ald. 26 maart 1780
229. Trijntje Pieters Prins, ged. Rinsumageest 16 dec. 1759, vijf weken oud,

- overl. ald. 24 jan. 1847. Kinderen: Antje 1782, Jacob 1785. Jacob (zie 114), Ytje 1789, Pietje 1792, Pieter 1795, Durk 1798, Sipke 1802.
230. Folkert Freerks van der Woude, geb. Suawoude 17 dec. 1760, landbouwer, overl. Rinsumageest 6 feb. 1855; tr.
231. Trijntje Gerbens van der Plaats, ged. Hallum 13 juni 1762, overl. Rinsumageest 27 sept. 1826. Kind: Neentske (zie 115).
232. Liepke Sjoerds, geb. Oenkerk 28 aug. 1741, ged. ald. 10 nov. 1743; tr. Oenkerk 22 mei 1768
233. Aafke Ludzers, ged. Garijp 26 maart 1741. Kind: Sjoerd (zie 116).
234. Sipke Yntes Boschman, geb. Nes (Ut.) 1747, DG, boer te Deinum. Wijns en op de Kleine Geest onder Tietjerk, overl. Stiens 28 sept. 1823 (zonder familienaam!); tr. Teerns 30 mei 1767
235. Houkje Pieters, van Wirdum, overl. Wijns 1791/92. Kinderen: Yttje 1771, Klaaske (zie 117), Aaltje 1775, Ynte 1777, Pytter 1779.
236. Hylke Bootes, ged. Marrum 7 juli 1725, boer, overl. na 1797; tr. Marrum 18 nov. 1770
237. Geertje Ædes, ged. Marrum 7 sept. 1743, overl. na 1797. Kinderen: Antje 1771, Boote 1774, Æde (zie 118), Antje 1780.
238. Beert Goffes Wiersma, geb. 1735, huisman te Holwerd, overl. Westernijkerk 5 juni 1816; tr. 2. Holwerd 16 mei 1773 Akke Liebbes, dr. van Liebbe Wytses; tr. 1. Westernijkerk 22 juli 1764
239. Trijntje Siedses de Boer (ook: Boersma), ged. Ferwerd 10 sept. 1741, overl. voor 1819. Kinderen: Goffe 1765, Sieds 1770, Trijntje (zie 119), Jan 1779, Dirk 1782.
240. Gerk Hendriks, geb. 1723, bij huwelijk van Suameer, overl. Garijp 1793; tr. 2. Garijp 4 juli 1762 Antje Sakes, ged. Garijp 26 mei 1718, dr. van Sake Jans en Minke Jarichs; tr. 1. Garijp 25 april 1751
241. Antje Klazes, ged. Garijp 11 feb. 1735, overl. ald. ca. 1761. Kinderen: Klaas (zie 120), Imke 1754, Baukien 1756, Hiltje 1758, Sjoerd 1760.
242. Luitjen Wopkes, arbeider, boer onder Wartena op de Magere Weide in 1742, later arbeider Suawoude 1746. Tietjerk 1750, Hardegarijp 1756. Bergum 1757, overl. Bergum dec. 1778, begr. Veenwouden; tr. Suawoude 30 okt. 1746
243. Minke Annes, geb. ca. 1725, arbeidster 1796, gealimenteerd 1807, overl. Bergum 23 jan. 1807, begr. Veenwouden. Kinderen: Murkje (zie 121), Wopke 1753.
244. Jeremias Jans Woudstra, ged. Veenwouden 17 jan. 1751, begr. Bolsward 13 nov. 1794; tr. Burgwerd 5 juni 1775
245. Baukje Ruurds Bokma, ged. Goënga 12 juli 1753, arbeidster, spinster, overl. Bolsward 15 april 1832. Kinderen: Jan 1776, Jan (zie 122), Ruurd 1779, Sjoukjen 1784, Riemke 1788, Sjoerd 1793.
246. Gosse Jans, overl. Veenwouden 1775/76; tr. ald. 11 juni 1769
247. Hiltje Franses, geb. 1741, ged. Veenwouden 28 feb. 1751, overl. voor 1826. Kinderen: Frans 1770, Tjitske (zie 123), Gosse 1776.
248. Haaye Wybes, geb. ca. 1730, bij huwelijk van Zwaagwesteinde, overl. Twijzel 1779; tr. 1. Dantumawoude 15 mei 1763 Grietje Sjoerds, van Twijzel; tr. 2. Dantumawoude 3 mei 1778

249. Tjitske Johannes, overl. Veenwouden 28 aug. 1815; tr. 1. (otr. Dantumawoude 20 juni 1762) Aetse Sypts, ged. Akkerwoude 31 okt. 1738, overl. Zwaagwesteinde 1776, zoon van Sypt Jans, schoenmaker, en Bieuwkje Eetzes. Kind: Haaye (zie 124).
250. Bauke Klazes, geb. ca. 1743, arbeider te Zwaagwesteinde, overl. ald. 18 okt. 1806; tr. Dantumawoude 7 juni 1772
251. Hinke Ydes, overl. voor 1802. Kinderen: Klaas, Yde, Marijke (zie 125), Jelske.
252. Salomon Levy, geb. Hessen (D.), koopman, slachter, onthoofd Leeuwarden 17 maart 1798, leefde samen met
253. Fokje Theunis, geb. Pieterzijl ca. 1759, winkelierse, arbeidster te Zwaagwesteinde, overl. ald. 15 feb. 1839; tr. Rinsumageest 25 aug. 1799 Jacob Tjibbes de Haan, geb. ca. 1737, arbeider, winkelier, bezemmaker te Zwaagwesteinde, overl. ald. 14 mei 1817 (als Jacob Tjibbes van der Haar), zoon van Tjibbe Jans en Wytske Bouwes. Kinderen: Teunis (zie 126), Ytje 1792, Aaltje 1793.
254. Hendrik Geerts Elzinga, ged. Eestrum 1 mei 1748, winkelier, mr. schoenmaker, arbeider (1814), overl. Zwaagwesteinde 1 nov. 1819; tr. 1. Twijzel 29 nov. 1772 Minke Binnes, overl. ca. okt. 1781, dr. van Binne Hedsers en Aukje Sierds; tr. 2. Driezum 17 nov. 1782
255. Baukjen Tjeerds Elzinga (ook: Hollander), geb. Zwaagwesteinde 1757, arbeidster, winkelierse, overl. ald. 22 mei 1827. Kinderen (ex 1): Binne 1774, Roelfke 1777, Minke 1781; (ex 2): Tjimkje, Antje, Ootske (zie 127), Gertje, Geert 1793, Tjeerd 1796, Johannes 1799, Trijntje 1801, Hinke.

Negende generatie

384. Fedde Sybrens, mr. scheepstimmerman te Lemmer, overl. ald. juni 1769/juni 1770; tr. Haskerhorne 29 jan. 1708
385. Aaltje Klazes, overl. Lemmer ca. 1763. Kinderen: Claes, Hylke (zie 192).
386. Thoon Louwrens, overl. Lemmer 1803; tr.
387. Antje Jans, overl. Lemmer 1773. Kind: Albertje (zie 193).
388. Jurjen Pieters; tr. ca. 1720
389. Swaantje Gates. Kinderen: Jan, Pieter (zie 194).
404. Jetse Jacobs, boer te Oudwoude (1749); tr. ca. 1712
405. Attie Dirks, ged. Kollum 4 feb. 1703, verscheidene jaren oud. Kinderen: Sijtske 1713, Sijtske 1719, Jacob 1720, Dirk (zie 202), Jacob 1724, Sijtse 1727, Johannes 1729.
406. Yete Dirks Keiser, huisman Kollum, overl. voor 30 nov. 1750; tr. 2. Kollum 19 juli 1739 Aukjen Hooits, van Kollum; tr. 1. ald. 12 juni 1729
407. Grijtje Harmens. Kinderen: Dirk 1730, Anna Catrina (zie 203), Eelkjen 1734.
408. Meindert Jans, bij huwelijk van 't Dorp onder Doezen, bel. Gerkesklooster 26 sept. 1704, diaken ald. 1709; tr. Doezen 22 okt. 1702

409. Sapke Feijkes, ged. Doe zum 21 juli 1684, bij huwelijk afkomstig van 't Dorp, bel. Gerkesklooster 26 sept. 1704. Kinderen: Theunis (zie 204), Trijntje 1712, Jan 1714, Grietje 1716.
410. Frans Eeuwes, huisman te Stroobos onder Gerkesklooster; tr. 2. Gerkesklooster 12 sept. 1713 Aafke Luytiens; tr. 1. ald. 13 jan. 1709
411. Arjaantje Fokkes, geb. 1688, overl. voor 1713. Kinderen (ex 1): Sibbeltje (zie 205), Franske 1710; (ex 2): Luytien 1714, Eeuwe 1716, Claas 1717.
412. Wybe Joosten, geb. 1683, boer te Gerkesklooster, bijzitter van Achtkarspelen, bel. Gerkesklooster 4 feb. 1714, diaken en kerkvoogd ald., overl. Gerkesklooster 1 juli 1775; tr. 2. ca. 1721 Grietje Jans, wed. van Eise Sjoerds; tr. 3. ca. 1725 Aafke Wolters; tr. 1. ca. 1710
413. Jeltje Klazes; tr. 1. ca. 1695 Hylke Heeres. Kinderen (ex 2): Hylke (zie 206), Grietje 1714, Joost 1715, Grytie 1718.
414. Abel Willems, ged. Burum 20 april 1684, woonde te Grijpskerk; tr. ald. 13 feb. 1713
415. Corneliske Hansen, ged. Grijpskerk 4 sept. 1690. Kinderen: Antje (1714), Antje (1715), Adriaantje (zie 207), Trientje (1720).
416. Folkert Douwes, bij huwelijk van Lioessens, overl. ald. sept. 1724; tr. (otr. Anjum 29 mei 1697)
417. Trijntje Sapes, van Anjum, overl. na 1738. Kinderen: Reinekyen 1698, Douwe 1700, Liuwe 1703, Anne 1706, Cornelis (zie 208), Trientje 1715.
418. Sybe Fransen, boer te Metslawier, bel. ald. 1710; tr. 1. Aafke Minnes, dr. van Minne Rienks; tr. 2. Metslawier 4 juni 1708
419. Stijntje Wepkes, ged. Anjum 12 dec. 1686, boerin te Metslawier (1749). Kinderen: Dieuke (zie 209), Frans 1712, Lourens 1714, Grijtje 1716, Wepke 1719, Frans 1720.
420. Saape Gerbens, bel. Metslawier 1697; tr. Niawier 13 juni 1697
421. Maijcke Claases. Kinderen: Hendrick 1679, Claas 1700, Stoffel 1705, Minne 1708, Remren (zie 210), Bouwe 1714, Wopke 1716, Bouwe 1719.
422. Rintius Nicolai Posthumus, ged. Franeker 14 feb. 1693, secretaris van Westdongeradeel, gecommitteerde naar de landdag, overl. voor 1742; tr. 1. Holwerd 6 okt. 1720 Aukjen Jacobs Baarda, dr. van Jacob Simons en Sijtske Laeses Baarda; tr. 2. Holwerd 23 nov. 1729
423. Yke Frances Hoitinga, overl. na 1766; zij hertr. Jacob Foppes Keima. Kinderen (ex 1): Sijtske 1722; (ex 2): Anna Aurelia 1731, Claas Frans (zie 212).
424. Johannes Cornelis Wiersma, ged. Leeuwarden 26 aug. 1702, predikant te Jelsum, overl. Leeuwarden 28 okt. 1795; tr. Wier 10 jan. 1734
425. Alida Hovinga, ged. Leeuwarden 24 mei 1711, overl. Jelsum 30 april 1743. Kinderen: Catharina 1735, Christiaan 1736, Johanna Christina (zie 213), Christiaan 1742.
426. Luitjen Pijters; tr.
427. Aafke Gerrits. Kind: Gerrit (zie 214).

436. Heere Meijnts, geb. 1678, ged. Drogemah 15 aug. 1680, overl. ald. 8 juni 1754; tr. Drogemah 6 feb. 1701
437. Eets (Yts) Joukes. Kinderen: Jouke (zie 218), Meijnt.
438. Rienk Wytzes, huisman en ouderling Drogemah, overl. ald. 28 juni 1770; tr.
439. Jetske Fookes, ged. Drogemah 10 feb. 1695, overl. ald. 21 okt. 1753. Kinderen: Geert 1714, Bon 1716, Riemke (zie 219), Albert 1719, Wijske 1727.
444. Jan Jochums; tr. Aalsum 5 okt. 1710
445. Saapke Ysbrants. Kinderen: Jochum 1713, Jochum (zie 222).
448. Pieter Reinders, mr. bakker; bel. Ternaard 26 okt. 1726.; tr. ald. 1 juli 1725
449. Atje Jochums, ged. Holwerd 29 nov. 1705. Kinderen: Reinder (zie 224), Hidde 1750.
452. Gerrit Ballings, bel. Wouterswoude 15 nov. 1716, overl. ald. 11 april 1748; tr.
453. Lutske Wygers, overl. na 1748. Kinderen: Wieger 1717, Sijdske 1718, Trijntje 1721, Balling 1724, Wyger (zie 226).
456. Jacob Pieters, bel. Rinsumageest 15 aug. 1750; tr.
457. Antje N. Kinderen: Tjitske 1751, Jan (zie 228), Trijntje 1757, Pietje 1767.
458. Pieter Piers Prins, geb. Birdaard 4 feb. 1716, boer ald., overl. Rinsumageest voor 1780; tr.
459. Ytje Geerts, ged. Oudkerk 24 feb. 1720, overl. Rinsumageest 1780. Kinderen: Pier 1746, Aagtie 1748, Geert 1752, Sipke 1756, Lijsbeth 1759, Trijntje (zie 229), Harmanus 1764.
460. Freerk Durks, ged. Rijperkerk 22 mei 1727, een half jaar oud, bij huwelijk van Tietjerk, boer te Rijperkerk, overl. Stiens sept. 1809; tr. Suawoude 19 jan. 1749
461. Aaltje Symens Algera, ged. Suawoude 22 nov. 1728, laatst rentenierse, overl. Stiens 29 sept. 1811. Kinderen: Dirk 1750, Symen 1752, Gritie 1755, Agie 1757 (allen ged. 1757), Folkert (zie 230), Arjen 1763, Aagje 1766, Sybe 1768.
462. Gerben Gerrits van der Plaats, ged. Marrum 17 juni 1736, bel. Hallum 8 maart 1764; landbouwer te Hallum, laatst rentenier, overl. Stiens 29 juni 1813; tr. op zijn sterfbed Stiens 29 juni 1813
463. Neenske Æbles, geb. 1732, overl. Stiens 15 jan. 1817. Kinderen: Trijntje (zie 231), Æbele 1765, Janke 1766.
464. Sjoerd Haayes, bel. Oenkerk 29 aug. 1756, arbeider te Oudkerk en Oenkerk; tr. Oenkerk 18 mei 1738
465. Bieukje Lipkes, geb. ca. 1715, bij huwelijk van De Valom, ged. Oenkerk 3 sept. 1756, overl. ald. ca. 1770. Kinderen: Pijtie 1739, Liepke (zie 232), Aatje 1743, Akke 1749, Trijntje.
466. Ludzer Gerrits, ged. Garijp 5 nov. 1702, arbeider, opzichter; tr. 1. Garijp 4 mei 1727 Sophia Jans, van Garijp; tr. 2. Garijp 17 juni 1736
467. Antje Geerts, mogelijk ged. 12 feb. 1723 Garijp, verscheidene jaren oud. Kinderen (ex 1): Gerrit 1728; (ex 2): Geert 1737, Tjeerd 1739,

- Aafke (zie 233), Johannes 1744, Aatje 1749, Dieuke 1751.
468. Ynte Sipkes Bosman, boer te Nes (1749), Teerns, overl. ca. 1783; tr. Oldeboorn 28 okt. 1742
469. Aaltje Ottes, dan beiden van Nes. Kinderen: Sipke (zie 234), Otte, Sybren 1753.
472. Bote Hylkes, geb. Marrum 1696, lidmaat ald. aug. 1767, boer te Marrum, overl. ald. ca. 1775; tr.
473. Antje Joannis, ged. Marrum 18 feb. 1700. Kinderen: Hylke (zie 236), Janke 1727.
474. Æde Johannes, arbeider te Marrum. Kinderen: Geertje (zie 237), Pytter 1745.
476. Goffe Lieuwes Wiersma, geb. Ternaard 1703, boer, DG, overl. Holwerd 1789; tr. Ternaard 27 maart 1729
477. Trijntje Jans Posthumus, van Blijia, overl. Holwerd 3 juli 1796. Kinderen: Lieve 1730, Beert (zie 238), Gerlof, Gosse, Sjoukje.
478. Sieds Pieters, ged. Ferwerd 11 sept. 1707, huisman onder Ferwerd, later onder Westernijkerk, overl. ald. 1785; tr.
479. Antje Dirks, ged. Blijia 1 april 1716. Kinderen: Pijter 1739, Trijntje 1740, Trijntje (zie 239), Dirk, Sipke 1747, Auckje 1749, Teecke 1751, Saepcke 1754, Jan 1757, Sjoerd 1760.
482. Klaas Feikes, ged. Garijp 23 feb. 1696, overl. voor 1749; tr. Garijp 13 dec. 1722
483. Baukje Douwes, winkelierse. Kinderen: Feike 1723, Arjaantje 1724, Arjaantje 1725, Douwe 1732, Antje (zie 241).
486. Anne Harmens. 1728-1748 boer op stem 19 te Oude Miede onder Suawoude, overl. Suawoude 1752; tr. Warga 19 april 1722
487. Riemke Jans, ged. Warga 21 aug. 1698, overl. Oude Miede kort voor 18 jan. 1753. Kinderen: Minke (zie 243), Harmen, Trijntje 1733, Jantje.
488. Jan Jeremias, ged. Veenwouden 14 maart 1717, arbeider Veenwouden, assistent van het gerecht van Wonseradeel, overl. Veenwouden 23 jan. 1798; tr. ald. 15 juni 1749
489. Riemke Hendriks, overl. Veenwouden 24 nov. 1792. Kinderen: Jeremias (zie 244), Gebke 1754, Hendrik 1755, Jetske 1756, Antje 1760.
490. Ruurd Sjoerds Bokma, ged. Goënga 5 april 1733, lidm. ald. 28 feb. 1772, overl. na 1780; tr.
491. Sjoukje Hillebrands, overl. na 1780. Kinderen: Baukje (zie 245), Sjoerd 1760, Fokel 1761, Grietje 1763, Hilbrant 1765, Ytje 1767, Oelk 1769, Fokeltje 1773, Yesk 1775, Gerben 1778, Grijtje 1780.
494. Frans Gerrits, ged. Veenwouden 29 jan. 1708, overl. ald. voor 1743; tr. Veenwouden 9 dec. 1731
495. Syske Geerts, ged. 7 nov. 1723 Veenwouden, enige jaren oud. Kinderen: Jeltje 1732, Gerryt 1735, Gerryt 1736, Geert 1739, Hiltje (zie 247).
496. Wybe Haayes, geb. ca. 1700, belijd. Kollumerzwaag 22 maart 1743, bezemmaker te Zwaagwesteinde, overl. ald. ca. 1755; tr.
497. Grietje N., overl. Zwaagwesteinde 1759. Kinderen: Haaye (zie 248), Tjimkje, Antje, Jan, Folkert, Trijntje.

498. Johannes Fokkes, arbeider te Zwaagwesteinde, overl. ald. 1761; tr.
499. Ootske Rudmers, overl. Zwaagwesteinde 1776; zij tr. 1. Jan Egberts, zoon van Egbert Jans de oudere en Bon Ulckes van Westergeest. Kinderen (ex 1): Jan; (ex 2): Roelofke (zie 509), Femme, Tjitske (zie 249), Fokke, Wytze, Rudmer.
500. Claas Tjeerds; tr.
501. Jelske Alberts. Kinderen: Tjeerd (zie 510), Bauke (zie 250), Albert.
502. Yde Romckes, arbeider; tr. 2. (3de procl. Dantumawoude 6 apr. 1760) Trijntje Murks, van Zwaagwesteinde; tr. 1.
503. Marijke Brants. Kinderen (ex 1): Heere, Hinke (zie 251), Brand, Antje, Japke, Ytje; (ex 2): Murk, Gepke.
506. Theunis N.; tr.
507. Aaltje N. Kind: Fokje (zie 253).
508. Geert Hendriks, ged. Eestrum 4 dec. 1729, arbeider Eestrum, overl. ald. ca. 1797; tr. 2. Eestrum 23 nov. 1755 Pietje Durks, overl. Eestrum 4 sept. 1817, dr. van Durk Ritskes en Aaltje; tr. 1. voor 1 mei 1748
509. Roelofke Johannes, geb. ca. 1725, overl. Eestrum ca. 1753. Kinderen (ex 1): Hendrik (zie 254), Johannes 1749, Sije 1751; (ex 2): Dirk 1758, Sije 1761, Trijntje 1764, Aaltje 1767, Ritske 1770, Geert 1773, Geert 1777.
510. Tjeerd Klazes, roopdraaier te Zwaagwesteinde, overl. ca. 1797; tr. 2. Wouterswoude 20 juni 1784 Geeske Johannes, van Zwaagwesteinde; tr. 1. ca. 1745
511. Tjimkje Sijes. Kinderen (ex 1): Jelske, Sije, Tjimke, Baukjen (zie 255), Hibbe.

Tiende generatie

810. Dirk Arends, te Kollum. Kinderen: Regnerus, Attie (zie 405), Grietje, Gerben (allen enkele jaren oud bij doop, 4 feb. 1703).
812. Dirck Pijters, overl. voor 1694; tr. voor 1687
813. Anna Catharina Elfringh, geb. Tolbert 5 sept. 1666, overl. voor 1694; tr. 2. ca. 1693 Claas Wigboldus, overl. voor 1694. Kinderen (ex 1): Yete (zie 406), Pijtter.
814. Harmen Sierks, geb. Veenklooster 1680, boer, overl. Kollumerzwaag voor dec. 1724; tr. ca. 1700
815. Eelkjen Karstjens, geb. 1682, overl. Kollumerzwaag voor 8 dec. 1728. Kinderen: Sierk, Grijtje (zie 407), Aecht 1709.
818. Feike Reiners, overl. Dijkhuizum onder Gerkesklooster voor 20 maart 1694; tr. Doezen 19 maart 1682
819. Hemtien Roelofs, ged. Grootegast 12 aug. 1662, overl. Dijkhuizum voor 20 maart 1694. Kind: Saepke (zie 409).
822. Fokke Heines, overl. voor 1703; tr.
823. Sibbeltien Hylckes, overl. Gerkesklooster als weduwe ca. 1702. Kinderen: Vrouwckje (1681), Arjaantje (zie 411).
824. Joost Roelofs, van 't Dorp onder Doezen; tr. 1. Kollum (otr. Groote-gast 21 april 1664) Antie Ties; tr. 2. voor 1675

825. Grietje Wybes. Kind: Wybe (zie 412).
828. Willem Abels, wonende onder Burum; tr. voor 1684
829. Ariaantje Luitjens. Kinderen: Abel (zie 414), Hendrik (1686).
830. Hans Sekels, ged. Grijpskerk 18 aug. 1661, woonde te Westerhorne onder Grijpskerk; tr. 2. Grijpskerk 19 juli 1711 Anje Cornelis; tr. 1. Grijpskerk 19 juli 1685
831. Antje Jans, geb. Kollumerzwaag ca. 1665. Kinderen: Sekel (1688), Corneliske (zie 415), Trijntje (1694), Jan (1697), Janke (1699), Janke (1703), Pieter.
834. Sape Lieuwes. Kind: Trijntje (zie 417).
836. Frans Sijbes, lidm. Paesens 1694, huisman te Metslawier 1697; tr. 2. Dieuke Jacobs; tr. 1.
837. Sara N., overl. ca. 1699. Kinderen (ex 1): Sybe (zie 418), Aaltje 1694, Jacob 1698; (ex 2): Fock 1701.
838. Wepke Jacobs, bij huwelijk van Ee; tr. Ee 24 aug. 1684
839. Grietje Claeses, van Anjum. Kinderen: Stijntje 1685, Stijntje (zie 419), Jacob 1692.
848. Nicolaus Nicolai (ook: Claes Claes Hansen) Posthumus, ged. Leeuwarden 20 mei 1670, bel. Franeker 8 feb. 1690, predikant, overl. Ternaard 25 april 1719; tr. Franeker 10 april 1692
849. Antje Rintjes Abbema, op bel. ged. Franeker 8 sept. 1692. Kind: Rintius (zie 424).
850. Frans Sjoerds Hoitinga, mederechter van Wonseradeel, boer en ontvanger te Arum, kerkvoogd aldaar 1714, 1720, overl. Arum 1721; tr. ca. 1693
851. Wypck Popkes, overl. 1754/1761. Kinderen: Antje, Yke (zie 425), Jouke.
852. Christianus (ook: Karst) Wiersma, ged. Leeuwarden 1 feb. 1664, vaandrig, luitenant te Leeuwarden, overl. Leeuwarden ca. 1742; tr. 2. Liefkenshoek bij Antwerpen (otr. Leeuwarden 1 april 1687)
853. Johanna de Valck, ged. Bergen op Zoom 26 januari 1661, att. naar Liefkenshoek 20 april 1687; tr. 1. jr. Jems Morraij te Hulst. Kinderen: Anthonie 1688, Dijna (?), Petronella, Elisabeth 1696, Jan 1701, Johannes (zie 426), Jochum 1707.
854. Minne Botes Hovinga, ged. Buitenpost 5 april 1685, oud 1 week, overl. Leeuwarden ca. 1717; tr. ald. 2 nov. 1710
855. Catharina Cock, ged. Amsterdam 20 juli 1687. Kinderen: Alida (zie 427), Claas 1713.
872. Meijnt Heeres, te Drogemah, overl. na 1712; tr. ca. 1677
873. Frouk Ubles, overl. na 1712. Kinderen: Heere (zie 436), Antje 1680, Uble 1682, Wopke 1686, Gosse 1690.
878. Fooke Heerkes, boer te Drogemah, gebr. 1698 stem 27; tr. ald. 3 feb. 1682
879. Riemke Aege, geb. Kootstertille 1660, overl. na 1706. Kinderen: Heerke 1681, Aage 1686, Albert 1695, Jetske (zie 439).
898. Jochum Sybrens; tr. Holwerd 6 feb. 1698

899. Hitty Ripperts. Kinderen: Sybren 1699, Atje (zie 449), Aukjen 1708, Auke 1712, Sjouk 1716, Magdaleentje 1721.
916. Pier Abeles, boer te Birdaard, overl. voor 1728; tr. ca. 1715
917. Aagje (ook: Akke) Pieters, boerin; tr. 2. Sjoerd Alles. Kinderen: Pieter (zie 458), Atje 1718, Lysbeth 1721, Doeke 1725.
918. Geert Allerts, geb. Kuikhorne ca. 1698, op bel. ged. Oudkerk 1 maart 1726, arbeider ald., overl. Oudkerk 1769/'70; tr. (otr. Bergum 8 april 1719
919. Trijntje Gosses, ged. Oudkerk 6 jan. 1700, woonde 1775 te Rinsumageest. Kinderen: Ytje (zie 459), Ynske 1723, Douwe 1725, Gosse 1728, Aldert 1731.
920. Durk Sybrens (Donjema), boer op de Kleine Geest onder Tietjerk, overl. Tietjerk voor 1735; tr. Oenkerk 28 nov. 1723
921. Aagje Heeres, overl. Tietjerk 1789; tr. 2. 1735 Sybe Jans, boer op de Kleine Geest te Tietjerk, overl. Tietjerk 1765/66. Kinderen: Freerk (zie 460), Dieuke, Fauw 1733.
922. Symen Folkerts Algera, ged. Suawoude 18 dec. 1692, boer, ontvanger en dorprechter te Suawoude, overl. ald. 4 juli 1754; tr. 1. Suawoude 5 jan. 1716 Japke Gerrits, ged. Suawoude 7 feb. 1697, overl. ald. 9 maart 1722, dr. van Gerrit Rinnerts en Agnietje Jaspers; tr. 3. Suawoude 7 dec. 1738 Sytske Sipkes, geb. Surhuisterveen 1715, overl. Suawoude 28 jan. 1751, dr. van Sipke Yntes en Geeltje Sapes; tr. 2. Suawoude 7 okt. 1723
923. Grietje Johannes Snoek, geb. 1701, overl. Suawoude 25 mei 1736. Kinderen (ex 1): Pyter 1717, Aaltje 1719, Volkert 1721; (ex 2): Pieter 1725, Aaltje (zie 461), Folkert, Tyttie; (ex 3): Sipke 1739, Aaltje 1741, Grytje 1743, Gerbrig, Sjoerdtsje, Geeltje.
924. Gerrit Gerbens, ged. Marrum 8 okt. 1699; tr. ald. 19 jan. 1727
925. Trijntje Abes, ged. Marrum 19 juli 1705, overl. 1742/'48. Kinderen: Abe 1729, Abe 1730, Gertje 1731, Gerben 1733, Afke 1734, Gerben (zie 462), Abe 1738, Gertje 1741, Janke 1742.
926. Æble Jelles; tr. Hallum 4 mei 1729
927. Trijntje Fransen. Kinderen: Neenske (zie 463), Sjoudje 1739, Luurtske 1744.
928. Haije Aukes, op belijd. ged. Giekerk 15 dec. 1700, boer ald.; tr. Giekerk 2 juni 1700
929. Pietje Reiners, geb. Roodkerk, ged. Oudkerk 3 juni 1677. Kinderen: Auke 1701, Dieuke 1702, Reiner, Evert 1710, Sjoerd (zie 464).
930. Liepke Fokkes, overl. Dantumawoude 23 mei 1727; tr. ca. 1700
931. Antje Lubberts, overl. Dantumawoude 10 feb. 1741. Kinderen: Aukjen 1700, Griet, Fokke, Lubbert 1710, Gerrit, Bieukje (zie 465).
932. Gerardus Fockens, ged. Garijp 23 nov. 1656 ('het nagelaeten kindeken van Do. Gerardus Fockens'); tr. Garijp 15 mei 1701
933. Aatje Ludzers, vroedvrouw te Garijp, begr. ald. 17 juni 1765. Kind: Ludzer (zie 466).
936. Sipke Karstes, huisman op Roordabos onder Grouw, overl. voor 1749; tr. Grouw 4 dec. 1692

937. Ytje Sybrens, overl. Aegum na 1749. Kinderen: Ynte (zie 468), Kerst, Dirk, Sybren.
944. Hylke Bootes, ged. Marrum 30 dec. 1666, boer ald., overl. Hallum voor 1731; tr. Finkum 1 juli 1694
945. Gertje Bootes, overl. Marrum ca. 1 juli 1737. Kinderen: Boote (zie 472), Antje 1698.
952. Lieuwe Goffes, boer te Ternaard, armvoogd 1708, DG lidm. Holwerd c.a. 1711; tr. Ternaard 12 nov. 1702
953. Trijntje Beerts van der Meij, van Ternaard. Kinderen: Goffe (zie 476), Pijter, Klaaske.
954. Jan Jans Posthumus, boer; tr. Ternaard 13 feb. 1707
955. Sjoukje Oeges; tr. 1. Jan Willems, huisman onder Ternaard. Kind: Trijntje (zie 477).
956. Pieter Pieters, ged. Marrum 14 mei 1671, bel. Ferwerd 24 okt. 1695, mr. wagenmaker te Ferwerd, overl. ald. feb. 1731; tr. 1. Jelske Pyters; tr. 2.
957. Aukje Sipkes, van Marrum, overl. voor 1731. Kinderen (ex 1): Sietske, Pijter 1696, Antje 1697, Sjoerd 1698, Sjoerd 1700; (ex 2): Sjoerd 1702, Jan 1705, Sieds (zie 478), Saapke 1712, Jelske 1715, Sipke 1718, Sipke 1719.
958. Dirk Teekes, overl. op De Rijp onder Ferwerd voor 1719; tr.
959. Trijntje Wybrens, ged. Stiens 20 dec. 1685, bel. Ferwerd 28 jan. 1712, overl. voor 1719. Kind: Antje (zie 479).
964. Feike Jans, op bel. ged. Garijp 1 okt. 1689; tr. 1. (otr. Hardegarijp 14 jan. 1673) Antje Binnes (weduze, van Hardegarijp, hij van Garijp); tr. 2. (otr. Garijp 18 april 1680) Rinske Frances, van Bergum; tr. 3. Garijp 13 okt. 1689
965. Antje Klazes. Kinderen (ex 2): Klaas 1682, Hendrik 1689; (ex 3): Cijtske 1692, Klaas 1694, Klaas (zie 482).
972. Harmen Cornelis, meier op stem 16 te Haskerdijken (1698-1728); tr.
973. Murk Popkes. Kind: Anne (zie 486).
974. Jan Ysbrandts, boer op Domwier onder Warstiens 1696, te Warga 1698, overl. ald. 28 sept. 1737; tr. 2. Warga 12 feb. 1730 Sjoukjen Johannes; tr. 1.
975. Trijntje Ruurds, op bel. ged. Warga 10 feb. 1688. Kinderen (ex 1): Rieme 1685, Wytse 1688, Feite 1691, Feite 1694, Ruurd 1696, Riemke (zie 487), Sytske 1702; (ex 2): Grietje 1734.
976. Jeremias Rienks, ged. Bergum 2 feb. 1690, biesjager te Veenwouden 1741, arbeider ald. 1749; tr. (otr. Bergum 30 juli 1712)
977. Jetske Hendriks, geb. Eestrum 1687, lidm. Veenwouden 1743. Kinderen: Rienk 1713, Elske 1714, Hendrik 1715, Jan (zie 488), Rienk 1719, Elske 1723, Antje 1725, Hinke 1729.
978. Hendrik Reinders, woonde te Surhuizum, overl. voor 1755; tr.
979. Gepke Sierks, ged. Opeinde 5 dec. 1686, overl. na 1755. Kinderen: Riemkje (zie 489), Wytze, Antje en Sierk.
980. Sjoerd Gerbens Bockma, mederechter van Wymbritseradeel, lid. Goënga 1772, overl. ald. mei 1781; tr. ca. 1730

981. Bauck Ruurds, overl. Goënga 26 sept. 1781. Kinderen: Ruurd (zie 490), Gerben 1735, Ytje 1737, Klaes 1745.
988. Gerrit Arends, te Veenwouden. Kinderen: Frans (zie 494), Tjeertje 1710.
990. Geert Tjebbes; tr. Veenwouden 20 feb. 1707
991. Jeltje Oedses, ged. Hardegarrijp 28 dec. 1684; tr. 2. Veenwouden 11 feb. 1719 Gerrit Geerts, van Veenwouden. Kinderen: Tjebbe 1711, Sytske (zie 495).
998. Rudmer Fockes, woonde te Kollum en Zwaagwesteinde, overl. voor 1708; tr.
999. Aaltje Ebbes. Kind: Ootske (zie 499).
1004. Romke Wibbes, koopman, arbeider, overl. voor 3 juni 1750. Kinderen: Yde (zie 502), Gertie.
1006. Sybrandus (ook: Brant) Jacobs, boer te Kollumerzwaag; tr. ca. 1700
1007. Antje Tjeerds. Kinderen: Jacob 1704, Trijntje 1711, Aafke 1713, Minne 1724, Jacob 1724, Eelkje 1724, Janke, Marijke (zie 503).
1016. Hendrik Geerts, ged. Drogemah 26 juli 1705, gortmaker en koemelker te Eestrum (1738), later arbeider, overl. Eestrum ca. 1777; tr. 2. ca. 1750 Antje Abeles, ged. Twijzel 1 jan. 1719, overl. voor 15 aug. 1762, dr. van Abele Jans en Sjoukje Atzes Nicolai; tr. 3. Eestrum 15 aug. 1762 Ymkje Gerrits, geb. Kooten ca. 1712; tr. 1. ca. 1728
1017. Trijntje Sijes, ged. Eestrum 28 aug. 1705, overl. Eestrum 1744/49. Kinderen (ex 1): Geert (zie 508), Sije 1731, Douwe 1733, Etje 1736, Hinke 1738, Sijbe 1741, Hendrik 1744; (ex 2): Abele 1750, Ytje 1754, Abele 1757, Siuktjen 1759; (ex 3): Akke 1764.
1018. = 498; 1019. = 499.
1020. = 500; 1021. = 501.

Elfde generatie

1624. Pijtter Temmes, mr. smid te Kollum. Kinderen: Dirck (zie 812), Temme.
1626. Hermannus Elfring, ged. Groningen (Martinikerk) 16 maart 1641, predikant te Tolbert, overl. 17 jan. 1677; tr. ca. 1665
1627. Antje Etes Tasma. Kinderen: Anna Catharina (zie 813), Aletta (1667), Magdalena Harkema (1669), Elizabeth (1672).
1628. Sierk Harmens, huisman, overl. Westergeest ca. 1682; tr. voor 1661
1629. Grijtie Rodmers, overl. op het Veen onder Westergeest voor 22 sept. 1694. Kinderen: Aefke (zie 1999), Marck, Gerrit, Tietske, Redmer, Harmen (zie 814).
1630. Carsjen Gerrijts, boer, overl. Veenklooster voor 8 dec. 1728; tr.
1631. (Aagt N.). Kinderen: Gerrijt, Eelkjen (zie 815), Buwe, Dirk, Antje, Janke, IJfke, Aske, Ebeltje 1696.
1636. Reiner Feickes; tr. Gerkesklooster 18 juni 1658 (volgens het trouwboek van Grootegast/Doezum)
1637. Greetien Jansens, van 't Dorp onder Doezen. Kind: Feike (zie 818).
1638. Roelof Wolters; tr. 2. Grootegast 24 nov. 1667 Antie Harmens, van

- Sebaldeburen; tr. 3. Doe zum 26 nov. 1682 Hille Jansen, wed. van Joest
Joesten; tr. 1. voor 1658
1639. Saapke N. Kinderen: Hemtien (zie 819), Gretyen 1662, Wolter.
1660. Sekel Tetes, wonende in de Binnenburen te Grijpskerk; tr. ca. 1658
1661. Trijne Hansen. Kinderen: Tiete 1659, Hans (zie 830), Joan 1666, Derk
1669.
1662. Jan Sapes, rechter en ontvanger te Kollumerzwaag, overl. Westergeest
ca. 1675; tr. ca. 1660
1663. Corneliske Egberts. Kinderen: Janke 1662, Antje (zie 831), Sybrich
1674.
1696. Claes Hansen Coopman, boekverkoper te Leeuwarden 1659-1664,
Amsterdam 1660, overl. 1674/'82; tr. 1. Leeuwarden 26 dec. 1651
Trijntje Joannis, ged. Leeuwarden 14 maart 1630, overl. ca. 1656, dr.
van Joannes Sickes en Trijn Joannes; tr. 2. Leeuwarden 5 april 1656
1697. Lucke Jans Prigge; tr. 2. Leeuwarden 15 okt. 1682 Hendrik Jansen
Tiensma, vroedsman, overl. voor 1700. Kinderen: Hans 1657, Hans
1658, Pijtter 1665, Claeske 1669, Claes (zie 848), Kullie 1673.
1698. Rintje Tjepkes Abbema, koopman te Franeker op 't Coudall, overl. Franeker
15 juni 1674, begr. Martinikerk ald.; tr. 1. Franeker 11 juli 1658
Grietje Liewes Meylema, van Makkum; tr. 2. Gerecht Franeker 20
dec. 1662
1699. Antie AEbes Alkema, overl. Franeker voor 1701, begr. Martinikerk
Franeker, oud 45½ jaar; tr. 2. Franeker 17 okt. 1675 Emilius Jacobides,
koopman, apotheker te Franeker en Harlingen, vroedsman Franeker,
burgemeester, ouderling, kerkvoogd, overl. Franeker 27 juli 1709, oud
67 jaar, begr. Martinikerk. Kind: Antje (zie 849).
1700. Sjoerd Tjerks Hoitinga, boer, diaken te Arum, overl. Arum 1667; tr. ca.
1656
1701. Jouck Ulbes, overl. Arum 1698. Kinderen: Tjerk, Frans (zie 850), Ulbe,
Eelck.
1702. Popke Romkes, overl. IJlst voor 1699. Kind: Wijpck (zie 851).
1704. Jan Cornelis Wiersma, lakenkoper, bouwmeester te Leeuwarden 1674-
1677, overl. 1 april 1682; tr. (otr. Leeuwarden 30 juli 1653)
1705. Dieuke Hessels, overl. Leeuwarden 3 mei 1672 Leeuwarden. Kinderen:
Cornelis, Sicke 1658, Seelys 1659, Jancke 1661, Carst (zie 852), Hessel
1667, Celis 1671, Dieucke 1672, Aeltje.
1706. Anthony de Valck, ged. Bergen op Zoom 5 feb. 1630, kwartiermeester
van Bergen op Zoom, baljuw en schout te Hulst, commandeur Fort
Liefkenshoek, kapitein, overl. Hulst 10 jan. 1702; tr. Bergen op Zoom
13 juli 1655
1707. Dina Kievit, ged. Bergen op Zoom 29 mei 1633, overl. Hulst 5 aug.
1702. Kinderen: Petronella 1657, Cornelis 1659, Johanna (zie 853),
Elisabeth 1663, Anthony 1668, Dina 1670, Maria Cornelia 1671,
Willem Hendrik 1673, Cornelis 1674.
1708. Bote Ruurts Hovinga, mr. bakker; tr. Buitenzorg 13 nov. 1670
1709. Hiltje Innes. Kinderen: Tjal 1671, Ruurd 1673, Ruurt 1674, Tjal 1676,
Typk 1680, Ynne 1682, Minne (zie 854).

1710. Nicolaas Cock, ged. Amsterdam 11 april 1663 (Noorderkerk), handelaar te Amsterdam; lidm. Leeuwarden 12 jan. 1700, binnenvoogd ald., overl. Leeuwarden 1704-1707; tr. 1. Amsterdam 24 dec. 1686
1711. Aeltje (Alida) van der Hust, koopvrouw, overl. Leeuwarden 1718/21; tr. 2. Hempens 30 okt. 1707 Isak Hanenburgh, cipier, buitenvoogd, overl. 1709. Kinderen: Catharina (zie 855), Coenraet 1690, Casparus 1692, Sara 1695, Johannes 1697, Maria 1701.
1756. Heerke Fockes, boer te Drogemalen; tr. ald. 31 aug. 1650
1757. Doet Liewes Itsma. Kind: Fooke (zie 878).
1758. Aage Pyters, geb. Buitenpost ca. 1633, schipper te Kootstertille, overl. ald. ca. 1682; tr. 2. Maacieke Jans; tr. 1. ca. 1655
1759. Jets Alberts. Kind: Riemke (zie 879).
1836. Allert Geerts, geb. ca. 1672, DG, schipper en veenarbeider in De Kuikhorne 1738; tr.
1837. Ytje Douwes, geb. 1675. Kinderen: Hylkje, Geert (zie 918).
1838. Gosse Johannes, afkomstig van Veenwouden, boer te Oudkerk, later Roodkerk, kerkvoogd van Roodkerk 1716, overl. ald. 1724/25; tr. Oudkerk 22 feb. 1685
1839. Ynts Annes, overl. na 1728. Kinderen: Johannes 1686, Anne 1689, Pietje 1692, Antje 1695, Klaas 1698, Trijntje (zie 919), Klaas 1703, Ynske 1710.
1840. Sybren Dirks (Donjema), bij huwelijk van Roodkerk, boer en kooiker op de Kleine Geest onder Tietjerk, overl. Tietjerk ca. 1734; tr. 2. Suawoude 27 juli 1721 Aukje Oeges, ged. Tietjerk 14 feb. 1694, dr. van Oege Cornelis en Antje Sytses; tr. 1. ca. 1692
1841. N.N. Kinderen (ex 1): Steffen 1694, Dirk (zie 920); (ex 2): Dieuke 1724, Akke 1726, Hylkje 1729, Oege 1729.
1842. Heere Arjens. Kinderen: Aagje (zie 921), Arjen.
1844. Folkert Symens Algera, ged. Suawoude 9 feb. 1645, boer, dorprechter ald., overl. ald. 18 jan. 1719; tr. Suawoude 9 april 1680
1845. Aaltie Pieters, van Bergum. Kinderen: Tijtje 1683, Pijter 1686, Symen (zie 922).
1846. Johannes Jans Snoek, boer en timmerman te Tietjerk; tr. Tietjerk 1 nov. 1698 (hij van Rijperkerk, zij van Tietjerk)
1847. Luytske Sieuwes, geb. Hardegarijp 11 feb. 1670, bel. ald. 9 aug. 1691, overl. Tietjerk 6 feb. 1746; tr. 1. Eestrum 19 okt. 1690 Wouter Jans (dan beiden van Hardegarijp), timmerman en dorprechter Tietjerk, waarschijnlijk ook boer, overl. ald. 1697/98, zoon van Jan Roelofs en Sjoukje Doedes. Kinderen: Berber 1699, Grietje (zie 923).
1848. Gerben Thomas. Kinderen: Thomas 1689, Hendrik 1692, Gerrit (zie 924).
1850. Abe Clasen, overl. 1726; tr. ca. 1704
1851. Janke Iedes, overl. na 1727. Kinderen: Trijntje (zie 925), Yttje 1711, Yetje 1712, Aafke 1717, Pyttie 1720, Welmoed 1723, Abe 1727.
1852. Jelle Sjoerds; tr. 1703
1853. Mettie Rochus, ged. Stiens 29 mei 1664, overl. Wanswerd na 1720; tr. 1. Stiens feb. 1688 AEbele Harmens, geb. Wanswerd, overl. ald. 1700,

zoon van Harmen Jetses. Kinderen: AEbele (zie 926), Sjoerd.

1854. Frans Anes; tr. 2. Hallum 26 feb. 1713 Yefke Jeltes, van Hallum; tr. 1. ca. 1702
1855. N.N. Kinderen: Jouw 1703, Grietje 1705, Hans 1706, Trijntje (zie 927), Grietje 1708. Tijtje 1710.
1856. Auke Hayes; tr. (otr. Tietjerk 25 maart 1666)
1857. Trijntje Ekes. Kind: Haye (zie 928).
1858. Reiner Sjoerds, bel. Giekerk 26 aug. 1664; lidm. Roodkerk 1670, boer ald., later Giekerk, overl. ald. ca. 1700; tr. (otr. Oenkerk c.a. 10 jan. 1664)
1859. Dieuke Pieters, overl. Giekerk 1700. Kinderen: Pieter, Antje 1671, Sijke 1674, Pietje (zie 929), Trijntje 1680. Sjoerd 1683, Geertje 1685, Auke 1689, Fokke.
1864. Gerardus Fockens, predikant te Garijp. Suameer, Eernewoude, overl. 1656; tr.
1865. Margaretha Johannes Meilboom, overl. na 1657. Kinderen: Johannes 1650, Gerardus (zie 932).
1872. Karst Sipkes, boer onder Oldeboorn, overl. voor 5 dec. 1678; tr. 1. ca. 1657 Ael Jans, overl. 1669/'70; tr. 2. Gerecht Idaarderadeel 1670/'71
1873. Aeff Dircks. Kinderen: Sipke (zie 936), Rieme, Ael (Acke).
1874. Sybren Sybrants; tr. Gerecht Idaarderadeel 15 maart 1669
1875. Ytie Wigles. Kind: Ytje (zie 937).
1888. Bote Hylkes, boer te Marrum, overl. ald. 29 maart 1669; tr. (voor) 1659
1889. Trijntje Eelkes, op bel. ged. Marrum 26 aug. 1659. Kinderen: Rinske 1660, Hylke 1661, Rinske 1662, Froukje 1663, Hylke (zie 944).
1890. Boote (Botte) Ottes, boer te Baard op Dekemastate, later Stiens, overl. ald. na 1681; tr. Baard 3 mei 1663
1891. Antje Piers. Kind: Gertje (zie 945).
1904. Goffe Pieters: tr. kort voor 6 maart 1673
1905. Claeske Lieuwes, overl. ca. 28 jan. 1687; tr. 1. Lieuwe Claessen. Kinderen (ex 1): Antie, Tetie; (ex 2): Lieuwe (zie 952), Antie.
1906. Beert Dirks van der Meij, overl. Ternaard 17 sept. 1721; tr. 2. Trijntje Jans; tr. 1.
1907. Doetje Wytzes, overl. Ternaard 26 maart 1696. Kinderen: Jan, Trijntje (zie 953), Durk, Antje.
1908. Jan Gosses, boer, overl. Ternaard ca. 1684; tr. ald. 29 jan. 1669
1909. Trijntje Teunis, van Nes/Wierum. Kind: Jan (zie 954).
1910. Oege Willems; tr. 2. Sytske Claeses, dr. van Claes Symens en Tyttie Pyters; tr. 3. 27 sept. 1687 Fookjen Rinnerts, van Bornwird; tr. 1.
1911. Trijntje Alberts, overl. 1685. Kinderen (ex 1): Sjoukjen (zie 955), Jancke, Claeske.
1912. Pytter Jan Lolckes, overl. Marrum 1 sept. 1670; tr. 1. ca. 1656
1913. Saepcke Sydses; tr. 2. Harmen Jans. Kinderen: Sijds 1657, Hiltje 1658, Aafke 1661, Grietje 1663, Sieds 1666, Pieter (zie 956).
1914. Sipke Sjoerds, ged. Marrum c.a. 17 jan. 1641; tr. 1. (otr. Stiens 6 feb. 1670) Trijntje Gerckes, van Stiens, op bel. ged. Marrum 23 feb. 1672; tr. 2.

1915. N.N. Kinderen: Trijntje 1674, Sjoerd 1678, Sjoerd 1680, Aukje (zie 957), Loetske 1683, Sjoerd 1686, Lioetske 1689, Foeke 1691.
1918. Wybren Ypes, ged. Stiens 7 mei 1654; tr. ald. 2 april 1682
1919. Mincke Jackles. Kinderen: Jancke 1683, Trijntje (zie 959), Ype 1687, Jakle 1690, Pytter 1693.
1952. Rienck Joannes, assistent van het Gerecht van Tietjerksteradeel 1683, collecteur Kuikhorne (1700), overl. na 1706; tr. 1. Wytske Jans; tr. 3. (otr. Bergum 22 maart 1704) Geeske Hances, van Sneek, dr. van Hans Godes en Trijntje; tr. 2.
1953. Elske Daniëls, overl. onder Bergum 1701/03. Kinderen (ex 2): Sjoerdtje, Daniël, Johannes, Jeremias (zie 976).
1958. Sierk Liewes, geb. ca. 1651, bij huwelijk van Rottevalle, woonde op het Zwartveen onder Opeinde, het Witveen onder Oostermeer; tr. Oudega (Sm.) 19 maart 1682
1959. Riemke Siedses, van Rottevalle, overl. na 1719. Kinderen: Baukje (1683), Jeltje (1684), Gepke (zie 979), Sytske (1688), Trijntje (1696), Liewe.
1960. Gerben Sjoerds Bokma. Kind: Sjoerd (zie 980).
1982. Uite Sieks, bel. Hardegarijp 12 aug. 1683; tr. 2. ald. 27 feb. 1687 Euke Jacobs, van Veenwouden; tr. 1. Hardegarijp 23 april 1682
1983. Fokeltje Jans. Kind: Jeltje (zie 991).
1996. Focke Rodmers; tr. 1. Antie Roelofs; tr. 3. ca. 1662
1997. Roelofke Roelofs, overl. ca. 1660; tr. 2. Focke Marcx. Kind: Rudmer (zie 998).
1998. Ebbe Hanses, mr. wagonmaker te Kollumerzwaag; tr.
1999. Aefke Sierks. Kind: Aaltje (999).
2032. Geert Annes, ged. Drogemah 26 nov. 1671, overl. Eestrum voor 1728; tr. Drogemah 28 maart 1697
2033. Ytje Douwes, bel. Eestrum 24 feb. 1688, overl. na 7 maart 1719. Kinderen: Anne 1698, Douwe, 1699, Trijntje 1700, Antie 1703, Hendrik (zie 1016).
2034. Sije Roels, bel. Eestrum 1 juni 1694, boer te Eestrum, overl. ald. voor 1748; tr. Eestrum ca. 1690
2035. Hendrikje Hendriks, overl. Eestrum voor 1748. Kinderen: Berber 1690, Hendrik 1692, Hendrik 1694, Gerrit 1696, Fockje 1699, Klaaske 1702, Trijntje (zie 1017), Jeltje 1708, Aukje 1711.

Twaalfde generatie

3252. Wolter (ook: Gualterus) Elvering, te Groningen Bij der A (1641), op de Lane (vanaf 1644); tr. (otr. Groningen 23 nov. 1639)
3253. Elsje Ipens. Kinderen: Hermannus (zie 1626), Bernhard (1644), Katharina (1648), Hendrik (1650), Henricus Menasus (1651), Suffridus Tossema (1656).
3256. Harmen Jacobs, geb. Veenklooster 28 feb. 1604, boer, DG, overl. Kollum voor 29 april 1678; tr. 3. voor 9 okt. 1627
3257. Aeff Sierz, overl. voor 1669; tr. 1. Waelcke Popkes, overl. Veen-

- klooster voor 25 jan. 1623; tr. 2. voor 25 jan. 1623 Buwe Buwes. overl. Veenklooster voor 9 okt. 1627. Kinderen: Sierk (zie 1628), Jacob.
3258. Rodmer Marckx, boer, dorpsvolmacht en kerkvoogd, overl. voor 15 maart 1672; tr. Kollumerzwaag voor 1636
3259. Tieets Jurriens, overl. voor 1672. Kinderen: Grijtie (zie 1629), Oetske, Focke (zie 1996), Marck, Trijntje.
3320. Tete Sekels, woonde in de Binneburen te Grijpskerk; tr. Grijpskerk 27 dec. 1629
3321. Trijne Peters, van Grijpskerk. Kinderen: Sekel (zie 1660), Antje, Rynthien (1648).
3324. Sape Sapes, dorprechter te Kollumerzwaag, bijzitter van Kollumerland; tr. voor 1615
3325. Sybrich Reins, overl. na 1662. Kinderen: Jan (zie 1662), Hendrikje.
3394. Jan Hendriks Prigge, boekbinder en -drukker te Leeuwarden, afkomstig van Emden; tr. Emden 29 jan. 1622
3395. Claeske Pijters, van Emden. Kinderen: Pitie (Tessel), Lucretia (zie 1697), Hendrik.
3396. Tjepke Rintjes Abbema, DG, koopman, overl. Franeker 10 jan. 1669, begr. Martinikerk ald., oud 78 jaar; tr. (procl. Menaldumadeel 1624)
3397. Antje Wytzes, geb. dec. 1589, overl. Franeker 12 sept. 1660, begr. Martinikerk, oud 70 jaar en 10 maanden. Kinderen: Rintk, Heyltie, Ebeltje, Rintje (zie 1698), Aeltje.
3400. Tjerk Sjoerds Hoitinga, boer op Monnemastate te Arum, gedeputeerde van Wonseradeels Zuiderzeedijken, overl. Arum 31 maart 1636, begr. in de kerk van Schettens; tr. 1. Bolsward 17 juli 1625
3401. Hebel Fransen Baerdts, overl. na 1669; tr. 2. Bolsward (otr. Wommels 31 jan. 1641) Lieve Hotses, gedeputeerde van Wonseradeels Zuiderzeedijken. Kinderen (ex 1): Frans, Sjoerd (zie 1700).
3402. Ulbe Doekles, boer te Arum, overl. ald. voor 1638; tr.
3403. Eelck Lolkes, overl. Arum na 1640. Kinderen: Lolcke, Jouck (zie 1701).
3408. Cornelis Jansen; tr.
3409. Jancke Ysbrants. Kinderen: Jancke, Hilbrant, Carst, Ysbrant, Jan (zie 1704).
3410. Hessel Selis, winkelier aan 't Naauw te Leeuwarden, overl. Leeuwarden 31 maart 1667; tr.
3411. Marike Sickes Tiercx, overl. Leeuwarden 17 sept. 1676. Kinderen: Hessel, Selis, Abram, Aeltje, Dieuke (zie 1705), Sara, Susanna, Lijsbeth.
3412. Steven Machgiels de Valck, ged. Bergen op Zoom 12 dec. 1604, beenhakker en poorter ald., overl. Bergen op Zoom 24 nov. 1652; tr. ald. 11 juli 1627
3413. Petronella Anthonisse de Witte, overl. Bergen op Zoom 23 nov. 1652. Kinderen: Janneke 1628, Anthony (zie 1706), Elijsabeth 1632, Elisabeth 1634, Michiel 1636, Catelijn 1639.
3414. Cornelis Aelbrechtsen Kievit, bij huwelijk van Geertruidenberg, penningmeester van de polder van Stoppeldijk en koopman te Bergen

- op Zoom, overl. voor 12 feb. 1653; tr. Bergen op Zoom 25 sept. 1622
3415. Janneke Cornelis, ged. Bergen op Zoom 6 nov. 1602. Kinderen: Albrecht 1624, Tryneke 1626, Janneke 1627, Coenraedt 1628, Aelbrecht 1630, Dina (zie 1707), Cornelia 1635, Aelbrecht 1637.
3420. Coenraet Jans Cock, mr. wolwever, afkomstig van Minnen, overl. Amsterdam 19 okt. 1691; tr. ald. (Nieuwe Kerk) 11 mei 1659
3421. Catharina van Conssen, van Aken, overl. Amsterdam 8 dec. 1692. Kinderen: Maria 1660, Jan 1661, Claes (zie 1710), Matheus 1664, Mathijs 1665, Dirk 1668, Maria 1670, Catrina 1674.
3422. Carst Jans van der Hust, overl. Amsterdam voor 1686; tr.
3423. Trijntje Pieters, overl. Amsterdam na 1686. Aeltje (zie 1711), Casper, Peter, Hendrik.
3512. Focke Pouges Harckema, boer te Harkema, overl. 17 jan. 1649, begr. in de kerk te Augustinusga (zerk nog ter plaatse); tr. voor 1611
3513. Trijn Heerkes, afkomstig van Hempens, overl. Drogemah voor 20 dec. 1664. Kind: Heerke (zie 1756).
3514. Lieve Fockes Itsma, boer, overl. Drogemah voor 27 feb. 1664; tr. 2. Drogemah 2 dec. 1653 Roeltie Luytiens; tr. 1. Drogemah 7 dec. 1623
3515. Antje Aelses, overl. Drogemah voor 18 juni 1653. Kind: Doet (zie 1757).
3516. Pyter Aages. Kind: Aage (zie 1758).
3674. Douwe Geerts, veenbaas in De Kuikhorne. Kinderen: Pieter, Ytje (zie 1837).
3678. Anne Clases, op bel. ged. Oudkerk 1 okt. 1656, komt ald. terug met attestatie van Ameland 1661, overl. Oudkerk 1680; tr.
3679. Pyttje Jans. Kinderen: Claes 1658, Ynske (zie 1839), Auckje 1671, Claes 1676.
3680. Dirk Freerks Donjema, bij huwelijk van Giekerk, boer Oenkerk, Roodkerk, overl. ald. ca. april 1694; tr. 2. Oudkerk 16 nov. 1683 Eelke Willems, ged. Stiens 31 okt. 1641, overl. voor 1697, dr. van Willem Liewes en Jetske Meiles; tr. 1. Ternaard (otr. Oenkerk 1 mei 1664)
3681. Dieuke Eelkes, van Ternaard, bel. Oenkerk 24 feb. 1665, overl. Oudkerk ca. maart 1681. Kinderen: Sybren (zie 1840), Doede, Freerk 1671, Freerk 1673, Aukje 1678.
3688. Symen Halbes Algera, boer, overl. Suawoude 15 mei 1687; tr. 2. ca. 1640
3689. Hymck Sybrens, overl. Suawoude 5 mei 1671, oud 64 jaar en 5 weken; tr. 1. Foecke Gercks, wonende in 1636 te Suawoude. Kinderen: Halbe 1642, Foecke 1643, Folkert (zie 1844), Sybren 1647, Sioerd.
3690. Pieter Wopkes, overl. Bergum voor 1674; tr. 2. 1657
3691. Tietje Jans, overl. Bergum wellicht begin 1679; tr. 1. ca. 1645 Roelof Sapes, overl. Bergum voor 1657, zoon van Sape Jans en Maaike Æbes; tr. 3. Wyger Hendriks, boer te Bergum, overl. ald. 1723. Kind: Aaltje (zie 1845).
3694. Sieuwe Beerns, bij huwelijk van Hardegarrijp, mr. timmerman, dorprechter, ontvanger, overl. ald. 16 okt. 1719; tr. Rijperkerk 14 jan. 1669

3695. Brechtje Annes. van Hardegarijp, bel. ald. 15 aug. 1669, overl. ald. 1725. Kinderen: Luytske (zie 1847), Grijttie 1674, Beern 1677, Auck 1680, Anne 1681, Acke 1683, Anne 1685, Baukje 1689. Antje.
3700. Klaas Pieters; tr.
3701. Antje Jans; tr. 2. Johannes Ypes. Kinderen: Abe (zie 1850), Otte, Pietie, Pieter.
3702. Iede Jans. Kinderen: Janke (zie 1851), Jan.
3704. Sjoerd Ydes; tr.
3705. Grietje Jelles. Kinderen: Jelle (zie 1852), Andries.
3706. Rochus Tijpkes, overl. Stiens 20 feb. 1672; tr.
3707. Froukje Dirks. Kinderen: Trijntje, Sijke, Aaltje, Mettie (zie 1853).
3712. Haye Aukes. Kind: Auke (zie 1856).
3716. Sjoerd Jurjens, boer te Oenkerk, op lidm.-lijst ald. 1659, overl. na 1675; tr.
3717. Sijke Pieters. Kinderen: Reiner (zie 1858), Andries, Dirk, Jurjen, Jouke.
3718. Pieter Willems, boer Giekerk, op lidm.-lijst ald. 1659, ouderling 1663; tr.
3719. Petrick Fockes. Kinderen: Willem, Auke, Pieter, Dieuke (zie 1859).
3744. Sipcke Yntes, boer te Haskerdijken, diaken van de DG gemeente Akkrum 1660, overl. Oldeboorn ca. 1689; tr. 2. ca. 1642 Richt Sybolts, overl. ca. 1645, dr. van Sibolt Michiels; tr. 3. ca. 1646 Jay Thonis, overl. ca. 1667; tr. 4. Gerecht Uttingeradeel 16 aug. 1670 Dirckien Alles, weduwe van Claes Dirx te Oldeboorn, overl. voor 12 mei 1669; tr. 1. ca. 1630
3745. Rieme Carstes, overl. ca. 1640. Kinderen (ex 1): Karst (zie 1872), Cornelis.
3746. Dirk Sjoerds; tr.
3747. Martsen Ales. Kind: Aeff (zie 1873).
3780. Otte Sjoerds, afkomstig van Irnsum. DG, brouwersknecht, later boer te Hijlaard op stem nr. 20, overl. voor 1657; tr. Gerecht Leeuwarden 17 april 1624
3781. Geert Meynerts. van Jorwerd. Kinderen: Boote (zie 1890), Pietje.
3808. Pieter Jelgers; tr.
3809. Wyts Goffes. Kinderen: Jelger, Goffe (zie 1904).
3810. Lieuwe Clases; tr.
3811. Bauck Douwes, echtel. te Warga 1633, op Tergracht onder Hallum 1655. Kind: Claeske (zie 1905).
3812. Dirk Jansen van der Meij, molenaar te Blijia, overl. 1688; tr. 1. Vrouwenparochie 21 aug. 1636 Maertie Joutsdr; tr. 2. (voor) 1648
3813. Antie Gerlofs. Kind: Beert (zie 1906).
3814. Wytze Sippes, boer te Ternaard op de Drokeleu, later te Bornwirderhuizen; tr. 2. Antje Jaspers; tr. 1.
3815. Antie Jacobs. Kind: Doetje (zie 1907).
3816. Gosse Jans; tr.
3817. Antie Goffes. Kinderen: Jan (zie 1908), Goffe, Trijntje, Antie, Lijsbeth.
3818. Teunis Reiners, overl. ca. 1663; tr.

3819. Machteltie Lenarts. Kinderen: Rinske, Reiner, Antje, Leendert, Trijntie (zie 1909).
3820. Willem Jurriens, overl. voor 1668; tr. 2. Trijntie Juckes, leeft 1668; tr. 1.
3821. Siouck Johannes. Kind: Oege (zie 1910).
3822. Albert Laurens; tr. Ternaard 28 juni 1646
3823. Jancke Jacobs, overl. voor 1680. Kinderen: Trijntje (zie 1911), Jacob.
3824. Jan Lolckes, komt 1651 te Marrum met attestatie van Blij; tr. mogelijk 2. (otr. Hallum 29 okt. 1665, hij van Hallum, zij van Marrum) Sibbel Sjoerds; tr. 1. ca. 1630
3825. Griet Pyters, overl. Marrum 27 mei 1661. Kinderen: Pytter (zie 1912), Jouk.
3828. Sjoerd Foekes, te Marrum. Kinderen: Sipcke (zie 1914), Trijn 1641, Trijn 1644.
3836. Epo (Ipe) Wybrens; tr. 2. (otr. Stiens 1 jan. 1665) Aaltie Jans, van Vrouwenparochie, overl. Stiens 22 dec. 1669; tr. 3. Stiens 5 juni 1670 Antie Heres, van Wijns; tr. 1. Stiens 3 sept. 1637
3837. Jantke (Jancke) Jacobs, overl. Stiens 18 april 1663. Kinderen: Jantke 1639, Berber 1644, Jacob 1648, Gerryt 1648, Gerryt 1651, Wiebren (zie 1918), Jan 1657, Lieve 1659.
3904. Johannes Ofkes, hovenier te Bergum; tr.
3905. Sjoerdtsje Emckes. Kind: Rienck (zie 1952).
3992. = 3258; 3993. = 3259.
3998. = 1628; 3999. = 1629.
4064. Anne Sybes, afkomstig van Kooten, overl. Drogemah voor 1684; tr. Drogemah 26 nov. 1655
4065. Trijn Oebeles, van Eestrum, overl. na 1684. Kinderen: Sybe 1665, Uble 1668, Jouck 1668, Geert (zie 2032), Roel 1674.
4066. Douwe Hendriks, dorprechter Eestrum 1655, overl. ald. 1667; tr. 1. Grietje Liewes (e.l. 1650), dr. van Lieve Liewes en Wendel Cornelis; tr. 2. ca. 1657
4067. Antje Bruchts, van Eestrum, overl. voor 3 maart 1682; tr. 3. Eestrum (otr. Eestrum 22 april 1670) Egbert Simmes, van Doezen. Kinderen: Ytje (zie 2033), Sjoukje, Brucht, Grietje, Nieske, Hendrik.
4068. Roel Hendriks, boer te Eestrum, bel. ald. 17 nov. 1676, 1709 koopman te Garijp, 1710 naar Oostermeer; tr. 2. Eestrum 6 nov. 1692 Jetske Floris, van Rinsumageest; tr. 1. ca. 1665
4069. Fokje Sijes. Kinderen: Hendrick, Sije (zie 2034), Tjitske 1677, Klaaske 1680.

Dertiende generatie

6512. Jacob Gerrijts, boer, afkomstig van Westergeest, overl. Veenklooster; tr.
6513. Hil Isbrantsdr, DG; tr. 2. voor 21 mei 1618 Willem Sippes, afkomstig van Oosternijkerk. Kinderen: Harmen (zie 3256), Lijsbeth, Jacob.
6514. Sierck Wijbes, vervener en kooiker, overl. Dantumahemrik voor 4 feb. 1615; tr.

6515. His Jacobs. Kinderen: Wijbe, Jacob, Aeff (zie 3257), Lolck, Auck, Jelts, Rins.
6516. Marck Wijbets, boer te Buitenpost, overl. ald. voor 21 maart 1622; tr.
6517. Trijn Louwesdr, overl. voor 21 maart 1621. Kinderen: Lou, Pijter, Wijbe, Ridmer (zie 3258), Riensk, Trintje.
6518. Jurrien Fockes, boer, overl. Kollumerzwaag voor 14 nov. 1636; tr.
6519. Griet Dircks, overl. Kollumerzwaag voor 30 mei 1638. Kinderen: Tieets (zie 3259), Focke, Jouck, Dirck, Griet, Antie, Jentie.
6650. Rein Folckes, te Kollumerzwaag, overl. voor 1630; tr. voor 1595
6651. Hiltje Jennes, overl. voor 1638. Kinderen: Sybrich (zie 3325), Frouck, Sepck, Imck.
6790. Peter Jans, te Emden. Kind: Claeske (zie 3395).
6792. Rintje Tjepkes Abbema, te Franeker, overl. voor 1631; tr.
6793. Eebel Jans, overl. Franeker 10 dec. 1631, begr. Martinikerk ald. Kind: Tjepke (zie 3396).
6800. Sjoerd Tjerks Hoitinga, boer te Schettens, kerkvoogd, mederechter van Wonseradeel, overl. Bolsward 4 nov. 1651; tr. 2. Sjoerdje Dirks, overl. na 1651; tr. 1. ca. 1598
6801. Tjalck Popma, overl. 31 maart 1619 (begr. Schettens). Kinderen: Riemke, Swobke, Tjerk (zie 3400), Douwe, Ige.
6802. Frans Ulckes Baerdt, ontvanger Arum 1604, 1610; tr.
6803. Tetke Oenes Bangama; tr. 2. 1613 Dronrijp Claes Tiettes Baardt, van Schingen, te Arum 1616, 1620, zoon van Tiete Folperts Baerdt en Rinske Claes Meylsma. Kinderen: Hebel (zie 3401), Ulcke, Tietske.
6804. Doeckle Oenes, boer, overl. Oosterlittens voor 1641; tr.
6805. Jouck Djurres, overl. Oosterlittens voor 1642. Kind: Ulbe (zie 3402).
6806. Lolcke Jans, boer; tr. voor 1598
6807. Jantien Piers. Kinderen: Sioucke Lolckes Gron, Bauck, Eelck (zie 3403), Jacob.
6820. Selis Goverts, kannegieter 1617, overl. Leeuwarden 9 dec. 1660; tr.
6821. Dieu Hessels, overl. na 1617. Kinderen: Govert, Hessel (zie 3410), Jacob.
6822. Sicke Tiercx; tr.
6823. Aeff Douwes. Kind: Marike (zie 3411).
6824. Michiel Stevense, beenhakker te Bergen op Zoom, overl. na 8 maart 1657; tr. 2. Bergen op Zoom 22 feb. 1604
6825. Adriaentken Gilles Hembrechts, overl. Bergen op Zoom 5 april 1649; tr. 1. Bergen op Zoom 9 juni 1589 Anthonis Mertens, overl. voor 9 mei 1603, zoon van Merten Mertens. Kinderen: Steven (zie 3412), Gillis 1606, Jan 1608, Lucia 1610, Josina 1611, Michielken 1613.
6826. Anthonis Jasperse de Witte, beenhakker; tr. Bergen op Zoom 23 sept. 1590
6827. Elisabeth (Lieke, Lijsker) Jans. Kinderen: Jasper 1591, Jan 1593, Adriana, Petronella (zie 3413), Linneken 1600, Maeyken 1600, Katharina 1601, Petrus 1604, Mayken 1607, Paulus 1610.
6828. Aelbrecht Kievit. Kinderen: Cornelis (zie 3414), Lucas, Adriaen.
6830. Cornelis Philips; tr. Bergen op Zoom 17 sept. 1596

6831. Truyke Cornelis. Kinderen: Cornelis 1598, Philippus 1599, Cornelia, Janneke (zie 3415).
6840. Jan Jans. Kinderen: Coenraet (zie 3420), Maria, Dirck.
6842. Mathijs van Conssen, overl. na 1668; komt met zijn gezin tussen 1635 en 1639 uit Aken naar Amsterdam, woont 1668 aan de Elandsgracht. Kinderen: Catharina (zie 3421), Mathijs, Aaltje, Matheus, Anneke.
7024. Pouge Bennes, boer te Harkema, overl. voor 26 mei 1603; tr.
7025. Anna Jans. Kind: Focke (zie 3512).
7026. Heercke Ruijts, te Hempens; tr.
7027. Teets Jans. Kind: Trijn (zie 3513).
7028. Focke Sjoerds Itsma, boer te Drogemalen, overl. voor 13 okt. 1628; tr. 2. Sybrich Folckerts; tr. 1.
7029. Eets Minnes, overl. Harkema Opeinde voor 1622. Kind: Lieuwe (zie 3514).
7030. Aelse Orcks, overl. Eestrum voor 1645; tr. 1. Anna Lefferts; tr. 2.
7031. Bauck Gercks, overl. Eestrum voor 1645. Kinderen: Meyne, Antje (zie 3515), Orck, Aeltie, Jan.
7032. Aage Pyters, boer in De Westerhorn onder Grijpskerk, later te Buitenzorg, overl. voor 1626; tr. Grijpskerk 9 maart 1609
7033. Remck Jacobs, van Grijpskerk, overl. voor 1626. Kind: Pyter (zie 3516).
7360. Freerck Dircks Donjema, lidm. te Giekerk 1659. Kinderen: Dirk (zie 3680), Rinse, Willem.
7376. Halbe Wytses Algera, kerkvoogd 1608 te Tietjerk, boer ald., eigenaar van Algerasate (stem nr. 29 te Suawoude), overl. 1630/'40; tr. ca. 1585
7377. Jets Piers, overl. voor 1610. Kinderen: Wytse, Pieter, Pier, Eelck, Rommert, Edze, Tieerd, Symen (zie 3688), Bauke, Claes, Jets.
7380. Wopke Pieters, boer te Garijp, overl. ald. 1644; tr. 2. Garijp 13 aug. 1637 Marijke Sipkes; tr. 1. ca. 1615
7381. Aaltje Hattums. Kinderen: Tjitske, Harke, Antje, Pieter (zie 3690).
7388. Beern Sieuwes, woonde te Rauwerd. Kinderen: Sieuwe (zie 3694), Freerk.
7412. Tjipke Rochus, boer; tr. (otr. Hallum 1617)
7413. Trijn Dirks. Kind: Rochus (zie 3706).
7438. Fokke Gerrits; tr. 2.
7439. Haebeltje Aukes. Kinderen: Rinske, Pietje (zie 3719), Gerrit.
7560. Sjoerd Ottes, overl. Irnsum voor 1600; tr. ca. 1595
7561. Feick Remmerts, overl. na 1624; tr. 2. voor 1600 Pyter Tyerts; tr. 3. Hoyte Mircks, overl. na 1624. Kind: Otte (zie 3780).
7562. Meinert Bottes, overl. te Hesens onder Jorwerd 1637. Kind: Geert (zie 3781).
7616. Jelger Oenes; tr.
7617. Aalke Pauwels. Kinderen: Pieter (zie 3808), Oene.
7618. Goffe Johannes; tr. 2. ca. 1609
7619. Lijsbeth Jobs, weduwe van Claes Sipkes. Kinderen: Wyts (zie 3809), Antie (zie 3817), Sijke, Wyts, Trijn.
7622. Douwe Aelzes; tr. 2. Wytske Oeges; tr. 1.

7623. Fookel Sierz. Kinderen: Bauck (zie 3811), Pitie, Aeltse.
7624. Jan Philippusz van der Meij; tr.
7625. Yttie Barthouts, overl. (voor?) 3 sept. 1655. Kind: Dirk (zie 3812).
7626. Gerlof Jansen; tr.
7627. Trin Ritserts. Kind: Antie (zie 3813).
7628. Sippe Gerbens, boer te Holwerd, overl. Visbuurt onder Ternaard voor 1649; tr.
7629. Doed Wytsedr. Kind: Wytze (zie 3814).
7630. Jacob Ates. Kind: Antie (zie 3815).
7634. = 7618; 7635.= 7619.
7642. Johannes Hanses; tr. 2. Neel Beins; tr. 1.
7643. Trijn Wybedr. Kind: Siouck (zie 3821).
7644. Lourens Lourens; tr. 1. Grietie Taekes; tr. 2.
7645. Claeske Alberts. Kinderen: Albert (zie 3822), Taecke, Griet, Auck, Aeltie, Lourens.
7808. Ofke Johannes, postulant en schoolmeester Bergum, Oudega (Sm.); tr.
7809. N. Rienks. Kind: Johannes (zie 3904).
8128. Sybe Harckes, te Kooten, overl. na 1635; tr. ca. 1600
8129. Jouck Dircks, overl. na 1635. Kind: Anne (zie 4064).
8130. Oebele Jans; tr.
8131. Geertje Stevens. Kind: Trijn (zie 4065).
8132. Hendrik Oebeles, boer, afkomstig van Kooten, overl. voor 6 april 1654; tr. ca. 1620
8133. Martien Hepkes, overl. voor 1668, woonde te Garijp en te Kooten. Kinderen: Douwe (zie 4066), Uble, Harmen, Sijtse, Antie, Hepke, Siouck.
8138. Sije Oeges, schoolmeester te Rijperkerk, overl. ald. 1660/'64; tr. 2. (otr. Wirdum 4 mei 1657) Sieuwe Jacobs, van Wijtgaard, bel. Rijperkerk 11 nov. 1664; tr. 1.
8139. N.N. Kinderen: Tjeerd, Fokje (zie 4069).

Veertiende generatie

13024. Gerrit Laurens, boer en kooiker te Veenklooster, overl. ald. voor 11 mei 1618; tr. 2. Griet Jansdr; tr. 1.
13025. N.N. Kinderen: Jacob (zie 6512), Laurens.
13032. Wijbet Marx, boer te Buitenpost, overl. na 1606. Kind: Marck (zie 6516).
13584. Tjepke Sipkes Abbema, kerkvoogd Roordahuizum 1569-1573, overl. ald. 2 juli 1577; tr. 2. Mary Sickema, dr. van Ige Sickema en Wab Ekes; Mary tr. na 1577 Gerbrant Gerrits, van Amsterdam; tr. 1.
13585. Frouck Annes Solckema, overl. bij de geboorte van haar dochter Sjouck. Kinderen: Sipke, Rintje (zie 6792), Sjouck.
13600. Tjerk Sjoerds, boer te Idsegahuizum op Hoitingastate en te Piaam; tr. ca. 1572
13601. Liauck Andries, overl. na 10 feb. 1593. Kind: Sjoerd (zie 6800).
13602. Douwe Tialckes Popma, woont 1588 te Schettens, overl. voor 1592.

Kinderen: Tjalck (zie 6801), Igh, Jelke, Claaske, Anna, Fed.

13604. Ulcke Rienks Baerdt, overl. voor 1592; tr.
13605. Tietke Eysma, overl. voor 1592. Kinderen: Rienck, Syuerdtke, Frans (zie 6802).
13606. Oene Eelinghs Bangama, overl. Oosthem 13 mei 1608; tr.
13607. Jildu (Geldu) Feykes Ipema, overl. Oosthem 7 feb. 1619. Kind: Tetke (zie 6803).
13608. Oene Doeckles, boer op Angemasaete 1556, te Schrins onder Oosterlittens, overl. na 1594; tr.
13609. Jouck N. Kind: Doeckle (zie 6804).
13610. Djurre Romckes, boer, overl. voor 22 april 1624; tr.
13611. Sjouck Greolts, overl. voor 19 jan. 1642. Kinderen: Jouck (zie 6805), Reinsck.
13612. Jan Hessels, huisman; tr.
13613. Eelck Lolckes. Kinderen: Hessel, Lolcke (zie 6806), Andries, Jan.
13648. Steven Harmanse, overl. na 17 okt. 1623; tr. ca. 1570
13649. Janneken Michiels, overl. na 17 okt. 1623. Kinderen: Michiel (zie 6824), Pieter, Cornelia, Frederick, Margriete, Herman, Janneke.
13650. Gillis Jans Hembrechts. Kinderen: Margaretha, Hans, Claes, Adriaentken (zie 6825).
13654. Mr. Jan Pieters, leeft 1607. Kind: Elisabeth (zie 6827).
14048. Benne Paukes, in 1503 te Harkema; tr.
14049. Ryemke Alles. Kinderen: Pouge (zie 7024), Yck.
14056. Sjoerd Aetzes Itsma, overl. Buweklooster 1598/1605; tr.
14057. Anna Folckes Grottinga, overl. 25 jan 1598, begr. Buweklooster. Kinderen: Focke (zie 7028), Eelck.
14062. Gerck Meynts. Kinderen: Bauck (zie 7031), Meynt, Foecke.
14720. Dirck Willems, overl. Giekerk voor 1620; tr. 1. ca. 1605
14721. Jetscke Clases; tr. 2. ca. 1620 Sjoerd Jans, boer te Giekerk, overl. ald. na 1640; tr. 3. (1644) Lykele Jacobs, overl. Giekerk april 1645. Kind: Freerk (zie 7360).
14752. Wytse Halbes, te Tietjerk; tr. ca. 1557
14753. Trijn Rommerts, van Leeuwarden. Kind: Halbe (zie 7376).
14762. Hattum Harckes, in 1615 vermeld als dorprechter te Noordermeer; tr.
14763. Tyets N. Kind: Aaltje (zie 7381).
15120. Otte Bottez, overl. Irnsum 1583; tr.
15121. Jel Sjoerds. Kind: Sjoerd (zie 7560).
15122. Remmert Cornelis, overl. na 1600. Kind: Feick (zie 7561).
15236. Johannes Goffes Idskema, bijzitter van Oostdongeradeel, overl. op Idskema, Oosternijkerk 1623; tr. 2. Froukje Allerts; tr. 1.
15237. Wyts Andries. Kind: Goffe (zie 7618).
15244. Aeltse Douwes; tr.
15245. Saeck Baernts. Kind: Douwe (zie 7622).
15246. Sierck Broers; tr.
15247. Pytké Piters. Kinderen: Fookel (zie 7623), Broer.
15248. Philippus Jansz van der Meij, te St. Annaparochie, overl. voor 1613; tr. 2.

15249. Aaff Jansdr; tr. 1. Cornelis Dominicus; tr. 3. Adriaen Jorisz. Kind: Jan (zie 7624).
15250. Barthout Dircksz, overl. Vrouwenparochie 2 nov. (dec.?) 1611; tr.
15251. Grietie Cornelisdr. Kinderen: Dirk, Cornelis, Jelle, Tjepke, Marrichje, Barbara, Yttie (zie 7625).
15618. Rienck Gabriëls, kleermaker. Kinderen: N. Rienks (zie 7809), Wigbolt, Sytse.
16256. Harcke Metskes, te Kooten, overl. 1598/1627. Kind: Sybe (zie 8128).
16258. Dirck Sydtsz. Kind: Jouck (zie 8129).
16262. Steven Ottes; tr.
16263. Wyts Swetes. Kinderen: Geertje (zie 8131), Martje, Sioecke, Lamcke, Otte.
16264. Uble Hendricks, overl. Kooten ca. 1623; tr. 1. Sydts Jans; tr. 2.
16265. Sjouck Dircks. Kind: Hendrick (zie 8132).
16266. Hepke N.; tr.
16267. Eets Hindrikx. Kind: Martien (zie 8133).

Vijftiende generatie

27168. Sipke Tjepkes Abbema, 1543 eigenaar van Abbemastate te Kollum, 1538 schepen, 1544 olderman van Sneek; tr.
27169. Renck Jelmers (Baringa). Kinderen: Ede, Floris, Tjepke (zie 13584).
27170. Anne Tjercks (Solckema), kerkvoogd Teroele, dorprechter, edelman ald. (1578), overl. ald. 3 april 1586; tr. 2. Sybrich Claesdr; tr. 1.
27171. Sjouck Idzardsdr (Gralda), overl. Teroele 1559. Kind: Frouck (zie 13585).
27200. Sjoerd Tjerks, boer te Makkum, overl. na 1555; tr. ca. 1540
27201. Renck N. Kinderen: Tjerk (zie 13600), Johannes.
27204. Tjalling Douwes Popma. Kinderen: Sipke, Hans, Fed, Edwer, Douwe (zie 13602).
27208. Rienck Sjoerds Baerd; tr. 2. na 1565
27209. Renck (Reintzen) Douwma van Oenema, overl. ca. 1592; tr. 1. (voor) 1546 Pier van Sijtzama, overl. Arum 1557, zoon van Harmen van Sytzama en Tjets Goslicksdr van Hiddema. Kind: Ulcke (zie 13604).
27210. Frans Jacobs (Eysma), burgemeester van Bolsward, overl. ald. voor 5 april 1589; tr. ca. 1555
27211. Pytrick Tymens, overl. Bolsward na 1593. Kinderen: Tietke (zie 13605), Jacob, Tymen.
27212. Eelinck Douwes; tr.
27213. Tiets Oenes. Kinderen: Oene (zie 13606), Douwe.
27216. Doeckle Anskes, boer te Akkrum, koper in Angemasate te Oosterlittens, overl. voor 1560; tr. voor 1527
27217. Rycxt N. Kinderen: Lieuwe, Oene (zie 13608), Doeckle.
27220. Romcke Claesz, overl. Irnsum voor 24 maart 1579. Kinderen: Djurre (zie 13610), Jetse.
27222. Greolt Hoytes, overl. voor 12 maart 1606; tr.
27223. Ydt Heres. Kind: Sjouck (zie 13611).

27300. Jan Hembrix, te Bergen op Zoom. Kinderen: Gillis (zie 13650), Henrik, Cornelis.
28096. Pauke Asingen, in 1503 te Harkema Opeinde; tr.
28097. Reino N. Kind: Benne (zie 14048).
28112. Aetze Itsma, in 1511 te Harkema Opeinde. Kind: Sjoerd (zie 14056).
28114. Folcke Bottes (Grottinga), te Surhuizum, overl. voor 22 feb. 1572; tr.
28115. Auck N., leeft 1572. Kind: Anna (zie 14057).
29504. Halbe Gielts Algera, te Suawoude, overl. na 15 okt. 1538. Kind: Wytse (zie 14752).
29506. Rommert Pieters, overl. Leeuwarden ca. 1551; tr.
29507. Anna N. Kinderen: Trijn (zie 14753), Geert, Claes.
30472. Goffe Dirks, overl. 1583. Kind: Johannes (zie 15236).
30494. Piter Harmens; tr.
30495. Fockel Meijedr. Kinderen: Feyck, Pytke (zie 15247), Idske, Harmen.
30496. Jan Fransz van der Meij, boer aan de Oudebildtdijk tussen Koudeweg en Noorderweg, afkomstig van St. Annaparochie; tr.
30497. Dieuwke Philips. Kind: Philippus (zie 15248).
30500. Dirck Laurijsz, boer te St. Jacobiparochie; tr. 2.
30501. N. Arentsdr; tr. 1. ca. 1535 Barthout Willems, geb. Sassenheim 1478/'95, boer te St. Jacobiparochie, overl. ald. 1537/'47. Kinderen: Lourens, Trijntje, Barthout (zie 15250), Willem, Martyen, Aemitzien.

Zestiende generatie

54336. ? Tiepka van Kollum, leeft 1507.
54338. Jelmer Edes, Rijnvaarder 1515, grietman Utigeradeel van 1540 tot aan zijn dood, dan te Terkaple of Akmarjp, overl. 1544 of begin 1545; tr. 2. ca. 1535 Wyb Sinnes; tr. 1. ca. 1510
54339. N.N. (wellicht Aeff). Kinderen: Renck (zie 27169) en Aelcke. Hun halfzusters zijn Jut, Aeff en Eede.
54340. Tjerk Gerrits; tr. Frouck Broersdr, volgens overlevering dochter van Broer Payez de Oude en Ath Rennertsdr.
54342. ? Ydzaert Joukaz (Edsardus à Douma, nob[ilis] in Garjp, dominus in Graelda in Grouw), in 1511 boer te Grouw en landheer te Roordahuizum; tr.
54343. (May/Mayenda ab Onama de Snickzwaeg); tr. 2. Mathijs Foppes Oenanya te Leeuwarden. Kind: Syouck (zie 27171). Haar halfbroer van moederskant zou 'jonge Foppe' zijn.
54416. Syuerdt Tlettes (Baerdt), volmacht Vijfdeelen Zeedijken 1546, 1554, volmacht Menaldumadeel 1559, 1571, overl. na 1572; tr.
54417. Eelck N. Kinderen: Wybe, Rienck (zie 27208), Hobbe, Tiette, Sybrant, Doede, Offke, Sipke.
54418. Douwe Ulckes Oenema, genaamd Douma, ruziede met zijn neef Jancko Douwama over het bezit van Meskewier; tr.
54419. Jel (Hessels Jongema). Kinderen: Ulcke, Hessel, Renck/Reintzen (zie 27209), Gerlant, Siouck, Anna.
54420. Jacob Frericks, boer en vroedsman te Bolsward, schepen 1547, 1551,

- overl. Bolsward 1551; tr. 2. Bolsward 28 feb. 1545 Tyets Obbes. wed. van Foppe Piers, zij leeft 1558, dr. van Obbe Ryoerds; tr. 1. voor 1520
54421. Tyets Doytzes. Kinderen: Frans (zie 27210), Frerick, Rinckje.
54446. Here Jorrits. overl. voor 1597; tr.
54447. Gats Gerbens, overl. 1587; tr. 2. Greolt Jelles Hobbema, te Sijbrandaburen. Kinderen: Ydt (zie 27223), Lioepck, Rinck. Hun halfzuster van moederszijde is Marij Heredr. Halfbroers en -zusters uit het tweede huwelijk van Gats zijn: Jelle, Hoyte, Syouck en Beitsk.
56228. Botte Brans, vermeld 1507. Kind: Folcke (zie 28114).
59008. Gielt Aelgera, boer te Tietjerk; tr. ca. 1495
59009. Fedt N. Kinderen: Edze, Halbe (zie 29504).
59012. Pieter Simons de Oude, weduwnaar, in 1511 te Leeuwarden op de Tuinen, overl. ald. ca. 1568; tr. 2. voor 1520
59013. Dieuw Claes Pieters. Kinderen: Bauck, Aef, Dieuw, Rommert (zie 30496).
60992. Frans Jansz van der Meij, boer St. Annaparochie 1531-1590; tr.
60993. Claege Damusdr. Kind: Jan (zie 30496).
61000. Laurijs Coster, boer te St. Jacobiparochie. Kinderen: Dirck (zie 30500), Jannichie.
61002. Arent Tou Jansz van der Burch, overl. 1541; tr. 2. ca. 1538 Leentgen Pieters (de Backer?), overl. 1577; tr. 1.
61003. N.N. Kinderen: N. Arents (zie 30501), Jan.

Zeventiende generatie

108672. Focke Abbema, edele te Kollum in 1505.
108676. Eedo Rompkez, waarschijnlijk afkomstig van Akmarijk, bierbrouwer, burgemeester van Sneek 1510, 1514, bedevaartsganger naar Jeruzalem 1520, overl. (kort na) 1537; tr. voor 1490
108677. Jut Florys.
108680. Gerrit Solckes, 1511 gegoed te Ypecolsga; tr. 1. (Hen Harinxma); tr. 2.
108681. (Anna Botema, zuster van 'olde Intse Botema').
108832. Tiette Folperts Baerdt, landeigenaar te Arum 1542, 1543, overl. voor nov. 1547; tr. voor 1539
108833. Duedt Syuerdts, gegoed in Aesgamazathe in De Poelen onder Dronrijp, overl. na 1551. Kinderen: Syuerdt (zie 54416), Folpert, Frans, Ofke.
108836. Wlka Tiepkazoen, heerschap te Akmarijk 1480, sneuvelde op het Slottermeer 1496; tr.
108837. (Gerlant Hobbes Epinga, van Pietersbierum). Kinderen: Douwe (zie 54418), Rienck, Tjets, Oene, Tjepke.
108838. Hessel Keympes Jongema, te Goënga op Albadastate, zegelt 1496 met zijn broers het verbond van Westergo met Groningen, heerschap in de Sneeker Vijfga, sneuvelde voor Franeker 1500; tr.
108839. Jel Rienks (Albada); tr. 2. Otto Pieters, te Goënga op Albadastate 1511, geprivilegieerd heerschap, anti-Bourgondisch. Kinderen (ex 1): Keympe, Rienck. Jel (zie 54419); (ex 2): Anna.
108892. Jorrit Heres, overl. ca. 1550; tr.

108893. ? Liupck. Kinderen: Here (zie 54446), Goethie, Eelck.
 118016. Edze Gielts, boer te Suameer, leeft 1511. Kind: Gielt (zie 59008).
 118026. Claes Pieters, woonde 1536 op het Nijland onder Leeuwarden. Kind: Dieuw (zie 59013).
 121984. Jan van der Meij, boer te St. Annaparochie 1527-1548. Kind: Frans (zie 60992).
 122004. Jan Arent Touwens; tr. ca. 1485
 122005. Lijsbeth N., overl. na 6 juli 1504. Kinderen: Cornelis, Arent (zie 61002).

Achttiende generatie

217354. Floris Jacobs, houtkoopman, schepen 1493, burgemeester van Sneek 1494-1505. Kind: Jut (zie 108677).
 217360. Solcke Tzetzes, heerschap te Oldeouwer, sneuvelde 1458; tr.
 217361. (Jildu Meynema), leeft 1441. Kind: Gerrit (zie 108680).
 217664. Folpert Tietes, boer te Oosterend, leeft 1511. Kind: Tiete (zie 108832)
 217666. Sjoerd in De Poelen, heerschap (ook wel betiteld als plebeus), zegelt in 1496 het verbond met Groningen voor Dronrijp, sneuvelt voor Franeker 16 juli 1500; tr.
 217667. Doedt N., leeft 1511. Kinderen: Ofke, N.N., Duedt (zie 108833), Beytz, N.N., Tiamke, N.N.
 217672. Tjepke Oenama, zegelt 1466 de marktbrief van Joure, hoofdeling te Terkaple, grietman van Uttingradeel, overl. Terkaple meidag 1489, aldaar begr.; tr.
 217673. (Rinck Ulckes Douma). Kinderen: Douwe, Ulcke (zie 108836), Keympe, Hijlck.
 217676. Kempo Edozn, geeft in 1461 met zijn schoonzuster Jelle Hessels uitvoering aan de laatste wil van Hessel Edoz, overl. 1468; tr. 1. Ansck (Feykis Oenema?); tr. 2.
 217677. Jell Bockes Harinxma; tr. 2. 1468 Watze Abbes Dekema (Wathia Dekema), hoofdeling te Leeuwarden, overl. 1481, begr. Leeuwarden, zoon van Abbe en Feyk. Kinderen: Hessel (zie 108838), Agge, Hette, Ansck. Hun vaderlijke halfbroers zijn: Aeda en Eeda.
 217678. Renick Doitiaz Albada (ook: Helbada), hoofdeling te Akkrum en later te Flansum onder Rauwerd, aanvankelijk Vetkoper, later Schieringer, leeft 1481; tr. 1452/'59
 217679. Sjouck Fercksdr thoe Hemricksende; tr. 1. Jarich Wijbes Jelckema, van Meskewier, zoon van Wyba Jelkama, 1425 mederechter van Uttingadeel. Kind: Jel (zie 108839). Haar halfbroer van vaderskant is Haye. Volgens familieoverlevering is zij een dochter van Fercke Ayta en Sijts Buchodr thoe Hemrickend.
 217784. Hera (mogelijk Mynnaz, te Goingarijp). Kinderen: Jelte, Foppa, Jorrit (zie 108892).
 244008. Arent Touwen Jansz; tr. ca. 1460
 244009. Lijsbeth N., overl. voor 2 juni 1498. Kind: Jan (zie 122004).

Negentiende generatie

435334. Offke Doekez Dotinga, grietman van Marssumer Nijland 1467 en 1470, zegelaar 1468, Schieringer hoofdeling 1480; tr. 1. (Doedt Oedtsma); tr. 2. (Luts Feddes Mernstra). Kinderen: Hisse, Ymke, Doedt (zie 217667), Doecke, Feycke, (Eets), Fedde, Reme.
435344. ? Onna van der Capelle, die zijn zusters uithuwelijkte op Inhemringen 'dat een schoen huis was ende oek wal genoech starck als dertijdt een huis in Frieslant stunde' en op Flansum te Rauwerd. Onna wordt op Inhemringen, waar hij met 17 Vetkoperse medestanders overnachtte, gevangengenomen en naar Stavoren gevoerd. Raakt uit gijzeling door achterlating van twee kinderen, van wie Kempo komt te overlijden. Tiepko wordt vrijgekocht.
435346. (Ulcke Douwama), broer van Jancko Douwama te Langweer en Irnsum en volgens overlevering zoon van Douwe Ockema en Foeck Jankes Foeckema; tr.
435347. (Jouck Epes). Kinderen: Sicke Ynhemstra, Rinck (zie 217673), Bauck.
435352. Eeda Kempaz (Jongema), zegelt 5 augustus 1420 als Edo Kempensohn het verdrag tussen Friezen en Groningers, in 1422 het verdrag tussen Schieringer en Vetkoper hoofdelingen, in 1427 voor Bozum een akkoord over het onderhoud van waterstaatswerken in het Nieuwland bij Sneek, is in 1429 bondgenoot van de Schieringer Hille Bonninga, met wie hij het huis te Sondel belegert, waarbij hij wordt gedood, begraven in de kerk van Thabor; tr. (Foockel, afkomstig van Bozum). Kinderen: Hessel, Keympe (zie 217676).
435354. Bocka Harinxma (Donia, 1427), zegelt als landeigenaar onder Sneek een akkoord over het onderhoud van waterstaatswerken in het Nieuwland bij Sneek, Schieringer hoofdeling en olderman te Sneek, pachtte het dekenaat Sneek van het kapittel van St. Jan, overl. 1468, begr. Thabor; tr.
435355. Gautke (Dekema; tr. 2. Hero Occoma, 1478). Kinderen: Watkie, Feykie, Juu, Hysse, Yde, Jelle (zie 217677). Hun halfbroer en -zuster van vaderszijde zijn: Johannes en Lysbeth.
435356. Doytze Albada (alias Doika Butkiema), Vetkopers hoofdeling te Irnsum, testeert 1466; tr.
435357. Saepck, leeft 1466 (mogelijk zuster van Onna van der Cappelle, zie 435344). Kinderen: Rienck (zie 217678), Lieuwe, Syt, Hijlck.
488016. Jan Arent Touwensz. Kind: Arent (zie 244008).

Twintigste generatie

870668. Doecke Doetinga, leeft 1445. Kinderen: Ofke en Abbe.
870708. Aggo Harinxma, Schieringer hoofdeling 1422, olderman te Sneek; tr. 1402
870709. (His Riencks Bockema, overl. 1412). Kinderen: Bocke (zie 435354), Hylck.

976032. Arent Touwe Claes Touwensz., overl. voor aug. 1419. Kind: Jan (zie 488016).

Eenenentwintigste generatie

1741416. Haring thoe Heeg, Schieringer hoofdeling, potestaat van Westergo 1381, leeft 1401; tr. (Jelck). Kinderen: Aggo (zie 870708), Douwe, Epe, Sierck, Hotze, Ymck en een schoonzoon Feyta.
1741418. Rienck Bockema (here Revenick vander Sneka), geb. niet lang voor 1370, vocht tegen de Turken, waarvoor hij tot ridder geslagen werd, en in Litouwen (1393), bezocht het Heilige Land; Vetkoper, baljuw van Wagenbrugge, Gaasterland en Doniawerstal 1398, balling in Holland 1399- 1402 (o.a. te Haarlem), kreeg een jaarlijkse rente van 200 Hollandse guldens toegezegd in 1400, stichter van het klooster Thabor, reddiet aldaar 1410 tot aan zijn dood, heeft in 1407 een kwestie met het Hospitaler Convent, overl. Thabor 29 feb. 1436; tr.
1741419. (Both Feyckes Sickinga, overl. 1386). Kind: His (zie 870709).
1952064. Claes Toude Aerntsz.; tr. ca. 1370
1952065. Ane. Kinderen: Arent (zie 976032), Adam, Doe.

Tweeëntwintigste generatie

3482836. Bokke Doedingha zoon, overl. voor 1400; tr.
3482837. Reynke Heren Rewenyckz moeder, leeft september 1400 en krijgt een rente van 35 Hollandse guldens toegezegd. Kind: Rienck (zie 1741418).
3482838. Feycke Sickinga, leeft december 1407, dan gamech te Goënga en zoemman, Vetkopersgezind, verbleef in 1400 als balling in Holland ('Fedka Sickinga'), kreeg in september van dat jaar een jaarlijkse rente van 50 Hollandse guldens toegezegd, neef van Sicke Albada te Sneek met wie hij grafelijke tolrechten te Stavoren bezat en voor wie hij omstreeks 1383 een dreigbrief aan Hamburg zegelde. Kind: Both (zie 1741419).
3904128. Oude Aernt Toude, begr. in Delft; kleinzoon aan moederszijde van Aernt den Ouden, leenman. Kinderen: Claes (zie 1952064), Jan.

Gebruikte literatuur/afkortingen

- Aanbreng - I. Telting, *Register van den aanbreng van 1511 en verdere stukken tot de floreenbelasting betrekkelijk*, 4 dln. (Leeuwarden 1880).
- bel. - belijdenis.
- CBG - Centraal Bureau voor Genealogie, Den Haag.
- Chbk. - G.F. thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg (ed.), *Groot Placaat en Charterboek van Vriesland*, 6 dln. (Leeuwarden 1768-1795).
- DG - Doopsgezind.
- DVF - *De Vrije Fries* (Leeuwarden 1839-...).
- EVC - Familiearchief Eysinga-Vegelin van Claerbergen.

- FK - Melle Koopmans e.a. (red.), *Frysk Kertierstateboek* (Ljouwert/ Leeuwarden 1996).
- FT - G. Verhoeven en J.A. Mol (ed.), *Friese testamenten tot 1550* (Ljouwert/Leeuwarden 1994).
- GAL - Gemeentearchief Leeuwarden (inmiddels: Historisch Centrum Leeuwarden).
- GEN - Collectie Genealogieën RAF.
- GJ - *Genealogysk Jierboek(je)/Jierboekje fan it Genealogysk Wurkforbân fan de Fryske Akademy* (Ljouwert/Leeuwarden 1951-....).
- GN - *Gens Nostra*, maandblad van de Nederlandse Genealogische Vereniging (1946-....).
- HvF - Archief van het Hof van Friesland (RAF: Toegang 14).
- Jb. CBG - Jaarboek van het CBG ('s-Gravenhage 1947-....).
- LC - Leeuwarder Courant.
- Leesz. bibl. - Leeszaalbibliotheek RAF.
- Mol - J.A. Mol, *De Friese huizen van de Duitse orde* (Leeuwarden 1991).
- NL - *De Nederlandsche Leeuw* ('s-Gravenhage 1883-....).
- Noomen - P.N. Noomen, 'Consolidatie van familiebezit en status in laat-middeleeuws Friesland', in J.A. Mol (red.), *Zorgen voor zekerheid* (Ljouwert/Leeuwarden 1994) 73-174.
- Not. - Notarieel archief (RAF: Toegang 26).
- NST - *Hollandse Stam- en Naamreeksen* (Prometheus) (Rotterdam 1988).
- NT - Collectie Nadere Toegangen RAF.
- OFO - P. Sipma (ed.), *Oudfriesche Oorkonden*, 3 dln. ('s-Gravenhage 1927-1941).
- Oostra - Jolt Oostra, *Familieboek Hoitinga* (Drachten 1979).
- Quot. - Quotisatiekohier 1749 (NT 5.29 e.v.).
- otr. - ondertrouw.
- RAF - Ryksargyf/Riksarchief yn/in Friesland.
- Schotanus - Chr. Schotanus, *Beschrijvinge ende Nieuwe caerten van de Heerlijkhelydt van Frieslandt tusschen 't Flie ende de Lauwers* (Franecker 1664).
- Stbk. - M. de Haan Hettema en A. van Halmael, *Stamboek van den Frieschen, vroegeren en lateren, adel*, 2 dln. (Leeuwarden 1846) (GEN 441).
- v - verso (achterzijde, bij folionummers).
- Worp IV - Worp van Thabor, *Vierde boek der kroniken van Friesland* (Leeuwarden 1850).

NOTEN

De noten hebben dezelfde nummers als de kwartieren. De archivalia bevinden zich in het Riksarchief (Ryksargyf) in Friesland, te Leeuwarden, tenzij anders is aangegeven. De ar-

chieven van de Neder gerechten zijn met de afkortingen van de gemeentenamen aangegeven, bijv.: DAN is Neder gerecht Dantumadeel.

- 58.** GEN 669 217; GEN 1132. **96.** LEM 50 46-47v, 58, 66-67, 134. **98.** HIN 113 239. **104.** OOD M15 267. **106.** E. Voet, Merken van Friese goud- en zilversmeden ('s-Gravenhage 1932) nr. 530; B.W.G. Wittewaal, Nederlands klein zilver, 1650-1880 (Amsterdam 1987) 193; burgerboek Leeuwarden 1784 16. **113.** Overl. datum in lidm. boek Nes. **116.** TIE 114 213; specie koh. 1798 Wijns 21, 1800 naar Stiens. **120.** TIE 109 161. **124.** HvF 5141, 6047. **200.** NT 13.113 nr. 607 (23-12-1752). **202.** NT 13.113 nr. 760 (16-9-1788). **203.** NT 13.113 nr. 602 (30-11-1750). **204.** ACH V24 53; FK 295. **206.** ACH 50 28-11-1798; V16 21-10-1763. **210.** GEN 986 54. **212.** Oostra 101-104; Leesz. bibl. 9, grafschr. Roorda II 163; burgerboek Dokkum; HvF 15507; LC 18-12-1803 en 15-2-1806; WON R4 5-6-1762; R5 27-6-1765; Y30 1-11-1766; Y35 130. **214.** Burgerboek Franeker 1744. **215.** WON Y28 24-1-1756. **226.** DAN G3 41. **228.** DAN 104 157; Not. 114001, akte 3, 7 feb. 1812. **234.** TIE 76 386; 110 115. **236.** FER 39 23-5-1785. **238.** FER 39 17-1-1786; 40 1-8-1798. **240.** GEN 900; HvF 2846 (19-1-1760); TIE 2 190, 191. **242.** TIE 105 99, 100, 382, 413, 423; 106 24. **243.** HvF 4836 (26-11-1794). **247.** GJ 1967 14. **249.** DAN 127 177. **250.** HvF 3688 (17-12-1778). **252.** H. de Haan, *Salomon Levy* (Ljouwert/Leeuwarden 1961). **384.** Volkstell. 1744 en quot. Lemsterland; LEM 33 134, 296; 47 68, 213; GJ 1961 57, 63. **404.** Quot. Kollumerland 20. **406.** NT 13.113 nr. 526. **412.** Quot. Achtkarspelen 2; FK 461. **413.** ACH 49 28-6-1710. **416.** GEN 1054 25. **419.** Quot. Oostdongeradeel 91. **420.** Lidm. Metslawier, 1724 'weerbarstig'. **425.** Quot. Westdongeradeel 11v; HvF 14571 (27-10-1761). **426.** DVF XXIII (1915) 46-81, XXV (1917) 1-31; Quot. Leeuwarderadeel 42; HvF SS1091-3 (test.); S. Cuperus, *Kerkelijk Leven der Hervormden tijdens de Republiek*, 2 dln. (Leeuwarden/Groningen 1916-1920) 13, 16, 21, 23; W. Bergsma, *Tussen Gideonsbende en publieke kerk* (Hilversum/Leeuwarden 1999) 434-436. **428.** IDA R6 206v. **438.** Quot. Achtkarspelen 71. **452.** DAN G2 25. **458.** Quot. Dantumadeel 97. **460.** HvF 814-3; GJ 1963 96. **462.** FER 39 27-7-1762. **464.** Quot. Tietjerksteradeel 12. **466.** Idem 76. **468.** Quot. Uttingradeel 39; LWL V29 80; V30 28-8-1783. **472.** Quot. Ferwerderadeel 45. **474.** Idem 49. **476.** GJ 1975 83. Quot. Westdongeradeel 1v. **478.** GJ 1987 22; FER 39 20-2-1731, 21-9-1753, 19-3-1759, 9-4 en 30-9-1761; Quot. Ferwerderadeel 51; HvF QQ2 95. **479.** FER 39 30-10-1719, 27-8-1726, 12-4-1728. **483.** Quot. Tietjerksteradeel 76. **486.** Idem, 29. **488.** Quot. Dantumadeel 119; DAN 92 249v. **495.** DAN 82 182. **496.** Quot. Dantumadeel 124. **498.** Idem 130; NT 13.113 nr. 521; DAN K14 212. **499.** DAN 127 240. **500.** DAN 91 11; Quot. Dantumadeel 127. **502.** Idem 131; DAN 126 84v. **508.** Quot. Tietjerksteradeel 51. **510.** Quot. Dantumadeel 126; HvF 3651 (24-2-1778). **812.** NT 13.113 nr. 316. **814.** GJ 1980 15. **818.** ACH 49 20-3-1694. **823.** ACH 49 7-7-1702. **848.** Leesz. bibl. 9, grafschr. Roorda III 88. **850.** WON Y21 27. **851.** WON O2 3-5-1727. **852.** HvF 8662 (27-10-1706); 8663 (id.); HAS B5 230. **918.** GJ 1987 34. **921.** MEN P25 jan. 1782; GAL, archief St. Anthonygasthuis 1233. **922.** GEN 44. **924.** Quot. Ferwerderadeel 50. **926.** FER 39 12-4-1723; Quot. Ferwerderadeel 4 ('bestaat seer arm'). **928.** TIE 99, 506; **929.** TIE S16 23. **936.** IDA R6 94, 138v, 160, 175, 213, 285v; UTI G8 8-12-1713. **937.** Quot. Idaarderadeel 4. **944.** FER C8 10-9-1731. **952.** GEN 532 14; GJ 1972 28; 1975 84. **953.** Quot. Westdongeradeel 9. **954.** GJ 1975 84. **956.** GJ 1987 28; FER 39 23-3-1703, 27-7-1711, 26-2-1731; O3 309v. **958.** FER 39 30-10-1719. **972.** UTI G7 5-1-1700. **974.** Lidm. Warga 1737. **976.** Quot. Dantumadeel 119. **977.** HvF 2846. **980.** Quot. Wymbritseradeel 53v; WYM 57 93, 99, 100. **1004.** Volkst. 1744 en quot. Dantumadeel 126; DAN G2 32v, 33; DAN 125 359v, 360. **1016.** Quot. Tietjerksteradeel 51; TIE 103 137, 211.

1624. KOL B15 nr. 1956 (15-6-1671). **1628.** GJ 1980 15. **1630.** GJ 1980 26; 1987 41; GEN 973. **1636.** FK 462; ACH 49 25-7-1678. **1638.** FK 462. **1697.** Archief Sminia 2659. **1700.** Oostra 95; WON S89 19; HvF EEE 1 507. **1704.** GAL, Naaml. II (magistraat). **1705.** GJ 1966 91. **1706.** J. Smallegange, *Nieuwe Kronijk van Zeeland* 765; Not. arch. Bergen op Zoom 124 d.d. 29-12-1674; id. 78 d.d. 27-2-1654. **1840.** HvF 814-3; GAL, archief St. Anthonygasthuis 1230-1232, 1243, 1244. **1844.** TIE P2 1-7-1689; P3 22-4-1700; P5 169; P6 187. **1850.** FER N1 8-7-1705, 25-6-1706, 25-6-1709, 12-5-1721, 21-8-1749. **1852.** Lidm. lijsten Wanswerd 1695, 1710, 1715, 1720. **1858.** GEN 902; DAN I14 160; TIE M6 2; M8 39; M9 419, 539. **1864.** T.A. Romein, *Naamlijst der predikanten sedert de Hervorming* (Leeuwarden 1886) 136; J.J. Kalma, *Een kerk in opbouw. Classisboek Franeker 1638-1658* (Leeuwarden 1983) 313; Leesz. bibl. 151 (overdrukken H. Sannes, *De schoolmeesters van Friesland*) 209. **1888.** HvF CCC3 15-3-1656. **1890.** LWL L2 30-12-1679, 4-5 en 4-6-1685; Archief Sminia 618. **1904.** GJ 1977 18. **1906.** GJ 1988 44; GEN 532 14; HvF 383 17-4-1731; 421-13a. **1908.** GEN 901 454. **1910.** GJ 1977 18. **1912.** GJ 1987 38; FER O1 165. **1952.** GJ 1987 41. **1960.** Quot. Wymbritseradeel 54v. **2032.** TIE S19 137; personeel kohier Achtkarspelen, zie NT 5.28. **2034.** TIE M6 304. **3256.** GJ 1980 12. **3258.** J. Nieuwenhuis, *Genealogie van het geslacht Brinkman* (Stiens 1993) (= GEN 922); GJ 1980 29; ACH 60 307. **3394.** HvF EEE4 217 (test.). **3408.** BAA P3 65, 104, 113; U2 321; U3 192v; WYM I3 277. **3410.** HvF EEE3 405 (test.); GJ 1951 59; 1952 54. **3411.** GJ 1966 92. **3412.** *De Navorscher* 1902 228; Notar. arch. Bergen op Zoom 25 25-5-1630; 26 31-3-1631; 39 25-12-1644; Wijkboek Bergen op Zoom, Wijk 3: Wapen van Haarlem Z.Z. Haven. Wijk 1: Grote Valck. **3414.** Not. arch. Bergen op Zoom 37 17-2-1642. **3415.** Idem 77 12-2-1653, 13-3-1653, 18-4-1654; 80, 16-6-1656; 89, 16-6-1666, 22-12-1662. **3512.** GJ 1978 81. **3514.** GJ 1978 81. **3680.** Lidm. lijst Oudkerk 1670; DAN I15 28; TIE M7 394; M10 43; S14 2v; S15 118, 119. **3690.** TIE M4 2; M5 86; HvF 272-4a. **3694.** RAF GEN 902. **3706.** J. Nieuwenhuis, *Tadema/Talsma kroniek* (Stiens 1994) (= GEN 952). **3716.** DAN I13 363; TIE S10 317v; S13 99v. **3744.** HAS H3 207, 228; K1 3, 3v; K3 43; K5 2. **3780.** GJ 1987 59. **3808.** WED D2; OOD J7 13-3-1623. **3810.** GJ 1977 19; TIE S9 46v, 64; WED BB5; IDA C4 (los stuk); J5 115v. **3812.** GJ 1988 44. **3814.** GEN 532 15. **3816.** GEN 900. **3818.** WED Q13 7-1-1663; BB2 9-1-1640; BB6 28-4-1673. **3820.** WED BB6 12-5-1668. **3822.** WED BB8 30-10-1671. **3824.** GJ 1987 50. **3836.** GJ 1987 50; GEN 900 sub Antje Heres. **3904.** GJ 1987 52; TIE S8 14, 14v. **4064.** ACH M12 83. **4066.** Lidm. lijsten Eestrum 1667, 1674, 1678; FK 381; ACH M12 90; TIE M3, 308; M4 60, 80. **4068.** TIE S14 112v; S15 430; S17 630. **6512.** GJ 1980 12. **6513.** KOL P6 21-5-1618, 26-3-1620). **6514.** GJ 1980 30. **6516.** GJ 1980 28. **6518.** GJ 1980 31. **6793.** Zerk pilaar 11. **6800.** Oostra 145; Leesz. bibl. 9, Grafschr. Roorda III 59; HvF EEE1 507 (test.). **6803.** HvF EEE1 275 (test.). **6806.** FK 329. **6824.** Not. arch. Bergen op Zoom 45 10-4-1651; 77 27-2-1653. **6826.** Idem 17 15-7-1621. **7030.** GJ 1978 83. **7360.** TIE M3 55, 65. **7376.** R.S. Roarda, *It Algera-Algra skaei*, 2 dln. (Leeuwarden 1956-1957); 16499 6-10-1630 nr. 29; EVC 787a 104; naam op torenklok Tie-tjerk (kerkvoogd 1608). **7380.** GJ 1987 62; TIE M3 2. **7381.** GJ 1983 57. **7438.** GEN 900; TIE S1 145; S2 86v. **7439.** GEN 901. **7560.** GJ 1987 69. **7562.** GJ 1987 69. **7616.** WYM X2 7-5-1612. **7618.** OOD J11 24-5-1651; WED Q10 14-6-1652; Q12 13-4-1658. **7622.** GJ 1987 66; 1993 43; IDA J5 2-6-1631; GEN 902 sub Wyts Ugedr. **7624.** GJ 1988 45. **7642.** WED BB2 7-6-1636; DAN I9 3-5-1659. **7644.** WED BB6 29-5-1654; Q11 9-6-1655. **7808.** GJ 1978 80; 1987 63; TIE M1 118. **8132.** FK 382. GJ 1988 33; ACH M10 10; M10a 247; M11 382. **8133.** ACH M12 90. **8138.** GEN 902. **13024.** GJ 1980 9; KOL P6 224. **13032.** GJ 1980 28. **13600.** Oostra 12; WON C1 6. **13602.** Monstercedels Grouw 1552. **13606.** HvF EEE1

32 (test.); Leesz. bibl. 9, graftschr. Roorda III 37. **13610.** WYM Q6 22-4-1624. **13612.** FK 333. **14048.** FK 401. **14056.** FK 310. **14752.** Jb. CBG 1982 52; GAL LWN O2 20-12-1557. **15120.** GJ 1987 76; FK 426. **15244.** GJ 1993 45. **15250.** GEN 900. **15251.** GJ 1988. **15618.** TIE M2 158. **16264.** ACH Ma1 31, feb. 1597; 72 14-1-1602; M2 192, 279, 290; M3 345. **27168.** A.J. Andreae, *Kollumerland en Nieuw Kruisland* (herdruk Leeuwarden 1975) 128, 133. **27169.** Zie voor haar en vervolgkwartieren: *Andringa. Actualisatie en nieuwe feiten over de geschiedenis van de families Andringa van 1450 tot heden* (Exloo 1996), 30-34. **27170.** Zie voor dit echtpaar en vervolgkwartieren GJ 1989 69 e.v. **27200.** Oostra 12. **27204.** GJ 1971 82. **27209.** FT nr. 199; Stbk. I 355. **27210.** GJ 1995 44; FK 349. **27212.** GJ 1996 134. **27216.** Aanbreng Baarderadeel; J.W. Heringa, *Heringa's uit Dongjum* (Franeker 1978) 24, 307; HvF YY6 3-7-1560. **27222.** GJ 1987 76, 90. **28096.** Aanbreng Harkema Opeinde; FK 401. **28112.** FK 311; Aanbreng Harkema Opeinde. **29504.** HvF 16481 3-10-1536 en 15-10-1538. **29506.** Jb. CBG 1982 52; GEN 901 sub Marten IJsbrands; GAL LWN O1 17-7-1554; O2 20-12-1557. **30500.** GEN 900. **30501.** FK 313; GEN 48, De Friese Wassenaars 106; GEN 900 sub Barthout Willems. **54336.** M. Oosterhout (ed.), *Snitser recesboeken* (Assen 1960) nrs. 4429 e.v. **54419.** GJ 1997 175. **54420.** GJ 1995 46; 1999 201, 205; FT nr. 199; FK 350. **54446.** GJ 1999 204. **56228.** Chbk. II 257. **59008.** Aanbreng Tietjerk. **59012.** Jb. CBG 1982 52; GAL O2 20-12-1557. **61000.** GJ 1972 89. **61002.** FK 313; GN 1982 441; NL 1945 185. **108672.** SNE 23 414v, 417; Pierius Winsemius, *Chronique ofte historische geschiedenis van Vrieslant* (Franeker 1622) 402. **108832.** GJ 1999 202. **108836.** Mol 276. **108838.** Worp IV 149. **108839.** GJ 1997 174-175. **108892.** GJ 1999 206. **108893.** GJ 1987 79; HvF YY4 44, 77. **118016.** Aanbreng Suameer. **112004.** GN 1982 442; NL 1953 204. **217666.** Noomen 109, 112, 152, 166. **217672.** OFO II 66; Mol 280. **217676.** Worp IV 106, 107, 113; GEN 742 (1648). **217678.** GJ 1997 174. **217679.** GEN 1038. **217784.** GJ 1999 202; HvF YY3 99. **244008.** GN 1982 443; NL 1953 204. **435334.** Noomen 166. **435335.** NL 1930 37, 38; Stbk., Aantek. Minnema. **435344.** Jancko Douwama, *Geschriften*; F.D. Fontein en J. van Leeuwen ed. (Leeuwarden, 1849) *Boeck der partijen* 59. **435352.** Chbk. I 415; Ostfriesisches Urkundenbuch I 303; OFO II 14; Worp IV 73; GEN 742 (1429). **435354.** OFO II 14; Worp IV 113; GEN 742 (1458, 1468); Schotanus 246. **435356.** FT nr. 24; Chbk. I 604; GJ 1997 171. **435358.** GJ 1972 93; GEN 1038. **488016.** GN 1982 443; NL 1953 204. **870670.** Noomen 166. **870704.** GEN 742 (1468). **976032.** GN 1982 443; NL 1953 204; NST 40. **1741418.** R. Steensma, *Het klooster Thabor bij Sneek en zijn nagelaten geschriften. Een inleiding en inventarisatie* (Leeuwarden 1970) 11-12; Chbk. I 315; OFO I 15; Worp IV 5, 7, 9; CBG, [anonym], *Harinxma's* 119. **1952064.** GN 1982 443; NST 40; *Ons Voorgeslacht* 1990 227. **3482836.** Chbk. I 315, 317. **3482838.** OFO I 15; Chbk. I 315; Hansisches Urkundenbuch III 182. **3904128.** NST 38; *Ons Voorgeslacht* 1990 50.

ALDE FAMYLJEOANTEKENINGEN FAN KNIJFF, MELLEMA VAN OOSTERZEE EN WIGARA, DE SKOANFAMYLJE FAN SIBRANDUS LUBBERTUS

"Aggeus Albada, wonende te Spiers, [...] koopt [op 9 may 1578] 3 ggl., 17 st. eeuw. renthe in en uit Epama saete en staete te Ydaerd, door Waltje Wybez als meyer gebruikt, gekogt v. Lyeuwe Dominicus Oesterzee en Truytken Dominicusdr, sijn suster, huisvr. v. Lammert Jansen."¹

Wanneer't it boppesteande regest útgongspunt fan de folgjende genealogyen west hie, dan wiene dy genealogyen folle behindiger útfallen en dan hie dit net de safolste ferzje west. Ik siet mei dy Truytken Dominicusdr yn 'e mage. Ik koe har as Truycke Oosterzee, dy't foar de twadde kear trouw wie mei prof.dr. Sibrandus Lubbertus, desennialang it gesicht fan de Frjentsjerter universiteit en ien fan de bekendste teologen fan syn tiid. Binne der oer dy man boeken fol skreaun, fan syn vrou wisten wy it measte net ôf, har komôf wie net bekend. Mar mei't hja yn de famyljeoantekeningen fan Knijff oantsjut waard as 'Truike nift', moast it dochs net dreech wêze om de nammen fan har âlden te achterheljen, benammen ek om't oer har kenlike famylje aardich wat publisearre wie. Mar doe't op it lêst hiele hûshâldingen te stoel en te bank kommen wiene, wie Truycke noch hyltiten net thûsbrocht en hie dat lêste, alles bewiizzjende puzzelstikje him noch net fine litten. En hoe giet it dan, wannear't je mei in lispuzzel fan tûzen stikjes oan 'e gong binne en om ien spesjaal stikje sykje? In oar komt derby stean en leit it sùnder mis te plak. Ik sei al dat it boppesteande regest net it útgongspunt wie, alles behalven dat: it wie krekt de slútstien fan in ynearsten noch gammel, hypotetysk bouwurk (dat dêr ek fuortendaliks oerstallich mei waard). In slútstien dy't my oanrikt is en dy't iksels net fûn ha. Mei tank aan Wiebe Bergsma, Ype Brouwers, Riemko en Mariska van Knijff, Wytse Mellema, Paul Noomen, J.W. Schneider jr., Hotso Spanninga, Hein Walsweer en it tafal.

En sa woe datselde tafal ek dat ik op it alderlêst noch in oar ôfskrift fûn mei foar in part deselde famyljeoantekeningen, mar mei ek in tal nije oantekeningen, dy't noch wol meinommen mar net mear yn de algehiele ynlieding ferwurke wurde koene. Truycke waard yn dy oantekeningen net in 'nift' mar in 'suster' neamd! Dat soks in fersin wêze moast wie ûndertusken wol dûdlik wurden. Lykwols mocht ik bliid wêze dat ik de ôfskriften yn dizze folchoarder en net oarsom fûn hie: oars wie ik nei alle gedachten hielendal gek wurden.

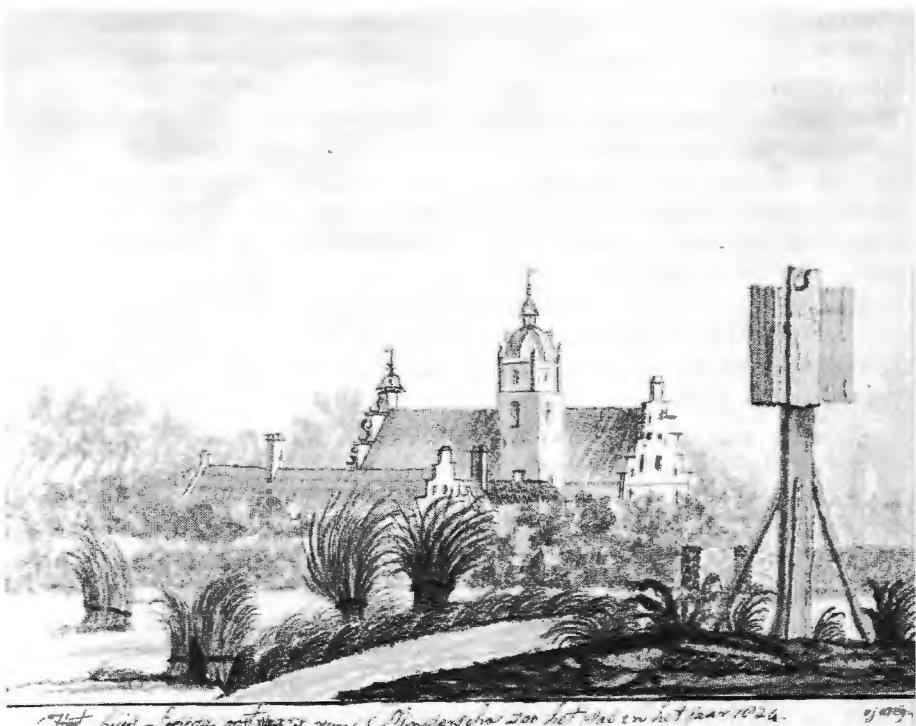
Ljouwert, juny 2002

Onno Hellinga

Ynlleding

Okkerjiers fún ik yn it argyf fan it bestjoer fan it Sint Jobslien in hânskript mei de titel: *Aantekeningen betrekkelijk de familie van Knijff*, dat op 13 septimber 1852 troch Y. Tulp gearstald wie.² Ype Tulp (1819-1862) wie kommysts-boekhâlder by de Ryksfinzenis te Ljouwert en mei-oprjochter fan it Frysk Selskip.³ Njonken in âld “geslagtregister” befettet syn manuskript de genealogy fan dat regintelaach, dy’t út ein set mei it stampear Jarich van Knijff (stoarn 1626) en Anna Pietersdr (berne 1579), yn totaal tsien generaasjes telt en einiget mei de berte fan Barthold Mathijs van Knijff op Canterstate ûnder Driezum yn 1838. Mei’t de famylje har nea fer-takke, kin men dy genealogy likegoed in stamrige neame. Der troude wolris in broer of suster, mar dy kriegen dan gjin bern. Fan alle generaasjes wie der altiten mar ien soan dy’t neikommelingen hie en dêrom is sels de beneaming fan in parinteel op syn plak. It iennige lid fan de famylje dat de Ensyklopedy fan Fryslân helle hat, is Horatius Hiddema van Knijff (1703-1770), grytman fan Ferwerderadiel. Syn Lautastate te Wier waard yn ’e tiid fan it ‘Pachtersoproer’ fan 1748 troch de befolking plundere en yn ’e brân stutsen.⁴ Van Knijff sels koe it libben der amper fan ôfrêde troch him yn in droege sleat te ferskûljen, fan ’e state bleaune allinnich de muorren en de toer stean. Mei it hûs gong ek de kostbere biblioteek yn ’e flammen ferlern. Sûnt hie de grytman de bannen mei Wier ferbrutsen. De ôfsaarnde state mei al it lân dêre waard ferkocht en inkeld de grêfkelder yn ’e tsjerke oanhouden. Doe’t de man yn 1770 ferstoar en syn widdo yn 1773, libben der noch trije bernsbern: twa bruorkes en in suske, alle trije bern noch en de lêsten fan it laach. Neffens de uterste wil fan pake en beppe wiene hja ûnder kuratele pleast fan Bennert Philip Æbinga van Humalda (1709-1791) en Hans Willem van Plettenberg (1732-1800). Lykas de Van Knijffs wiene hja kopstikken fan it oligargyske steatsbestel, respektivelik grytman fan Hinnaarderadiel en boargemaster fan Harns (mar winliken dêr ‘premier’).

No’t der mei de ferkeap fan it besit te Wier sa’n brek yn ’e famyljetradysje kommen wie – sa sille de kuratoaren tocht ha – soe it in goed ding wêze en lis de famyljeskiednis fan de trije weesbern “in kennisse der waarheid” fêst yn in “geslagtregister, om ter gedachtenisse in de familie Van Knijff bewaard te worden”. Dat register befettet tal fan famyljeantekeningen, dy’t út twa famyljebibels oernommen binne en rinne fan de jierren 1568 oant 1766. De âldste, “een folio-bijbel van een zeldzaamen druk”, wie doe yn besit fan riedshear Jan de Kempenaer (1711-1789), wylst de oare, “eenen bijbel in quarto”, noch yn hannen fan de famylje sels wie. Wér’t dy bibels sûnt keard binne is net bekend. De kuratoaren ha ek yn de tsjerke fan Wier west en dêr opskriften fan wapenbuorden en in grêfstien optekene en dêr ek in ekstrakt út it trouboek makke. De wapenbuorden sille yn ’e Frânske tiid sneuvele wêze en it grêfskrift wie yn de 20ste ieu net mear yn syn gehiel te ûntsiferjen.⁵ Æbinga en Plettenberg memorearren fierder noch inkele stiergefallen en de ûndergong en ferkeap fan Lautastate. Sadwaande kin sa’n bytsje de hiele bewennersskiednis fan dy state fan 1510 oant 1748 rekonstruearre wurde.⁶ Hja makken dêr in soartemint fan akte fan op en ûnderteken en segelen dy mei “hunne aangeboren adelijke wapens”. It stik is net datearre mar it sil sa om 1775 hinne west ha. Wa wit is dat orizjinele “geslagtregister” noch wol earne yn hannen fan de famylje. Ynearsten sille wy it lykwols dwaan moatte mei it òfskrift fan Tulp út 1852.

Omtrent 1631 ontstaan te Wier. Tot dat jaar toe tot dat er een kasteel was.

Lautastate te Wier. "In 't jaar 1631 heeft de besitter van gedagte staten, Andries Hiddema, ontfanger-generaal deser heerlijkheit, op deselve geset een schoon gesticht van huysinge, welche niet ongemeen veel hardsteen, anders sark, verciert is": [E.M. van Burmania], Geographisch woordenboek [van Friesland] (Leeuwarden 1749) 126. Tekening Fries Museum. Miskien kopy nei âldere tekening fan Pieter Idzerts Portier.

Earder as Tulp it ôfskrift makke hat hiene De Haan Hettema en Van Halmael al fan it "geslagregister" gebruik meitsje kinnen foar harren *Stamboek van den Frieschen adel*, dat yn 1846 útkommen wie. Foar de genealogy Van Knijff basearren de gearstallers har fierhinne op famyljoeantekeningen, "ons medegedeeld door den heer P.J. van Knijff". Ut it boek fan T.E. Teunissen oer *De Dokkumer Wâlden*⁷ komme wy in soad te witten oer dy Petrus Jacobus van Knijff, de lêste fan it laach dy't de steat fan slotheare fierre koe. Hy wenne op Canterstate ûnder Driezum, en hoewol't er dêr op de Driezumerterp trije pleatsen syn eigen neame mocht, wie it besit net rikernôch om syn swiere hûshâlding mei tsien bern fan ûnderhâlde te kinnen. It spul kaam op buordsjes en de famylje ferfoel ta earmoede. Sels it stamslot waard yn 1855 op ôfsbraak ferkocht en de âld slotheare soe njoggen jier letter ferstjerre yn syn eardere simmerhûs. Dat hiene se noch min-ofte-mear bûten it fallisemint hâlde kinnen. Echt nijsgjirrich wurdt Teunissen, dy't him dan kenlik basearret op eigen âlde famyljepapieren,⁸ as er fertelt oer hoe't syn oerpake⁹ en in oare leafhawwer fan Frysk skiednis in unferwachte besite oan Canterstate brochten en dêr in lang petear hiene mei de slotheare. Dy stie doe bekend as "Baron Knyff", hoewol't it geslacht nea adele is. Van Knijff ferhelle oer syn famyljeskiednis en

yllustrearde soks mei it doe krekt ferskynde *Stamboek van den Frieschen adel*, dat er as yntekener tastjoerd kriegen hie. Dat moat yn 1846 west ha, doe't de oanskaf fan sa'n djoer wark noch wol lije koe.

Yn it *Stamboek* binne de Van Knijffs yn in noat by de Aebinga's opnommen.¹⁰ Hja hawwe dêr de famyljeantekeningen út de jierren 1568 oant en mei 1587 ek yn ferwurke, dy't alle gear de famylje oanbelangje fan de earder neamde stammem Anna Pietersdr, in dochter fan de Ljouwerter skepen Pieter Pieters en Tryn Jan Lambertsdr. Sûnder grûn – dat docht út it fierdere ferhaal wol bliken – nimt it *Stamboek* aan dat al dy oantekeningen út de 16de ieu stik foar stik fan ien en deselde hân binne en dat niisneamde Pieter Pieters dêrfoar tekene hat.¹¹ Soks is wol wier foar de oantekeningen út de jierren 1576-1586 mar jildt perfoarst net foar dy út 1568 en 1587, dy't troch in healbroer fan dyselde Pieter Pieters skreaun binne. De misfetting fan it *Stamboek* late ta de wat wûnderlike konklúzje dat der twa healbruorren west hiene, dy't beiden Pieter Pieters hieten; en dêr folge dan wer út dat harren mem Ath Hetedr beide kearen mei in Pieter trouw west hie. Dêrtroch hiene De Haan Hettema en Van Halmael net yn 'e rekken, dat dyselde mem ek al op in oar plak yn it *Stamboek* foarkaam, mar dan trouw aan Lieuwe Minnes Mellemma, boargemaster fan Ljouwert. Mei dy wittenskip koe de identiteit fan de skriuwer fan de oantekeningen út 1568 en 1587 achterhelle wurde. Mar lit ús earst ris nei dy oantekeningen sels sjen.

Asylsikers en pest

Yn 'e hjerst fan 1568 wurdt it ferstjerren beskreaun fan fjouwer famyljeleden, dy't alle gear binnen inkele wiken yn Imden oan 'e pest krepearren: healsuster Hack, trettjin jier âld; folssuster Magdaleen, dy't yn Imden op besite wie om de âldelju "eens toe te spreken"; mem Ath Hetedr; en de net mei namme neamde "stieffaer", dy't lykwols as in echte heit west hie. Oer him wurdt fierder sein dat er "boven recht en reeden" út syn heitelân ferdreaun en "in den Heere gerust" wie. In protestant dus dy't flechtsje moast foar de diktatuer fan Alva en yn Eastfryslân asyl fûn hie. Dan wurdt it tiid om A.J. Andreae syn "Verzet der Friezen tegen de Spaansche dwingelandij" derop nei te slaan, dêr't sa'n bytsje alle Fryske vrijheidsstriders út de twadde helte fan de 16de ieu yn neamd wurde. En dêr komme wy in Pieter Pietersz tsjin, "exchijsmeester" fan Ljouwert, dy't it ús wol dwaan kin. Mooglik (al wurdt dêr fan Andreae gjin inkeld argumint foar oandroegen) is dy Pieter identyk oan "Peter Graefmeester nu genaempt Sneeberger" en hat er ûnder dy namme meidien oan de slach by Heiligerlee yn maaie 1568, fan âlds besjoen as it begin fan de 80-jierrige oarloch. Mar wichtiger is dat er neffens Andreae trouw wie oan Ath Hettes Mellemma.¹² Yn 1566 hie Pieter Pieters skepen fan Ljouwert west en as sadanich hied er mei de lieding hân by de byldestoarm yn de haadstêd, yn it Noarden nammers oars net as in lyts 'bryske'. Lykwols moasten twa fan de fjouwer Ljouwerter boargemasters en fjouwer fan de seis skepenen neitiid útwike. Ald-boargemaster en rintmaster Cornelis Fonck, dy't yn syn hûs gelegenheid ta preekjen jûn hie en tinklik trouw wie oan in styfdochter fan Pieter Pieters, koe ek nei in oar wenplak omsjen. Yn jannewaris 1568 waarden hja troch de saneamde Bloedrie by ôf-wêzichheid ferballe en waard harren goed konfiskearre.¹³

Mellemma wie Ath Hetedr net har eigen fan mar de namme fan har earste man:

Lieuwe Minnes Mellema, yn 'e jierren 1542-1547 neamd yn 'e Magistraat fan Ljouwert en rillegau dêrnei ferstoarn. Om 1550 hinne moat de widdo dus op 'en nij trouw wêze mei eksysmaster Pieter Pieters. Hoewol't hja yn de primêre boarmen altiten mei in patronym oantsjut wurdt, komt hja mei de achternamme fan Hettema yn it *Stamboek*¹⁴ foar (dat de folgjende gegevens ûntliende oan de ornaris betroubare *Genealogia Aytana*).¹⁵ Aet Hettema, dochter fan Hette Feyckes en Hack Tjercksdr (Roorda), wie trouw oan Lieuwe Minnes Mellema (boargemaster fan Ljouwert), by wa't se in dochter Magdalena Mellema hie, mar der wiene mear bern. It sil dus dy dochter west ha dy't yn 1568 nei Imden reizge om har "moer en stiefaar" ris op te sykjen en dat mei de dea bekeapje moast. It *Stamboek* wist net better as dat hja Magdaleen Pieters hijtte en koe dêrom de link mei de Mellema's en Hettema's net lizze. Fierders witte wy no ek hoe't healsuster Hack oan har namme kommen is. De beppe fan Ath oan heitekant soe in Aytta-dochter west ha en dêrom waard ek Ath yn de *Genealogia Aytana* opnommen.

No mei ek dúdlik wêze dat de oantekeningen út 1568 net troch Pieter Pieters makke binne mar troch in âldere healbroer, dy't him Mellema skreaun ha sil. Foar de oanteking út 1587 jildt itselde, want dêr wurdt de dea fan healbroer Pieter Pieters yn beskreaun. Hy wie op 22 desimber de jûns op wei nei hûs, doe't er oan de westkant fan de Waachpijp yn de grêft bedarre. Yn dy tiid hiene se net de euvele moed en set dêr stekken bylâns. Fansels slim kjeld skipe moat er in minne krysttyd hân ha: in wike letter op 29 desimber 1587 wie Pieter Pieters "in den Heere gerust". De healbroer wie him sa tagedien dat er him as in folbroer beskôge. Mei't dy healbroer yn 1568 yn gelikense termen en strekking oer de dea fan syn styfheit skreau, nim ik oan dat it beide kearen deselde Mellema west hat. Lit ús dêrom earst ris besykje om dy famylje op in rychje te krijen.

De Mellema's fan Foudgum

Der binne mear geslachten mei dizze namme mar de Mellema's om wa't it ús giet, is in einierde famylje dy't fan âlds har thús hie op Mellemastate ûnder Foudgum. Eigener en brûker yn 1511 is Eelcke Mellema, dy't dan ek begoedige is te Hantum, De Lytse Jouwer, Dokkum en Damwâld.¹⁶ Oft dat deselde is as Elcke Mellema, waans sate yn it Benefisjaalboek (1543) ûnder Foudgum neamd wurdt, is mar de fraach. Yn datselde boek wurde ûnder Foudgum noch trije Mellema's neamd (guon lykwols ferkeard lêzen as Mollema): Lyeuwe Mellema, as boargemaster fan Ljouwert dan ek neamd te Warstiens en Wurdum; Menne Mellema, dan ek fermeld op De Lytse Jouwer en te Moarmwâld; en Tyarck Mellema, waans "erven" neamd wurde ûnder Wânswert, dat hy sil krekt yn dy snuorje ferstoarn wêze.¹⁷ Tinklik is er identyk oan de Tyarck Mellema, dy't yn 1540 begoedige is te Ferwert en Hegebeintum.¹⁸ Hoe't harren ûnderlinge famyljerelaasje west hat, is net dúdlik wurden, mar it lykje foar dit laach typske nammen te wêzen. Want sa komme wy yn de rintmastersrekkens fan likernôch 1560¹⁹ Tyerck Eelkes en Minne Eelkes Mellema tsjin, tinklik twa bruorren.²⁰

Tyerck Eelkez Mellema keapet yn 1557/1558 foar 650 gg. fan Cornelis Fonck in fyfte part fan al it lân dat Lyeuwe Mellema neilitten hie. Fonck binne wy earder al tsjinkommen as ien fan de driuwende krachten achter de byldestoarm yn Ljouwert yn 1566, doe't er dêr rintmaster wie. Ik nim oan dat er in skoansoan fan Lyeuwe

Minnes Mellema en Ath Hetedr west hat en dat der fierder noch fjouwer bern wiene (sa komme wy op in fyfte part): de al earder neamde Magdaleen Mellema en trije soannen, Minne, Hette en Eelcke Lieuwes Mellema. Al dy trije soannen wiene healbruorren fan Pieter Pieters en komme dus yn 'e beneaming foar it skriuwerskip fan de oantekeningen út de jierren 1568 en 1587. Hette falt lykwols fuortendaliks ôf. Hy ferdronk yn 1556 yn de Rijn by Basel, dêr't er dat jiers as 'Hector Leon Amellema' aan de universiteit ynskreun stie. Der is nammers gjin slutend bewiis dat Hette op dit plak yn dizze famylje thúsheart mar it is wol hiel oannimlik.

31^b
Op huyden den laesten Augusti 1582
Gijt grotte grize & binger en binneng
Gijt borge grize, binner en onder
Renunciatie van den heer Pieter Pieters
Mellema voor als leere ontfangh
als dattre mellema doot camp
Pieter Pieters en dattre mellema foeg
by mijt Geijt den Landraad van doot
Gijde onder myn vâlken, de gelyc
vand gijde middelen op wêzen der
op gijde voort Dattre Mellema
Byd dattre Pieter Pieters vang Bas
En faire en gijde dattre mellema
Danous oock gijde gijde
Planen foeg dattre gijde te bouwen
dat gijde dattre Mellema
Pieter Pieters en dattre mellema
wêzen onder gijde stande van
dattre borgtochte te gijdening en
Borgtochte te foeg In sommige dattre
dag doot gijde dattre Mellema
yn dattre na foeg gijde gijde
oefenreit by dattre dattre

Pieter Pieters
A. P. C.

K. L. M. S. M. L. M.

Boarchstelling fan Pieter Pieters foar syn healbroer Minne Liuwe Mellema fan 31 augustus 1582 (sjoch noat 96). Transkripsje: "Op huyden den laesten augusti 1582 heeft Pieter Pieters, burger in Leuwerden, hem borge geconstitueert onder verbandt sijnder goederen ende renunciatie van discussie voer Minne Mellema voer alsulcke ontfangh als d' voers. Mellema doer crachte sijnder commissie ende instructie, hem bij mynheren den Landraadt aen d' oostzijde van der Maze verleent, sal hebben van den generale middelen ofte convoyen, die op den havenen van Dockum sullen vallen. Sijnde d' voers. Pieter Pieters tevreden dat bij faute van quaede administratie dairover worde geëxecuteert als men's lants penningh gewoenlijck is te executeren. Des heeft d' voers. Liuwe [...] Mellema sijne borge Pieter Pieters wederomme aengenomen onder gelicke verbandt van dese borchtocht te garanderen ende scadeloos te houden. In kennisse vandyen hebben Pieter Pieters ende Minne Mellema voers. desen met hun handtschriften reciproce befestiget ten date als boven."

Minne Lieuwes Mellema wurdت foar 't earst neamd yn 1565, hy is dan troud oan in Frjentsjerter boargemastersdochter. Yn 1578 stiet Minne op de lidmatelist fan Frjentsjer en yn 1582 waard er troch de Lânrie (foargonger fan de Rie fan Steate) beneamd ta konfoaimaster fan Dokkum, dêr't er letter ek wenne. Mei't dat wark ek de fûntfangst fan de konfoai- en lisintjilden ynhold, moast der in boarch komme en dat waard Pieter Pieters út Ljouwert, syn healbroer dus. Yn 1601 waard Minne boarger fan Frjentsjer dêr't er yn 1606 noch neamd wurdت. Fan gefolgen hat er geôch tiid fan libjen hân om de skriuwer west ha te kinnen, mar hoe siet soks mei de oare healbroer?

Eelcke Lieuwesz Mellema is sùnder mis de bejeftichste telch út dat laach. Hy wurdت beskôge as ien fan de grûnlizzers fan it Nederlânske boekhâlden. Hy hat in Frânsk-Nederlansk en in Nederlansk-Frânsk wurdboek gearstald, dat oant 'e midden fan de 17de ieu kear op kear op 'en nij printe wurde soe, in 'prisma' fan dy tiid om sa te sizzen. Hy jildt as in fertsjinstlik dichter, dy't oades skreau en gelegenheidsfersen makke op de yntochten fan de hartoch fan Anjou (1582) en de greve fan Leycester (1586). Dêrnjonken wied er keapman mei ynternasjonale hannelskontakte en hied er syn eigen partikuliere skoalle, dêr't er njonken de *humaniora* Frânsk en rekkenjen joech.

Yn 'e Fryske boarnen komme wy him oars net tsjin as Eelcke (Lieuwes) Mellema, wylst de dichter him op syn âlde dei sels skreau as 'Elcius Edouardus Leon Mellema'. Fierders hat er ek wark op namme fan 'Edouard Leon dit Elcius Mellema' en 'Edouard Mellema' publisearre. Yn biografyske neislachwurken is dêrtroch in soad betizing oer syn persoan. Sa komt er yn Van der Aa syn *Biographisch Woordenboek* sawol foar ûnder de namme fan 'Mellema' as 'Leon', al wurdت dêr wol steld dat it ien en deselde wêze kin.²¹ Yn Fryslân wurdت er foar 't earst neamd yn 1570, doe't er in wannelkeap sleat mei Fonger Popma, in skoansoan fan de earder neamde Tyerck Eelkes Mellema.²² De helte fan Mellemastate te Foudgum dy't Eelcke fan syn heit urven hie, waard ferruile tsjin Popma syn oanpart yn Rommertha sate ûnder Penjum mei in taheakke fan 250 goudgûne. Eelcke wenne doe te Antwerpen, dêr't er as Eduardt Mellema yn 1565 troud wie mei Maria Barels. Yn 1569 waard Eelcke "poorter" fan de Skeldestêd, doe't er fan berop "vettewariér" wie, hanneler yn bûter, spek, smoar, ongel, tsiis en oar fet guod.

De folseine biografy fan dy Mellema moat noch skreaun wurde, al hawwe mannen as P.G.A. de Waal, G.A. Wumkes en Henry L.V. De Groote al in soad wark fersetten.²³ Mar benammen moat hijr it wark neamd wurde fan de yn 1983 ferstoarne J.W. Schneider sr., dy't in (net útjûne) libbensbeskriwing fan Eelcke Mellema gearstald hat: *Memoriael van Eelcke Edwart Lijieuwes Mellema*.²⁴ Yn 1573 gou Eelcke as goed roomsk en in trou oanhinger fan it Habsburchske hûs, sa't blikken doch út syn *Laus Frisiae*: "[waarin hij] niet alleen de lof van Friesland, maar ook die van het geslacht van Viglius van Aytta had bezongen."²⁵ Mar it oare jiers hat er in draai fan 180 graden makke en liet er him kenne as in tige antyklerikaal man, dy't in grouwélichen hekel krigen hie oan alles wat Spaansk wie. Syn libbensgong is te achterheljen út de foaropwurden, dêr't dizze soan fan Fryslân syn wark mei presintearre: nei't er him yn 1565 (of earder) yn Antwerpen delsetten hie, teach er yn 1574 nei Aken om yn 1581 yn de Skeldestêd werom te kommen. Yn 1582 waard dêr it earste diel fan syn *Arithmatique* útjûn, dêr't wy fierder út gewaarwurde dat er doe in 38 jier âld en te Ljouwert berne wie. Datselde jiers noch ferfear er nei Haar-

lim en sūnt 1590 hied er syn thús yn Leien, dēr't er yn 1602 noch neamd wurdت. Dērnei ferlieze wy de man út it each en it is noch hyltiten net dūdlik wêre en wannear oft er ferstoarn is.

Ghehucht tot Franicker by Gielis vanden Rade /
Anno M. D. XC.

Ghehucht trouw by Eelcius Edouardus Leon Mellema geschreven.

Titelbléed fan Elcius Edouardus Leon Mellema syn Boeckhouder na de conste van Italien, met twee partyen als Debiteur ende Crediteur (Franicker 1590) mei in portret fan de auteur. Histoarysk Sintrum Ljouwert.

Yn 'e sekondêre literatuer wurde ûnderskate bern aan him taskreaun, mar út pri-mêre boarnen binne my dêr gjin bewizen fan bekend. G.A. Wumkes, dy't him kon-sekwint 'Else Mellema' neamt, wol ha dat er trije bern hie, mar Sjouckje en Leo Mellema wiene syn âldomkesizzers en Eduard Mellema wied er sels.²⁶ De Waal hat it oer in soan Christiaan, dy't Eelcke Mellema neamt yn syn rekkenboek dat er as foarbyld yn syn *Boeckhouder*²⁷ útjûn hat, mar Schneider hat oertsjûgjend oantoand dat dat rekkenboek alteast foar in part fiktyf is.

Foar Pieter Pieters syn healbroer dy't de oantekeningen út 1568 en 1587 skreaun hat, ha wy dus de kar út Minne en Eelcke Lieuwes Mellema. Foarsafier oft wy him kenne hat Minne griformeard west, wylst fan Eelcke blikken die dat er yn 1573 noch goed roomsk wie en hielendal oan 'e side fan it sintraal bestjoer yn Brussel stie. Wa fan dy twa soe no fún ha dat syn styfheit yn 1566 boppe rjocht en reden út it heitelân ferdreaun wie? Dat Pieter Pieters boarch stie foar Minne wiist op nauwe kontakten. Ek al om't Eelcke altiten yn it bûtenlân wie, meie wy neffens myn betinken Minne Lieuwes Mellema dan ek wol identifisearje as de skriuwer fan de famyljeoantekeningen út 1568 en 1587, dêr't ik earder al fan oannommen hie dat se fan ien en deselde hân binne.

Lykas yn it foaropwurd al skreaun is fún ik op it alderlêst noch in oar ôfskrift fan de famyljeoantekeningen fan Knijff, dy't kopiearre binne út de bibel dy't letter yn besit wie fan riedshear De Kempenaer en dy't rinne fan 1550 oant 1666.²⁸ Ut dy jiertallen docht al blikken dat de oantekeningen inoar net alhiel oerlaapje. Wat dûbel is haw ik net op 'en mij ôfskreaun, al binne inkele opfallende ôfwikingen yn noaten oanjûn. Oer de skriuwers fan dy nije oantekeningen kin ik koart wêze: dy fan 1550 oant 1568 binne skreaun troch de eksysmaster Pieter Pieters en dy fan 1577 oant 1581 troch syn soan, de skepen Pieter Pieters.

Geslachtregister der familie Van Knijf, opgemaakt uit eene copie van origineele aantekeningen in eenen foliobijbel, vergeleken met andere authentieke bescheiden.

Anno 1568 den 14 september starf mijn halfsuster Hack geheeten, old omtrent 13 jaaren, binnen Emden aan de pest.

1568 is mijn volsuster Magdaleen in den Heere gerust den 21 september binnen Emden aan de pest, daar sij gestorven²⁹ was, om mijn verdreevene moer en stiefaar eens toe te spreeken, aan de pest.

1568 den 5 october is mijn moer Ath Heteddr in den Heere gerust binnen Emden aan de pest.

1568 den 6 october is mijn stieffaer ofte als ik recht spreeken zal, mijn faer, na de werken die hij bij ons sijn stiefkinderen bewees, in den Heere gerust binnen Emden aan de pest, daar hij sijn woonsteed met mijn moer had, dewijl hij uit sijn vaderland boven recht en reeden verdreeven was.

1576 den 28 october 1576 doen gaff ic Trijn mijn huysvrouw die trouppenninck op haar beraad lang tot den 25 november, den 5 december³⁰ doen gaven wij ons gaargift,³¹ Sinte Nicolaesdach des avonds doen sliepen wij eerst bij malkanderen.

1577 den 8 september tusschen sondag en maandag 's nagts tusschen 12 ende een uur, doen beviel mijn wijf Trijn met een jonge soen, ende den 10 september 1577 doen worde het karsten ghedaan in Oldehoofster kerk ende mijn broeder Lieue die was mette. 1577 den 29 october doen sterf ons kindt op een dinghdach 's morgens omtrent 8 urenn. Den 30 october 1577 doen wordet begraven op Gheleister kerkhoff onder mijn wijffs vaer stien.

1579 tusschen sondagh ende maandach 's nachts een weinig voor twee urenn, den 8 february 1579, is mijn huisvrou Trijn bevallen met een jonghe dochter, ende

Maeike Jans mijn wijffs suster was mette, ende het woerde toe Jaecopinen ghe-doept den 11 february '79. Ende het heet Anne na min wijffs moer.

1601 Deeze Anne daaraf hier gementioneert word is moeder geworden van een jonge zoon op den 6 novembris 1601 omtrent vier uuren na de middag en zal Peter heeten nae haer vader. God wil sij beiden in langdurige gesontheit en welvaert deur sijn gratie erholden ende bewaren, tot verblijdinge van Jarig Knijff, haer man ende vader van Pieter voorz.

1582 des woensdachs den 17 january 1582 nae myddach omtrent twee uuren befiel min wijff met eene jonghe zooen in de craem ende Lieue min broeder was mette, ende het worde den 21 derselver mant tot Jacoppijnen van Ruuardes [Acronijs] gedopt ende het hiedt Pieter na min salige fader.

1586 op Asdach zijnde des woensdach in die Vaste den 16 february 1586 na deesse olde stille des avonds omtrent half negenen uuren, ruste min soen Pieter voorz. ende hadde eene lange crancke gelegen, alzo dat hij nau sonde dag heeft gehad, ende leit meede onder mijn wijffs olders steen begraven.

1586 onse goede Lammert Janszoon ruste op den 17 april '86 op een sondach nae die myddach tusschen drie en vier uuren ende sturf als een vrom crysten, min wijffs broeder, Truike nifts man.³²

1587 den 29 decembris 1587 's nachts tusschen ellif ende twaliff uuren is entslaper[en] ende (door Godes genade) in den Heere gerust min halfbroeder, dog na de onderlinge conversatie ende liefte zo wij tzamen hadden ende hielden, min volbroeder na den vleissche wel mogen hieten ende strekken, Pieter Pieterszoon, entstaande sijn krankheit (als men meinde) uit een ongeval van dat hij juist 's weeks daar bevoren³³ in 't water viel op 't west van de Waagspijp, als hij meinde na huis 's avonds te gaan, die God en ons allen genadig zij.

[1601: sjoch nei 1579]

1626 den may 1626 is in den Heere gerust Jarich Knijff mijn vader, nadat hij lang gequelt was geweest met een droevig accident in de neus dat polypus genaamt word.

1627 den january 1627 is in den Heere gerust Trijntje Jan Lammertsdochter, weduwe van wijlen Pieter Pieterszoon, mijn bestemoeder.

1627 den 16 decembris 1627 trouwde ick mijn lieve huisvrou Wybrich van Aijnsma, dochter van wijlen Hotse van Aijnsma, in tijden raad ter Admiraliteit te Doccum.

1628 den 28 decembris 1628 is mijn lieve huisvrou in de craem bevallen van een jonge zoon, die op Nieuwjaarsdach 1629 is gedoopt ende Horatius genaamt.

1630 den 15 marty 1630 is ons wederom geboren een jonge zoon die sijn doop ontvangende Jarich is genaamt. Ende op den 12 aprilis 's nachts te elff uuren daar-aanvolgende is hij weederom gestoren en op Pinxterdag begraven.

1631 den 19 aprilis 1631 omtrent ten ses uuren is ons nog geboren een jonge dochter, die na mijn salige moeder Antje is genaamt. God laat haer in deugden opwassen. Dog is in den Heere gerust olt acht weeken.

1632 den 13 november 1632 is godsalig in den Heere gerust dr. Pieter Knijff, min lyeve en seer hoogweerdige man. Deeze groote hartbreekende droefheid is mij overgekomen op een dingsdag, omtrent myddag, ende van mij geschreven drie jaar na deesen dach met veel tranen ende grote droefheit, Wijbrich van Aijnsma.

1642 Quas tandem abstersit Deus Opt. Max. aeterna gaudia pro temporali dolore retribuens, cum animan corpore per diutinam tabem ex marito desiderio contractam macerato solveret, et in Regni sui haereditatem³⁴ cooptaret Prid. Kal. Majas [= 30 april] Anno ab Incarnatione TOU LOGOU³⁵ 1642 post primam pomeridianam. Ossa in Galilaeorum Ecclesia Marito carissimo conjunxit filialis, pietus ubi resurrectionem Divinus oraculis promissam expectant. Ergo quisquis es aut nepotum aut successorum meorum cohibe a sacratissimo et religiosissimo conditorio sacrilegas manus, et care separare piissimos cineres, quorum manes in consortio indigetum et salvatoris sui et mutuus amor conjungit.

Parentibus desideratissimis

Horatius Knijff

Mastissimus filius

Gemebundus P.

1665 den 15 january 1665 ben ik tot Weijdum getrouwet met mijn seer lieve huisvrouwe juffer Lucia van Hiddema, een dogter van wijlen jonker Gosslijck van Hiddema ende juffer Juliana van Dekema. God Almachtigh geve daertoe sijnen seghen.

1665 den 1 november desselven jaars is welghedachte mijne seer lieve huisvrouwe verlost van een jonghe dochter op neghen uren 6 minuten voormiddagh, doch is deselve jonghe dochter in de gheboorte ghestorven sonder doop ontvangen te hebben.

1666 den 28 october ofte op Sanctorum Simonis en Judae dag, qui etiam fuit natalis Erasmi,³⁶ anno 1666 is deselве mijne hertsieve huisvrouwe bevallen van een jonghe soon, omtrent een quartier uirs voor sessen³⁷ na de middag, dewelke op den 4^e november daeraenvolgende is gheidoopt in de Franse kerk alhier tot Leeuwarden van Joseph Pitois, ende na mijn salige schoonvader genaamt Godschaalck ofte Gotslick. God Almätig laete hem tot sijne eere opwassen.

1700 den 27 jan. 1700³⁸ ben ik met mijne huisvrouw juffer Helena Humalda van Åbinga in den eighten staat getreden.

1703 den 16 april 1703 is mijn vrouw van een jonge soon verlost des avonds omtrent half tien, die des vrijdaaghs daaraanvolgende door mijn schoonmoeder vrouw Helena van Burmania, weduwe Humalda, ten doope is gepresenteert, als zijnde ik diestjds wegens indispositie niet in staat om hetselve te verrigten, en daarbij ontvangen de naam van Horatius, na mijn salige vader.

1725 den 29 april 1725³⁹ ben ik met de weledle juffer Titia Hillegonda van Burum tot Wier getrouwet.

1728 den 14 february 1728 is mijn huisvrouw des nagts omtrent quartier na elf uren verlost van een jonge soon, die des woensdags daaraanvolgende door dominus Fennema is gedoopt en Godschalk genaamt na mijn vader zaliger.

1761 den 3 may 1761 ben ik met de weledele juffer Johanna Willemina van Wyckel te Ferwert getrouw.

1762 den 7 may 1762 is mijn huisvrouw 's nademiddags omtrent een uur verlost van een soon, dewelke van dns. Schiffaert te Ferwert gedoopt is en genaamt Horatius Allard na mijn vader en grootvader Burum.

1764 den 29 maart 1764 's morgens omtrent elf uur is mijn huisvrouw verlost van een soon, die genaamt is Joannis, na mijn vrouws vader, en gedoopt door dns. Schiffaert te Ferwert.

1766 den 28 may 1766 is mijn huisvrouw 's morgens verlost van een dogter, den 8 juny van dns. Schiffart de oude gedoopt en genaamt Titia Helena, na mijn moeder en grootmoeder Knijff.

Bovenstaande geslagtlijst van den beginne tot 1725 en verdere aantekeningen zijn woordelijk gecopieerd uit bladeren achter een folio-bijbel van een zeldzaamen druk, thans in eigendom toebehoorende aan den heere raadsheer De Kempenaer, en was het geslachtregister door de personen daarin vermeld, telkens geschreven, gelijk de aantekeningen van 1725 tot op dezen tijd gevonden worden achter eenen bijbel in quarto onder de familie van Knijff berustende.

Bij uiterste wille van Horatius Hiddema van Knijff en vrouwe Titia Hillegonda van Burum wierd in de eerste plaatse tot curator over derselver nagelaatene kindskinderen benoemd de hoogwelgeboren heer jonker Bennert Philip Æbinga van Humalda, grietman over Hennaarderadeel, en in de tweede plaatse de hoogwelgeboren heer jonker Hans Willem baron van Plettenberg, regeerend burgemeester te Harlingen, die beide dit geslagtregister in kennisse der waarheid, en om ter gedachtenisse in de familie Van Knijff bewaard te worden, hebben vertekend en met hunne aangeborene adelijke wapens verzegeld. Zijnde hiermede bijgevoegd eenige wapenschilden die in de kerk te Wier gevonden wierden, en eenige relatie hadden tot het geslagt Van Knijff, gelijk uit het trouwboek van gemelden dorpe de trouwdag van naastgemelde personen in deezer voegen.

Anno 1725, den 6 mey getrouwde hoogdelgeboren heer Horatius Hiddema van Knijff en de hoogdelgeboren juffer Titia Hillegonda van Burum van Ferwert.

Nu volgen de bijschriften der wapenschilden te Wier.

Juckema, Mockema, Tzaarda, Sijthema
Tijema, Æbinga, Hermana, Frittema
J Worp van Juckema
obijt 10 septemb.
1650
....., Frittema, Doninga
Walta, Juckema, Kamminga, Feitsma

Hiddema, Jelgerhuis, Dekema, Haersma
Adelen, Jayema, Camstra, Hania
't wapen zonder naam
en jaartal
...., Feitsma, Eminga,,
Walta, Mellema, Heemstra, Aijlva

Humalda, Feitsma, Burmania, Aijlva
Grustraat, Roorda, Douma, Hettinga
Hoog Welgeb. Vrouwe
Mevrouw Helena van
Humalda, weduwe wijlen
de heer Godschalk Knijff
in leven raad ordin.
's Hofs van Friesland
Nata 28 decemb. 1680
obiit 5 april 1727, oud
48 [!] jaaren en 3 maanden
Meekma, Unia, Enthens, Panser
Houverda, Loegen, Martena, Unema

Eenige losse wapentjes gediend hebbende tot aanvulling der quartieren, doch die afgevallen waren: Haersma, Heemstra, Camstra, Sjôrda, Unia, Roorda, Aijlva, Hania, Hoxwier.⁴⁰

Nog een wapen zonder bijschrift [vrouwenwapen gedeeld in drieën verticaal] 4 leliën, halve arend, 2 leliën.

Graafsteen in de kerk te Wier.
Rondsom den steen leest men:
Anno 1510 den 30 aprilis sterf die eerveste Schelte van Lawtha.
Anno 1562,⁴¹ den 19^e novembris sterf die eerbare Jel Lawtha syn dochter ende echte huisvrouwe van Goslick van Hiddema.

Op den steen leest men het volgende Lat. grafdicht:

Qui libertatem priscam, qui religionem
Puram et Justitiam restituit patriae;
Tam bene patratis Goslicus ab Hiddema rebus
Coelestem repetens hinc abiit patriam.⁴²
Obiit 16 april 1593 vixit annos 72, menses 8.

Nog leest men op den steen:
Anno 1573 den 4 juny stierf de edele eerbaare Sjouk van Jelgerhuis, zijn tweede huisvrouw.

Geëxtraheerd uit het grafboek van de Galileér Kerk binnen Leeuwarden.
N° 145. Een steen lang 10, breed 5½ voet, afgesleten, op den kant is nog eenigzins

te leezen: a° sterf de hooggeleerde dr. Pieter Knijff, advocaat voor den Hove van Friesland.

Nu 1770 eigenaar de heer grietman H.H. van Knijff.
Accordeert met voorschreven boek.

Godschalk van Knijff, volmagt ten Landsdage en dijkgraaf van Ferwerderadeel, is den 9 july 1767 's avonds te 7 uuren te Ferwerd overleeden, in het 40ste jaar zijns ouderdoms, en is te Wier in de grafkelder zijner voorouderen bijgezet.

Horatius Hiddema van Knijff, grietman over Ferwerderadeel, is den 31^e maart 1770 des voormiddags binnen Leeuwarden overleeden in het 68^e jaar zijns ouderdoms, en te Ferwerd in de rustplaats van zijn ega's voorouderen bijgezet, hebbende in zijnen leeftijd alle hooge en aanzienlijke ampten deezer Provincie bekleed.

Vrouwe Titia Hillegonda van Burum, weduwe van hooggemelden heere grietman H.H. van Knijff, is den 27 febr. 1773 binnen Leeuwarden overleeden in het [66^e] jaar haars ouderdoms en den 8 maart 1773 te Ferwerd in de rustplaats haarer ouderen bijgezet.

In den jaare 1748 wierd het oude adellijke huis Lautastaate genoemd te Wier, in eigendom toebehoorende aan den heere grietman Horatius Hiddema van Knijff, door het gemeene volk geplunderd en verbrand, en zijn naderhand de grond en andere onder Wier gelegene goederen door den gemelden heer verkocht, uitgezonderd de grafkelder in de kerk, die dus nog het eigendom der familie is.

Excerpta uit de aantekeningen in seker bijbel rakende de familie van heere Knijff⁴³

Aentekeninge geschreven in een bijbel, gedrukt tot Embden in folio anno 1565 den 20 mey, gebonden in een houten band met figuren waerop met vergulde letters staet: PIETER PIETERS.

Dese bijbel wort van de kanttekenen Nehemia [cap.] 3 v. 5 in folio 168 ook wil van Ulenspiegel wegens de randtekenen op Jesu Sirak cap. 19 v. 5 fol. 37 van de apocryphe boeken genoemd: Le Long, Boeksael der Nederduitse bijbels, p. 723, 739.⁴⁴

20 juni 1550 wort Lieuwe onse soen geboren tusschen 8 en 9 uiren voer de middag.
Heer Steffen [Silvius], pastor tot Oldehove, was sijn fondmette.

Op den 25 aug. 1552 wort Pieter onse soen geboren na noen tusschen 8 en 9 uiren.
Lieuwe misbroer was sijn fondmette.

Opten 18 dec. 1556 wort Hak onse dogter geboren voor noen tusschen 3 en 4 uiren.
Vr. Magdalena was haer fondmette.

Op den 6 nov. 1767 [lēs: 1567] heeft Pieter Pietersoon van Leeuwerden mij [= dizze bibel] gecogt binnen Embden voer 33 wynder [?] daelder, gerekent voor 29 brabantse stuiv. [it stik], in kennisse mijn hand, was getekent: P. Pieters, met halen [?].

Op den 7 sept. 1568 na noen te vier uiren is onse Hack gestorven binnen [Imden], old 12 jaer, 9 maenden, 19 dagen.⁴⁵

Op den 21 sept. anno 1568 's morgens om 9 uiren is onse Magdalena in den Here gerust, old 39 jairen, en binnen Embden begraven op 't noord van 't kerkhof.

1577 den 2 sept. doe namen wij met ons 60 borgeren in het Blokhuis van Leeuwerden met des Hofs consent en hadden voer ons oversten als Rienk van Camminga die olde en [Aesge] Harmens, burgemr. der stad Leeuwarden. Wij vonden er op jr. Jan van Maetenis. Den 12 sept. 1577 doe quam mijnheer van Willein [= de lettere greve fan Rennenberg] en bedankte ons borgers seer voer die trouwen welaet die wij gedaen hadden, en gaf ons een paspoort en seyde: hij wolde 't nevens ons weder verdienien [?].⁴⁶

1580 den 1 feb., wesende Ligtmissenavont, hebben wij ons Blokhuis wederom andermael ingenomen met gewelt, dog sonder schot of slag gaf Johan van Schagen [aan] ons op, beholdens lijf en goed. En wij smeten terstont den wal in den gragt. Ons stadhoudre voorschreven [Rennenberg] was te Groningen en Schagen voorschreven war marescha[!]k. Denselven dag worden ook die grauwe munneken uitgeleyt en Wijtlie [?] bleeff daer, voort een verrader en sal 't ook sterven.

26 marte 1580 worde ik, Pieter, onweerdig [?] tot een schepen der stad Leeuwerden verkoeren, daags voor Palmesondag, daer ik niet om verblijd was.

1581 den 23 febr. worde dat arme steedtje Steenwijk ontset van God en die Staten, dat ontrent 16 weeken van de vijant der waerheit en van 't vaderlant belegert was geweest. God heb lof. En den 24 derselver maend werde hier binnen Leeuwerden een halve cartouw losgeschoten op die markte [bij de Waag], soodat er wel een half duisent guldens aen glaesen te schade geschiede van den slag, die tot aen het Hoeghuis [van Doecke Martena aan de Nieuwestad] aen beyde sijden van 't water uitsloegen. Die constable van 't stuk was Siebe Orx, en was het hem al van de burgemeester verboden dan hij had geen groet verstand, en hadde ook niet veel bijgecomen [?] dan sulke stukken losgegaen [?] sijn, soodat het hem te goede geholden werde.

Genealogie Mellema (van Oosterzee)

I. Ath Heteddr, stoarn (oan de pest) Imden 5 okt. 1568, dochter fan Hette Feyckesz en Hack Tjerckxdr (Roorda); tr. 1. [foar/yn 1537] Lyeuwe Minnesz Mellema, skepen (1542-1543 en 1545-1547) en boargemaster (1544) fan Ljouwert, ûntfanger fan it Boargerweeshûs dêr, stoarn ein 1547/begin 1548; tr. 2. [om 1549 hinne] Pieter Pietersz, eksysmaster (1561-1567),⁴⁷ swarren miensman (1565) en skepen (1566) fan Ljouwert, stoarn (oan de pest) Imden 6 okt. 1568.

Yn 1536⁴⁸ prosedearret Atte Heteddr mei har bruorren en sisters tsjin Ancke Heerez, út namme fan syn vrou. Yn 1537⁴⁹ is Lyeuwe Mynze Mellema prosespartij fanwegen syn vrou en har bruorren en sisters. Yn 1540⁵⁰ prosedearret Lyeuwe Mynze Mellema, út namme fan syn vrou, mei har (heal)bruorren en sisters tsjin Feycke Heteddr. Op 2 aug. 1540⁵¹ kwitearret Liuwe Minnez foar it jild dat hear Wubbo oan it Sint Anthony Gasthûs te Ljouwert neilitten hat. Yn 1540⁵² is óf Wybe Hettezoon óf Lyeuwe Mellema fanwegen syn vrou eigener fan sa'n 10 pm lân under

Wurdum, dat yn 1511 oanbrocht wie troch Lyeuwe Tiepna. Op 12 maart 1541⁵³ meitsje de bern fan Hack Tjercksdr (Roorda) in skieding fan de neilittenkip fan harren beppe Joost Tjercks. Yn 1542⁵⁴ is Liewa Menna zoen Mellema tsjûge by it testamintsjen fan Epo van Martena. Yn 1542⁵⁵ betellet Liuwe Mellama in rest fan in heffing op in hûs yn it Keimpema-espel; Abbe pelser stelt dan dat hy syn rest ôfdroegen hat yn hanne fan Lieuwe Mellema en Peter Peterzn. Op 1 maaie 1548⁵⁶ wurdt Seerp Hanije keazen ta ûntfanger fan it Boargerweeshûs te Ljouwert ynsteet fan silger Liowe Minnez Mellema. Op 16 maaie 1548⁵⁷ leit At, widdo fan Liowe Minnez Mellema, yn bywêzen fan har "swaeger" mr. Dominicus [Oosterzee] (advokaat foar it Hof) en Pieter Tzialingsz, finansjele ferantwurding ôf oer it ûntfangerskip fan har ferstoarne man. Yn 1551⁵⁸ wurdt Aetz de widdo fan Lyuwe Mellema neamd.

Yn 1547⁵⁹ wennet Hilcke Theunis widdo mei (in) Pieter Pietersz, "heur swager", yn it Aldehouster-espel yn Ljouwert. Op 15 des. 1561⁶⁰ lient eksysmaster Pieter Pieters, as administrator fan it goed dat hear Wabbe oan de earmen neilitten hat, 100 gg. oan Bernardus Meylema en Hack Seerpdr Ayta,⁶¹ troudelju te Wergea. Op 13 juny 1569⁶² wurdt mr. Geert "die man van wijlen Pieter exchysmeesters sustersdochter" neamd. Om 1570 hinne⁶³ wurdt skreaun fan "salige Peter excysmeester, huyssteede" op de Nijmerk foar de âlde Kânselarij oer.

Bern (út it earste houlik, folchoarder ûnwîs):

1. Magdaleen, folget IIa.
2. (grif) N.N. Lieuwes Mellema; tr. Cornelis Fonck,⁶⁴ berne om 1523 hinne,⁶⁵ swarren miensman (1556-1557 en 1566), skepen (1558-1561), boargemaster (1562-1565) en rintmaster (1566) fan Ljouwert.

Yn 1557/1558⁶⁶ ferkeapet Cornelis Fonck in fyfte part fan al it lân dat Lyeuwe Mellema neilitten hat, foar 650 gg. oan Tyerck Eelcke Mellema. Yn 1566 is Fonck ien fan de driuwende krachten achter de byldestoarm yn Ljouwert en wykt er neitiid út. Op 9 jann. 1568 wurdt er foarropen en by ôfwêzichheit ferballe. Mooglik hat er yn maaie dat jiers meidien oan de slach by Heiligerlee.⁶⁷

3. Minne, folget IIb.
4. (grif) Hette Lieve Mellema, okt. 1551 studint te Leuven (ynskreaun as Hector Mollana) en 1556 te Basel (as Hector Leon Amellema), stoarn dêr (ferdromken yn de Rijn) 1556.⁶⁸
5. Eelcke Lyeuwez/Elcius Edouardus Leon Mellema, berne om 1544 hinne, keapman, skoalmaster, leksikograaf en literator, 1565-1574 te Antwerpen, 1569 poarter dêr, 1574-1581 te Aken, 1581-1582 te Antwerpen, 1582-1590 te Haarlim, 1590-1602 te Leien, stoarn nei 1602; tr. Antwerpen 6 sept. 1565 Maria Barels, (tinklik) neamd 1583 (as Maycke).

Op 6 sept. 1565⁶⁹ trout Eduardt Mellema te Antwerpen mei Maria Barels, beiden fan de S. Walburgis parochy dêr. Op 2 des. 1569⁷⁰ wurdt er, fan berop "vettewariér", poarter fan de Skeldestêd. Op 29 april 1570⁷¹ ferwannelt Eelcke Lyeuwez Mellema "de vrije eygedom metten ledigen possessie ende gebruycma van de gerechte helft over hooch ende leech van Mellema zate" te Foudgum (yn syn gehiel 62 pm), dat er fan syn heit urven hat, tsjin in oanpary yn "Rommerta zaete" te Penjum mei Fonger Popma, dy't in taheakke fan 250 gg. tabetelje moat. Eelcke ferklearret âlder as 25 jier te wêzen en wennet dan

te Antwerpen. Yn nov. 1578⁷² ferkeapje Menne van Mellema en Lyeuwe en Tryucken van Oosterzee fanwegen Eelcke Mellema in part fan in hûs en skuorre te Ljouwert. Ein 1583⁷³ ferkeapje Eelcke Lyeuwez Mellema en syn hûsfrou Maycke 1/6 part fan twa huzen, fan twa keamers en fan twa grûnpachten te Ljouwert oan Minne Lyeuwez Mellema en Ydt Ottodochter. Op 5 maaie 1590⁷⁴ wurdت Edovardus Leon a Mellema ymmatrikulearre oan de universiteit fan Leien (om belestingtechnyske redenen).

Bern (út it twadde houlik):

6. Lieuwe Pieters, berne 20 juny 1550, yn 1577 en 1582 “mette” by de doop fan twa omkesizzers, swarren miensman (1588-1590 en 1592) en skepen (1591 en 1593-1609) fan Ljouwert en rintmaster fan it geastlik goed dêr (1597-1612),⁷⁵ stoarn foar 1615.

Yn 1580⁷⁶ kriget (in) Lieuwe Pieters mei oare Ljouwerter timmerlju fan Merode opdracht om tsjerkeklokken út in tal doarpen wei op te heljen. Op 2 april 1597 giet yn Ljouwert (in) timmerman Lyeuwe Pietersz yn ûndertrou mei Gepcken Eebles. Op 31 okt. 1596 docht (in) Lieuwe Pieters dêr belidenis.

Dat ‘ús’ Lieuwe Pieters de Ljouwerter politikus en rintmaster west hat, doch blikken út it fonnis fan it Hof fan Fryslân fan 23 maaie 1615⁷⁷ yn de rjochtsaak, dy’t Jarich Knijff, foar himsels en foar syn soan Peter Knijff by Antje Pieters, en as folmacht fan syn skoanmem Tryncke Jan Lamberts (widdo fan Peter Petersz), oanspand hat tsjin dr. Sixtus Ammama, syndikus fan Eastfryslân, as man fan en fâd oer Itie Wattiedr. Dêr docht fierder út blikken dat Lieuwe Pieters kurator west hat oer Antje Pieters (fan wa’t er noch 149 cg. en 16 st. tegoechte hat) en dat er op 15 april 1584 300 cg. liend hat fan Tryncke Jan Lamberts en op 21 maart 1603 100 cg. fan Jarich en Antie. Yn 1606⁷⁸ wurdت Lijeuwe Pieterz foar 6 skoarstiens oanslein yn it East-Minnema-espel. Yn 1609⁷⁹ hawwe Sjouck en Lijeuwe Mellema in obligaasje fan 400 cg. útstean op Lyuwe Petersz, “der kinderen oom”.

7. Pieter (1552), folget IIc.
8. Hack Pietersdr, berne 18 des. 1556, stoarn (oan de pest) Imden 14 sept. 1568.

IIa. Magdaleen Mellema, berne om 1529 hinne, stoarn (oan de pest) Imden 21 sept. 1568; tr. [foar/yn 1548] mr. Dominicus van Oosterzee, advokaat foar it Hof, stoarn 1557/1559, tinklik in soan fan Nolle Heres (1524-1527 grytman fan Lemsterlân).⁸⁰ *Op 10 juny 1532⁸¹ wurdت Dominicus Nolonis fan Eastersee ynskreaun as studint te Leuven. Op 20 maart 1537⁸² wurdت útspraak dien yn it proses tusken Anne Ymmez, as fâd oer syn vrou Anna Nolledr en as folmacht fan har bruorren en susters Dominicus, Hilbe [lês: Hilke], Jelle, Jaycte en Feyden, oan ’e iene kant en Rennert Oenez oan ’e oare kant. Op 11 maaie 1547⁸³ ferkeapet Dominicus Nollez, advokaat foar it Hof, in hûs mei grûn yn ’e Easterstrjitte te Ljouwert oan eksysmaster Pieter van Groningen en Anna foar 200 gg. en in heale stoer. Op 16 maaie 1548⁸⁴ wurdت mr. Dominicus bestimpele as in sweager fan At, widdo fan Liowe Minnez Mellema. Yn 1551⁸⁵ prosedearret mr. Dominicus van Oosterzee, út namme fan syn vrou Magdalena en fanwegen Aetz (widdo fan Lyuwe Mellema), tsjin Feycke Haio Blinxstera dochter. Yn 1554⁸⁶ wennet mr. Dominicus yn it Keimpema-espel te Ljouwert. Op 4 maart 1555⁸⁷ wurdت mr. Dominicus van Oosterzee machtige as folmacht fan Jouw Haersma, mocht dy it lân ferlitte. Op 20 maart 1556⁸⁸ wurdت mr.*

Dominicus van Oosterzee neamd as tsjûge. Op 7 maart 1557⁸⁹ binne mr. Dominicus van Oosterzee en mr. Eelcke van der Haule folmacht fan in moai part fan Sânwâlden oangeande it skeel tusken de binnens- en de bûtendikers. Yn 1559⁹⁰ wurdt Magdalena Mellema, widdo fan Dominicus van Oosterzee, neamd as proses-partij.

Bern (folchoarder ûnwîs):

1. Lyeuwe, folget IIIa.
2. Truycke, folget IIIb.

IIb. Minne Liewes Mellema, 1565 te Frjentsjer, 1578 lidmaat dêr, konfoaimaster fan Dokkum (1582-1588), 1601 boarger fan Frjentsjer, stoarn dêr 1606/1607; tr. 1. [foar/yn 1565]⁹¹ Ydt Ottes, stoarn (op syn minst inkele jierren) foar 1603, dochter fan Otto Bauckes (boargemaster fan Frjentsjer) en Aelcke Claes Jansdr; tr. 2. Jantien Takesdr. Hja tr. 2. Ljouwert 20 jann. 1608 Dirck Jacobsz de Valck.

Yn nov. 1578⁹² ferkeapje Menne van Mellema en Lyeuwe en Truycken van Oosterzee, foar harsels en fanwegen Eelcke Mellema, 4/5 part fan 1/3 part en de helte fan 1/3 part fan de helte fan in hûs en skuorre by de "Vyschbrugge" foar 644 gg. en 20 st. oan Peter Sybrantz in de Valck en Hyl Gossedr, dy't al yn dat hûs wenje. It oare 1/5 part fan 1/3 part fan dat heale hûs keapje hja dan fan Tiedt Albertsdr. Op 13 febr. 1580⁹³ is Minne Liewes Mellema (boarger fan Frjentsjer) tsjûge by it testamintjen fan Poppe van Doyum. Yn 1580⁹⁴ binne Minne Mellema en Jacob Wybez "administrateurs van de geestelike goederen" te Frjentsjer. Yn 1580/1582 wurdt Menno Mellema boarger fan Boalsert. Op 8 aug. 1582⁹⁵ wurdt Minne Mellema troch de Lânrie ta konfoaimaster fan Dokkum beneamdt. Op 31 aug. 1582⁹⁶ stiet Pieter Pieters út Ljouwert boarch foar Minne Liuwez Mellema as konfoaimaster. Yn 1583⁹⁷ ferkeapet Minne Lyuwez Mellema te Dokkum in keamer te Ljouwert foar 225 gg. oan Tyerck Pieters Teetlum, boarger fan Ljouwert. Ein 1583⁹⁸ keapje Minne Lyeuwez Mellema en Ydt Ottodochter, "voor heur ende als 't recht vercreegen hebbende van Lyeuwe Oosterzee met Bauck echteluyden", 1/6 part fan twa huzen, fan twa keamers en fan twa grûnpachten "op de Reeffkamp ofte Nieuwbuuren" te Ljouwert fan Eelcke Lyeuwez Mellema en syn vrou Maycke foar yn totaal 300 gg. Begin 1585⁹⁹ nimt Menne Mellema út Dokkum inkele wiken it amt fan proviand- en ammunysjemaster yn 'e skâns by Niezijl yn de Ommelannen waar. Op 2 febr. 1588¹⁰⁰ ferklearje Liuwe Oosterzee en Minne Mellema dat hja net genôch jild yn kas ha om de Fryske kapiteins fan de marine útbetelje te kinnen. Op 4 april 1601 wurdt Minne Lyeuwesz Mellema op 'en nij boarger fan Frjentsjer, dêr't er yn 1606¹⁰¹ noch neamdt wurdt. Op 6 nov. 1602¹⁰² stiet Minne Liewes Mellema, boarger fan Frjentsjer, foar 500 cg. boarch foar Pibo Gualtheri, dy't ta klerk fan de sekretary fan Ljouwert beneamdt is. Op 27 okt. 1604¹⁰³ is Minne Lyuwez Mellema mei Harmannus Domna kurator oer Allard Ottes. Op 20 jann. 1608 trout Jantien Takesdr, widdo fan Minne Mellema, te Ljouwert mei Dirck Jacobsz de Valck.

Bern (folchoarder ûnwîs):

1. Aelcke, folget IIIc.
2. Lieve, folget IIId.
3. Otte Minnes Mellema, "impotent", 1603 neamdt te Frjentsjer.

Yn 1603¹⁰⁴ stiet Otte ûnder kuratele fan syn heit, by wa't er te Frjentsjer yn-wennet, en wurdت dan bestimpele as dy syn "impotente sone".

IIc. Pieter Pieters, berne 25 aug. 1552, suvelkeapman, skepen (1580, 1582) en swarren miensman (1581 en 1583-1587) fan Ljouwert, stoarn dêr 29 des. 1587; tr. Ljouwert 6 des. 1576 Trijn Jansdr, stoarn jann. 1627, dochter fan Jan Lambertsz "de oude" en Anna Eddiedr/Aedgersdr. Sjoch: Jan Lambertsz-folk.

Yn 1577¹⁰⁵ krije twa Pieter Pietersen yn Ljouwert in twongen liening fan elkmis 100 gûne oplein, dêr't de Spaanske troopen mei ôftanke wurde sille. Yn 1582¹⁰⁶ stiet Pieter Pieters boarch foar (syn healbroer) Mime Lieuwes Mellema. Yn 1582¹⁰⁷ ferkeapet skepen Pieter Pieterz bûter en tsisi aan it Sint Antony Gasthûs.

Bern:

1. jonkje, berne 8 sept. 1577, doopt R.K. Ljouwert (Sint Vitus)¹⁰⁸ 10 sept. 1577, stoarn 30 okt. 1577, begroeven Ljouwert (Galileärkleaster).
2. Anna Pieters, berne 8 febr. 1579, doopt N.H. Ljouwert (Jakobinertsjerke)¹⁰⁹ 11 febr. 1579; tr. (prokl. Gerjocht Ljouwert 7 juny 1600) Jarich Gerrits Knijff. Sjoch: Genealogy Van Knijff.
3. Pieter Pieters, berne 17 jann. 1582, doopt N.H. Ljouwert (Jakobinertsjerke) 21 jann. 1582, stoarn (nei in "lange cranckte") 16 febr. 1586, begroeven Ljouwert (Galileärtsjerke).

IIIa. Lieuwe Mellema van Oosterzee, 1578 mearderjierrick, konfoaimaster-generaal fan Fryslân (1581-1591/1592), lid fan de Rekkenkeamer (1582), lid fan in mindergetal (1588), stoarn 1591/1592; tr. [foar/yn 1583] Bauck Andriesdr, stoarn foar/yn 1603, dochter fan Andries Arents en Syouck Wybes Jelgerhuys.

Op 9 maaie 1578¹¹⁰ ferkeapet Lyeuwe Dominicus Oesterzee mei syn suster Truytken in ivige rinte. Yn maaie 1583¹¹¹ keapje Lyeuwe van Oesterzee (boarger fan Ljouwert) en syn vrou Bauck Andriesdr twa keamers by "Hoexster poort" foar 80 gg. fan Ruerdt Andriesz te "Oldegaleyen". Op 19 des. 1588¹¹² lizze Lyeuwe Mellema en Henrick Martensz mesmaker finansjele ferantwurding ûf as kurator oer Tryn, Lysabèth en Aeltjen, dochters fan silger Johan Claesz en Anna Jansdr. Op 23 okt. 1590¹¹³ lizze Douue Sijtsma, foar himsels en foar syn vrou, en Lijewe Oesterzee, foar syn vrou, it near op de ferkeap fan 4 "koegangen in Papema fenne voor ons L. Vrouwenpoorte gelegen", dy't Adie Lambertsz foar 1650 gg. (!) kocht hie fan Goslick Hiddama, foar himsels en foar syn soan Andries. Op 9 aug. 1591¹¹⁴ keapet Lyeuwe van Oesterzee foar 400 gg. in "huys ende erve" (bewenne fan Cornelis Jansz timmerman) yn de Grutte Tsjerkstritte te Ljouwert fan Petrus Aemilius. Op 29 sept. 1581¹¹⁵ wurdت Lieue Mellema troch de Lânrie beneamid ta konfoaimaster-generaal fan Fryslân. Op 28 july 1582¹¹⁶ wurdت L. Mellema foar de Stêden ta lid fan de Rekkenkeamer beneand. Op 17 sept. 1582¹¹⁷ stelt Johan van Aylva him, ynsteet fan Liuwe Mellema, boarch foar syn broer Aleph van Aylva, konfoaimaster fan Harns. Op 16 april 1584¹¹⁸ tsjinnet Lyeuwe van Oosterzee, úntfanger-generaal fan de konfoaien, in rekest by de Steaten fan Fryslân yn. Op 11 aug. 1584¹¹⁹ kriget Lyeuwe Mellema mei opdracht om in legerôfdieling op De Jouwer yn tsjinst te nimmien. Op 13 july 1588¹²⁰ wurdت Lyeuwe Mellema foar Sânwâlden ta lid fan in mindergetal beneamid. Op 20 jann. 1591¹²¹ wurdت Leo Oisterzee as generaal fan de konfoaien en lisinten yn Fryslân neamd.

Op 21 april 1592¹²² krije Deputearre Steaten opdracht om de konfoaijilden tenei sels yn te barren, no't Liewe Oosterzee ferstoarn is. Op 17 maart 1597¹²³ wurdt skreaun fan it stjerhûs fan Liewe Oosterzee, dêr't in tekoart wêze soe: der wie mear jild ynbard as útjûn. Op 3 maie 1599¹²⁴ is der by de Admiraliteit te Dokkum praat fan "tgene van de kynderen ofte erfsgenamen van wilens Liuwe Mellema gheobtineert mach werden". Yn it skeel deroer sil it Hof fan Fryslân in arbitraazje-útspraak dwaan. Albert Everts Boner, de tsjiintwurdige ûntfanger-generaal fan de konfoaijen, sil de belangen fan de Steaten ferdigenje. Op 1 maart 1603¹²⁵ wint Boner in proses tsjin Douwe van Sytsma, Andries Hiddema en Douwe Nienhuys, as fâden oer de weesbern fan Lyuwe Mellema van Oostersee en Bauck Andriesdr, eartiids troudelju. It giet dan om in bedrach fan goed 875 gûne.

Yn 1606¹²⁶ binne Lijewe Mellema "weesen" eigener fan 3 njonken inoar steande huzen yn it Keimpema-espel. Op 14 july 1609¹²⁷ meitsje Simon Jansz Runnya (lid fan Deputearre Steaten en boargemaster fan Ljouwert) en Paulus Ghemmenich (siktaris fan Frjentsjer) as kuratoaren "ad divisiones" in skieding tusken broer en suster Liewe en Sjouck Mellema, wylst Andries Hiddema en Jetske van Beslinga, widdo fan Douwe van Sytzama, ferantwurding ôfslizze oer de fâdij.

Op in útstalling yn 1880¹²⁸ hat jhr. mr. J. Roëll út De Haach it folgjende stik ynbrocht: "Nautilus met verguld zilver gemonteerd, door Sjouck en Leo Mellema bij 't bereiken hunner meerderjarigheid, in 1610, aan hunnen oom en voogd [Andries van Hiddema] gegeven. De beugel, die in de lengte onder de schelp loopt, eindigt in een dolfijnenkop zonder onderkaak. De nautilus wordt gedragen door een naakt vrouwenbeeldje, dat in knielende houding op een schuin geplaatste wereldbol ligt. Deze is bevestigd op het gedeeltelijk opengewerkte voetstuk. Aan de onderzijde van het voetstuk is gegraveerd: Monumentum hoc bene gestae rei pupillaris avunculo suo esse voluerunt Syouck et Leo a Mellema 1610."

Bern (folchoarder ûnwîs):

1. Sjouck Mellema, berne Ljouwert, neamd 1650,¹²⁹ stoarn yn/foar 1653;¹³⁰ tr. Ljouwert 1 okt. 1609 Aede van Reinalda, berne Langwar, 1600¹³¹ studint te Frjentsjer, 1608 lid fan de Generaliteits-Rekkenkeamer, 1610 lid fan de Admiraliteit fan Amsterdam, 1610 ûntfanger fan Doanjewerstal, 1615 deputearre, 1615-1619 grytman fan Doanjewerstal, stoarn Ljouwert 27 maai 1619, soan fan Eylardus Reynalda (deputearre, heechlearaar, grytman fan Doanjewerstal) en Saeck van Rinia.

Op 19 aug. 1610¹³² keapje Eede Reynalda, lid fan de Admiraliteit fan Amsterdam en ûntfanger fan Doanjewerstal, en Sjouck Mellema in stik healân fan 10 pm yn dy gritenij. Op 8 maart 1611¹³³ testamintsje Aede Reynalda en Syouck Mellema op de langstlibjende, mochten hja gjin bern krije. Dérnei giet Aede syn part nei syn suster Janthien (en oars nei syn healbroer dr. Suffridus van Hannia); Sjouck betinkt har broer Lyuwe van Mellema mei in legaat fan 2000 gûne. Yn 1632¹³⁴ besit Siouck van Mellema de helte fan in hûs oan de Brol op 'e hoeke fan de Heechstrjitte yn 'e haadstêd (âld famyljebesit fan de Jelgerhuysen). De oare helte wurdt dan troch Andries van Sytzama kocht fan syn suster Syouck, trouw oan Jochem van Wyckel. Op 27 sept. 1633¹³⁵ testearret Siouck van Mellema en makket har nicht Magdalena van Tiessing (widdo fan Otto Wiggarra) te Frjentsjer (of dy har bern) ta universeel erfgenam (en oars har neef Andries van Sytsema of dy syn bern). Legaten binne der foar

har eigen famyljeleden en dy fan har man. Har broer Lyeuwe is gjin omtinken mear foar.

Bern:

- a. Baukjen Reynalda, doopt Langwar 2 juny 1611, stoarn dêr 18 juny 1611 (22 dagen âld).¹³⁶
- b. Eylard Reynalda, doopt Ljouwert 11 april 1613, stoarn dêr 4 maaie 1613 (29 dagen âld).
- c. Eylardus Reynalda, doopt Ljouwert 19 okt. 1614, stoarn dêr 4 febr. 1618 (sa'n 3½ jier âld).

Yn in brief fan 7 des. 1615¹³⁷ skriwt Aede Reynalda aan Sibrandus Lubbertus: "Mijn kleine Elardus gaat nog weinig vooruit. Moge God zich over hem ontfermen en ons genezing geven. Amen."

2. Lieuwe Mellemma, 1609 studint te Leien, 1610 folwoeksens, stoarn (tinklik) foar 1629; tr. Ljouwert 11 juny 1615 (by appointement fan it Hof fan Fryslân) Tiedtie Frans Emitsdr van Oss, dochter fan Frans Emitsz van Os.

Yn 1609¹³⁸ lit Livius Mellemma him ynskriuwe aan de universiteit fan Leien. Op 13 aug. 1616¹³⁹ wurdt Lieuwe Mellemma te Ljouwert skoansoan en erfgenamt neamd fan Frans Emitsz van Os, man fan Hidtke Joris te Ljouwert. Op 21 febr. 1620¹⁴⁰ ferkeapet Lieuwe van Mellemma in finne fan 3 pm foar 1110 gg. (!) aan de stêd Ljouwert, dy't ta gréft en holwurken by de Leaffrouwepoarte fergroeven wurde sil. Op 18 april 1629¹⁴¹ ferklearret Anna, vrou fan Sijbe Wopckes, dat de liening dy't Frans Emitsz van Os en Hidtke Jorisdr útsteant hiene, ôfbetelle is aan Frans syn skoansoan Lieuwe Mellemma. Lieuwe is dan kenlik al ferstoarn, oars hied er ommers sels sa'n ferklearring wol ôfslizze kinnen. Dêrom sild er ek net neamd wêze yn it testamint fan syn suster Sjouck út 1633 (en wol yn har earste); likemin neamt hja bern fan him, dat dy sille der net west ha.

As ien fan de 80 stipers fan de Ljouwerter selskippen it Collegium Musicorum en de rederikerskeamer Och mocht het rysen hearde Livius Mellemma ta de, net allinnich kulturele, elite fan de Fryske haadstêd.¹⁴²

IIIb. Truycke Oosterzee, berne om 1551 hinne, stoarn 8 maaie 1625 (74 jier âld); tr. 1. [foar/yn 1578] Lambert Jansz, 1576 ûnder kuratele, skepen fan Ljouwert (1584-1586), stoarn 17 april 1586; tr. 2. [1587] dr. Sibrandus Lubbertus, berne Langwarden (Dútslân) om 1555 hinne, predikant te Imden (1582-1584), heechlearaar te Frjentsjer (1585-1625), stoarn 10 jann. 1625 (69 jier âld), beiden begroeven te Frjentsjer (Martinitjerke).¹⁴³

Op 25 okt. 1576¹⁴⁴ docht it Hof fan Fryslân útspraak yn it proses fan Truycke Oosterzee tsjin Sicke Jacopsen nomine uxore. Yn 1577¹⁴⁵ kriget Lambert Janz in twongen liening fan hûndert gûne oplein. Op 9 maaie 1578¹⁴⁶ ferkeapet Truytken Dominicusdr (hûsfrou fan Lammert Jans) mei har broer Lyeuwe Dominicus Oesterzee in rinte te Idaard. Op 1 nov. 1579¹⁴⁷ liene Lambert Jansz en Truycken Oesterzee 150 gg. fan Griet Lambertsdr, widdo fan Henrick Doedes. Yn 1580¹⁴⁸ wurdt Lambert Jansz te Ljouwert neamd as eigener fan in sate te Foudgum, nei alle gedachten Mellemastate. Om 1580 hinne steane Lambert Jansz en Truytien Oosterzee op 'e lidmatelist fan Ljouwert. Yn 1582¹⁴⁹ stiet Lammert Jansz boarch foar Montze Atzesz fan De Lemmer, dy't dêr as konfoaimaster oansteld is. Yn 1583¹⁵⁰ steane

Lammert Jans, Scipio van Meckema en Bernardus Roorda, alle trije fan Ljouwert, elkmis foar in treddepart fan tsientûzen gûne boarch foar Popke Roorda, ûntfanger fan it kleastergoed yn Eastergoa en Sânwâlden. De widdo fan Lambert Jans, Truycken Oosterzee, wurdt op 16 sept. 1586 fan dy boarchstelling ûntslein.

Op 7 maart 1586¹⁵¹ wurdt it stjerhûs ynventarisearre fan Griet Lambertsdr (widdo fan Henrick Dodes golttsmit), dy't op 19 febr. 1586 ferstoarn is; yn bywêzen fan skepen Lambert Janssen en Jan Lambertsz,¹⁵² beiden as kurator oer de trije jongste bern; en op oanjaan fan Trucken Oosterzee, Yttijen Watses,¹⁵³ Yttijen Jans¹⁵⁴ en in (net mei namme neamde) dochter fan de ferstoarne.¹⁵⁵

Op 20 april 1587¹⁵⁶ slút Truyken van Oosterzee (widdo fan Lambert Jansz) in kontrakt mei Wpcke van Bourmania, Pieter Theusz, Tierck Pietersz Teetum en Hans Lens, weesmasters fan it Boargerweeshûs, dêr't hja dy weesmasters 25 gûne by úttelt en yn hadden stelt, op betingst dat it Boargerweeshûs oer tolve jier (yn 1599) in bedrach fan 50 gûne weromjaan moat aan Sicke Sipkez, mocht dy dan noch tiid fan libjen ha. Yn 'e tuskentiid stiet it de weesmasters vrij om mei it jild te dwaan en litten wat se wolle. Sicke Sipkez is de minderjierrige soan fan Sipke Sickez, in "susterlingh" fan boppeneamde Lambert Jansz, dy't noch earder as dy Lambert ferstoarn is (dus foar 1586). Lambert Jansz hie syn miich "wel gesinnet", west, dat Truyken van Oosterzee stelt dêrom: "dat ick deur liefde van mijnen man veroorsaict worden [ben] datzelve kindt Sicke eenige vruntscap ende lieffde te betoonen, ten eynde hetzelve te manne coemende, een weynich mochte hebben waermede het mochte beginnen wat aen te slaen, omme alzoe mede medt eerden te moegen door die warlt te geraecken."

Op 1 des. 1593¹⁵⁷ dogge Deputearre Steaten útspraak yn it skeel, tusken Sibrandus Lubbertus fanwegen syn vrou oan 'e iene kant en Sipke van Jaersma fanwegen de gemeente fan Holwert oan 'e oare kant, oer twa florenen út Mellemastate, dy't kenlik ek floreenrinte ûnder it oanbuorjende Holwert skeat. Op 5 nov. 1601¹⁵⁸ keart Truycke Oosterzee, vrou fan dr. Sibrandus Lubberti, in legaat út dat har eerste man Lambert Jans oan in beskate vrou tasein hie. Yn 1612 en 1615¹⁵⁹ binne dr. Sibrandus Lubberti en Truicken Mellema (!) yn proses tsjin (har buorman) Fredrick van Vervou (dy't op Martenastate wennet). Sterke fan har man Otto Wigaerae ferkeape Magdalena Tiessensdr (!) op 29 aug. 1625,¹⁶⁰ as iennige en universele erfgenam fan dr. Sibrandus, de biblioteek fan har heit. De boeken smite 1223½ gûne op, dêr't nei ôftrek fan 'e kosten goed 1074 gûne fan oerbliwt; op 28 july 1626 kwitearret Ottho Wygara foar de ûntfangst fan dat bedrach.

Earst yn 1639¹⁶¹ wurdt de neilittenskip fan Sibrandus Lubbertus en Trucken Oosterzee beskreaun, "exempt nochtans enige boecken ende huisraden te Franckel ongeannoteert staende". Sibrandus en de vrou besieten in hûs oan de Heechstrjitte Frjentsjer (dêr't hja beiden ferstoarn wiene, hierwearde 180 gûne), Tiessingel state (100 pm) te Minnertsgea, 2 kampen lân (Lutke Harde 2½ pm¹⁶² en Dongelaan 12 pm)¹⁶³ en in hôf dêre, in sate lân te Easterbierrum (stimnr. 7, 52 pm)¹⁶⁴ en ien te Marsum (60 pm), 3/4 part fan Galingastate te Grouw (68 pm), Hornwierster sate dêre (48 pm), 1/8 part fan in sate te Warten (74 pm), Mellemastate te Foudgum (63 pm mei dêr noch 14½ pm los lân) en goed 36 gûne oan ivige rinten út Hania sate te Weidum.

Bern (út it twadde houlik):

1. Magdaleen, folget IVa.

IIIc. Aełcke Minnedr Mellema, stoarn foar/yn 1615: tr. Dirck Hilbrants, boargemaster fan Harns, lid fan Deputearre Steaten (1599-1601, 1603-1606 en 1614-1615), stoarn 1615.¹⁶⁵

*Yn 1603 fieret Dirck in proses tsjin syn skoanheit om it erfskip fan syn skoanmem. Op 5 sept. 1615 wurde Jucke Hilbrants op Skylge en Lieuwe Mellema te Dokkum, "omen aen vaders- en moederszijde", oanrikkemandearre as fâd oer de fjouwer bern, dy't yn 1625 mei namme neamd wurde.*¹⁶⁶

Bern (folchoarder ûnwis):

1. Hilbrant Dircx, âld-boargemaster en boelguodsiktaris fan Harns (1641); hy hat fan 1623 oant syn dea yn 1651 sit hân yn it stedsbestjoer fan Harns.¹⁶⁷
Jan Lieuwes Mellema (IVb) bestimpelet yn syn testament Hillebrandt Dircx as "mijn cosijn".
2. dr. Jacobus (Theodori) Hillebrandts, lid fan Deputearre Steaten (1640-1643 en 1651-1654); hy hat fan 1632 oant syn dea yn 1665 sit hân yn it stedsbestjoer fan Harns.¹⁶⁸
3. Jetske Dircx, neamnd 1625; tr. Harns 18 jann. 1618 Syuerd Lubberts, notaris publicus, 1626¹⁶⁹ teffens postulant te Harns.
4. Fen Dircxdr, neamnd 1625.
Sjoch foar dizze bern harren fierdere neiteam by de erfgenamen fan Livius Mellema (IVb.1).

IIId. Lieuwe Minnesz Mellema, 1596 boarger fan Dokkum, testearret 6 april 1632, stoarn foar/yn 1637; tr. N.N.

*Op 5 febr. 1596 wordt Lieuwe Minnesz Mellema boarger fan Dokkum. Yn 1615 is Lieuwe Mellema te Dokkum kurator oer de bern fan syn suster Aelcke. Yn de inventaris fan syn pakesizzer Livius wordt in testament fan Lieuwe Minnes Mellema fan 6 april 1632 neamnd, "met nadere verclaringe van getuigen" fan 7 april 1637.*¹⁷⁰

Bern:

1. Jan, folget IVb.

IVa. Magdaleen (Sibrandi) Tiessinga, berne om 1590 hinne,¹⁷¹ wennet op Tjes-singastate te Minnertsgea, stoarn foar/yn 1639; tr. Frjentsjer (ûndertr. Snits 7 juny) 1616 Otto Wigara, 1609¹⁷² student rjochten te Frjentsjer, 1623 folmacht nei de Lânde, stoarn foar/yn 1633, soan fan Douwe Wopckes Wigara en Trijntje Ottes.¹⁷³

Yn 1623¹⁷⁴ wordt Otto Wigara neamnd as lid fan de Steaten fan Fryslân (fanwegen Westergoa). By testament fan 27 sept. 1633 makket Siouck van Mellema (IIIA.1) har nicht Magdalena van Tiessinga (widdo fan Otto Wigara) ta universeel erfgenamt. Op 2 febr. 1639¹⁷⁵ wordt jr. Laes van Glins autoriseare as kurator oer Wopcke (âld 21 jier), Sybrandus (18), Trycken (16) en Dirck Wygara (14), bern fan silger Otto Wygara en Magdalena Tiessinga.

Op fersyk fan Dominicus Jeltinga (as man fan en fâd oer Trijntje Wigara) en Laes van Glins (as kurator oer de oare bern fan Otto Wigara en Magdalena Tiessinga) wordt op 3 febr. 1639¹⁷⁶ it stjerhûs oan de "Merckstraeth" te Snits beskreauun fan Douwe Wopckes Wigara (dy't dêr om okt. 1638 hinne ferstoarn wêze moat) en Trijntje Ottes, neamde bern harren pake en heppe. Oan obligaasjes, ynbarde hier en baar jild is der goed 12.336 gûne te ferdilen, wylst de skulden 2870 gûne

bedrage. Njonken it stjerhûs te Snits (dat foar 50 gg. yn 't jier ferhierd is) bestiet it ûnreplik goed út sa'n 13 pleatsen: te Jirnsum (Ungehuistra saete, 41 pm, Hermen Symens meier); Poppenwier (op Marshornsterbuyren, 44 pm, Sytie Keimpes); Tersoal ("een sate en state Wigara genaemt", 80 pm, Aesge Aesges; Ulbada saete, 52 pm, Jacob Wybrems; Niziarda saete, 47 pm, Heert Gerbens; en Bauckema saete, 40 pm fan 70 pm, Gerben Wopckes); Dronryp (1/3 fan 70 pm, Isbrant Wouters); Eagmaryp (56 pm, Tierck Jouckes); Boazum (Lousma sate op Indijck, ½ fan 65 pm, Gerben Jacobs; en "sate de Staten genaemt", 28 pm, Sipcke Tiommes); Jorwert (op de Fennen, ¼ fan 60 pm, Douwe Jans; en op de Hem, 80 pm, Andries Tiercx); Mantgum (op Tzintgumerbuyren, sa'n 100 pm, Gerben Claesen) en Toppenhuizen (ek sa'n 100 pm, Sioert Oeges); sa'n 75 pm los lân ûnder Raerd, Jirnsum, Poppenwier, Tersoal (teffens ek rinten út "sate van Bongewier", brûker Doijtse Piers, en út Jidtsma sate), Easterwierrum en Goaiïngaryp; en in grûnpacht fan 1 gg. en in stedepacht fan 20 st. te Snits.

Mei't mem Maegdeleentie Lubberti yn 1639 ek al ferstoarn is, wurdt der yn de yndventaris ek plak ynromme foar de neilittenskip fan Sibrandus Lubbertus en Trucken Oosterzee (IIIb). Op 6 sept. 1645¹⁷⁷ meitsje de erfgenamten fan "de e. heer" Otto van Wigara in skieding fan de neilittenskip.

Bern:

1. Trynke/Tryntje/Catharina van Wigara,¹⁷⁸ stoarn yn/nei 1681; tr. Ljouwert 15 april 1638 Duco/Dominicus van Jeltinga, 27 sept. 1632¹⁷⁹ studint filosofy te Frjentsjer, lidmaat te Ljouwert 17 sept. 1637, 1653 te Kollum, stoarn foar/yn 1657, soan fan Gatse Jeltinga (generale ûntfanger fan Kollumerlân) en Jeltje Doeckes Aysma.

Yn sept. 1632¹⁸⁰ wurdt Duco a Jeltinga lid fan it genoatskip fan Frjentsjer te studinten, dy't op de Latynske skoalle te Ljouwert sitten ha, en twa jier letter tsjocht er nei Frankryk. Op 22 okt. 1676¹⁸¹ binne juff. Catharina van Wygara te Minnertsgea (widdo fan jr. Duco van Jeltinga) en juff. Trucke van Wygara te Wikel (widdo fan jr. Theodorus van Scheltinga) elkmis foar de helte eigene fan Tiessingastate, dy't dan mei yngong fan Sint Petri 1675 (!) foar tolve jier ferhierd wurdt aan broer en suster Abel en Rinske Sybes; de widdowen hâldt it foarhûs, de helte fan it hôf en de tún lykwols oan. Op 28 sept. 1681 wurdt Catharina van Wigara lidmaat fan Ljouwert mei attestaasje fan Kollum.

Bern:

- a. Otto van Jeltinga, berne Kollum om 1642 hinne, 20 sept. 1672 boarger fan Ljouwert, (nei alle gedachten) 1677¹⁸² generale ûntfanger fan Kollumerlân, kapitein, stoarn [Ljouwert] 1706.^{182a}

Yn 1701^{182b} wurdt Otto van Jeltinga te Ljouwert foar 4000 gûne yn de personele goedskatting oanslein, hokker oanslach it oare jiers ta 1000 gûne ferlege wurdt. Op 29 nov. 1702^{182c} leit Otto van Jeltinga (60 jier âld) foar it Hof fan Fryslân in tsjûgefeklearring ôf oer syn omke Schelte van Jeltinga en dy syn neikommelingen.

Ut in bûtenechtlike ferhâlding mei Foockel Tjemck van Sytzama (1662-1718), widdo fan kapitein Titus van Donia, hat Otto van Jeltinga twa bern:

- i. Catharina Reinickela, doopt Ljouwert 13 des. 1693, "een dochter van de heer Otte van Jeltinga nae het seggen van de moeder; de moeders naem is Fokel Tiemt van Zijtzama." Faaks is dy dochter identyk oan: Catharin

- Jeltinga, tr. Ljouwert 6 okt. 1716 Lieve Lieuwes, soldaat te Ljouwert.
- ii. N.N. Op 5 jann. 1695^{182d} kriget Foockel Tjemck van Sysma in dochterke dat in kertier libbe hat. Neffens tsjûgen fan de befalling hie de mem ferklearre dat jr. Otto van Jeltinga, "daer ick het ander kindt bij heb", ek de heit fan dit berntsje wie.
- b. Jeltie/Juliana Magdalena van Jeltinga, berne om 1655 hinne, stoarn 1701/1704; tr. (att. Ljouwert 1 april 1678) Joannes van Velsen, luitenant-kolonel, stoarn Ljouwert 8 maart 1681, widner fan Anna van Scheltinga, soan fan Benedictus van Velsen en Sophia van Roorda.
- Op 23 jann. 1680¹⁸³ lient Otto van Jeltinga jild fan syn suster en sweager Juliana Magdalena en Johannes, dat op 4 febr. 1681 foar in part ôflost wurdt. Yn 1697^{183a} wurdt "mevr. Jeltinga tot Idaard" (tinklik op Friesmestate) foar 16.000 gûne en yn 1701^{183b} foar 12.000 gûne yn de personiele goedskatting oanslein. Op 23 nov. 1701^{183c} leit Juliana Magdalena van Jeltinga (46 jier âld), widdo fan Johannes van Velsen, foar it Hof fan Fryslân in tsjûgeferklearring ôf oer har omke Schelte van Jeltinga en dy syn neikommelingen.*
- Op 11 maart 1704^{183d} docht it Hof fan Fryslân útspraak yn it proses dat de erfgenamten van Daniel de Blocq van Scheltinga oanspand hiene tsjin de wilens ferstoarne Juliana Magdalena van Jeltinga, as mem fan har dochter Anna Sophia by Joannes van Velsen. De Scheltinga's binne ek erfgenamt fan Daniel van Velsen, de soan fan niisneamde Joannes van Velsen út syn eerste houlik mei Anna van Scheltinga. Yn 'e kiif stiet in obligaasje fan 11.000 cg., dy't Otto van Jeltinga fan dy Joannes van Velsen liend hat. It Hof bepaalt no dat beide partijen rjocht ha op elkmis de helte fan dy obligaasje.*
- Bern:
- i. (Anna) Sophia (Roorda) van Velsen, berne om 1679 hinne, stoarn 1722/1723; tr. 1. Gerjocht Idaarderadiel 4 juny 1695 Adriaen Bothenius, faandrich fan it Rezjimint-Nassau; tr. 2. Idaard 18 aug. 1700 (âlde styl) Hendrik de Haan, kapitein, sersjant-majoar, 1745 neamd te Grouw;^{183e} hy tr. 2. Grouw 18 nov. 1736 Maria Roorda van Velsen, fan Grouw.
- Op 6 maart 1704 wurdt troch it Hof fan Fryslân in skieding fan tafel en hêd útsprutsen tusken Hendrick de Haan en Anna Sophia van Velsen, dy't op 15 maart 1704^{183f} oer it Gerjocht fan Ljouwert publisearre wurdt. Op 8 july 1704^{183g} wurdt 5 pm lân te Kollum, dat Sophia van Velsen (frou fan kapitein De Haan) as universeel erfgenamt fan har mem Juliana van Jeltinga urven hat, dekretaal ferkocht. Op 11 sept. 1722^{183h} wurdt dr. Justus Schellinger, medikus te Ljouwert, neamd as kurator oer Anna Sophia Velsen.*
- Ut it eerste houlik wurde trije bern te Idaard doopt: Hendrik (12 jann. 1696), Adriana (21 febr. 1697) en Caecilia Bothenius (1 des. 1699); út it twadde houlik is ien bern bekend: Carel Adriaan de Haan, neamd as erfgenamt fan syn mem yn 1723.¹⁸³ⁱ
2. Wopcke van Wigara, berne om 1618 hinne, 21 nov. 1634 student letterkunde en artes te Frjentsjer, 8 april 1639¹⁸⁴ student rjochten te Leien, 1648¹⁸⁵ neamd op de tsjerkeklok fan Minnertsgea, stoarn foar/yn 1653.¹⁸⁶

- Neffens in rekken fan 24 juny 1657¹⁸⁷ erve jr. Sybrant van Wygara te Minnertsgea en juff. Catharina van Wigara te Kollum (widdo fan jr. Duco van Jeltinga) elkmis 5382 gûne fan harren broer jr. Wopke van Wigara.*
3. Sybrandus van Wigara, berne om 1621 hinne, 16 juny 1637¹⁸⁸ studint filosofy te Frjentsjer, mei attestaasje fan Ljouwert 31 jann. 1654 lidmaat te Minnertsgea, einierd folmacht foar Barradiel nei de Lânde (1654, 1673), boer te Burgum (1677), stoarn yn/nei 1677.
- Op 1 april 1653¹⁸⁹ wurdت, op fersyk fan Sibrandus à Wigara te Ljouwert (foar himsels en foar Duco van Jeltinga te Kollum en Idzardus à Wiket, beiden út namme fan harren froulju) en fan dr. Nicolaus Beilanus (as lêsthawwer fan luitenant Dirck van Wigara) Oene Gravius (notaris publicus te Ljouwert) oansteld as kurator bonorum oangeande de neilittenskip fan juffer Siouck Mellema (widdo fan Edo van Reinalda), dêr't skeel oer is. By steateresolutie fan 23 febr. 1654¹⁹⁰ kriget Sybrandus van Wygara (folmacht fanwegen Barradiel) opdracht om mei in reglement foar it op te rjochtsjen "tucht- en werkhuys" op te stellen. Op 11 maaie 1654¹⁹¹ ferkeapet jr. Sibrand van Wigara 1/8 part fan in pleats te Warten aan Horatius Knijff.*
- Op 20 des. 1655¹⁹² dochit it Hof fan Fryslân útspraak yn it skeel tusken Sibrandus Wigara te Minnertsgea, luitenant Dirck van Wigara, [juff. Catharina van Wigara] en juff. Tryucke van Wigara (widdo fan Idzert van Wyckel), "ex testamento" erfgenamten fan Siouck van Mellema, oan 'e iene kant, en de bern fan silger Andries van Sysma, oan 'e oare kant, oer de hier fan it hûs oan de Brol op 'e hoeke fan de Heechstrjtte yn Ljouwert, dêr't de Wigara's en Sysma's (noch altiten) elkmis foar de helte eigener fan binne. Op 5 april 1661¹⁹³ ferkeapet jr. Sibrandus van Wygara twa ivige rinten út twa saten te Idaard, beide Ipema neamd, oan notaris Oene Gravius en Tryntie Lieuwes troudelju te Ljouwert; letter leit grytman Carel van Roorda fan Idaarderadiel dêr it near op.*
- Op 5 april 1672¹⁹⁴ lit Harmen Synes Nauta (boargemaster fan Harns) in op 23 nov. 1667 ôfsletten liening fan 500 cg. oan jr. Sibrandus Wygaera te Minnertsgea registrearje. Op 7 april 1672¹⁹⁵ lit Frouckien Pybinga te Ljouwert (widdo fan dr. Dominicus Beintema) op 4 july 1668, 23 juny 1669 en 11 sept. 1671 ôfsletten lieningen fan 1000, 1000 en 700 cg. oan jr. Sibrandus van Wigara te Minnertsgea registrearje. Op 29 april 1672¹⁹⁶ lit Dirck de Horn te Ljouwert op 11 nov. 1669 en 1 april 1672 ôfsletten lieningen fan 500 en 1000 cg. oan jr. Sibrandus van Wigara te Minnertsgea registrearje. Op 16 maaie 1673¹⁹⁷ lit juff. Catharina van Wigara (mei út namme fan har bern by silger jr. Duco van Jeltinga) lieningen fan in totaal bedrach fan 12.000 cg. oan jr. Sibrant van Wygara te Minnertsgea registrearje, dy't tusken 25 juny 1657 en 6 maaie 1667 ôfsletten wiene. Op 13 jann. 1674¹⁹⁸ ferkeapet jr. Sibrandt van Wigara Tiessingastate oan de juffers Catharina en Tryucke van Wigara. Yn 1677¹⁹⁹ wurdت "de heer" Sibrant van Wigara neamd as bewenner en brûker fan in pleats te Burgum, dy't yn it stjerhûs fan syn suster Tryucke beskreaun wurdت.*
- Op 27 des. 1676²⁰⁰ set Sibrandus à Wigara in punt achter it eerste diel fan syn skiednis fan Fryslân: Rerum Frisicarum compendium inde ab Augusti temporib. bus ad annum Christi 1564.*
4. Tryuke van Wigara, berne om 1623 hinne, stoarn 7 jann. 1677,²⁰¹ begroeven

Ljouwert (Westertsjerke) 23 jann. 1677,²⁰² tr. 1. Idsert van Wijckel, berne om 1607 hinne, stoarn 20 maaie 1653, begroeven Wikel;²⁰³ tr. 2. Lekkum 23 sept. 1655 dr. Theodorus van Scheltinga, doopt Ljouwert 19 aug. 1621, riedshear²⁰⁴ yn it Hof fan Fryslân (1653-1671), stoarn Ljouwert 22 des. 1671, begroeven dêr (Westertsjerke) 11 jann. 1672,²⁰⁵ widner fan Idtscke Ipckama (stoarn 1652).²⁰⁶ soan fan dr. Johannes van Scheltinga (riedshear) en Foockeltje Mattheus Phaasma.

Op 17 aug. 1663²⁰⁷ keapje Theodorus van Scheltinga en juff. Truycke van Wigara 2 kampen lân te Tersoal fan jr. Sibrandus van Wigara foar 260 gg. Op 31 jann. 1677²⁰⁸ wurdit it stjerhûs ynventarisearre fan Truycke van Wigara, widdo fan Theodorus van Scheltinga, op fersyk fan Joannes Janssonius (notaris publicus en hoade fan it Hof), as kurator oer Magdalena van Scheltinga, universeel erfgenamt fan har ferstoarne mem.

Bern (út it earste houlik):

- Anna van Wyckel, stoarn jong.²⁰⁹
- Piecke van Wyckel, berne om 1650 hinne, neamd 1656, (frij jong) stoarn foar 1677.

Op 12 sept. 1656²¹⁰ wurdit Onias Gravius oansteld as kurator oer Piecke van Wyckel (6 jier âld), soan fan juffer Truike van Wigaerda, dy't op 'en mij trouw is oan riedshear Theodorus Scheltinga.

Bern (út it twadde houlik):

- Magdalena van Scheltinga, berne Ljouwert 14 maaie 1656, stoarn 19 juny 1656, begroeven Ljouwert (Westertsjerke).
 - Pycke van Scheltinga, berne Ljouwert 17 april 1658, stoarn 27 april 1669, begroeven Wikel.
 - Foockel van Scheltinga, berne Ljouwert 10 july 1659, stoarn 5 juny 1663, begroeven Ljouwert (Westertsjerke).
 - Magdalena van Scheltinga, doopt (as Malon) Ljouwert 19 july 1661, stoarn Ljouwert koart nei 3 juny 1683; tr. 1678 Menno baron van Coehoorn, berne [Britsum] maart 1641, generaal en festingboukundige, stoarn De Haach 17 jann. 1704, begroeven Wikel, soan fan Gosewijn van Coehoorn (kapitein) en Aletta van Hinckema.
 - Dirck/Theodorus van Wigara, berne om 1625 hinne, 2 maaie 1642²¹¹ studint rjochten te Frjentsjer, 1651 faandrich, 1652 luitenant, 1661 kapitein, stoarn medio 1669;²¹² tr. (syn achternicht) Imck/Aemilia van Glins, berne om 1633 hinne, stoarn 8 febr. 1684,²¹³ dochter fan Laes van Glins (generale ûntfanger fan Menameradiel) en Jouwercke van Bants (dy't in dochter wie fan Sioucke Riuerdtsz Bants en Bauck Wopkesdr Wigara).²¹⁴
- Op 1 juny 1643²¹⁵ wurdit Theodorus a Wygara lid fan it genoatskip fan Frjentsjerter studinten, dy't op de Latynske skoalle te Ljouwert sitten ha. Op 8 maart 1662²¹⁶ ferkeapet jr. Dirck van Wigara in pleats te Grouw oan siktaris Watse Gravius, mar op 17 maaie 1663 leit Horatius Knijff dêr it near op. Hja is yn 1659 lidmaat fan Dronryp, yn 1665 wurde hja beiden mei attestasje fan Stiens lidmaat fan Harich en twa jier letter tsjogge hja (werom) nei Dronryp. Imck wurdit betocht yn it testamint fan har broer Edzari van Glins fan 21 april 1682.²¹⁷ Op 27 febr. 1684²¹⁸ wurdit prokureur Jonas Ruuardi oansteld as kurator oer juffrou Magdalena van Wigara (18 jier âld) en jr. Otto Wigara van Glins*

(17 jier). Dy selde deis²¹⁹ wurdt op fersyk fan dy kurator ek de ynventaris opmakke fan de neilittenskip fan Aemelia van Glins, widdo fan "de heer" Dirck van Wigara, soks op aanjaan fan Juliana van Glins.

Bern:

- a. Magdalena van Wigara, doopt Harich 22 july 1665, 1687 lidmaat te Dronryp, stoarn Ljouwert 14 nov. 1705, begroeven Dronryp 1 des. 1705;²²⁰ tr. (att. Ljouwert 1 jann. 1693) Harmen Rudolf van Rusiers, 1687 lidmaat te Dronryp, 1693 kapitein, 1707 luitenant-kolonel, stoarn (sneuvele) Rijssel (Lille) 21 sept. 1708, begroeven Meenen, widner fan Anna van Velsen.²²¹ Gjin bern (út syn twadde houlik).

Op 21 febr. 1705²²² ferkeapet "vrouw" Magdalena van Wigara te Ljouwert (frou fan majoar Herman Rudolph van Rusiers) de helte fan in sate te Yndyk ûnder Boazum (65½ pm, brûker Broer Hoites) foar goed 1891 gg. oan Ids Jans (notaris publicus en prokureur-fiskaal fan Baarderadiel) en Apollonia Freerx, troudelju te Jorwert. Op 15 juny 1706 tekenet oerste-luitenant Rusier, as erfgenamt fan syn vrou, foar úntfangst fan de keapsom.

- b. Otto Glins van Wigara, doopt (as Otto) Harich 16 des. 1666, 1686 studint te Frjentsjer, 1692 kapitein, 1693 neamd as âld-kapitein, stoarn 1693.

Magdaleentie en Otto (Glins) van Wigara binne eigener fan Mellemastate te Foudgum (grut 77½ pm en belêste mei 25 florenen en 1 gg. ivige rinte oan de tsjerke dêr), dy't yn 1671²²³ foar 69 gg. it pm dekretaal ferkocht wurdt oan de meier Igle Tiaerds.²²⁴ Yn 1686²²⁵ wurdt Otto Wygara a Glins studint letterkunde te Frjentsjer. Yn 1693²²⁶ ferkeapet jr. Otto van Wygara, âld-kapitein fan in kompanjy ynsfantery, pleatsen te Jirnsum (43 pm, brûker Popck Thomas) en te Poppenwier (43 pm, brûker Gerrit Anskes) foar 6500 gûne oan Jonas Ruardi, siktaris fan Raarderhim. Op 25 sept. 1693²²⁷ doch dyselde siktaris, út namme fan syn bern, ôfstân fan de neilittenskip fan jr. Otto Glins van Wigara (dy't dy bern ta erfgenamt makke hie); soks op fersyk fan Otto Glins syn suster Magdalena van Wigara (frou fan kapitein Harman Rudolf de Rusier), "mede een intresseerde creditrix van gedagte mijn broeder", dy't dêrtroch "ab intestato" erfgenamt wurdt fan har broer; en soks yn ruil foar 100 sulveren en 4 gouden dukatons en Otto Glins syn "horologie, sadel, schabberack en pistolen daertoe specterende."

IVb. Jan Lieuwes Mellema, berne Dokkum om 1602 hinne, earst mûner en letter rintenier dêr, ek boargerfaandrich, froedsman (1637-1646) en boargemaster (1639-1643), stoarn (tinklik) 1646; tr. 1. (ûndertr. Dokkum 23 nov. 1627) Neeltje Pietersdr, fan Dokkum; tr. 2. (ûndertr. Dokkum 20 aug. 1636) Lysbetie Sybrandts, fan Dokkum.

Yn 1637²²⁸ wurdt Jan Lieuwes Mellema, 35 jier âld, rintenier en "rijck", lid fan de froedskip fan Dokkum. Yn syn testamint fan 25 jann. 1639²²⁹ neamt er Hillebrandt Dircx (IIIc.1) "mijn cosijn".

Bern:

1. Livius (Lieuwe Jans) Mellema, doopt Dokkum 6 april 1640, boargerfaandrich, stoarn Dokkum (op syn minst inkele moannen) foar 5 maart 1667 (faaks yn it alderlêste pestjier fan 1666).

Op 9 july 1663²³⁰ wurdt Livius Mellema as studint filosofy te Frjentsjer yn-

skreau. Op 13 maart 1667²³¹ wurdت Jan Lolckes Suiderbaen (boargemaster fan Dokkum) oansteld as kurator "ad divisiones" oer "sodanige kinderen als Jeltie Sijbrens mach hebben nagelaten", dy't mei-erfgenamt binne fan Livius Mellemia. Op 14 maart 1667²³² wurdت de ynventaris opmakke fan de neilittenskip fan Livius Mellemia. It ûnreplik goed bestiet út fiif huzen te Dokkum en in hûs te Frjentsjer (Livius wenne sawol yn Dokkum as yn de Akademystêd). Jousmaste mei lân te Wommels, in heale pleats te Nes (Westd.) en los lân únder Frjentsjer, Harns, Doanjum en Winaam. Op 5 maart 1667²³³ hat der al in "auctie" west fan hoeken, klean en linnenguoed út it hûs yn Frjentsjer wei, dy't stiif 300 gûne opsmiten hie. Hja hiene der spesjaal in katalogus foar printsje littien.

Syn erfgenamten binne "ab intestato" syn neven en nichten oan heite- en memmekant, dy't it erfskip op 20 april 1667 yn twa gelikense parten ferdiele en op 22 maaie 1667 in definitive skieding meitsje. De erfgenamten oan heitekant binne: Theodorus Hillebrandts, foar himsels en foar syn suster Tietie Hillebrandts; Eedo Reins Wynia (rintmaster fan Harns), foar himsels en foar syn suster Aeltie Reins Winia; en dr. Wilhelmus Hillebrandts (advokaat foar it Hof), foar himsels en foar syn broer Minne Hillebrandts (apteker te Harns). Hja stelle dat hja de "legetarii en fideï-commissarii" erfgenamten fan Jan Licuwes Mellemia binne. As erven oan memmekant wurde neamd: Sybren Meinses (Menthes) op De Like (mei foar syn susters Saeck en Aeltie); Meinte Jans as kurator oer Jochem Mensis; Tryntie Jans (troud oan de útlannige Atze Sijes); en Jan Lolckes Suiderbaen as kurator oer de bern fan Jeltie Sibrens "so die noch in 't leven weesen mogen." De pest liket hji ek taslein te hawwen en witte hja fan inoars bestean net meer of.

2. Minne Jans Mellemia, doopt Dokkum 26 des. 1641, stoarn foar 1667.
3. Hans Jans Mellemia, doopt Dokkum 10 maaie 1643, stoarn foar 1667.
4. Antie Jans Mellemia, doopt Dokkum 18 maaie 1646, stoarn foar 1667.

It Jan Lambertsz-folk²³⁴

I. Jan Lambertsz "de oude", skepen (1546-1549, 1551-1557, 1567 en 1573), boargemaster (1550) en swarren miensman (1558, 1564-1566 en 1568-1572) fan Ljouwert, stoarn dêr 21 juny 1574; tr. Anna Eddiedr (Aedgersdr), stoarn Ljouwert 23 sept. 1575, beiden begroeven dêr (Galileërklaester).

Yn 1547²³⁵ wennet (in) Jan Lambertsz yn it Aldehouster-espel te Ljouwert. Yn 1554²³⁶ wennet (in) Jan Lamerts yn it Keimpema-espel te Ljouwert. Neffens de rintmastersrekken²³⁷ keapje Jan Lammerts en Anna yn 1555/1556, 1561/1562 en 1564/1665 in pleats te Marsum, lân fan Geylt Jelles en lân te Grouw fan Sybrant Dircx; yn 1557/1558 keapet Jan Lamberts "Cubaerder sate"; yn 1559/1560 ferkeapet Jan Lamberts in hûs en lân te Eastersee; yn 1564/1565 keapet Jan Lamberts "de olde" lân te Grouw fan Feycke Dircx; yn 1564/1565²³⁸ keapet Jan Lamberts te Ljouwert in hûs dêr fan Hendrick Jans' wezen; yn 1566/1567 keapet Jan Lamberts lân te Sibrandabuorren fan Gaets Nannesdr en yn 1569/1570 in hûs en lân te Spangea fan Evert Lamberts. Yn 1565²³⁹ leveret (in) Jan Lambertz 1000 "clinckert" (stiennen) oan it Sint Antony Gasthûs. Yn 1571²⁴⁰ ferkeapet Jan Lambertsz "de olde" in hûs, neamd de "Gulden Valck" en steand foar de Kânse-

larij oer, foar 660 gg. oan de stêd Ljouwert, om op it stee dêrfan in nije strjitte oan te lizzen.

Op 31 maart 1576²⁴¹ freegje de erfgenamen fan Anna Jan Lamberts widdo konsint oan op de keap fan in heal hûs by de "Vischbrugge" yn Ljouwert, dat dy widdo "volgens de testamente van Jan Lamberts" foar 700 gg. kocht hie (foar harsels, foar har bern en foar Mary Jans en Thonis Janz) fan (skoansoan en dochter) Pieter Arentsz en de frou, foar de iene helte, en fan Pieter Theus en Belij Jacobsdr, "de rato caverende" foar Anna Wicheris, en fan Kempe Jeltes, foar himsels en syn bern by Eelcke Theusdr, foar de oare helte.

Op 28 okt. 1576²⁴² wurdت der in skieding makke fan de neilitenskip fan Jan Lambertsz en Anna Aedgersdr. Der wurdت dan alderearst steld dat de twa âldste dochters mei harren trouwen, njonken "inboel ende goeden", elkmis 400 gg. meikrige hiene. De fjouwer jongsten ferklearje, foar't ta de skieding oergongen wurdت, dat hja datselde bedrach en ferlykber hûsrie al foarút ûntfongan ha. As âldste en neiste buorlju hiene silger (!) Folcku Frercks hûsfrou en Griet Euert Cans widdo soks behoffene. Hja hiene ek de seis parten ferdield, dy't by de skieding ferlotte wurde sille.²⁴³ Sawol troch it Hof fan Fryslân as it Gerjocht fan Ljouwert binne kura-toaren oansteld: dr. Joannes Tijara, advokaat foar it Hof fan Fryslân, sweager Pieter Aernts en boargemaster Pieter Theusz. By de skieding sels binne fierden noch aanwêzich mr. Matthijs Rommarts, advokaat, siktaris en pensjonaris fan Ljouwert, en Lodewijck Fox fan Beetstersweach ("Bexsterzwaegh"), notaris te Ljouwert.

Bern (folchoarder ûnwîs):

1. Marij Jansdr "die oldtste"; tr. [foar 1576] Pieter Aerndtsz,²⁴⁴ swarren miensman (1577), skepen (1578-1579) en boargemaster (1580-1581) fan Ljouwert; rentmaster (1580) fan it geastlik goed dêr, stoarn (faaks yn it pestjier fan 1581)²⁴⁵ foar 1582.

Erfdiel: de helte fan "Abbema saete" te Grouw (oankocht 30 maaie 1567, hier 48 gg.); 28 pm (oankocht 31 okt. 1560) en 14 pm (oankocht yn 28 maaie 1566) yn "Feijtema saete" te Sibrandabuorren, east fan 'e tsjerke dêr (hier byinoar 43 gg.); 1/6 part fan "Wijer Wittinge goet" te Wergea (oankocht 11 juny/3 july 1574, hier 10 gg. en 18 st.); en it los lân te Tietjerk by "Eeckma zijll", Douwe Janz eartiids brûker (hier 5½ gg.).

Yn 1577²⁴⁶ kriget Pijeter Arentz in twongen liening fan 200 gûne oplein. Op 24 febr. 1580²⁴⁷ ynventarisearret skepen Pieter Aernts mei it goed fan de vrouwe kleasters fan Ljouwert. Op 9 april 1580²⁴⁸ wurdت Peter Aernts beneamdt ta "rentmeester ende administrator in 't generael van de geestelike goederen gevallen ende noch te vallen, binnen deeser stede." 11 febr. 1582²⁴⁹ binne Peter Peters en Watie Eelkes fâd oer de weesbern fan silger Peter Arents en Marije. Op 29 april 1588²⁵⁰ tsjinnet Watze Eelkez (boarger fan Ljouwert), as kurator oer de weesbern fan Peter Arntz, in fersykskrift yn by Deputear Steaten oangeande it skeel mei Bocco Douwe Abbema (doarwarder fan it Hof fan Fryslân) oer it besit fan de helte fan Abbemastate te Grouw, dy't foar 21 jier troch Jan Lamberts en Anna (pake en beppe fan niisneamde weesbern) fan Wytze Abbema oankocht wie. Dy doarwarder moat noch jild ha fan dy, underwilens ferstoarne Wytze Abbema, dat er no besiket te ferheljen op dy syn soan Pibe²⁵¹ (dy't by ôfwêzichheid út Fryslân ferballe is).

Bern:

- a. Arent Pyters. 1600 folwoeksen, boumaster (1610) en swarren miensman (1611) fan Ljouwert, stoarn foar 1640.

Yn 1606²⁵² wurdت (in) Arent Pieters as eigener en bewenner foar 4 skoarstiens oanslein yn it East-Keimpema-espel: Jan Hendrickx schoenmaeker wennet by him yn. Pieter Arentsz' erfgenaemien binne dan eigener fan in hûs mei 5 skoarstiens, dêr't Folckert Epema yn wennet. Yn 1640 binne Arent Pyters syn erfgenamten eigener fan Abbema te Grouw (stim 13) en Wytringa te Wergea (stim 34), beide neamd yn beppe har erfdiel.

2. Idtien Jansdr, berne om 1548 hinne, stoarn 28 des. 1621;²⁵³ tr. [foar 1576] Wattie Eelcke, berne om 1549 hinne, skepen (1577-1578 en 1609), boargemaster (1581-1583, 1589, 1596-1600 en 1618-1621) en swarren miensman (1584-1588, 1590-1595, 1601-1608 en 1622-1628) fan Ljouwert, stoarn dêr 12 aug. 1629, soan fan Eelcke Watthiez en Ytzen Syrcxdr.

Erfdiel: de huizinge dêr't hja wenje yn Ljouwert tusken de Fiskmerk en de Franciscuspiip, kocht fan Gercke Joritz, dêr't no de "Bonte Hondt" úthinget (skatet hier 70 gg.); 45 pm yn 63 pm lân te "Surmorra" te Nes achter Grouw by Aldehoarn (oankocht 12 febr. 1564, hier 22 gg.); 1/7 part fan "Hanije saete" te Grouw (oankocht 19 maart 1573, hier 14 gg. en 1 oard); en 100 gg. kontant.

Eelcke Watthiez, fan "De Ryp" (= Dronryp)²⁵⁴ wurdت tusken 1540 en 1545 boarger fan Ljouwert. Op 24 maart 1581²⁵⁵ keapet Ytzen Syrcxdr, widdo fan Eelcke Watthies, lân op it Deinumer Nijlân; de akte wurdت mei ûndertekene fan Watthie Eelcke, "mijn voors. Ytzen zoen". Op 18 nov. 1581²⁵⁶ is Ytzen Syrcxdr, foar harsels en út namme fan har bern by silger Eelcke Watses, yn proses tsjin Cornelis Algers en Lyshet Syercxdr, troudelju te Imden.

Yn 1577²⁵⁷ kriget Watthie Eelcke in twongen liening fan 100 gûne oplein. Op 8 sept. 1600²⁵⁸ testamintje Watze Eelkesz en Yttien Jan Lammertsdr op de langstlibjende. De dochter Sijdts hat by har trouwen 2000 gûne meikrigen. As mooglike kuratoaren oer de bern wurde "onse[n] swager" Joris Gerritsz en "onse[n] neve" Arent Pytersz neamd. Yn 1606²⁵⁹ wurdت boargemaster Watze Elckes as eigener en bewenner foar 8 skoarstiens, "met die mouterie", oanslein yn it East-Keimpema-espel. Op 28 nov. 1623²⁶⁰ makket Wathie Eelckisz in skieding en dieling foar syn fjouwer dochters by syn vrou silger Idtien Jan Lambertsdr fan it troch him nei te littien goed. Njonken 3 huizen te Ljouwert binne der pleatsen te Wergea ("Meerswal"), te Nes (6/7 part), yn De Poelen ûnder Dronryp (Glins), te Fjouwerhuizen ûnder Ljouwert en te Huzum en fierders los lân te Deinum, Ljouwert (Galgefenne), Ingelum, Britsum, Jelsum, Lekkum en Huzum; al mei al hast in 500 pm.

Bern (folchoarder dochters stiet fêst):

- a. Eelcke Watze, berne om 1578 hinne, stoarn 19 maart 1597, begroeven Ljouwert (Galileértsjerke).²⁶¹

- b. Pieter Watze, berne om 1583 hinne, stoarn 27 aug. 1603, begroeven Ljouwert (Galileértsjerke).²⁶²

- c. Syske Watzedr, begroeven Ljouwert (Galileértsjerke) 11 april 1655;²⁶³ tr. [foar 1600] Joris Gerritsz Camp,²⁶⁴ boargerhopman (1608-1609).²⁶⁵ swarren miensman (1610-1613, 1617-1621, 1626-1627, 1632 en 1637), boumaster

(1614-1615, 1622-1625 en 1628-1631) en boargemaster (1633-1636 en 1638-1641) fan Ljouwert.

Yn 1606²⁶⁶ wurdt boargerfaandrich Joris Gerrytsz foar 5 skoarstiens oanslein yn it East-Keimpema-espel; eigener is syn skoanheit Watze Eelkes, dy't njonken him wennet. Op 8 des. 1634²⁶⁷ testamintsje Joris Gerrits Camp (boargemaster fan Ljouwert) en Sijtske Waetse Eelkesdr op de langstlibjende. Joris hat in broer Berent en in suster IJttien. Op 22 july 1654²⁶⁸ stelt Sijtske Watse Eelkesdr in lêste kodisil op. Op 21 maaie 1655²⁶⁹ meitsje Maycke Watse Eelkes (widdo fan Vincent Ipckes), Antie Watse Eelkes (widdo fan Vincent Henrix) en Everhardus Sluyske "toe Watergoor"²⁷⁰ in skieding en dieling fan de neilittenskip fan harren suster en muoike Sytske Watse Eelkes.

- d. Maycke Watze Eelkesdr, stoarn nei 1664; tr. Ljouwert 17 nov. 1605 (Vin)cent Ypckes, swarren miensman (1604-1605, 1614-1616, 1622 en 1627), boumaster (1610-1611 en 1617-1621) en boargemaster (1612-1613, 1623-1626 en 1628) fan Ljouwert, stoarn 1632, begroeven by de Aldehou,²⁷¹ soan fan Ypcke Oedtz (1570-1573 skepen fan Ljouwert) en Fockel Hettes.²⁷² Hja binne de stamâlden fan de famylje Van Glinstra.

Op 7 maart 1586²⁷³ tekenet Vincent Ypckesz, as klerk fan de siktaris fan Ljouwert, foar de ynventaris fan it stjerhûs fan Griet Lambertsdr. Yn 1606²⁷⁴ wurdt boargerhopman Sent IJpkes foar 5 skoarstiens oanslein yn it West-Minnema-espel. Yn maaie 1609²⁷⁵ wurdt er troch de Magistraal ôfsetten as boargerhopman. By testamint fan 4 jann. 1634²⁷⁶ makket Oedtz Ipckes²⁷⁷ (boarger fan Ljouwert) de fiif bern fan syn broer Vincent Ipckes van Glinstra (Epeus, Eelcke, Joannes, Foockeltie²⁷⁸ en Antie) ta universel erfgenamt.

By testamint fan 12 jann. 1649²⁷⁹ makket Maijcke Watse Eelkesdr (widdo fan Vincent Ipckes) har fjouwer bern dr. Epeus (griffier fan 't Hof), Eelco (deputearre), dr. Joannes (riedshear) en Anna Lucia Glinstra ta erfgenamt. Op 24 des. 1664 lit Maycke Watses it ôfschrift meitsje fan de skiedingsakten fan har pake en beppe út 1576.

- e. Antie Watze Eelckedr, testearret 25 maart 1661,²⁸⁰ stoarn foar/yn 1664; tr. Ljouwert 3 sept. 1615 (Vin)cent Henricx, boargerhopman en apteker te Ljouwert (1623),²⁸¹ stoarn foar/yn 1655.

Op 3 maart 1664²⁸² wurdt it stjerhûs beskreaun fan Antie Watzedr; har erfgenamen binne "ex testamento" de bern en beppesizzers fan har suster Maaicke, dy't op 21 maaie 1664 it replik guod en op 2 nov. 1666 it unrepriskt goed ferdiele.

- f. Idtien/Ida Watze Eelckedr; tr. Ljouwert 23 febr. 1617 Johan Sluisken, rintmaster fan steedhâlder Willem Loadewyk (1617)²⁸³ en griffier fan it Hof fan Gelderlân (1623).

Op 29 nov. 1648²⁸⁴ tekenje Johan Sluisken en Ida it houlikskontrakt, dat opsteld is foar (harren soan) Everhardus Sluisken en Naleke van Dans, en dat Epeus Glinstra op 25 jann. 1659 by it Hof fan Fryslân registrearje lit.²⁸⁵

3. Thonijs Janz,²⁸⁶ 1576 folwoeksken, stoarn (tinklik) foar/yn 1577.
Erfdiel: 7/8 part fan "Laetsma goet" op de "Meerswal" te Wergea, Broon Tijardtz brûker (oankocht 30 april 1567, hier 55 gg.); in ivige rinte fan 20 gg.

uit "Blockhuijstera saete" te Terkaple (oankocht 15 febr. 1558); it hûs by de St. Franciscuspijp, dêr't de âlden yn ferstoarn wiene (hier 48 gg. "met twee losse nije dubbelde venstercozijnen ende die vensters daertoe gemaectt met een doorcosijn"); en 100 gg. kontant.

Op 11 febr. 1582²⁸⁷ litte Lambert Jans en Truicken Oosterzee de ferkeap proklamearje fan de helte fan it boppeneamde hûs by de St. Franciscuspijp; Peter Peters en Watie Eelckes, as fâden oer de weesbern fan silger Peter Arents en Marije, lizze dêr it near op. Yn 1623²⁸⁸ hat Wathie Eelckisz de pleats "Meerswal" te Wergea yn besit. De rinte út Blokhûster sate (mei it orizjinele keapbrief) is yn 1679²⁸⁹ eigendom fan dr. Horatius Kniff. Mei't der nea wer wat fan Thonijs Janz fernommen wurdt en syn erfdiel sa ûnder syn broer en sisters ferparte liket, nim ik oan dat er net âld wurden is en gjin neiteam hân hat. En mei't hy nét en syn broer en sweagers wól foarkomme op de list fan "Gespecificeerde burgeren ende inwonende personen", dy't yn maart 1577 in twongen liening oplein kriegen, nim ik oan dat er doe al wei wie.

4. Trijn Jansdr, 1576 ûnder kuratele, stoarn jann. 1627; tr. 6 des. 1576 Pieter Pieters. Sjoch: Genealogie Mellema (van Oosterzee).

Erfdiel: it "Tijrcksnest" te Jorwert, grut 74 pm (hier 95 gg., dêr't al in ivige rinte fan 5 gg. fan ôflutsen is) [oankocht yn 1556, 1561, 1563 en 1576],²⁹⁰ en 1/14 part fan "Nijhuijstera saete" te Aldeboarn (hier 3 daalders).

5. Lammert Jansz, 1576 ûnder kuratele, skepen (1584-1586) fan Ljouwert, stoarn dêr 17 april 1586; tr. [foar/yn 1578] Truycke Oosterzee. Sjoch: Genealogy Mellema (van Oosterzee).

Erfdiel: in sate te Marsum, grut 60 pm (kocht fan Homme Hettinga, hier 75 gg.); de helte fan "Galinga saete" te Grouw (sa grut as dy fan Sijbren Dirckz kocht is op 22 maaie 1564, hier 25 gg., en noch in rinte fan 17 stuorren út de oare helte); en (in prelegaat fan) in ivige rinte fan 25 gg. út "Hanijs state" te Weidum.²⁹¹

Op 14 juny 1583²⁹² wint Lambert Jansz, foar himsels en foar syn suster Maycke, de rjochtsaak dy't er foar it Hof fan Fryslân oanspand hat tsjin Dion Hanie te Weidum om útbetelling fan de ivige rinte fan 32 gg. út Haniastate oer 't jier 1582. Dêr docht út bliken dat harren âlden dy rinte op 22 juny 1557 kocht hiene fan Sijthie Jelgersma en Ytthien.

6. Maijcke Jansdr "die jonxste", 1576 ûnder kuratele, stoarn (tinklik) 12 july, 1629;²⁹³ tr. [1582] prof. dr. Julius van Beyma, berne Lichtaard om 1539 hinne,²⁹⁴ advokaat foar it Hof, 1568-1578 heechlearaar te Wittenberg, 1581 lektor te Leien, 1582 heechlearaar dêr en 1589 en 1590 rektor magnifikus, 1596-1597 heechlearaar te Frjentsjer, "comes palatinus", 1597 riedshear²⁹⁵ yn it Hof fan Fryslân, stoarn Ljouwert 15 juny 1598, begroeven dêr (Galileërtserke yn it grêf fan syn skoanâlden), soan fan Jan Juckez toe Bannerhuys/Johan Juckez Beyema (en Maecke?). Hja binne de stamâlden fan de famylje Van Beyma (thoe Kingma).

Erfdiel: in sate te Kûbaard, grut 74 pm en hast 4 einsen (hier 85 gg. en in fette baarch, mar dêr giet noch in ivige rinte fan 8 gg. en 12 st. fan ôf); in ivige rinte fan 7 gg. út "Hanijs state" te Weidum; de helte fan 4/5 part fan in ivige rinte út de "ingebuieuren" te Grouw (oankocht 7 sept. 1563); en 11 pm en 3 einsen yn "Coldickster saete" te Grouw (hier 6 gg. en in oard).

Genealogy Van Knijff

Neffens de genealogyske literatuer komme de Knijffs fan âlds fan Utert. Bekendst telch út dat laach is Johannes Knijff (\pm 1513-1576), de earste biskop fan Grins.²⁹⁷ Neffens Teunissen wie Jarich Gerrits Knijff, dy't ik as stamfaar nim, in soan fan Gerrit Jans Knijff by in ûnbekende vrouw.²⁹⁷ Faaks hat hja in Friezinne west want wêr soe Jarich oars syn namme wei ha? Twa folle neven fan Jarich, de bruorren Gerrit en Willem Jans Knijff, waarden yn respektivelik 1601 en 1608 boarger fan Ljouwert, beiden ôfkomstich fan Utert. Neef Willem stoar op 13 okt. 1613 (âld 44 jier), waard begroeven yn 'e Grutte tsjerke te Ljouwert en wie troud mei Elske Lautenbach (stoarn 21 jann. 1622, 48 jier âld), in suster fan de earste vrouw fan Jarich Gerrits Knijff.²⁹⁸ Neef Gerrit troude yn Ljouwert op 21 sept. 1606 mei Aerntien Willemsdr. Syn twadde vrouw hiet Tryntje Cornelis, dy't op 11 aug. 1626 te Ljouwert op 'en nij troude mei Jacob Jans Recalf, doarwarder fan it Hof fan Fryslân.²⁹⁹

I. Jarich Gerrits Knijff, foar 1580 oargelist fan it kleaster Klaarkamp, sùnt 1586 (of earder) oant syn dea (earste) klerk fan Deputearre Steaten, stoarn (oan in polyp yn 'e noas) maaie 1626, begroeven by de Aldehou;³⁰⁰ tr. 1. Trijntke/Catharina Lautenbach, stoarn 2 okt. 1596, begroeven Ljouwert (Grutte tsjerke), dochter fan mr. Jacob Lautenbach (gerjochtskoltus fan it Kriichsgerjocht) en Engeltje Willems Klotz;³⁰¹ tr. 2. (prokl. Gerjocht Ljouwert 7 juny 1600) Antje/Anna(ka) Pieters, berne 8 febr. 1579, doopt Ljouwert (Grutte tsjerke) 11 febr. 1579, dochter fan Pieter Pieters en Trijn Jan Lambertsdr. Sjoch: Jan Lambertsz-folk.

Op 14 april 1586³⁰² wurdت Jarich Gerrits foar it earst neamd as klerk fan Deputearre Steaten. Op 8 july 1588³⁰³ beslute de Steaten fan Fryslân dat Jaerich Gerrits, earste klerk fan it kolleezie fan Deputearre Steaten, tenei alle betellingen ordonnânsjes oangeande oarlochskosten útskriuwe sil. Op 15 april 1590³⁰⁴ beslute de Steaten fan Fryslân dat Jarich Gerrytsz net langer machtige is om apostiljes te undertekenjen om't er fanwegen syn dôvens net hearre kin oft dy mei meerderheit fan stimmen nommen binne.

Op 7 maaie 1594 is Jarich Gerritsz Knijff tsjûge by de ûndertrou fan suster Stinke te Ljouwert mei Wilhem Clootz, fan Aken. Op 15 maart 1595³⁰⁵ keapje Jarich en Trijntke in "ledige plaats en hof" by de Munt te Ljouwert. Yn 1606³⁰⁶ kriget Jarich Gerryts Knijff, "eertijts organist van den voors. convent [Claercamp]", in jierlijks pinsje fan 42 gûne en as earste klerk fan lânssiktaris [Auckel] Aysma in traktemint fan 600 gûne. Yn 1606³⁰⁷ steane J.G. Knyff en kompanjyskriuwer Willem Jansa [Knijff], út namme fan harren skoanheit Jacob Lautenbach (gerjochtskoltus fan it Kriichsgerjocht), oan timmerman Jelle Eelkes in tal keamers yn erfpacht ôf. Yn 1606³⁰⁸ wurdت Jaerg Knief foar 7 skoarstiens oanslein yn it Keimpema-espel.

Bern (út it earste houlik, folchoarder ûnwiss):

1. Gerrit Knijff, 1605³⁰⁹ student te Frjentsjer en 1610³¹⁰ te Basel, kompanjyskriuwer (1616),³¹¹ notaris (1624); tr. (att. Ljouwert) Diever 18 okt. 1613 Margarieta (Grietke) Kethèle "sal. Scholtus dochter", fan "Dieveren".³¹² Harren bern is gjin ûndersyk nei dien.
2. Jacob Knijff, stoarn 14 april 1592.³¹³
3. Margaretha Knijff, stoarn 6 jann. 1593.

Bern (út it twadde houlik):

4. Pieter (1601), folget II.

II. dr. Pieter/Petrus Knijff, berne 6 nov. 1601, 3 juny 1618 studint te Frjentsjer, advokaat (1623), earste klerk fan Deputearre Steaten (1627-1632), docht 11 des. 1629 belidenis te Ljouwert, stoarn 13 nov. 1632, begroeven Ljouwert (Galileertsjerke),³¹⁴ tr. Ljouwert 16 des. 1627 Wybrich van Aysma, docht 20 okt. 1622 belidenis te Ljouwert, stoarn 30 april 1642, dochter fan Hotthie Aysma (lid fan de Admiralteit te Dokkum) en Lolck J(oh)ansdr Aysma.

Fan Petrus Knijff is de promoasjebul út 1623³¹⁵ ta doktor yn 'e rjochten te Frjentsjer bewarre bleaun. Op 7 maaie 1626³¹⁶ keapet dr. Petrus Knijff in pleats te Driezum fan syn heit. Op 17 maaie 1642³¹⁷ wurde, neffens de utechte wil fan de mem, riedshear dr. Gaius Nauta en advokaat dr. Joannes van Nijsten autorisearre as kurator oer persoan en goed fan Horatius Knijff (14 jier âld), soan fan advokaat Petrus Knijff en Wijbrich van Aysma (beiden ferstoarn). Yn dy akte wurdت fierder gewach makke fan beppe Lolck van Aysma, widdo fan Hotze van Aysma. Op 22 april 1645³¹⁸ wurdت Albert van Aysma as kurator oansteld oer Horatius Knijff (16 jier âld en studint rjochten te Frjentsjer) oangeande de neilittenskip fan beppe Lolck van Aysma.

Bern:

1. Horatius (1628), folget III.
2. Jarich Knijff, berne 15 maart 1630, stoarn 5 april 1630.
3. Antje Knijff, berne 9 april 1631, stoarn begin juny 1631 (yn 'e âldens fan acht wike).

III. dr. Horatius van Knijff, berne Ljouwert 28 des. 1628, doopt dêr (as Orisius) 1 jann. 1629, 14 nov. 1643 studint elokwinsje en skiednis te Frjentsjer en juny 1646³¹⁹ studint rjochten te Leien, advokaat (1651), lid fan de Generaliteits-Rekkenkeamer (1652-1653), lid fan de Steaten-Generaal, boargemaster fan Boalsert (1655, 1659), folmacht nei de Lândei foar dy stêd (1658, 1659), riedshear³²⁰ yn it Hof fan Fryslân (1660-1679), stoarn Ljouwert 12 jann. 1679, begroeven Wier; tr. Weidum 15 jann. 1665 Luts/Lucia van Hiddema, stoarn foar 1679, widdo fan Worp fan Juckema (stoarn Wier 10 sept. 1650), dochter fan Goslick van Hiddema³²¹ (ûntfanger-generaal fan de floreenrinte) en Jel/Juliana van Dekema.

Op 16 maaie 1644³²² wurdت Horatius a Knijff lid fan it genoatskip fan Frjentsjerter studinten, dy't op de Latynske skoalle te Ljouwert sitten ha. Op 23 jann. 1679³²³ wurdت it stjerhûs oan 'e Iewâl te Ljouwert fan Horatius Knijff ynventarisearre, op fersyk fan Abraham de Schepper (boargemaster fan Ljouwert) en Barnhardus Fuljenius (boargemaster fan Frjentsjer), as kuratoaren oer Goslijck Knijff, soan fan Horatius en Lucia van Hiddema. Njonken de ynhoel (mei in grutte sulverkolleksje, gâns wat goudwurk en 27 skilderijen) wurde der in soad âlde famyljepapieren beskreaun, dêr't bygelyks út blikken docht dat Horatius Knijff en syn neef Johannes Nauta³²⁴ yn 1647 erfgenamt binne fan harren muoike Josina Aysma, widdo fan Jacob Cronenburgh. Nei de dea fan dyselde Johannes Nauta yn 1658 giet ek dy syn neilittenskip (mei-inhaar sa'n 7 pleatsen) oer yn hadden fan Horatius Knijff. Nijs gjirrich is de beskriwing fan "eenige oude Latijnse brieven van Hector van Houckswier aan zijn broeder Ausonius van Houwier." Fan de biblioteek wie in

*aparte katalogus printe (bewarre yn de Bibliothèque Nationale de France te Parys).*³²⁵

Njonken it hûs yn Ljouwert oan de Iewâl bestiet it ûnreplik besit út mei-inoar sa'n 20 pleatsen: yn 'e Klokslach fan Ljouwert, te Huzum (de helte fan 't Oldehoff),³²⁶ Jelsum (4 pleatsen), Menaam (½), Wier (2½), Pitersbierrum (Cronenburgh), Wi-naam (Grut Vesta), Salwert ûnder Frjentsjer (½), Jorwert (Tyercksnest), Flânsum ûnder Raerd, Warten, Driezum (2), Wâlterswâld, Grouw, Sumar (1 pleats mei 3 stimmen), Ypekolsgea (½), Easterein (¼) en De Gaastmar (½); hast 80 pm los lân rûnom yn Fryslân en likernôch 60 gûne oan rinten, grûn- en stedepachten (te Snits, Harns en Ljouwert). Der is hast 3000 gûne oan kontant jild yn 'e hûs, mar der steane gâns skulden foaroer: der is goed 62.500 gûne liend en oan deadskosten, winkellju, tsjinstboaden en belesingen moat noch sa'n 12.500 gûne betelle wurde.

Bern:

1. dochter, berne/stoarn 1 nov. 1665.
2. Godschalk/Goslick (1666), folget IV.
3. Piere Kniff, doopt Ljouwert (Waalske tsjerke) 16 maaie 1669, (tinklik) jong stoarn.

IV. dr. Godschalk/Goslick van Knijff, berne Ljouwert 28 okt. 1666, doopt dêr (Waalske tsjerke) 4 nov. 1666, 18 juny 1681 studint te Frjentsjer en 18 maart 1682³²⁷ studint rjochten te Leien, einied folmacht foar Menameradiel nei de Lândei (1689, 1690), riedshear³²⁸ yn it Hof fan Fryslân (1699-1712), stoarn Ljouwert 1 des. 1712, begroeven Wier; tr. Ljouwert 21 jann. 1700³²⁹ Helena Æbinga van Humalda, berne Ljouwert 28 des. 1668, stoarn 5 april 1727, begroeven Wier, dochter fan Philippus Æbinga van Humalda (riedshear) en Helena van Burmania. *Op 18 juny 1681 en yn 1686³³⁰ jitris wurdt Godeschalcus Knyff, nobilis Frisius* studint te Frjentsjer. *Op 12 july 1723 en op 18 maaie 1724³³¹ lient Helena van Humalda, dûairière fan Godschalk Knijff, respektivelik 1500 en 500 gûne fan dr. Symon Gerroltsma, advokaat foar it Hof en boumaster fan Ljouwert. Dy lieninge* wurde op 5 april 1727 by it Gerjocht fan Ljouwert registrearre (folio's 43 en 43v) en earst ôflost op 19 nov. 1770 troch Johan Vegelin van Claerbergen (grytman fan Doanjewerstal), út namme fan Titia Hillegonda van Burum (Godschalk en Helena har skoandochter).

Bern:

1. Horatius (1703), folget V.

V. Horatius Hiddema van Knijff, berne Ljouwert 16 april 1703, doopt dêr (as Horatius) 20 april 1703, 18 sept. 1719³³² studint te Frjentsjer, grytman fan Ferwerderadiel (1729-1770), testearret 19 des. 1769,³³³ stoarn Ljouwert 31 maart 1770, begroeven Ferwert; tr. Wier 6 maaie 1725³³⁴ Titia Hillegonda van Burum, doopt Langwar 24 april 1707, testearret 2 juny 1770,³³⁵ stoarn Ljouwert 27 febr. 1773, begroeven Ferwert, dochter fan Allard van Burum (sûksessivelik grytman fan Doanjewerstal en Ferwerderadiel) en Alexandra Eleonora van Plettenberg.

Yn de ynlieding is al beskreaun hoe't yn 1748 Lautastate troch de befolking plundere en yn 'e brân stutsen waard. Mei't der in algeheile amnesty ôfkundige waard, hat Horatius Hiddema van Knijff, dy't in "swaerlijvige gestelheit" hân ha moat, nea in sint skeafergoeding sjoen. Yn 1749 slagget it de famylje Grovestins om him

*fan de Lândei wei te hâlden.*³³⁶ Hy wennet dan al “in een klein huis Meekmastate te Ferwerd, waar hij, tot eene gedachtenis van de brandschade, hem toegebragt, op het hek potten met vuurvlammen plaatste.”³³⁷ Yn 1755 hat yn Ferwerderadiel jitris skeel west, sa’t blikken docht út de folgjende twa deduksjes: “Deductie van de heeren jrs. Douwe Sirtema van Grovestins c.s. [Tjalling Douwe van Sixma en Ulricus Harmannus Huber] als deducenten contra de heeren H. Hiddema van Knijff c.s. [Gozewijn van Coehoorn] deduceerden wegens de stemming van volmagten ten Landsdage wegens de griende Ferwerderadeel voor 1755” en “Deductie van de Heere Knijff c.s. deducenten contra de Heere Grovestins c.s. deduceerden over het verkiezen van volmagten ten Landsdage wegens de griende van Ferwerderadeel voor den jare 1755.”³³⁸ Knijff en Coehoorn soene as winnaars út de striid komme. Op 14 april 1770³³⁹ slút Titia Hillegonda mei Imilius Josinus de Schepper (univer- seel erfgenamt fan Gozewijn van Coehoorn)³⁴⁰ in kontrakt oer it útoefenjen fan it grytmansamt fan Ferwerderadiel troch de lêstneamde.

Yn 1749 bestiet de húshâlding fan H.H. van Knijff út 8 persoanen boppe de 12 jier (it personiel derby yn begrepen) en wurdt syn fermogen rûze op in 60.000 gûne; yn Wier wurdt dan skreaun fan de “meyer van grietman Knieff”.

Op 10 maart 1773³⁴¹ wurdt de ynventaris fan de neilittenskip fan Horatius en Titia Hillegonda opmakke, nei alle gedachten ferstoarn yn it hûs yn 'e Beginestrjitte dat hierd waard fan Willem Semler (nom. ux.). Ofsjoen fan in (oar) hûs yn de Beginestrjitte te Ljouwert leit al it ûnreplik goed yn Ferwerderadiel, dêr't de famylje yn fiif doarpen mei-inoor sa'n 20 stimmen útbringje kin. It giet om in stik as sân pleat- sen en fierder om hoarnlegers mei huzen en hjir en dêr wat lân. Fierwei it grutste part fan dat besit wie op 3 nov. 1753 yn ien keap (mar yn 24 perselen) oankocht fan Catharina van Haren, widdo fan Jan van Grovestins, foar 85.500 gûne. Yn de ynventaris wurdt “een folio-bijbel met koper beslag en haken” (mei de famylje- oantekeningen?) neamd en in soad âlde famyljepapieren út de 16de oant en mei de 18de ieu. It âldste stik is “een huishoudelijk boek van Oedsinga kinderen van de jaaren 1473 en vervolgens, in lang folio.” Kenlik waarden dy papieren op dy bewuste dei fan 1748 net yn de kostbere biblioteek op Lautastate bewarre.

Bern:

1. Godschalk (1728), folget VI.

VI. Godschalk van Knijff, berne 14 febr. 1728, doopt Ljouwert 18 febr. 1728, 11 sept. 1744³⁴² studint te Frjentsjer, folmacht nei de Lândei, dykgraaf en generale ûntfanger fan Ferwerderadiel, docht belidenis te Ferwert 11 nov. 1759, stoarn dêr 9 july 1767, begroeven Wier; tr. Ferwert 3 maaie 1761 Johanna Wilhelmina van Wyckel, berne Lettingastate te Britsum 16 juny 1736, mei attestaasje fan Britsum 15 maaie 1763 lidmaat te Ferwert, stoarn Ljouwert 28 sept. 1810, dochter fan Johannes Saeckma van Wyckel (siktaris fan Deputearre Steaten en boargemaster fan Ljouwert) en Ava Cornelia van Glinstra.

De 11-jierrige Godschalk wurdt op 22 des. 1739³⁴³ oansteld ta kompanjyskriuwer. Op 7 (of 8) febr. 1757³⁴⁴ beneame Deputearre Steaten G. Knijff ta “uitrekenaar der arme oortjes gelden”, dat er oan syn dea ta bliuwe sil. Yn 'e muorre fan de tsjerke

fan Driezum is in wapenstien mitsele mei as tekst: "Godschalk van Knijff ende Johanna Wilhelmina van Wijckel 1767".³⁴⁵

Bern:

1. mr. Horatius Allard Hiddema van Knijff, berne 7 maaie 1762, doopt Ferwert 16 maaie 1762, 3 juny 1779³⁴⁶ studint aan de "Illustrē School" te Dimter, 9 okt. 1783³⁴⁷ studint rjochten te Leien, folmacht nei de Lânde, grytman fan Ferwerderadiel (1786-1787), stoarn Cammingastate ûnder Ferwert 15 maart 1806, begroeven Ferwert; tr. Reitsum 3 sept. 1786 Anna Elizabeth van Echten, berne Echten (Drinte) 26 sept. 1744, stoarn 26 nov. 1808, begroeven Ferwert, dochter fan Johan van Echten (hear fan Echten en Koekange, generaal-majoar fan 'e ynfantery en gûverneur fan Meenen) en Allegonda Suzanne van Haersolte. Gjin bern.

Op 10 okt. 1785³⁴⁸ keapet Horatius Allard Hiddema van Knijff it grytmansamt fan Ferwerderadiel foar 42.500 gûne fan Imilius Josinus de Schepper. Op 4 jann. 1786 docht De Schepper ôfstân as grytman en sollisitearret Horatius Allard nei dat no fakante amt. Tsien dagen letter wurdt it trijetal opsteld IJsard Æbinga van Humalda, Horatius Allard Hiddema van Knijff en Johannes van Knijff, dêr't steedhâlder Willem V de middelste fan útkiest, dy't op 21 jann. 1786 de eed ôfleit.³⁴⁹ Op 16 okt. 1787³⁵⁰ wurdt it grytmansamt fan Ferwerderadiel fakant ferklearrer.

Yn 1787, yn 'e tiid fan de patriotten, is Horatius Allard Hiddema van Knijff ien fan de pretinse Frjentsjerter Steaten en flechtet dat jiers nei de fal fan de Akademystêd nei Bremen en yn 1788 nei St. Omer yn noard-Frankryk. Hy wurdt foar it Hof fan Fryslân dage en by ôfwêzichheid feroardiele. Syn goed, dêr't earder al in sekwestor oer oansteld wie, wurdt dan konfiskearre. Op 22 febr. 1788 kriget de vrou lykwols de beskikking oer har eigen besit en tsjoch dêrnei ek nei St. Omer. Nei de Flewielen Revolúsje fan 1795 komme hja yn Fryslân werom. Op 27 sept. 1793³⁵¹ ferkeapet dr. Bavius Renici van Theken (siktaris fan Westdongeradiel), as kurator oer de ynboel fan Horatius Allard Hiddema van Knijff, 1/6 part fan in sate lân c.a. te Marrum en 2 kear 1/3 part fan hoarnlegers te Hallum oan B.D. van Sixma te Minnertsgea.

Op 10 febr. 1795 wurdt Horatius Allard Hiddema van Knijff keazen yn it Komitee Revolúsjonêr, dat oant 19 febr. 1795 it deistich bestjoer fan Fryslân foar syn rekken nimt. Op 23 juny 1795 wurdt er keazen ta de Represintanten, it algemien bestjoer fan Fryslân, en op 29 juny dat jiers as lid fan de Kommissie fan Deputearren, it deistich bestjoer. Op 22 febr. 1796 flechtet er nei Grins en de oare deis wurdt er út dy beide amten setten. Yn juny 1802 hat er betanke foar syn beneaming as lid fan it Departemintaal Bestjoer fan Fryslân.³⁵²

2. Johannes (1764), folget VII.
3. Titia Helena van Knijff, berne Ferwert 28 maaie 1766, doopt dêr 8 juny 1766, lidmaat te Grins 28 aug. 1794, stoarn dêr foar 1802;³⁵³ tr. Huzum 13 des. 1789 Leonardus Stephanus Riedel, berne Delft aug. 1750, kapitein fan 'e artillery (1789), luitenant-kolonel fan it fijerde bataljon Bataafse Artillery (1802), stoarn Grins 13 maaie 1819, soan fan Johan Hendrik Riedel en Johanna Elisabeth Paque. Gjin bern. Hy tr. 2. Grins 28 maart 1802 Christina Louisa Wickers, widdo fan Vincent Bernard Trip.

Yn 1797³⁵⁴ keapje luitenant-kolonel L.S. Riedel en syn vrou T.H. van Knijf foar

10.500 gûne it Bottichiushuis te Annen yn Drinte, dat twa jier letter wer ferkocht wurdt.

VII. Johannes van Knijff, berne Ferwert 29 maart 1764, doopt dêr (as Joannes) 8 april 1764, 3 juny 1779³⁵⁵ studint aan de "Illustrte School" te Dimter, 25 sept. 1783³⁵⁶ studint rjochten te Leien, mei attestaasje fan Dimter 23 nov. 1788 lidmaat te Ferwert en dêrwei op 8 sept. 1812 nei Damwâld, lid fan de Municipale Rie en fan de "Cour de juge", rintenier te Driezum (1823, 1824), stoarn Dokkum 7 maart 1839, begroeven Driezum; tr. Hegebeintum 28 aug. 1791 Anna Clara van Poutsma, berne Rinsumageast 12 juny 1756, stoarn Canterstate ûnder Driezum 4 febr. 1828, begroeven dêr, dochter fan dr. Petrus Johannes van Poutsma (siktaris en boelguod-ûntfanger fan Dantumadiel) en Sjoerdje van Idsinga.

Yn 1788 is der op 'en nij skeel om de politike macht yn Ferwerderadiel. As mei it ôfsetten fan Horatius Allard Hiddema van Knijff it grytmansamt dêr fakant fer-klearre wurdt, dogge har dêr twa faksjes op, dy't elk in eigen trijetal opstelle: jr. Age Tjepke Ruurd Tjalling van Sixma, jr. Bartle Douma van Sixma en Johannes van Knyff oan 'e iene kant en Imilius Josinus de Schepper, Johan van Idsinga en jr. Idsert Æbinga van Humalda oan 'e oare kant. Yn de polemyk dy't folget wurdt de jildichheid fan inoars trijetal bestriden: Johannes van Knijff soe net yn it plak fan syn broer stimme kinnen ha en De Schepper soe ynhabyl wêze om't er eartiids it grytmansamt ferkocht hie (dat by wet ferbean wie).³⁵⁷ Op 16 aug. 1788³⁵⁸ wurdt Imilius Josinus de Schepper lykwols op 'en nij as gryman heëdige.

Op 7 july 1781³⁵⁹ meitsje de seis bern fan Petrus Johannes Poutsma op Driezumerterp in skieding fan it replik guod. Op 3 aug. 1791³⁶⁰ wurdt de rekken goedkard fan (soan) dr. Arnold Mathijs van Poutsma oangeande syn behear oer de fierder únferdiele neilittenskip fan dyselde Petrus Johannes Poutsma oer de jierren 1783-1791. Yn 1801 meitsje Aukje van Poutsma (frou fan Coert Lambertus van Beyma thoe Kingma), Sijke Osinga (widdo fan Arnold Mathijs van Poutsma) en Anna Clara van Poutsma (frou fan Johannes Knijff) in skieding fan de neilittenskippen fan har âlden, fan har suster Johanna Eritia van Poutsma en (faaks ek) fan har bruorren Petrus Jacobus en Johannes van Poutsma. Anna Clara moat taheakken fan f 10.239-15-0 (oan Aukje) en f 7358-13-0 (oan Sijke) op it kleed bringe, mar kriget dêr Driezumerterp mei Canterstate en trije pleatsen foar yn 't plak.³⁶¹ Yn 1803³⁶² ferkeapje hja Meekmaste te Ferwert. Yn 1805³⁶³ kriget J. van Knijff op Driezumerterp in brief fan B.D. van Idsinga te Grins (neef fan syn vrou). Ut 1808-1810³⁶⁴ binne trije brieven fan "A. van Knijff geb. Poutsma" bewarre bleaun, nei alle gedachten skreaun oan Van Beyma's thoe Kingma. Yn 1817³⁶⁵ wurdt Canterstate foar 40.000 gûne op 'en nij houd en noch gjin fjirtich jier letter foar mar 3000 gûne op ôfbraak ferkocht. Yn 'e tsjerke fan Driezum hawwe hja in famyljebank.³⁶⁶

Yn 1832³⁶⁷ is it besit fan Johannes van Knijff yn Driezum (Canterstate mei Driezumerterp) en Ikkerwâld (Saeckmaste) hast 180 ha grut. It lêste spul, ôfkomstich út de famylje fan syn memi Johanna Wilhelmina van Wyckel, wurdt dat jiers troch Johannes van Knijff te Dokkum en Petrus Jacobus van Knijff ferkocht aan Tabé Tjeerds Annema.³⁶⁸

Bern:

1. mr. Godschalk Horatius van Knijff, berne Ferwert 28 okt. 1793, doopt dêr 24

nov. 1793, 12 nov. 1812³⁶⁹ studint rjochten te Grins, 1813 garde d'honneur, advokaat by de Rjochtbank te Ljouwert, rjochter by de Arrondissementsjrjochtbank te Snits (1819-1824),³⁷⁰ ek lid fan de Rie fan Snits, stoarn dêr 24 sept. 1824, begroeven Driezum; tr. Baarderadiel 8 maaie 1824 Adriana Bernhardina Trip,³⁷¹ berne Haaksbergen 17 sept. 1799, doopt dêr 22 sept. 1799, 1824 te Weidum, stoarn Huzum 20 des. 1886, dochter fan Egidius Daniël Trip ("ontvanger der directe belastingen en accijnsen" te Haaksbergen) en Fenneken Aalberinck (stoarn Haaksbergen 22 april 1812). Hja tr. 2. Wymbritseradiel 26 juny 1828 Pieter van Borssum Waalkes (Imden 17 sept. 1795 - Ysbrechtum 13 febr. 1881), predikant te Goaiïngaryp (1817-1818), Warkum (1818-1820), Weidum (1820-1827) en Ysbrechtum (1827-1881).³⁷²

*Godschalk Horatius wurdt oanwiisd as ien fan de 39 gardes d'honneur, hynste folk dat Fryslân yn 1813 oan it leger fan Napoleon leverje moat. Hja wurde rekrutearre út de elite. Oer Godschalk Horatius wurdt dan skreaun: "Hij wordt warm aanbevolen op grond van zijn ijver en persoonlijke eigenschappen. Zijn vader behoort tot een zeer aanzienlijke familie en is een der 500 hoogst aangeslagenen."*³⁷³ Hy wurdt yndield by it eerste detasjemint dat op 12 july 1813 út It Hearrenfean wei nei it suden ofset. Sa'n seis wike letter wurde hja yn Tours ferwachte.³⁷⁴ Op 13 juny 1817³⁷⁵ promovearre Godschalk Horatius te Grins op it proefskrift Ad locum Codicis Civilis de regime dotali. Ut 1813 en 1820³⁷⁶ binne twa brieven fan G.H. van Knijff bewarre bleaun, nei alle gedachten skreaun aan Van Beyma's thoe Kingma.

2. Petrus Jacobus (1796), folget VIII.

VIII. Petrus Jacobus van Knijff, berne Ferwert 28 sept. 1796, doopt dêr 30 okt. 1796, plakferfangend frederjochter fan de Frederjochtbank Burgum (1825-1838),³⁷⁷ grûneigener (1851), sûnder berop te Dokkum (1857), stoarn Driezum 18 maaie 1864, begroeven dêr; tr. Dantumadiel 24 nov. 1823 Sytske de Cock, berne Kollum 7 jann. 1801, doopt Kollum 25 jann. 1801, 1823 te Grins, stoarn "Jagtlust" te Kûkherne 27 jann. 1875, begroeven Driezum, dochter fan Regnerus Theodorus de Cock en Catharina Bakkerus (hja wiene yn 1823 skieden en wennen respektivelik yn Kollum en Grins).

Petrus Jacobus is frijlotte foar militêre tsjinst. Syn fallisemint hat yn 'e ynlieding al te praat west.

Bern:

1. Anna Clara van Knijff, berne Canterstate ûnder Driezum 20 okt. 1824, stoarn Feanwâlden 31 jann. 1896, begroeven Driezum; tr. Dantumadiel 12 juny 1845 Barthold Durleu, doopt Grins 24 sept. 1802, "luitenant ter zee der eerste klasse", kommandeur fan in kanonneearboat te Skylge (1845), stoarn "Jagtlust" te Kûkherne 24 nov. 1871, begroeven Driezum, soan fan Carel Justus Durleu (luitenant-kolonel) en Petronella Margaretha Mettina/Elbettina de Cock (1845 beiden ferstoarn).
2. Joannes Godschalk Horatius (1826), folget IXa.
3. Catharina Itia Helena van Knijff, berne Canterstate ûnder Driezum 22 maaie 1828, stoarn (as Catharina van Knijff) Dokkum 4 aug. 1906.
*Hja ferhuze yn 1896 fan Ljouwert nei Dokkum, dêr't hja by har broer Barthold Mathijs yn kaam te wenjen. Hja hie doe gjin berop.*³⁷⁸

4. Sjoerdje van Knijff, berne Canterstate ûnder Driezum 27 maaie 1829, stoarn Dokkum 28 juny 1856 (wenjend te Drachten); tr. Dantumadiel 25 maaie 1854 Hendrik Cornelis van Dorsten, berne Leien 14 maart 1821, haad fan in ûnderwiisynstitút te Drachten, stoarn nei 1856, soan fan Cornelis van Dorsten (havenmaster te Leien) en Maria Cornelia Weber.
Hendrik Cornelis wurdt ófkard foar militêre tsjinst fanwegen "bijziende te zijn". Sinjalemint: "lengte: [net te lêzen, as it al ynfolle is]; aangezigt: ovaal; voorhoofd: hoog; oogen: blaauw; neus: ordinair; mond: klein; kin: rond; haar en wenkbraauwen: blond; merkbare teekenen: geen."
5. Ringenera (Theodora) van Knijff, berne Canterstate ûnder Driezum 29 maaie 1831, stoarn Drachten 17 maart 1914; tr. Dantumadiel 29 maaie 1851 dr. Hajo Diephuis, berne Grins 18 july 1827, studint (1851), medicinae doctor (1851), suksessivelik dokter te Stiensgea en Drachten, stoarn dêr 9 maaie 1867, soan fan Jan Diephuis (blauverver te Grins) en Roelina Cornelia ter Voor.
Hajo hat net yn militêre tsjinst west fanwegen in "nommierverwisselaar". Sinjalemint: "lengte: 1 el, 7 palm en 5 streep; aangezigt: rond; voorhoofd: breed; oogen: bruin; neus: klein; mond: ordinair; kin: rond; haar: bruin; wenkbraauwen: idem; merkbare teekenen: geen."
6. Cornelia Johanna Wilhelmina van Knijff, berne Canterstate ûnder Driezum 8 july 1833, stoarn Driezum 17 juny 1863; tr. Opsterlân 27 sept. 1856 Tjitte Annes Spoelstra, berne De Gordyk 2 maart 1836, timmerman op De Gordyk (1856), weard yn "De Swan" te Driezum (1863), timmerman dêr (1889), stoarn Driezum 3 april 1889, soan fan Anne Binderts Spoelstra (keapman, stoarn De Gordyk 12 july 1849) en Elisabeth Tjittes Hoekstra (winkelfrou op De Gordyk); hy tr. 2. Dantumadiel 22 sept. 1864 Grietje Hendriks Kooistra.
Tjitte hat frijlotte foar militêre tsjinst.
7. (twilling) Petrus Jacobus (1835), folget IXb.
8. (twilling) Sicco Julius van Knijff, berne Canterstate ûnder Driezum 6 april 1835, soldaat by it sânde rezjimint ynfantry, stoarn Dokkum 16 febr. 1857.
9. Godschalk Horatius (1837), folget IXc.
10. Barthold Mathijs (1838), folget IXd.

IXa. Joannes Godschalk Horatius van Knijff, berne Canterstate ûnder Driezum 29 aug. 1826, boer te Driezum (1856), "commies 4de klasse bij 's Rijks belastingen" te Grins (1858), keapman te Dokkum (1860), "commisionair" dêr (1862), "commissionair" te Grins (1864, 1865), boekhâlder dêr (1866), hannelsreizger dêr (1867), stedsomropper fan Grins (1878), stoarn dêr 4 des. 1878; tr. 1. Opsterlân 14 juny 1856 Jantje Annes Spoelstra, berne De Gordyk 24 july 1834, stoarn Grins 18 okt. 1864, dochter fan Anne Binderts Spoelstra (keapman, stoarn De Gordyk 12 july 1849) en Elisabeth Tjittes Hoekstra; tr. 2. Grins 14 sept. 1865 Anna Margrietha de Jonge, berne Grins 30 nov. 1830, stoarn dêr 11 febr. 1902, widdo fan Jan Heikens (stoarn Oostwold (Midw.) 27 maaie 1858), dochter fan Hendrik Jurriens de Jonge (sulversmid) en Eggelina Hulzing.

Joannes Godschalk Horatius hat de tsjinstplicht ófkocht mei in ramplesant. Bern út it earste houlik:

1. Petrus Jacobus van Knijff, berne Nieuwolda (Grinslân) 4 maart 1857, stoarn Grins 24 july 1870.

2. Anne Bindert van Knijff, berne Grins 11 okt. 1858, stoarn dêr 8 july 1866.
3. Elisabeth Jacoba van Knijff, berne Dokkum 26 nov. 1860, stoarn Dennenoord (Drinte) 4 sept. 1919 (wenjend te Grins).
4. Roelof Eeltje van Knijff, berne Dokkum 18 nov. 1862, stoarn Grins 5 july 1866.
5. Anna Clara van Knijff, berne Grins 9 okt. 1864, stoarn dêr 10 jann. 1865.

Bern (út it twadde houlik):

6. Engelina van Knijff, berne Grins 5 okt. 1867; tr. Grins 29 maaie 1892 Hendrik Seiverling, berne Bremen 2 aug. 1868, timmerman te Grins, soan fan Wopke Seiverling (skipper) en Douwina Timmer.

By syn trouwen hat Hendrik ûnder de eed ferklearre dat "zijn vader Wopke Seiverling voor ruim twintig jaren als schipper is vertrokken, zonder dat hij weet waarheen, terwijl nooit eenig bericht van hem is ingekomen, zoodat hij niet weet waar zijn vader zich bevindt en het alzoo onzeker is of hij in leven dan wel overleden is, dat hij dus niet in staat is zijne toestemming tot de voltrekking van dit huwelijk te verkrijgen en zich geene overlijdensacte of acte van bekendheid van het overlijden zijs vaders heeft kunnen verschaffen."

IXb. Petrus Jacobus van Knijff, berne Canterstate ûnder Driezum 6 april 1835, arbeider te Dokkum (1860-1863), stoarn dêr 18 des. 1863; tr. Dokkum 1 sept. 1860 Geertje van der Wal, berne Nes (Westd.) 2 maaie 1835, 1859 te Hantum, arbeidster te Dokkum (1863), stoarn dêr 20 july 1871, dochter fan Abraham Lammerts van der Wal (stoarn Gerkeskleaster 18 sept. 1845) en Trijntje Rinderts Broekstra (stoarn Nes 29 febr. 1840). Hja tr. 2. Barthold Mathijs van Knijff (IXd).

Petrus Jacobus en Geertje krije by har trouwen beiden in "verklaring van onvermogen". Hy is vrijsteld fan militêre tsjinst fanwegen "volbrachte dienst eens broeders".

Bern:

1. Sicco Julius van Knijff, berne Dokkum 1 maart 1859.
Sicco Julius wirdt earst by it trouwen fan syn âlden as harren bern wettige.
2. Sjoerdje van Knijff, berne Dokkum 22 juny 1861, stoarn dêr 11 april 1875.
3. Syske van Knijff, berne Dokkum 29 july 1863, stoarn dêr 9 july 1864.

IXc. Godschalk Horatius van Knijff, berne Canterstate ûnder Driezum 22 maart 1837, "apothekersbediende" te Grins (1870), Ljouwert (1870), stoarn Surhûsterfean 10 maart 1911, begroeven Driezum; tr. Tytsjerksteradiel 11 maaie 1870 Syske de Jong, berne Ryptsjerk 23 sept. 1840, stoarn De Koaten 25 maaie 1911, dochter fan Wijpke Pieters de Jong (boer te Tietjerk) en Antje Lammerts Calsbeek.

Yn syn jongfeintejierren wennet Godschalk Horatius, nei alle gedachten as kostgonger, in set yn Ljouwert, oant er op 24 aug. 1860³⁷⁹ werom nei Driezum ferhuzen. Hy lottet frij foar militêre tsjinst.

Bern:

1. Petrus Jacobus van Knijff, berne Ljouwert 7 maaie 1871, stoarn dêr 6 april 1877.
2. Wiepke van Knijff, berne Ljouwert 20 okt. 1872, stoarn dêr 8 maaie 1873.
3. Wiepke van Knijff, berne Ljouwert 14 april 1876, stoarn dêr 22 july 1876.

IXd. Barthold Mathijs van Knijff, berne Canterstate ûnder Driezum 18 juny 1838, keapman te Dokkum (1860-1919), tuskentiids ek bestimpele as "winkelbediende" dêr (1871), stoarn dêr 11 maart 1919; tr. 1. Dokkum 25 nov. 1858 Zwaantje Haverschmidt, berne Dokkum 20 juny 1835, stoarn dêr 14 febr. 1860, dochter fan Rudolphus Haverschmidt en Trijntje Cornelis Helder; tr. 2. Dokkum 17 sept. 1867 Geertje van der Wal, berne Nes (Westd.) 2 maaie 1835, stoarn Dokkum 20 july 1871, widdo fan Petrus Jacobus van Knijff (IXb); tr. 3. Dokkum 5 okt. 1871 Grietje Anjema, berne Dokkum 6 nov. 1840, stoarn dêr 26 maart 1928, widdo fan Auke Johannes de Vries (stoarn Dokkum 17 jann. 1870), dochter fan Durk Dominicus Anjema en IJtje Klases Bock.

Barthold Mathijs hoecht fanwegen "broederdienst" net yn tsjinst. Barthold Mathijs en Geertje krije by har trouwen beiden in "verklaring van onvermogen". Foar it houlik ferlient kening Willem III op 4 sept. 1867 dispensaasje, om't hja de widdo fan syn broer is (sa'n houlik wie doe net tastien).

Grietje Anjema hat twa foarberen: Johannes (berne Dokkum 26 maart 1867, letter skippersfeint) en Derk de Vries (berne Dokkum 4 des. 1868, letter keapman), dy't yn respektivelik 1891 en 1890 emigrearje nei Noard-Amerika.³⁸⁰

Barthold Mathijs van Knijff is altiten wat in aristokraat bleaun. As bern hied er de goede tiid noch meimakke en yn oansjen stien. Hy siet op de Frânske skoalle yn Dokkum, dêr't er - sa't de famyljeferhalen wolle - mei de bokkewein op en del nei ta reizge. Nei it fallisemint fan syn âlden yn 1855 hat er him dêr ek nei wenjen set. Hy begûn dêr in saak yn ierappels en griende, mar syn (tredde) frou moast it werk dwaan. Sels siet er hiele dagen op de stoel en as it moai waar wie, yn it finsterbank foar de winkel yn 'e Keppelstrjite. Hy wie o sa nammesik en hat syn pakesizzer mei deselde namme finaal oer 't hynder tild. De oare pakesizzers koene gjin goed by him dwaan en sochten treast by 'groatmoekte Grytsje'.

Bern (út it earste houlik):

1. Petrus Jacobus van Knijff, berne Dokkum 7 febr. 1860, stoarn dêr 13 maart 1860.

Bern (út it twadde houlik):

2. Sytske van Knijff, berne Dokkum 13 sept. 1865, stoarn nei 1941; tr. Dokkum 27 nov. 1887 Jan Fredrik Ronner, berne Dokkum 24 okt. 1860, barbier te Dokkum (1887), stoarn Dokkum 21 jann. 1941, soan fan Pieter Ronner en Willemina Mellema.

Sjitske wurdt earst by it trouwen fan har âlden as harren bern wettige. Jan Frederik wurdt ôfkard foar militêre tsjinst fanwegen "gemis aan lengte".

3. Petrus Jacobus van Knijff, berne Dokkum 7 des. 1867, stoarn dêr 19 jann. 1883.

Bern (út it tredde houlik):

4. IJtje van Knijff, berne Dokkum 4 aug. 1872, tsjinstfaam te De Haach (1890), stoarn Grins 8 jann. 1923 (wenjend te Dokkum); tr. Dokkum 29 maart 1896 Cornelis Mallee, berne De Haach 2 okt. 1864, boatsman by de marine te Hellevoetsluis (1896), stoarn Ealsum 11 des. 1908, soan fan Arnoldus Jacobus Mallee ("brigadier der Rijksveldwacht" te De Haach) en Cornelia de Jong.

Ytje ferhuze yn 1890 as tsjinstfaam nei De Haach om fiif jier letter út Amsterdam wei nei Dokkum by har âlden werom te kommen. Yn 1896 tsjocht se nei Nieuwenhoorn (ûnder de reek fan Hellevoetsluis), mar komt itselde jiers noch

werom. Op 19 april 1897 wurdt har dochter Grietje Mallee berne.³⁸¹ Mei't har man Cornelis himsels foar de marine oanmeld hat is er vrijsteld fan militêre tsjinst.

5. Anna Clara van Knijff, berne Dokkum 20 des. 1873, stoarn dêr 25 july 1874.
6. Klaas van Knijff, berne Dokkum 1 des. 1874, stoarn dêr 26 nov. 1876.
7. Catharina Theodora van Knijff, berne Dokkum 20 febr. 1876, stoarn dêr 28 juny 1876.
8. Klaas Dominicus van Knijff, berne Dokkum 23 july 1877, stoarn dêr 22 aug. 1877.
9. Klaas Dominicus van Knijff, berne Dokkum 26 juny 1878, stoarn dêr 17 july 1878.
10. Klaas Dominicus (1879), folget Xa.
11. Anna Catharina Theodora van Knijff, berne Dokkum 14 aug. 1882, stoarn dêr 30 jann. 1884.
12. Petrus Jacobus (1885), folget Xb.

Kopy fan in foto fan de húshalding fan Barthold Mathijs van Knijff (IXd) en Grietje Anjermei harren trije bern út likernôch 1890, nommen yn 'e achtertún fan de saak yn 'e Keppelstritte te Dokkum. Fan links nei rjochts: IJtje, Klaas Dominicus, de âlden, en Petrus Jacobus. It orizjineel is foar in mannich tal jierren by in brân ferlern gongen.

Xa. Klaas Dominicus van Knijff, berne Dokkum 22 juny 1879, trambeamte (1903), tramkondukteur te Dokkum (1906), letter te Easterwâlde; tr. 1. Dantumadiel 17 maaie 1902 Rigtje Lijzenga, berne Ikkerwâld 8 july 1879, stoarn Dokkum 17 nov. 1903, dochter fan Gerrit Ypes Lijzenga (stoarn Ikkerwâld 16 jann. 1886) en Trijntje Aukes Gosma (arbeidster te Ikkerwâld); tr. 2. Dokkum 20 maaie 1906 Akke van der Heide, berne De Westerein 3 juny 1888, tsjinstfaam te Dokkum (1906), dochter

fan Jasper Sijes van der Heide (keapman op De Westerein) en Trijntje Klazes de Bruin.

Klaas Dominicus is ófkard foar militêre tsjinst.

Bern (út it earste houlik):

1. dea berntsje, berne/stoarn Dokkum 16 nov. 1903.

Bern (út it twadde houlik):

2. Griet van Knijff, kantoarháldster PTT, stoarn.
3. Barthold Mathijs van Knijff.

*B.M. van Knijff te Easterwâld (!) hat op oanwizingen fan de skriuwer in streek-kaart sketst foar it earder neamde wark fan T.E. Teunissen oer de Dokkumer Wâlden. Fan him sil Teunissen dan ek de wittenskip ha dat “alle tsjintwirdige Van Knijffs” ófstammelingen wiene fan Barthold Mathijs van Knijff (IXd).*³⁸²

Xb. Petrus Jacobus van Knijff, berne Dokkum 2 aug. 1885, keapman te Dokkum (1904), griendeboer te De Haach (1906), arbeider te Dokkum (1919, 1921), griendeboer dêr en stedsomropper, stoarn 23 maart 1955, begroeven Driezum; tr. Dokkum 21 aug. 1904 Janke Cuperus, berne Holwert 7 april 1886, stoarn De Jouwer (yn 't sanatoarium) 28 july 1918 (wenjend te Dokkum), dochter fan Berend Klazes Cuperus (stoarn Holwert 14 maart 1899) en Tijtje Johannes Pheifer.

Petrus Jacobus en Janke krije by har trouwen beiden in “verklaring van onvermogen”. Hy stiet dan wol ynskreaun foar militêre tsjinstplicht, mar it leger hat er noch net yn west.

Petrus Jacobus hat om 1906 hinne in griendesaak yn De Haach opsetten, mar om't er dêr net aardzie koe teach er nei Dokkum werom. Ynearsten wied er dêr los arbeider en kaam er benammen mei it lossen fan skippen aan de kost. Dérnei bedarre er op 'en nij yn 'e griendehannel en is er syn fierdere libben griendeboer bleaun. Dérnjonken wied er de lêste stedsomropper fan Dokkum. De âlde stedshelle is noch hyltiten yn hannen fan 'e famylje. Nei it ferstjerren fan de mem yn 1918 kaam der in húsháldster yn 'e hûs, by wa't de heit noch in bern krige: Petrus Johannes, dy't hielendal spastysk wie en sa'n 30 jier âld wurden is.

Bern:

1. Barthold Mathijs (1905), folget XIa.
2. Berend (1906), folget XIb.
3. Klaas Dominicus van Knijff, berne Dokkum 16 maaie 1908, stoarn dêr 13 okt. 1921.
4. Tietje van Knijff, berne Dokkum 10 febr. 1910, stoarn dêr 1 maaie 1919.
5. Ijtje Ida van Knijff, berne Dokkum 25 des. 1911, stoarn 18 sept. 1995; tr. 1. Doede Vellema; tr. 2. Cornelis Oopke Beukema, berne Broek (Grinslân) 24 maaie 1926.
6. Cornelis (1913), folget XIc.
7. Aaltje van Knijff, berne Dokkum 4 aug. 1915, te Damwâld; tr. Egbert Hepke Jongsma.
8. Petrus Jacobus van Knijff, berne Dokkum 19 febr. 1917, stoarn dêr 21 juny 1919.

Kopy fan in foto fan de húshálding fan Petrus Jacobus van Knijff (Xb) en Janke Cuperus mei harren âldste bern Barthold Mathijs út likernôch 1905.

Xla. Barthold Mathijs van Knijff, berne Dokkum 24 febr. 1905, stoarn Hilversum 26 juny 1978; tr. 1. Hester van Vliet, berne Rotterdam 28 nov. 1904, stoarn Den Helder 19 nov. 1948; tr. 2. Bets Brinkman.

As bern waard Barthold Mathijs fan syn pake finaal oer it hynder tild en koene hja thús neat mei him wurde. Sa kaam er as 16-jierrige by de marine yn Den Helder, dêr't er syn fierdere libben by tsjinne hat.

Bern (út it earste houlik):

1. Janke van Knijff, berne 26 okt. 1925; tr. Jan Wulffelè, stoarn 26 maart 1970.
2. Johannes van Knijff, berne 7 jann. 1929; tr. Agnus Kip.

Bern:

- a. Jan van Knijff.
- b. Anna Hester van Knijff.
- c. Johan van Knijff.

3. Hester van Knijff, berne 29 aug. 1930, stoarn; tr. Johan Leo Witte.
4. Barthold Matthijs van Knijff, berne 21 des. 1931; tr. Elisabeth Huizinga.

Bern:

- a. Gerard van Knijff.
- b. Hester van Knijff.
- c. Bart van Knijff.

5. Laurina Huiberta van Knijff, berne 5 nov. 1934.

6. Petrus Jacobus van Knijff, berne 20 jann. 1937.

7. Leendert van Knijff, berne 7 april 1938; tr. Aukje.

Bern:

- a. Monique van Knijff.
- b. Richard van Knijff.

Bern (út it twadde houlik):

8. Cornelis van Knijff.

XIb. Berend van Knijff, berne De Haach 5 juny 1906, griendeboer te Dokkum, stoarn 20 jann. 1985; tr. 16 maaie 1930 Trijntje Terpstra, berne Morra 23 aug. 1906, stoarn (oan MS) Dokkum 16 sept. 1957, dochter fan Ruurd Terpstra en Riemke Jansma.

Doe't Berend 11 jier âld wie waard syn mem slim siik, moast er fan skoalle ôf en de húshálding dwaan. Nei't der it oare jiers in húsháldster konnen wie, waard er banketbakkerslearling by Torpstra. As frijeint hat er yn Hallum en Stienwyk wurke, mar by syn trouwen hat er in bakkerswinkel yn 'e Keppelstrjitte te Dokkum kocht en dêr in griendesaak fan makke, dy't er letter mei syn beide soannen dreau.

Bern:

1. Petrus Jacobus van Knijff, berne Dokkum 21 maaie 1931, griendeboer te Dokkum, stoarn 14 april 1986.

Petrus Jacobus wie de lêste griendeboer fan Nederlân dy't mei in hûnekárre sutele en hat dêr it Polygoon-sjoernaal mei helle.

2. Riemko van Knijff, berne Dokkum 4 maart 1941, griendeboer te Dokkum; tr. Tiny Kloosterboer, berne 24 maart 1945.

Bern:

a. Pascal Bery van Knijff, berne 24 july 1974; tr. Lydia Dijkstra, berne 30 april 1973.

b. Mariska Dorothea van Knijff, berne 6 juny 1977.

Mariska hat foar de middelbere skoalle yn Dokkum in skripsje oer har famylje skreaun, dêr't de anekdoates oer har heit, pake, oerpake en betoerpake-en-dy oan úntliend binne. Neffens har eigen sizzen sil har skiednislearaar op dy skripsje promovearje.

c. Odello Daniel van Knijff, berne 8 okt. 1980.

XIc. Cornelis van Knijff, berne Dokkum 12 july 1913, kapper te De Haach, stoarn 24 febr. 1995; tr. Loosduinen/De Haach 29 july 1936 Petronella Kool, berne Loosduinen 11 aug. 1913, dochter fan Leendert Kool en Lena Storm.

Bern:

1. Janke van Knijff, berne Loosduinen/De Haach 16 febr. 1937; tr. Loosduinen 17 july 1957 Nicolaas de Geus, berne Loosduinen 25 july 1929, soan fan Pieter de Geus en Alida van Staalduin.

2. Leendert van Knijff, berne Loosduinen/De Haach 16 maart 1938; tr. Zoeter-

meer 5 april 1963 Beatrix Maria Balvert, berne Zoetermeer 26 aug. 1939, dochter fan Hendrik Balvert en Johanna Theodora Maria van der Kamp.

Bern:

- a. Leonardus Pieter van Knijff, berne De Haach 5 juny 1968.
 - b. Vincent van Knijff, berne Voorburg 5 des. 1972.
 3. Lena van Knijff, berne Loosduinen/De Haach 3 april 1941; tr. Loosduinen 8 maart 1962 Wilhelmus Johannes Schmitz, berne Monster 20 maart 1938, soan fan Wilhelmus Johannes Schmitz en Alida de Winter.
 4. Petrus Jacobus van Knijff, berne 2 febr. 1943; tr. Loosduinen 24 july 1963 Hendrika van der Waal, berne 9 april 1946, dochter fan Hendrik van der Waal en Dirkje Jacoba Guit.
- Bern:
- a. Frederik van Knijff, berne Scheveningen 16 jann. 1964.
 - b. Sylvia van Knijff, berne De Haach 24 maart 1967.
 - c. Edwin van Knijff, berne De Haach 22 july 1972.
5. Petronella van Knijff, berne 2 febr. 1950.
 6. Cornelia van Knijff, berne Loosduinen/De Haach 5 des. 1951; tr. Rudolph Gerardus Marie Alsemgeest, berne 22 aug. 1948, soan fan Johannes Alsemgeest en N.N. Schothaus.

Utlidding: de skoanfamylje fan Sibrandus Lubbertus, in potinsjeel adellik miljeu?

Wat begûn as in artikel oer âlde famyljeantekeningen fan Knijff hat geandeweit it karakter kriegen fan in stûdzje nei de skoanfamylje fan Sibrandus Lubbertus, de fernameerde teolooch oan it Frjentsjerter "Atheen", dy't yn 1587 troude mei Truycke van Oosterzee. Yn de yn 1985 ferskynde, breed opsetten tinkbondel oer dy Fryske universiteit is Lubbertus de meast oanhelle persoan, dy't trochinoar om de tsien blêdsiden opdûkt.³⁸³ Mar faaks seit soks noch mear oer de like mânske as erudite biografy fan Lubbertus, dy't C. van der Woude yn 1963 publisearre. It libben fan Lubbertus wurdt dêr delsetten út syn korrespondinsje wei; argyfundersyk hat Van der Woude amper dien. De skriuwer hie dêrom mar in lyts bytsje oer Truycke achterhelje kinnen, nettsjinstande de help fan R.S. Roarda,³⁸⁴ ien fan de betûftste genealogen fan syn tiid. Mar no't it komôf fan Truycke bekend is, kin de skoanfamylje fan Sibrandus Lubbertus ek yn kaart brocht wurde. Dêr falt mear oer te ferstellen as dat men yn in genealogysk skema kwyt kin.

Ik fertel soks aan de hân fan ien sintraal tema: foarme de skoanfamylje fan Sibrandus Lubbertus in potinsjeel adellik miljeu? Dy fraach is ynjûn troch it jonkerdom dêr't Lubbertus syn pakesizzers mei troch it libben gongen. Sûnt de 16de ieu wie it gebruiklik om in ealman mei de titel jonker oan te tsjutten. In jonker hearde te wenjen op in adellike state en te libjen fan grutgrûnbesit. Karrière koe allinnich yn 'e polityk of yn it leger makke wurde en trouwe diene hja yn 'e eigen stân. De skiednis fan de adelskultuer leart ús dat it (jinsels) oanmjitten fan in adellike stân allinnich mooglik wie, as der yn de famylje al in pear generaasjes lang in adellike libbensstyl op nei holden waard.³⁸⁵ Dat gegeven hat konsekwinsjes foar it hâlden en dragen fan Lubbertus. Kloppet it generale byld fan de sunige steile kalvinist wol, dat de boeken fan him oproppé?

Portret fan Sibrandus Lubbertus. Yllustraasje úntliend oan: W.B.S. Boeles, Frieslands Hoogeschool en het Rijks Athenaeum te Franeker, deel IIa. (Leeuwarden, 1879) tlo titelblad.

Mellema of Oosterzee? Hiddema, Sytzama en Scheltinga

Truicke en har broer Lieve komme sawol mei de namme Oosterzee as mei Mellema foar. De iennige kear dat hja foarkomt as Mellema is yn 1612 en 1615, as it Hof fan Fryslân útspraak docht yn it proses fan Sibrandus Lubberti en Truicken Mellema tsjin Fredrick van Vervou oer de “scheidtmuyr” tusken harren beide “erven ofte gronden”. De partijen wiene inoars buorlju en hiene it altiten goed mei-inoar fine kinnen. Vervou syn soan Hessel hie, doe’t er in skoaljonge wie, acht jier lang yn ‘e hûs wenne by Lubbertus, dy’t him as in eigen soan beskôge.³⁸⁶ Op 10 jann. 1606 skreau Vervou út Imden wei in brief aan de Magistraat fan Frjentsjer mei it boadskip dat er it lege plak achter syn hûs - Vervou wenne op Martenahûs - wol oan de stêd ferhiere woe en dat er Sibrandus Lubberti machtige hie om foar him dêr mei de stêd oer te ûnderhanneljen.³⁸⁷ Vervou hie dêr al skriflik kontakt mei Lubbertus oer hân.³⁸⁸

Dan liket it dus noch allegear pais en free, mar lang kin dat net meer duorre ha. En Vervou moat ek radikaal fan gedachten feroare wêze. Doe’t Lubbertus in set yn Hollân siet en Truicken nei alle gedachten op Tiessingastate, hie Vervou de skiedsmuorre der weibrutsen. Dat sil yn 1607 west ha.³⁸⁹ Hja hiene al earder oer dy muorre oan ‘t prosedearjen west en doe hie it Hof útmakke dat elk him eigener fan de helte neame mocht, “loodrecht van beneden tot boven”. Vervou hie bouplannen, mar “aengesien d’ selve muyre oldt waere ende op eenige plaatzen hier ende daer oeverhinck, mitsdien onbequaem om een geevel op te bouwen”, hied er syn helte fan de muorre ôfbrutsen en doe hie it him ek fernuvere dat “d’ ander helft van de muyre was meede needergefallen”. Want it hie allegear “zonder moedtwille” west. It Hof bepaalde dat Vervou de muorre wer opbouwe moast “in alsulcken gestalte ende op alsulcken voet als die tevooren geweest is”. Mar it definitive fonnis yn dy saak moast jit folgie want it oare jiers wiene Lubbertus en Vervou noch hyltiten mei-inoar yn it pleit.³⁹⁰

Op ‘en nij wiene dr. Sibrandus Lubberti en Truyken Mellema de easkjende partij en hja woene dat it by har achterhûs krekt wer sa wurde soe as dat it altiten west hie. Frederick van Fervou fûn dat er ek mei rjocht en reden syn beklach dwaan koe. Hy hie mei achtslaan op de earder makke ôfspraken syn bouplannen trochsetten en in keamer achteroan syn hûs sette litten, dêr’t de skiedsmuorre - syn helte alteast - ien fan de fjouwer muorren fan foarme. Mar yn dy muorre wiene twa finsters pleast en dy sieten fansels ek yn Lubbertus syn helte. Lubbertus gunde syn buorman lykwols it “licht van den hemel” net en hie de finsters fertjustere troch der “blindingen ende schuttingen” foar te pleatsen, “in dier voege dat niet een stroe tuschen de muyre ende schuttingen voors. ingebracht conde worden”. It Hof spriek op 23 maaie 1615³⁹¹ út dat Lubbertus it gelyk oan syn side hie en dat Fervou mar soargje moast en brek de keamer ôf en mitselje de âlde skiedsmuorre wer op.

Skreau Truycke har yn ‘e regel fan Oosterzee, by har iennige broer wie ‘t in hiel oar ferhaal.³⁹² Lieve waard yn 1581 troch de Lânerie beneamde ta konfoaimaster generaal fan Fryslân, dêr’t er de kommende tsien jier in deitaak oan ha soe.³⁹³ It amt stie ek wol bekend as superyntendant (of generaal) fan de konfoaien - wy soene sizze: haad dûane. Dêrnjonken hat er ek as politikus aktyf west. Yn ‘e resolúsje boeken fan de Steaten treffe wy syn namme dêrom gauris oan, mar se skriuwe him

net altiten like konsekwint. Ofsjoen fan de stavering bin ik de folgjende farianten tsjinkommen: Lieuwe Mellema, Liewe Mellema (van) Oosterzee, Leo/Lieuwe (van) Oosterzee, en Liewe Oosterzee Mellema. Dat it altiten om deselde giet stiet bûten kiif. It kaam wol foar dat Deputearre Steaten by resolúsje Liewe Mellema in beskate opdracht joegen, wylst it oanbelangjende kommisjebrief op namme van Liewe van Oosterzee útskreaun waard.³⁹⁴

De achterside fan it Martenahûs te Frjentsjer nei in tekening fan Ids Wiersma. Yllustraasje úntliend aan: K.J. van den Akker, Van de Mond der Oude Middelzee (Leeuwarden 1971; seconde druk) 458.

De beide achternammen lykje om de foarrang te striden en de foarm ‘Lieuwe Mellema van Oosterzee’ docht jin suver adellik aan. Liewe Mellema, de pake oan memmekant nei wa’t er neamd wie, hie in bekende klank yn Ljouwert. Yn 1544 hied er dêr boargemaster west. Fansels hie ek it wurk fan Elcius Edouardus Leon

bydroegen aan de nammebekendheid fan de famylje. De namme Mellema lei dus goed yn 't gehoar en hie in soad prestiizje. Mar oan de oare kant wie Lieuwe fansels wol in soan fan de advokaat Dominicus van Oosterzee, en dy hiene se yn Ljouwert ek wol kend. Dominicus kaam út in foaroansteande famylje út Lemsterlân, dêr't syn heit tinklik grytman wie. Dominicus hie in suster Jaijcke Nolles, dy't trouwde wie oan de ealman Doitse Alefs Aylva. De Oosterzees koene it dus ek wol dwaan en dat ferklearret faaks dat Lieuwe Mellema van Oosterzee ûnder beide nammen foarkaam.

Lieuwe Mellema van Oosterzee wie trouwde oan Bauck Andriesdr. De frou hie in suster Jets Andriesdr (stoarn 1616), dy't om 1573 hinne trouwde wie oan Douwe Sytzama. Bauck en Jets hiene in jongere healbroer Andries Hiddema. Nei it ferstjerren fan Lieuwe Mellema van Oosterzee yn 1591/1592 waarden omke Douwe en omke Andries fâd oer de beide bern, Sjouck en Lieuwe, dy't har konsekwin as Mellema skriuwe soene. Dy bern moasten dus ek omke sizze tsjin Lubbertus. Sjouck trouwde mei deputearre Aede Reynalda, grytman fan Doanjewerstal, dy't it yn syn brieven oan Lubbertus oer "mi avuncule" hie, yn Frjentsjer ek wol oer de flier kaam en him fan omke ek wol stjoere liet.³⁹⁵ Dat Lubbertus him altiten mei dy omkesizzers dwaande holden hat, kin oantoand wurde mei in bepaling út it testamint fan Douwe Sytzama út 1607.³⁹⁶ Douwe liet fêstlizze dat syn trije bern net trouwe mochten sûnder tastimming fan mem Jets Andriesdr, omke Andries Hiddema en Sybrandus Lubberti. Mei't Lubbertus fan dy trije bern nét in omke wie docht wol blikken dat Lubbertus nauwe kontakten ûnderholden hat mei Sytzama en Hiddema en dy kontakten sille fral fia dy bern ferrûn wêze. Hoe soed er oars har fertrouwensman op dat stik fan saken west kinnen ha?

Douwe Sytzama en Andries Hiddema wiene politike kopstikken en beiden besochten har op te smiten as eallju, Hiddema noch mear as Sytzama. Hja wiene ek neven. Douwe syn heit Pier Sytzama en Andries syn heit Goslick Hiddema wiene bruorren³⁹⁷ en soannen fan Harmen Piersz Sytzama (stoarn 1543) en Tyets Hiddema (stoarn 1559).³⁹⁸ Goslick hie de namme dus fan syn mem. Fan de Hiddema's kin sein wurde dat se adellik wiene. Sa wie Tyets har omke Douwe Hiddema om 1500 hinne dé haadling fan Penjum.³⁹⁹ Goslick wenne op Lautastate te Wier,⁴⁰⁰ dat doe as in adellike state beskôge waard en dêr't er yn 1578 foar 12 gûne as ealman yn 'e personiele ymposysje oanslein waard.⁴⁰¹ Andries Hiddema waard yn 1598 foar de einiérden keazen yn it kolleezje fan Deputearre Steaten, mar om't er himsels as ealman seach, hat er betanke.⁴⁰² As we sjogge mei wa't Andries Hiddema en syn trije bern trouwde wiene, docht blikken dat de eallju him as in gelikense seagen. Syn frou wie in Galama en de beide dochters Eets en Sjouck trouwden beiden mei in grytman: Tjalling Eysinga fan Menameradiel en Epo Douma fan Ferwerderadiel. De soan kaam mei in Dekema-dochter thús. Dat wie allegear âld-Fryske adel, al hielendaal net ferearme, mar krekt tige begoede en ynfloedryk, dat de Hiddema's waarden wol foar fol oansjoen.

De Sytzama's⁴⁰³ waarden dêrfoaroer net as adel beskôge. Douwe Sytzama betelle yn 1578 dat moat sein wurde ek 12 gûne oan de personiele ymposysje, mar dat wie om't er grytman fan Idaarderadiel wie, dêr't er yn Fries op in nij boud slot wenne: Beslingastate.⁴⁰⁴ Yn 'e jierren 1586-1599 hat er foar de einiérden sit hân yn Deputearre Steaten, sawol foar Eastergoa as foar Westergoa.⁴⁰⁵ De stamheit fan de famylje wie Peer Sytza zin, yn 1489 noch neamd te Arum. En yn de 16de ieu, doe't it

patrilineêre famyljebesef noarm wurden wie, wie sa'n stamfaar gjin fertsjinste.⁴⁰⁵ Dat die healwei de 17de ieu blikken doe't in pakesizzer fan Douwe, Pier Sytzama, tinge nei de hân fan in omkesizzer fan grytman Eysinga fan Raarderhim, dy't tagelyk dy syn pleechdochter wie. Troude in dochter fan Andries Hiddema wol mei in Eysinga, de Sytzama's kamen dêr foar de winige doar. Doe hat Pier de dochter mar sûnder tastimming helle, mar dy frouljusrôverij namen de Eysinga's heech op. Op de rjochtsaak dy't folge smieten hja yn 1649 de Sytzama's foar de fuotten:

“Dat de afkomelingen van Sysma hen soeken te vergelijken met de afkomste ende graad van Eysinga is geen beantwoordinge weerdig, daar desnoods is bewijslijck dat de voorolders van voors. Pier niet van den regten Adeldom sijn, dan van huislieden afkomstig.”⁴⁰⁶

Bekend is dat de Sytzama's sûnt harren stambeam mei in ferfalske Aldfryske oarconde wat ophimmele ha. Mei't hja der hyltiten wol in adellike libbensstyl op nei holden, krige dy falsifikaasje hyltyd mear ynhâld en gong op it lëst elkenien dêryn mei. Yn 1814 waarden de Van Sytzama's ûnder de eallju beneamd en acht jier letter as baron erkend (en net ferheft - soks is in prinsipeel ferskil). Sa is it de Sytzama's dus slagge om yn patrilineêre line ek foar fol oansjoen te wurden. Want it duorre oant mids 20ste ieu, ear't de oarkonde as falsifisearre bestimpele waard en de myte úntmaskere wurde koe.⁴⁰⁷

Fan de neiste, direkte famylje fan Truycke Oosterzee moat ek har omke Minne Lieuwes Mellema syn plak krije, de konfoaimaster fan Dokkum (1582-1588). Hy wie trouw mei Ydt Ottes, in Frjentsjerter boargemastersdochter. Har mem wie in Heixan en hja koene wol meikomme: âld Frjentsjerter patrisiaat dat syn jild yn lân belei. Sûnt syn trouwen oant er konfoaimaster waard, wenne Minne yn Frjentsjer en ek nei de Dokkumer tiid sette er him wer yn de Akademystêd nei wenjen. Wy meie dochs oannimme dat yn dy lettere tiid Sibrandus en Truycke wol by omke en muoike oer de flier kamen. Hja wennen ommers yn deselde stêd. Fan harren trije bern troude Aelcke Mellema mei Dirck Hilbrants, boargemaster fan Harns en jierenlang lid fan Deputearre Steaten. Miskien ha Sibrandus en Truycke dêr ek wol de suster fan muoike Ydt troffen, Geertke Ottes, dy't trouw wie aan Lieve Dircks, yn 1571 boargemaster fan Frjentsjer. Harren soan, de jurist dr. Dirck Lieuwes, wie om 1590 hinne siktaris fan Frjentsjer en waard yn 1598 as opfolger fan Hiddema foar de einierden yn Deputearre Steaten keazen.⁴⁰⁸ Hy is de stamheit fan de Scheltinga's en jildt as de grûnlizzer fan it fermogen fan dat smoarrike regintelaach, mar yn 1598 waard er noch allinnich mei in patronym oantsjut. De Scheltinga's waarden yn de 19de ieu yn de adeldom ferheft en soks ymplisearret dat hja net as âlde adel sjoen waarden; oars soene hja beneamd of erkend wurden wêze moatten. Dat strykt want Lieve Dircks syn pake aan heitekant wie in Harnzer keapman en brouwer.⁴⁰⁹ Truycke hie ek noch twa healomkes, Lieve Pieters en Pieter Pieters, soannen fan de yn 1568 oan de pest yn Imden ferstoarne eksysmaster Pieter Pieters en Ath Heteddr. De âldste hat nei alle gedachten net trouw west en wie hast 20 jier skepen en rintmaster fan it geastlik goed fan Ljouwert. Pieter Pieters wie sels dûbele famylje fan Truycke. Hja wiene beiden mei ien fan Jan Lambertsz trouw. Dy syn neiteam wurdt hjirnei behannele. Dy neiteam kin beskôge wurde as de earste skoanfamylje fan Truycke Oosterzee en hearde dêrmei min-ofte-mear ek ta de skoanfamylje fan Sibrandus Lubbertus.

It Jan Lambertsz-folk

Yn 'e famyljepapieren fan Knijff wurdt beskreaun hoe't de twa jonkjes, dy't Pieter Pieters en Trijn Jan Lambertsdr jong ferlearen, begroeven waarden ûnder pake syn stien. En dy stien wie de grutste sark dy't yn 'e Galileërtsjerke lei.⁴¹⁰ Pake wie Jan Lambertsz de âlde, jierrenlang boargemaster en skepen fan Ljouwert en ferstoar yn 1574. Hy wie troud oan Anna Aedgersdr (Eddiedr), dy't in jier letter ferstoar en yn itselde grêf begroeven waard. Der wiene seis bern, fan wa't de trije jongsten yn 1576 ûnder fâdij fan ûnder oaren advokaat dr. Joannes Tiara stiene.⁴¹¹ De bern kriegen elk in pleats, gâns los lân en in aardich dofke mei. Al dat besit brocht alle jierren mei-inoar sa'n 550 goudgûne aan hier op, in kapitaal ynkomen, dat tsjin it traktement fan de president fan it Hof fan Fryslân opwoeksen wie.⁴¹² Hast alles wie yn 'e jierren 1557-1574 oankocht en dêrmei sil Jan Lamberts út dy tiid ien fan de bêste foarbylden wêze fan in stedsman dy't syn jild yn grûnbesit belei.⁴¹³ Mei in berop ha 'k him nea oantroffen mar oft er no ambachtsman of keapman west hat, it moat allegear yn it grut gongen wêze, oars soed er nea sokke grauwe winsten meitsje kinnen ha. Dat Jan Lamberts in útsûnderlik man west ha moat, docht ek bliken as wy nei syn dochters sjogge, fan wa't ûnderskate regintelagen útskaiden, lykas Van Beyma (thoe Kingma), Van Glinstra en Van Knijff.

Jan Lambertsz sil Watse Eelkes noch wol as skoansoan meimakke ha. Watse hat goed 50 jier yn it Ljouwerter stedsbestjoer sit hân en stie as skepen foaroan by de "omwenteling" fan 1610.⁴¹⁴ Mei de oankeap fan de adellike state Glins yn 'e Poelen ûnder Dronryp hat er de grûnslach lein foar it sukses fan de Van Glinstra's. By syn dea yn 1629 liet Watse fierders noch trije huzen yn Ljouwert en hast in 500 pm lân nei. Glins waard mei fideï-commis belêste en oan syn dochter Maycke taparte.⁴¹⁵ Hja troude mei Vincent Ypckes, dy't as klerk fan de siktaris fan Ljouwert út ein setten wie, mar Lubbertus soe it noch meimeitsje dat er dêr boargemaster waard. Hoe't it jild fertsinne waard docht net bliken, mar dat se goed buorke ha stiet wol fêst. De widdo koe der yn har testamint noch net oer út hoe't "Godt Almachtich mij daerenboven met soo veel goederen gesegent heeft." Spesjaal omtinken hat se foar har soan Eelco, "om de lieffde van sijn naem hem van mijne voorouderen affgekommen ende [...] oock wegen de sonderlinge diensten ende gehoorsaemheid mij altoos bewesen". Hy soe as prelegaat Glinstrastate (!) krije mei de "nieuwe huysinge, schuyl ende porte, verbeteringe ende reparatie aen de oude blauleyen huysinge, sampt de nieuwe plantagie daerop ende om staende". De Glinstra's wiene alsagoed smoarryk, ha it yn Tytsjerksteradiel en benammen yn Dronryp ek lange tiid foar 't sizzen hân en brochten acht grytmannen fuort.⁴¹⁶

De lytse Anne dy't Pieter Pieters en Trijn Jan Lambertsdr yn 'e Grutte tsjerke yn 1579 dope lieten, troude yn 1600 mei Jarich Gerrits Knijff, dy't foar 1580 oargelijker fan it kleaster Klaarkamp west hie. Letter hat er noch 40 jier as (earste) klerk fan Deputearre Steaten tsjinst dien. De suksesstoarje fan de Van Knijffs is opmerklijk. Troch inkele foardielige houliken sieten se yn in sucht by de reginten oan tafel.⁴¹⁷ Hja waarden riedshear, trouden mei adellike dochters en kriegen sa Lautastate as adellik bûten. It brûken fan de dûbele achternamme Hiddema van Knijff ferrette de adellike aspiraasjes. It trelit op Lautastate yn 1748 en de djoere oankeap fiif jier letter fan stimdragend grûnbesit yn Ferwerderadiel soargen lykwols foar in (te) wankele basis. Yn de patriottetiid gong it mis. It foar grou jild kochte grytmansant

wiene hja kwyt, it besit konfiskearre en it libben yn ballingskip wie djoer. Dy slach binne hja nea wer goed te boppe kommen; de basis bleau te smel om de stân fan slohear ophâlde te kinnen, fral doe't der ek noch tsien bern by kamen.

Yn 1582 troude Maeicke Jan Lambertsdr mei de ferneamde jurist Julius Beyma en teach mei him nei Leien, dêr't de man kolleezje joech en twa jier lang rektor magnifikus wie. Mei troch Lubbertus syn krewearjen waard Beyma yn 1596 as heechlearaar ferbûn aan de Frjentsjerter universiteit.⁴¹⁸ Nei't er yn 1597 riedshear yn it Hof fan Fryslân wurden wie, stoar Beyma op 15 aug. 1598 yn Ljouwert en waard er yn it grêf fan syn skoanâlden begroeven. In healjier letter skreau Lubbertus aan Bonaventura Vulcanius yn Hollân dat it in needlottich jier west hie foar de gelearden: jim ferlearen Marnix van Sint Aldegonde, de Geldersken har kânselier Elbertus Leoninus en wy Julius van Beyma. Lubbertus hie yn in Latynsk lykdicht Beyma syn omgong koart memorearre: Fryslân, ballingskip, Wittenberg, Leien, Frjentsjer en Ljouwert. En wêr't er ek kaam, de minsken wiene ferstomme en foelen stil by it hearren fan syn stim en útspraken. De famylje wie sa ynnommen mei dat gedicht dat se it as grêfskrift op pake syn stien úfbeitelje litten ha. Mar al wied er in grut jurist, Beyma kaam fansels net yn 'e buert by wat Marnix en Leoninus foar it lân te betsuttten hân hiene, mar no't wy witte dat Lubbertus sis mar in sweager fan Beyma wie kinne wy syn oerdriuwing skoan billikje.⁴¹⁹

Portret fan Julius à Beyma.
Kopergravuere fan J.
Suyderhoef, begin 17de ieu.
Histoarysk Sintrum
Ljouwert.

Julius Beyma stie aan 'e widze fan in regintelaach dat bekend wurden is troch Coert Lambertus van Beyma (thoe Kingma) (1753-1820), de Fryske patriote lieder.⁴²⁰ Syn soan Julius Matthijs die aan famyljeskiednis, hat in genealogy fan de Beyma's gearstald en miende oantoand te hawwen dat de Van Beyma's (thoe Kingma) ôfstammelingen wiene fan de âlde adellike famylje Beyma/Beyem fan Arum. Yn 1842 waarden hja op grûn fan dy hypotetyske genealogy yn de adeldom erkend, wylst harren stamrige yn werklikheid net fierder rikt as de kleastermeier Jucke to Bannerhuys, neamd yn 1511 en 1527. De lêste Van Glinstra wie faaks ek wol foar in adellike titel yn oanmerking kaam as er net ferstoarn wie yn 1814, inkele jierren foar't kening Willem I de earste adelsbrieven útskriuwe soe; de Van Knijffs sieten doe al te fier yn de nederklits, al stie de lêste slotheare yn 'e folksmûle wol bekend as "Baron Knijff".

Troch Truycke har famylje hie Lubbertus dus tal fan kontakten yn it patrisiaat fan Ljouwert, Frjentsjer en Harns en yn de gewestlike polityk. Hy wie besibbe aan boargemasters, grytmannen, stateleden en deputearren. Guon waarden beskôge as adel of hiene adellike pretinsjes, oaren soene dy mei gauwens krije. Fierders kin it miljeu as kalvinistysk en yntellektueel bestimpele wurde.

Neffens Van der Woude soe Lubbertus yn Truycke Oosterzee, in fiif jier âldere widofrou, in "vrouw met rijpere levenservaring"⁴²¹ fûn ha, mar ús teolooch moat ek witten ha fan de modder oan 'e kloet. Fan hûs út hie Truycke Mellemastate meikrigen (of alteast in part dêrfan) en der moat ek huzebesit yn Ljouwert west ha. Boppedat wie it erfdiel fan har eerste man har tafallen. Al mei al wie Truycke goed foar trije pleatsen en dêr wol men in stikje libbensûnderfining wol op tanimme. Dy rykdom gong letter oer op har dochter Magdalena, yn har tiid in gaadlik erfdochter.⁴²² Mei it besit dat Truycke en Sibrandus steande it houlik oankocht hiene, hie Magdalena sa'n lytse 500 pm oftewol in stik as sân folsleine pleatser yn te bringen. Wêr is hja mei thûskommen? En sjogge wy by de neiteam fan Lubbertus ek in selde proses fan feradelliking en aristokratisearring as wy by al dy foargeande reginten famyljes sjoen ha?

Wigara

Magdalena Tjessinga troude yn 1616 mei Otto Wigara. Oer harren fierdere libben is mar in bytsje bekend. Otto hat ien kear as folmacht foar de einierden nei de Lândei west, mar it politike kapitaal fan it grutgrûnbesit wist er fierder net te fersulverjen. Hja wennen op Tjessingastate yn Minnertsgea en krigen fiif bern. De jonges, Wopcke, Sybrandus en Dirck van Wigara, ha alle trije yn Frjentsjer studearre, mar allinnich de âldste, dy't ek yn Leien studearre hat, moat de stûdzje ôfmaakke ha.⁴²³ Wopcke en Sybrandus wiene amtleas en rintenierken fan it famyljekapitaal op Tjessingastate. Polityk stelde it it measte net foar, al hat Sybrandus twaris foar Barradiel nei de Lândei west en soed er ek ambulatoire amten beset ha.⁴²⁴ Hoewol' er dêr de einierden fertsjintwurdige,⁴²⁵ waarden de Wigara's dochs oeral as jonkers betitele. Sybrandus hat fierder in soad werkenberens: hy skreau in skiednis fan Fryslân, stiek him yn 'e skulden, waard fan syn sisters hoede en noede en moast op it lêst noch mei buorkjen de kost fertsjinje.

Dirck, de iennige soan dy't troude, sloech in adellike juffer oan 'e heak, syn achternicht Aemilia van Glins. Hy waard kapitein yn it Steatske leger, dêr't ornaris wol

jild mei te fertsinjen wie, mar nei Dirck syn dea moast Mellemastate dekretaal ferkocht wurde om de skulden lyk te meitsjen. Dirck syn soan jr. Otto Glins van Wigara hat Frjentsjer ek net ôfmakke, bedarre lyksa yn 't leger en liet by syn dea yn 1693 oars net as skulden nei, benammen aan syn suster Magdalena.⁴²⁶ Hja wie de alderlêste Wigara en stoar yn 1705. Yn Dronryp krike hja in adellike begraffenis. Roucoma hat dêr yn syn "Memoriael" oantekening fan makke:

"Saturdach den 14 november [1705], 's avonds, is na een langdurige podrause ziekte van eenige jaaren gesturven (tot Leeuwarden) mijn buurvrouw vrouw Magdalene van Wijgara, huisvrouw van de heer majoor Herman Rudolf van Rusiers. Zij is een geheel dagh beluidt. De heer Rosier won mannen bij ons die hielpen. Wij hebben een tonne Hollands bier en eenige halv kannen brandewijn gehad. Joh. Nulk heeft 't wapen geschildert en van de brugge voor 't lijk gedragen, den 1 december 's avonds tusschen 9 en 10 uyren. Sij is in de kerk begraven onder de steen, daar de Koninklijke en Keyserlijke Majesteits grietman van Menaldumadeel leydt."⁴²⁷

Oer de beide dochters fan Otto Wigara en Magdalena Tjessinga, Trynke en Truyke, falt it measte net te fertellen. Hja fûnen partners yn eigen fermidden en kriegen bern. In boppeslach wie it twadde houlik fan Truyke mei riedshear dr. Theodorus van Scheltinga. Ofsjoen fan trije jong ferstoarne bern hiene hja ien dochter, Magdalena van Scheltinga (1661-1683), dy't yn 1678 troude mei Menno baron van Coehoorn (1641-1704), de ferneamde generaal en festingboukundige. Troch dat houlik krike Menno it grutste part fan de neilittenskip fan de Wigara's yn hannen en mei wat er derby kocht, hied er it yn Tersoal foar it sizzen en koene syn bern dêr nei syn dea yn 1704 ien fan de earste ruilferkavelings yn Fryslân trochfiere.⁴²⁸

Yn in tiid dat it patrilineêre famyljebesef noarm wie, is it nijsjjirrich om te lêzen hoe't de Wigara's sels oer har ôfstamming tochten. It âldste berjocht oer de famylje komt fan Sybrandus van Wigara, dy't yn syn kronyk fan de Fryske skiednis ek oer de eigen famylje skriuwt:

"Dit geslacht [Donia] ontving in oude tijden zijnen naam van Doede Dotinga, waarvan men, bij afkorting eerst Dothnia, vervolgens Donia gemaakt heeft. En eveneens als Rienk, de zoon van Bokko Donia, naar zijnen vader Bokkama begeerde genoemd te worden, heeft de familie van Harinxma haren naam, welke bij afkorting ook Haersma gespeld wordt, van Haring Donia ontleend. In deze familie van Haersma huwelijkte, omstreeks het jaar 1460, Aetia Wigara. Deze vermaagschapping, welke aan de Wigaraas meerdere sterke en veiligheid had moeten verschaffen, was, uit hoofde der partijschappen, voor hen eene bron van rampen. Want uit de tweedragt dezer familie sproten oproeren voort, in welke de in afschuvelijkheid alle geloof te boven gaande woede der partijen, aan doodslagen, brandstichtingen en verwoestingen het aanzijn gaf. En, wat het allerdroevigst was, ook den onschuldigsten overkwamen deze ellenden, en vooral wanneer hij aanzienelijke goederen scheen te bezitten."⁴²⁹

It is slim te sizzen watfoar wearde aan dit berjocht takend wurde moat. It ferhaal

oer de ôfstamming fan Rienk Bokkama en fan de Harinxma's út de Donia's is ferwurke yn it *Stamboek*.⁴³⁰ Noomen hat lykwols sa syn twivels by dy meidielingen oer de âldste Harinxma's en komt mei in eigen, folle oannimlike hypoteze.⁴³¹ Wa wol fêststiet is dat de 15de-ieuske Harinxma's en Donia's patrilíneêr besibbe binne. Om 1460 hinne wurde yn primêre boarnen gjin Wigara's oantroffen, lit stean it houlik fan Aetia Wigara mei in Haersma. By de folgjende meidieling fan Sybrandus oer de Wigara's kinne lykwols gjin fraachtekens pleast wurde:

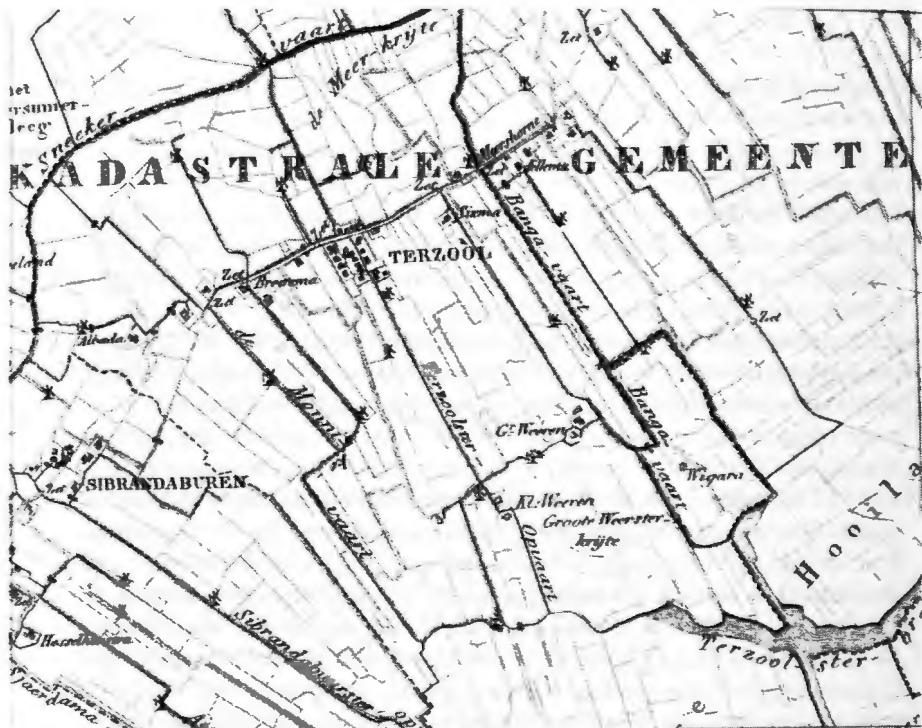
"In het jaar 1483 overmeesterden en plonderden Eko en Botto Galesz, wier huis door de Jongemaas was verwoest geworden, ter wreke van dien, het naar de gewoonte dier tijden versterkt huis, hetwelk de familie Wigara te Ter Sool bezat, 't welk zij op het onverwachts aanvielen. Voor Wopke Wigara, en zijnen zoon, Otto, welke zij gedurende eenige maanden in gevangenis hielden, vorderden zij honderd gouden schilden, als losgeld. Maar Pieter Haringsma, met de Jongamaas verbonden, maakte het hun zoo benaauwd, dat de Raad van Leeuwarden, met wien zij beraadslaagd hadden, zich gedwongen vondt voor hen in het middenden te komen. Niet lang daarna zorgde dezelfde Raad, dat er, ter voldoening der Jongamaas en om de stouteheid der Heslingaas⁴³² te bedwingen, het volgende besluit genomen werd."

Sybrandus hat dat beslút, oersetten yn it Latyn, yntegraal yn syn kronyk opnomen. Op himsels is de giseling fan heit en soan Wigara troch de Heslinga's gjin nijs. Dat wapenfeit wurdt ek beskreaun troch skiedskriuwers as Worp van Thabor, Andreas Cornelius, Ubbo Emmius, Winsemius, Schotanus en Gabbema, mar nimmen fan har jout it beslút fan de stêd Ljouwert sa't Sybrandus dat doch. It kin dan hast ek net oars of Sybrandus moat dat beslút sels foar him op tafel lizzen hân ha. Hearde it ta de famyljepapieren of hat bygelyks de lânshistoarikus S.A. Gabbema him dat taspile?⁴³³ It lêste wat Sybrandus van Wigara oer de Wigara's skriuwt is in berjocht út 1515:

"Toen is ook het huis der Wigaraas bij Ter Sool, op eene aarden hoogte, naar de wijs dier tijden gebouwd, verwoest en in eene puinhoop, die nog met de hoogte aldaar aanwezig is, verkeerd geworden."

Neffens Sybrandus wie de stinswier yn syn tiid om 1675 hinne dus noch hyltiten yn wêzen. Op de kaart fan Schotanus/Halma (1718) stiet ûnder Tersoal ien sa'n wier ôfbylde. De pleats dy't dêrby heart, hie yn 1640 de earste stim en stie yn 1708 bekend as "Groot Wigara".⁴³⁴ Troch dy stinswier en dy namme mei it dûdlik wêze dat wy hirre de yn 1515 ferwoaste stins sykje moatte. De wier stiet ek noch oanjûn op de kaart fan Wopke Eekhoff (1849), mar de pleats wurdt dan "Sixma" neamd.⁴³⁵ Nei alle gedachten is de wier in pear jier letter opromme. Yn 1857 skriuwt skoalmaster J. Sybinga fan Tersoal alteast dat dêr koartlyn in wier ôfgroeuen wie, dêr't in soad "steenhoopen" yn sieten dy't foar "wegbevloering" brûkt wiene.⁴³⁶ Sybrandus van Wigara kin de ferwoasting fan de stins yn 1515 bêst út de famylje tradysje opskreaun ha, want troch it restant fan de stinswier krige dy tradysje in dokumintearre karakter en koe de neitins oan it delheljen fan de stins langer libben holden wurde as oars it gefal west hawwe soe. It dokumintearre karakter wurdt

jitris fersterke mei Sybrandus syn besit fan of kunde oan de akte út 1483. Hoewol't Sybrandus soks net eksplisynt seit, mar om't er oer oare famyljes net yn sokke blysunderheden skriuwt, is it dochs wol dûdlik dat er de midsieuske Wigara's as syn foarâlden seach. Foar Van Halmael stie it dêrom fêst dat Sybrandus in neikommeling fan de earste Wigara's wie. Ek fûn er dat de Wigara's op grûn fan har stins en ôfstamming fan de Harinxma's ta de Fryske adel rekken wurde moasten.⁴³⁷ Soks hat lykwols allinnich eigenskip as Sybrandus syn fis y de konfrontaasje mei de boarnen oan kin.

Kaartsje fan Tersoal en omkriten (1849), úntlied oan de Nieuwe Atlas van de Provincie Friesland (Leeuwarden 1849-1859). Yn it súdeasten stiet Wigara as in stelle oanjân, in net beboud stee mei stimrjocht, dat eartiids in sate west hat (ferlykje noat 435). De yn 1515 ferwoaste Wigarastins moat stien ha op de wier dy't by Sixma ôfbylde stiet, boppe de plaknamme TERZOOL. De pleats dy't dêr fuort benoarden fan leit, is de "Wijgara saete en staeten", dêr't de Wigara's yn de 16de ieu altiten op wenne ha.

Fan heit en soan Wopke en Otto Wigara út 1483 komme wy allinnich de soan noch twaris yn 'e boarnen tsjin, beide kearen postum. Hy moat foar 21 july 1507 ferstoarn wêze, want doe ferklearrre Fuka Siurdzin te Jirnsum dat er eartiids tsjûge west hie fan de oerdracht fan de ferkeapsom troch silger Douua Janckazin aan silger Otta Wopkazin ter Zoel foar de helte fan "Vnghahustera gued" te Jirnsum.⁴³⁸ De oare kear is yn 1543, doe't de pastoar fan Tersoal ferklearre:

“Item, vuyt Douwe Ottezoons goedt, off genoempt Birdama, pleech te gaen een Vrijdaechs bolle, die welcke is vercoft ende alieneert doer noedtsaect, om des Pastoirs affterhuys mede toe maken ende repareren, ende twee portiones die noch werden betaelt, als, namelyck van Otte ende Dued Wygara; dese bolle ende portiones voorsch zyn permuteert van Wigara op Birdama, als blyct by dat missael.”⁴³⁹

Douwe Ottezoon is yn 1543 ien fan de notabelen fan Tersoal. Hy wurdt sân kear as neistlizzer neamde, it faakst fan allegear, en mei Gerbe Wopke wied er de iennige dy’t “portiones ofte deelen” oan de fikaris ôfdroech. De oaren waarden “qualich betaelt”.⁴⁴⁰ Ik tink dat it op grûn fan dy portiones en de ferbining mei (it goed) Wygara wol dûdlik is dat Otte Wygara de heit west ha moat fan Douwe Ottez. Dued kin Douwe syn mem west ha. Douwe Ottez wurdt yn 1511 yn it Register fan de Oanbring ek al neamde, doe’t blikken die dat er ien pleats syn eigen neame koe, mar mei 34 pm finnen, 40 pm midden en 10 pm leechlân wie dat wol de grutste fan it doarp.⁴⁴¹ Ut dy pleats krike de pastoar ien floreen en de fikaris njoggen stuorren. De floreen sil de earder neamde freedsboôle mei betelle wêze, de njoggen stuorren wurde yn 1543 op ‘en nij neamde: “vuyt Douwe Ottis guedt IX stuueren, eertyden geboert, van welcke hy my nv VI stuuers toegeseght heeft te betalen”.⁴⁴² Dy lêste meidieling makket it oannimlik dat Douwe Ottez yn 1511 en 1543 op deselde pleats wenne. Yn 1511 waard Douwe Ottez foar in bedrach fan 17 florenen oanbrocht en dyselde oanslach fine wy werom yn it floreenkohier fan 1700. Dêrmei is de pleats krekt te lokalisearjen. Hy lei by de Bangafeart lâns, dy’t de eastlike doarpsgrins fan Tersoal foarme. Ik bin fan betinken dat dit deselde pleats is as dy’t yn 1543 de namme fan Birdama fierde, hokker namme inkeld dat jiers oantreffen wurdt. Foar dy identifikaasje binne mear oanwizingen. Yn 1543 wurdt Douwe sân kear as neistlizzer neamde, fiif kear beëasten, ien kear benoarden en ien kear besuden; mar aan de westkant wurdt er nea oantreffen. Dat wiist derop dat ek Birdama eastlik yn it doarp lein ha moat. Douwe wenne yn 1543 net samar even op Birdama. De permutaasje fan de portiones wie offisjeel yn it “missael” fêstlein, dat Douwe moat him dêr definityf delsetten ha. Dy kontinuiteit fynt har befestiging yn it feit dat dy pleats yn 1584 bekend stiet as “Wijgara saete en staeten” en as eigener bewenne wurdt fan de yn dat jier ferstoarne Wopcke Douwez Wigara, in man fan op syn minst in 50 jier âld. Wa soe dat oars wêze kinne as Douwe Ottez syn soan? En fan dy Wopcke Douwez Wigara stiet fierder fêst dat er de oerpake is fan Sybrandus van Wigara, ús skiedskriuwer. Fan 1511 ôf is der dus kontinuiteit yn it besit fan Birdama alias “Wijgara saete en staeten” en foar dy tiid leit der fia de portiones in direkte bân nei de Wigara-stins út 1483.

De earste konfrontaasje mei de boarnen liket Sybrandus van Wigara dus skoan oan te kinnen, mar der sit in njirre ûnder it gers. Wy ha ús offrege fan wa’t Wopcke Douwez Wigara (stoarn yn 1584) oars in soan wêze koe as fan Douwe Ottez. Hy soe dan (yndirekt) ferneamde wêze nei syn oerpake. Lit ús earst ris nei dy soan sels sjen, in man mei tûkelteammen sa’t blikken docht út de folgjende akte: op 29 jann. 1571 ferklearret Tyesse Douweszn út Hantumhuzum dat er oerdroegen hat oan Wopcke Douwezn [Wigara] en Gerrot Pieterszn, as kuratoaren oer de weesbern fan silger Wopcke Douwezn (!) op Bauckama ter Zoel, in bedrach fan 100 gg. en in stoer, dat dy weesbern takaat fan 3 jier hier fan de saten Wigaerre (!) en Sibolsma

ter Zoel, foar dy weesbern har oandiel dêryn, neffens mijting en neffens it testamint van silger Gaets Douwe widdo.⁴⁴³ Der wennen sa om 1550-1560 hinne dus net allinnich twa nammegenooten Wopcke Douwe yn Tersoal, se hiene beiden ek besit yn in Wigara-goed! De iene stoar om 1570 hinne en de oare yn 1584. De lêste moat heit sein ha tsjin Douwe Ottes en de earste moat in soan west ha fan Douwe Wopkez.

Dy Douwe Wopkez kocht nammentlik yn 1525/1526 sâن florenen út Vygae[ra] ende Syboltsmagued ûnder Tersoal, de twa saten dêr't syn pakesizzers letter besit yn hiene.⁴⁴⁴ Hy moat foar 1561/1562 ferstoarn wêze, sa't út de *Rintmastersrekken* fan dat jier blikken docht:

“d’ Erffgenamen van Douwe Wopkez hebben consent opte coop van zekere vierdepart van Wijgera saete, gelegen ter Zoele, gecocht van Kempe Donije voor 408 gg.. belopende ‘t consentgelt ter somme van 10-4-0.”⁴⁴⁵

Yn 1543 wurdت Douwe Wopkez ûnder Tersoal seis kear as neistlizzer neamd. Ut in oantekening út it Benefisjaalboek ûnder Easterein (Hinn.) doch blikken dat er dêr op de eardere Wigara-stins wenne ha moat:

“Item, noch heeft salige Auck Doenye, als de voorsz. Pastoer aengheeft, gemaect acht gouden guldens jaerlicx vuyt een zaete ter Zool, hietende Wyngaere guedt, daer eenen Douwe Wopkes op woendt, tot een fundatie van een Heylich Sacraments leen”.⁴⁴⁶

Troch dy oantekening is ek dûdlik ûnder hokker post dy âlde stins yn 1511 socht wurde moat:

“Peter Janz XXVIII pondten fennen, XIX pondten meden. hijr wt Meister Haring [Donia] ende sijn Suster [Auck] VIII fl. XIV st., Tijethie Lolckis III fl., Fonger mijt sijn Susteren III fl. XII st., summa: XIV fl. XXVI st.”⁴⁴⁷

Yn 1511 wiene de Donia’s dus foar it grutste part eigener fan de Wigara-stins en wennen dêr gjin Wigara’s mear. Mei’t de Donia’s út ien en deselde stamme as de Harinxma’s binne, moatte wy jitris nei it troch Sybrandus neamde houlik fan Aetia Wigara mei in Harinxma sjen. Dat houlik soe likernôch 1460 sletten wêze en de Wigara’s in soad skea tabrocht ha: “eene bron van rampen”. Sybrandus syn wat ferdekte meidieling dat syn famylje doe “aanzielijke goederen” op it spul setten hat, liket mei it ferlies fan de Wigara-stins aan de Donia’s befêstige.

Op 24 okt. 1576⁴⁴⁸ wurde de “omen en vrunden” Wopcke Douwez [Wigara] ter Soel en Sicke Tzialinex te Wurdum⁴⁴⁹ autorisearre as kurator oer Tryntke Ottes, dochter fan silger Otto Tzialinex te Wurdum en Goyck Wybremsdr. De heit hie lânbesit ûnder Tersoal: 2½ pm yn Bauckema sate, ½ pm “op ‘t Sant ter Soel”, 2 pm en 3 einsen yn de sate fan Wopcke Douwez [Wigara] en 7 stuorren yn Bongwierster saete. De totale neilittenskip fan de heit waard op 15 des. 1576 taksearre op 2300 gg. en 20 st. Syn widdo wie doe op ‘en nij trouw mei Johannes Aggez fan Me-naam.⁴⁵⁰ Ut dat lânbesit docht wol blikken dat de famyljebân fia de heit rûn.⁴⁵¹

Tryntke Ottes troude letter mei (har neef) Douwe Wopckes Wigara.

Wopcke Douwez Wigara ferstoar op 3 aug. 1584 en wie troud mei Jouwer Dircks Voeghelsang, stoarn op 21 aug. 1563, dochter fan Dirck Gerritsz Fogelsangh fan Easterwierrum.⁴⁵² Beiden lizze begroeven yn de tsjerke fan Tersoal.⁴⁵³ De achternammen wurde oars net neamd as postum op de sark. Dat it dochs mear as trochsnee einierden wiene docht yn 1578 blikken, doe't Wopke Douwes yn de personiele ymposysje foar 10 cg. oanslein waard.⁴⁵⁴ Dat eallju 12 cg. en rike einierden 6 cg. yn rekken brocht waard, jout syn plak wol aan. Sels tocht Wopke Douwes der lykwols hiel oars oer en hat net mear betelle as wat er kwyt woe: 3 cg. De man hie dus gjin inkele adellike pretinsje. Dêrfoaroer waard er yn 1584 wol as ealman fan Raarderhim nei de Lândeï offurdige - Hanz Tziaerdts wie de folmacht fan de einierden⁴⁵⁵ - al fefong Dirck Wopkes him (letter dat jiers) "nomine patris".⁴⁵⁶

Wopcke Douuez ter Soel testaminte op 18 jann. 1584 en stelde op 1 aug. 1584 in lêste kodisil op.⁴⁵⁷ Der wiene fjouwer bern: de âldste soan Dirck; de jongste soan Douwe; de âldste dochter Bauck, trouw oan Syoucke Ruyerdtz [Bants] te Frjentsjer en de jongste dochter Houck, trouw oan Aeriaen Cornelisz Cuyck, ek te Frjentsjer. De stûdzjekosten fan soan Douwe – dy't yn Leien op de universiteit siet – moasten út de folseine neilittenkip betelle wurde. It totale besit bestie út sa'n seis folweardige pleatsen te Tersoal ("Wijgara saete en staeten", sels brûker), Jirnsum ("Ongehuijstra"), Easterwierrum, Jorwert, Deinum en Achlum en fierders út oanparten, ivige rinten en los lân ûnder Wiwert, Boazum, Dearsum, Raerd, Dronryp, Frjentsjer en Seisbierrum; alles mei-inoar miskien wol in 500 pm. Mei sa'n besit moat er ien fan de rykste einierden fan Fryslân west ha en kin de oanslach fan 10 cg. slim boppemjittich neamd wurde.

In oar opfallend elemint fan kontinuïteit tusken de eardere en lettere Wigara's is harren bân mei "Ongehuijstra" te Jirnsum. Sa't yn 1507 al blikken die hie Otta Wopkazin eartiids de helte fan Vnghahustera gued oan Douua Janckazin ferkocht. Yn 1511 wie dy pleats yn syn gehiel eigen oan Epe Dowaz [Douma], de soan fan Douua Janckazin.⁴⁵⁸ Mar yn 1569 kocht Wopcke Douwes [Wigara] in fijdepart yn "Ongehuijstra" werom en sùnt krigen hy en syn soannen hieltiten mear oanparten yn dy pleats yn hannen, dy't op it lêst hielendal eigen wurde soe.⁴⁵⁹ Wie it allinnich mar tafal dat Wopcke Douwes krekt yn dy pleats in oanpart kocht of spile dochs it oantinken mei dat de Wigara's dêr fan âlds besit yn hân hiene?

De beide soannen fan Wopcke Douwes ha likemin as har heit adellike pretinsje hân en wennen letter te Snits. Dêr makke Dirck Wopcke Wygara op 2 sept. 1603 syn testamint.⁴⁶⁰ De erfgenamen wiene syn broer Douwe te Snits (mei in soan Otte), syn suster Bauck te Frjentsjer (mei in dochter Jouwer, neamd nei Dirck syn mem, en in soan Ryoerdt) en de minderjierrige Cornelis Aryens Cuyck te Frjentsjer (in soan fan Dirck syn suster Houck). Yn in lêste kodisil fan 11 sept. 1603 stelde Dirck syn neven Tyalling Sickes te Wurdum en Wopcke Rommerts [Fogelsangh] te Easterwierrum as eventuele fâden oan. Ut de ynventaris fan it stjerhûs fan Dirck Wopcke Vigara fan 15 aug. 1607⁴⁶¹ docht fierders blikken dat er keapman yn bûter, tsiis en rogge wie, dat er yn 'e tsjerke fan Snits begroeven waard en dat der ôfsjoen fan it ûnreplik goed in batich saldo fan goed 3200 gûne wie.

De dochters trouden beiden mei in Frjentsjerter boargemaster. Bauck Wopckes Wigara har man Sioucke Ruirdts Bants hat him yn 1598, dan boargemaster fan Frjen-

tsjer, sterk makke foar de beneaming fan dr. Johannes Sandius, advokaat foar it Hof fan Utert, as opfolger fan riedshear Beyma as heechlearaar yn 'e rjochten te Frjentsjer.⁴⁶² Hy sil in soan west ha fan Ruurd Claesz (Bants), dy't yn 1565⁴⁶³ in fjirdepart fan in pleats (40 pm) te Offenwier kocht. Tyerck Ruyrdtz Bandts dy't yn 1597⁴⁶⁴ kurator oer it bern fan silger Kemp van Donia jr. en Doed Holdinga wie, wie syn broer. Op 'en nij Frjentsjerter patrisiaat dus, dat jild yn lân belei en by eallju in fertrouwensposysje ynnaam. Sioucke en Bauck hiene twa bern dy't beiden yn 'e adel trouden. Dochter Jouwerke van Bants (s. 1579-1659) waard it yn 1608 iens mei Laes van Glins (s. 1579-1652), generale ûntfanger fan Menameradiel. Glins wie yn 1639 kurator oer de minderjierrige bern fan Otto Wigara en Magdalena Tiessinga. Laes en Jouwerke hiene tsien bern dy't alle gear folwoekszen waarden, mar allinnich de âldste en de jongste dochter trouden. De jongste Ijmck of Aemilia van Glins waard de frou fan har achterneef Dirck van Wigara. De oare acht lizze alle gear by har âlden yn 't grêf yn 'e tsjerke fan Dronryp begroeven.⁴⁶⁵ Soan Ryoerdt Bants hat neffens it *Stamboek* rekkenmaster west en soe by syn vrou Trijn Rinnerts van Popma gjin bern hân ha.⁴⁶⁶ Fan Ryoerdt is in tige nijsgjirrige korrespondinsje bewarre bleaun, dêr't wy in soad út te witten komme oer syn stûdzjeres nei Frankryk, útjûn en taljochte fan Engels: *Peregrinatio in Galliam; brieven van en aan Ruurd Bants, 1594-1610*, mei Latynske en Frânske brieven fan en oan bygelyks *avunculum meum Theodoricum Vygara* (1595), *Monsr. mon oncle Tierquin Bants* (1596), *Monsr. mon oncle Dominique Vygara* (1596) en *Cornelio Cuyck cognato suo* (1610).⁴⁶⁷

Houck Wopckes Wigara troude mei Aeriaen Cornelisz Cuyck. Hy wie in pakesizzer fan in Biltboer, waard op 12 des. 1582 boarger fan Frjentsjer, dêr't er yn 1593 boargemaster wie.⁴⁶⁸ Op 20 des. 1598⁴⁶⁹ docht blikken dat Adriaan Cuyck van Lexmonde (dy't op 22 july 1601 op 'en nij boarger fan Frjentsjer waard) en syn vrou Houck Wopckedr Wijgara eartiids in obligasje fan 100 daalders op Hendrick Georgiens te Kollum sedearre hiene oan Olpherd Heerez te Sint Jabik. Houck is yn 1603 yn alle gefallen wei. Adriaen Cornelis Cuick wurdt dat jiers noch te Frjentsjer neamd.⁴⁷⁰ Harren soan Cornelis Aryens Cuyck is yn 1608 noch minderjierrick en is identyk oan de finzene Cornelis Cuijck, dy't op 16 maart 1619 te hearren kriget dat it Hof fan Fryslân:

“d' voorn. gevangen gecondemneert heeft ende condemneert hem bij desen, omme bij de scherprechter op het geschavot geleidet, met de swaerde geëxecuteert ende van levene ten dode gebracht te worden, gunnende het lichaem de begraeffenisse.”

Yn 'e nacht fan 25 op 26 febr. 1618 hie Cornelis mei de dronkene harsens op it Jakobinertsjerkhôf te Ljouwert ritmaster Anthonis van Aleva oanfallen en mei in mes delstutsen, dat de ealman de oare deis net oerlibbe.⁴⁷¹

De jongste soan Douwe Wopcke Wygara, trouw mei syn nicht Trijntje Ottes, is tige âld wurden. Yn 1589 waard Douwe boarger fan Snits, mar yn 1611 docht blikken dat er wer nei Tersoal ferhuze wie. Yn 1622 op 'en nij te Snits,⁴⁷² dêr't er neamd wurdt as “butterkoper”.⁴⁷³ Yn 1639 wurdt de ynventaris fan syn stjerhûs opmakke⁴⁷⁴ en wannear't men dy trochlêst, komt Simon Schama syn byld fan *The Embarrassment of Riches*, fan “overvloed en onbehagen” boppe. Hja smoare yn it

jild mar de yrjochting is sober, yn neat net útwrydsk. Sa wie der wol sulver ma net in soad: in 40 leppels, 10 skalen, sa'n 15 bekers, kroeven en koppen, 2 ringen, "een silveren factuier" en "een silver vergulten credens". It iennige wat fierder it neamen wurdich is, is mei 8 skilderijen, in konterfeitsel fan Douwe Wigara, "pente bordties, soo caerts als andere", in degen, in heale lâns en 20 boeken wol sein; pakesizzer Dirck kriget de "turckois".

Frij beskieden is dochs ek de yndieling fan it hûs "op de Merckstraeth", dêr't de âld man ferstoarn wie: foarseal, deiske keamer, gong, grutte en lytse "craeck", keuken, achterkeuken, "studoor" en souder. Dat hûs is ferhierd foar 50 gg. yn 't jier, wylst dat fan Lubbertus 180 gg. opbringe moast. De prizen kinne yn Frjentsjer wat hegerlein ha as yn Snits, mar dit seit genôch. Wat ek opfalt is dat der gjin inkel blyk fan famyljebesef yn 'e hûs like te wêzen: nearne in famyljewapen, noch famyljepapieren neamd - al sille dy der wol west ha. Allinnich de "sate en state Wigara genaemt" wiist op foarnamens. Nearne ha de Wigara's mei fidei-commissen yn testamenten bepalingen fêstlein om it besit en de status fan de famylje te konsolidearjen. Yn Snits wie 't oars net as lyts-boargerlike kultuer, al hie it de lêste kear wol in djoere begraafenis west.

As men it hear fan de Wigara's fan 1483 oant 1639 oersjocht mei steld wurde dat, sjoen de ferbining dy't alle generaasjes ha mei Wigara (as achternamme en/of as toponym), de kontinuiteit oangeande de akte út 1483, it tal fan adellike eleminten en de bân mei "Ongehuijstra" te Jirnsum, de genealogy fan de Wigara's dochs as fansels yn inoar falt. Mei de gronology is it dik yn order. De ynterfallen tusken de underskate generaasjes bestrike perioades fan trochinoar in dikke 30 jier, sùnder dat der echt grutte of echt lytse gatten yn sitte. De patronimen doge ek allegear. Sybrandus syn fisy dat hy in ôfstammeling fan de midsieuske Wigara's wie, wurdت nearne troch de boarnen wjerlein en ropt ek nearne fraachtekens op. Sels syn net te ferifiearjen meidieling oer it houlik fan in Wigara mei in Haersma om 1460 hinne liket troch de eigendomsferhâldingen yn 1511 stave te wurden. Der is neat dat yn de fierste fierte ek mar wiist op ferfalsking of saneamde apokrif skiedskriwing. De fisy fan Sybrandus is dêrfoaroer yn alles oannimlik, fyt yn 'e boarnen befestinging en leveret mei oare wurden it lêste semint dat de hjirboppe beskreaune generaasjes ta de folgjende stamrige ferbynt:

Genealogy Wigara

I. Wopcka Wigara, 1483 lyts haadling op Wigara te Tersoal; tr. N.N. Bern:

II. Otta Wopkazin, 1483 gisele mei syn heit, hat letter besit yn Vngahustera gued te Jirnsum, 1507 (al lang) wei; tr. N.N. Bern:

III. Douwe Ottes, 1511-1543 einierd boer op Birdama (alias "Wijgara saete en staeten"), betellet 1543 portiones foar Otte ende Dued Wygara; tr. N.N. Bern:

IV. Wopcke Douwes Wigara, neamd sùnt 1569, einierd boer op "Wijgara saete en staeten", fierder û.o. (diels) eigener fan "Ongehuijstra" te Jirnsum, stoarn Tersoal 3 aug. 1584; tr. Jouwer Dircks Foegelsangh, stoarn Tersoal 21 aug. 1563, dochter fan

Dirck Gerritsz Fogelsangh (en grif Bauck). Bern:

1. Dirck Wopckes Wigara, 11 jann. 1593 boarger fan Snits, keapman dêr, testamintet 1603, stoarn Snits 1607.
2. Bauck Wopckes Wigara, stoarn Frjentsjer 2 febr. 1618: tr. Syoucke Ruyerdtz [Bants], boargemaster fan Frjentsjer (1598, 1600, 1610 en 1613), stoarn dêr 14 maart 1620. Bern: Ryoerdt Bants (s. 1575-1613).⁴⁷⁵ tr. Trijn Rinnerts van Popma; en Jouwerke (s. 1579-1659), tr. Laes van Glins (s. 1579-1652).
3. Houck Wopckes Wigara, stoarn foar 1603: tr. [foar 1584] Aeriaen Cornelisz Cuyck, boargemaster fan Frjentsjer, neamd 1603. Bern: Cornelis Aryens Cuyck, 1608 minderjierrich te Frjentsjer, stoarn (ûnthalze) Ljouwert 1619.
4. Douwe, folget V.

V. Douwe Wopckes Wigara, 12 jann. 1583⁴⁷⁶ studint rjochten te Leien, 16 juny 1589 boarger fan Snits, bûterkeapman dêr, stoarn dêr 1638; tr. Trijntje Ottes, dochter fan Otto Tzalincks en Goyck Wybrensdr te Wurdum. Bern:

VI. Otto Wigara, neamd 1603-1626; tr. 1616 Magdalena Tiessinga. Sjoch: Genealogy Mellema (van Oosterzee).

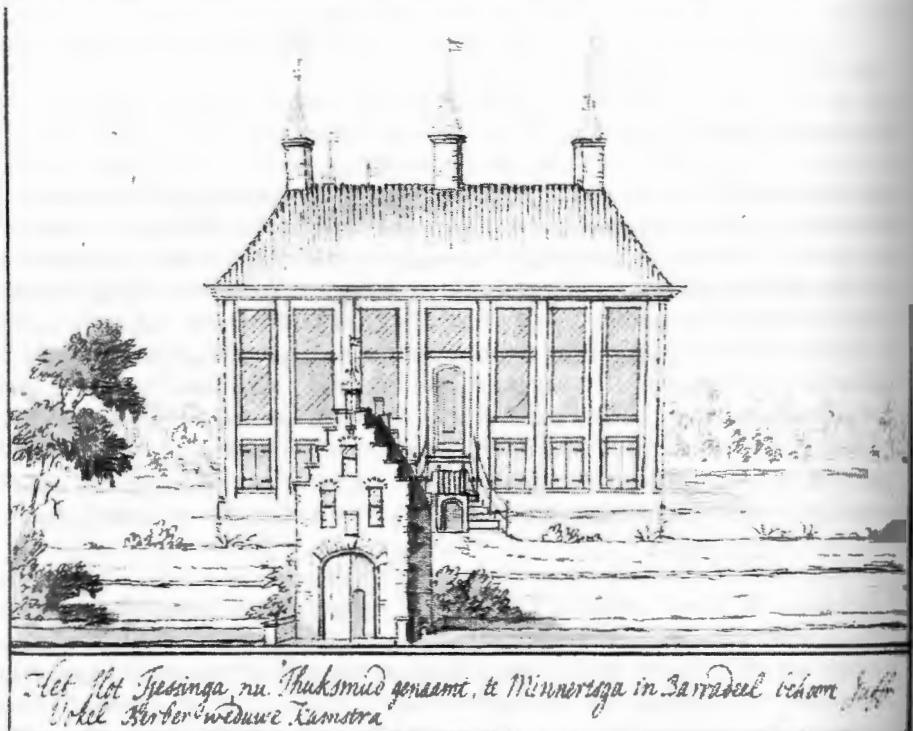
Ta in konklúzje

De adelsbrieven fan de trije jonkers fan Wigara út 'e tredde fearnsieue fan de 17de ieu foldogge dus aan de easken fan in adellike patrilineêre ôfstamming. Mar wie dat genôch? Neffens Pyrrhus Wilhelmus van Sytzama (1688-1759) moast men om as folweardich ealman beskôge te wurden, 16 adellike kertieren ha en al dy generaasjes moasten ek as eallju libbe ha.⁴⁷⁷ Neffens it Aldfrysk rjocht tochten hja der yn de midsieuwen ek sa oer.⁴⁷⁸ Fan de foarteam fan de jonkers Wigara kin yn alle gefallen oannommen wurde dat har âlden Otto Wigara en Magdaleen Tjessinga der in adellike libbensstyl op nei holden. De vrou wie ommers neamd nei it bûten dêr't hja wennen yn Minnertsgea. Letter holden Wopcke en Sybrandus van Wigara dêr op Tjessinga ta. De libbensstyl fan pake Douwe moat dêrfoaroer as boargerlik typearre wurde en it hâlden en dragen fan dy syn heit Wopcke Douwes as einierd. Hoe siet soks mei de oare pake?

Oer it komôf fan Lubbertus sels stiet mar in bytsje mei wissens fêst. Hy moat om 1555 hinne as Sibet Lubben te Langwarden yn Butjadingen berne wêze. Neffens Ubbo Emmius hie Sibrandus Lubbertus fan syn pake, dy't dêr yn Sillens tichteby wenne, net allinnich de namme en it geslacht mar ek de "fortunas" urven. Lubbertus syn heit moat dus foar syn pake ferstoarn wêze en is net âld wurden.⁴⁷⁹ Yn de korrespondinsje fan Lubbertus is der dan ek gjin omtinken foar syn heit; wol foar syn mem, dy't yn 1582 noch libbe. Harren nammen wurde nearne neamd en binne my út primêre boarne ek net bekend, mar de heit moat wol Lubbe Sibets hjitten ha. Nei de Latynske skoalle fan Bremen hat Lubbertus fan pake syn erfskip studearre oan ûnderskate universiteiten: Wittenberg, Genève, Bazel, Marburg en Neustadt.⁴⁸⁰ Neffens Van der Woude wie Lubbertus syn pake op syn bar in pakesizzer fan Sibet Lubben, haadling fan Rüstringen, yn 1433 sneuvele by Lütetsburg en suksessivelik in skoansoan fan de ferneamde Eastfryske haadlingen Ocko tom Brok en Focko Ukena, mar as bewiismateriaal wurdt oars net as de nammeoerienkomst oan-

droegen. Lykwols is it net út te sluten dat dy ferneamde haadlingen, fan wa't Lubbertus ek wol heard hawwe sil, yndie syn foarâlden wiene en miskien hat er him dêr ek wol op oanstean littin. It wie foar de Friezen fan syn tiid dochs net te ferifiearjen. Sa soe ek Lubbertus in patrilineêre line nei in adellike machtsbasis lûke kind ha. De bern hawwe harren beide paken noch (goed) kend. Der wie noch altiten dy stinswier yn Tersoal en miskien hat Lubbertus wol ferhelle oer kriigjende Eastfryske haadlingen. It soe nijsgjirrich wêze om nochris út te sykjen oft er wierlik oan harren besibbe wie.

Sibrandus Lubbertus wie in man "in bonis",⁴⁸¹ hy wie mei oare wurden ryk. It is de fraach hoeffolle oft er fan hûs meikrigen hie. Hy hat dêr yn alle gefallen syn stûdzje fan betelje kinnen, mar oft der doe noch wat oer wie, witte wy domwei net. Truicke brocht in trije pleatsen yn. Fansels hat Lubbertus al dy jierren dat er heechlearaar wie in bêst traktemint hân. Yn 1606 bedreach dat 700 gûne.⁴⁸² De bern ha net folle koste: in dochter hoegde net te studearjen en sparre in faam út. It opgarre jild waard yn huzen en fral yn lân belein. Lubbertus hie de namme dat er deun wie,⁴⁸³

Prentenkabinet Fries Museum

mar hy en Truycke moatte it hyltyd breder hingje littin en har mear en mear in adellike libbensstyl oanmetten ha. Yn 1596 kochten hja in djoer hûs yn Frjentsjer,⁴⁸⁴ dêr't se úteinlik ek ferstjerre soene. De keap fan Tjessinga, dêr't Lubbertus yn 1597 in state bouwe liet, mei de kroan op dat wûrk neamd wurde. Ut in brief fan dûmny Joannes Sylvius fan Minnertsgea aan Lubbertus fan 19 nov. 1599 docht bli-

ken dat Lubbertus as eigener fan Tiessingastate in aktive rol yn de tsjerke fan Minnertsgea spile.⁴⁸⁵ Boppedat koe Lubbertus ûnder syn sibben tal fan eallju rekkenje en rike patrisiers mei al dan net útsprutsen adellike aspiraasjes. Hy moat dat hâlden en dragen mear en mear kopiearre ha. Lubbertus hie yn 1609 sels plannen om in kastiel yn de buert fan Lausanne aan de Mar fan Genève te keapjen en Frjentsjer en Minnertsgea te litten foar wat it wie.⁴⁸⁶ As wy nei syn kostbere biblioteek, dy't nei syn dea foar hast in dûbel jierynkomen ferkocht waard, en nei syn twa djoere ûnderkommens sjogge, koe Lubbertus it jild wol rôlje litte. Yn 1624 hiene hja yn Frjentsjer tinklik twa ynwenjende tsjinstuifammen.⁴⁸⁷ Dat syn dochter as in ealfrou op Tjessinga libbe en syn pakesizzers letter as jonkers betitele waarden, foar dy adel-dom, dêr hat Lubbertus de grûnslach fanlein. Benammen op âldere leeftyd past it etiket fan de sunige steile kalvinist him dêrom net.

Epilooch: it siet de famylje net altiten mei...

**AAN DE COMMISSIE UIT HET PROVINCIAAL BESTUUR VAN
FRIESLAND, TOT REEGELING DER SCHADEVERGOEDING
AAN PARTICULIEREN, DOOR DE GEVOLGEN DER
OMWENTELING, IN 1787 VEROORZAAKT.⁴⁸⁸**

BURGERS!

Niemand uwer kan twyffelen of ik zal my mogen rangschikken onder die Friezen van onzen tyd, wier door vervolging, en daaruit voortspruitende rampspoed, eene gevoelige Schaade is toegebracht om dat [ik] als Volmacht ten Landsdage in de Staats-Vergadering te Franeker had gezeeten; - gezeeten met het oogmerk om de ingeslopene misbruiken in het Stelzel der Regeering te helpen verbeeteren, wierd ik van myne mede Volmagten de Staten van Friesland, by eene Publicatie in October 1787, schuldig verklaard aan de misdaad van gekwetste Majesteit; en zonder eenige form van Proces van myn Grietmans Amt ontzet: na welke schuldig verklaring het Hof van Friesland my by Edictale Citatie weegens dat zelve misdryf ingedaagd, en om myn achterblyven, alle myne Goederen niet alleen verbeurd verklaard, maar ook door eenen over dezelve aangestelde Curator werkelyk heeft doen verkoopen. *Hadden myne Voor-Ouders onder de Spaansche Dwingelandy zich eenige Jaaren in Embden verscholen,*⁴⁸⁹ ik heb hier door in het zelfde lot met haar gedeelt, en zeven Jaaren als Balling buiten myn Vaderland rondgezworven. Toen het Morgenrood van betere dagen begon aan te ligten; toen de zegepraalende intreeede der Franschen de Ketenen des gewelds had verbryzeld, ben ik met myne vervolgde Landgenooten in Friesland terug gekeerd, en heb met een hart, doortrokken van erkentenis voor deze weldadige bestuuring, myne Ouderlyke grond wederom betreden. Doch het was ook dit zelfde leevendig gevoel van dankbaarheid, dat my steeds verpligte, alle wraaklust ver van my te verbannen; en nooit in gelyke omstandigheden met die zelve Maat uit te meeten, met welke my zo rykelyk was toegemeten: by ondervinding geleerd, hoe in het publicq Bestuur der zaken zeer zeldzaam genoegen, en meest altoos moeite, ondank en verdriet dag by dag word vermeenvuldigt, verkoos voor my zelven myne dagen in Friesland Ampteloos te

slyten. Maar deeze myne wensch wierd niet vervuld. Men verkoos my eerst als Lid van het Committé Revolutionair, en by derzelver ontbinding tot Lid der Municipaliteit in Ferwerderadeel. Myn verlangen tot een Ampteloos leven tegen deeze keus in de Waagschaal leggende, heeft het bezef van pligt my overgehaalt aan de gedane verkiezingen te gehoorzamen. Toen ongeveer twintig duizend Grondstemmers zich in Juny 1795 Repräsentanten verkoozen, wierd ik ook door hare vrye Stem tot dien Post geroepen. Als lid der Municipaliteit stond het my vry voor die keuze te bedanken. De Brief, by welke dit op eene heusche wyze geschiedde, was reeds geschreeven toen de onweerstaanbare aandrang van Vrienden en Vaderlanders my eindelyk bewoog denzelven ter zyde te leggen, en my als Repräsentant des Frieschen Volks op de door hetzelvē voorgeschrevene Procuratie te laten beëdigen. Volgens dien afgelegden Eed heb ik altoos myn gedrag gezogt te reegelen, schoon voor dwalingen vatbaar, schoon van myne eigene zwakheid overtuigd, is het egter de Stem van het geweeten, die in deeze gewigtige betrekking my van alle opzettelyke overtredingen mynes pligs ten eenemaal vry spreekt; myn lot was evenwel nog ongelukkiger als in 1787. Gylieden Burgers! Gyl. weet immers zeer naaukeurig, hoe ik als Repräsentant des Frieschen Volks op last van een Committé van Herstel, het geen zonder eenige voorkennis des Volks was daargesteld, en ook door aandrang van vreemde Zendelingen, in de nacht van den 26 Jan. 1796 uit de Vergadering weggehaalt, onder geleide van gewapende en misleide Burgers na den Kercker gebragt, en daar als een Misdadiger in een der naaste Hokken in het donkere ingesloten.

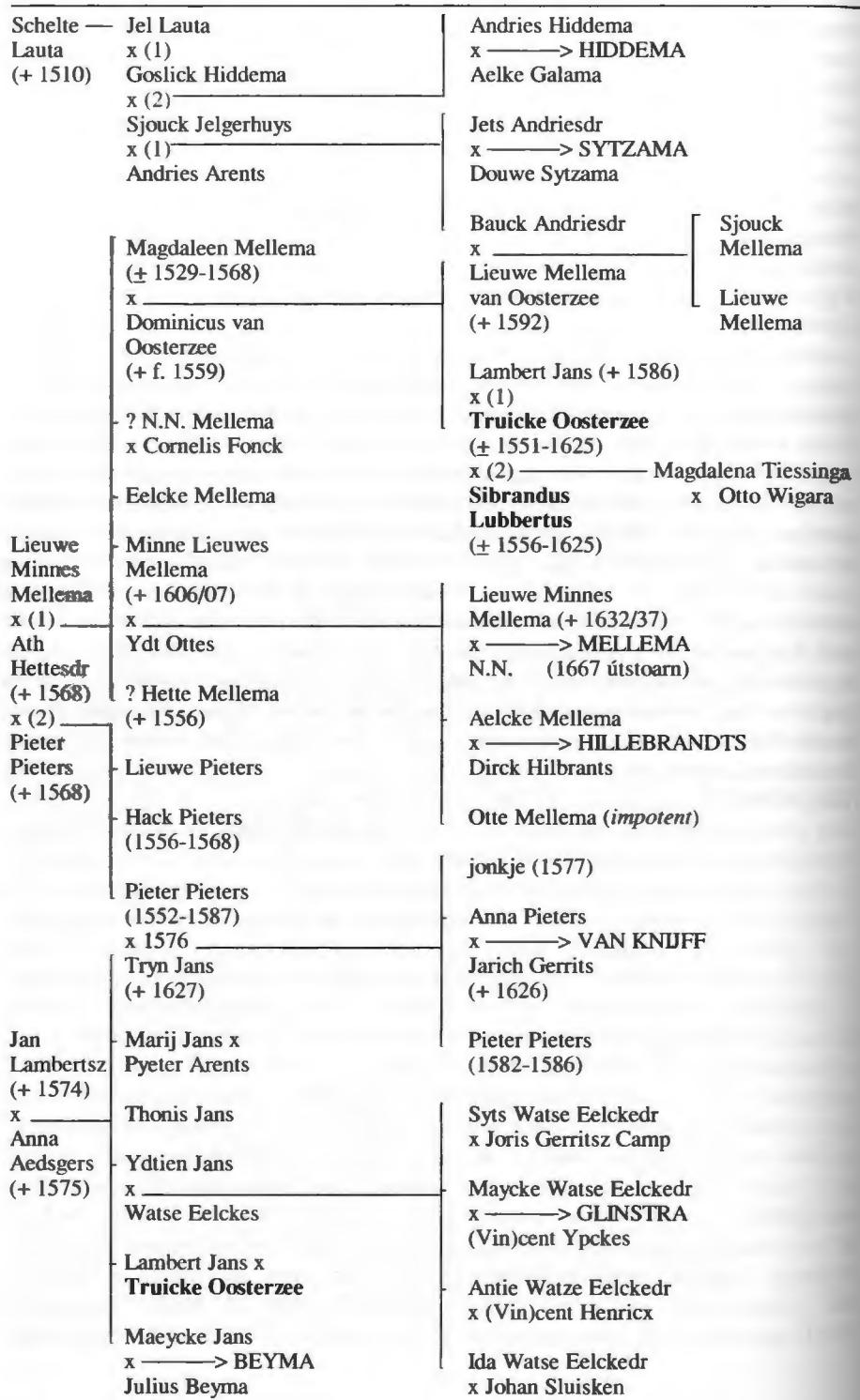
De herinnering aan het lot van mynen Grootvader, de Grietman *Horatius Hiddema van Knyff* die 1748 door de razernijen van een opgeruid Oranje gepeupel zyn Huis en Goed als boven zyn hoofd zag wegbranden, en in een drooge sloot zich voor de woede zyner Vervolgers moest beveiligen; Dit herdenken aan 's Zaligen Mans onverdiend onheil, heeft onder andere troostgronden my in die akelige Kerker met lydzaamheid gewapend en op uitkomst doen hopen. Die opgevattē hoop wierd niet te leur gesteld, den volgenden 11 Febrary was de dag myner Verlossing, het eenparig besluit der Friesche Repräsentanten ontsloeg my uit de Gevangenis; dien zelven dag heb ik den Post my door eene wettige Volkskeus opgedraagen; wederom aanvaard, en zou tot den bestemden afloop in derzelver waarneeming volhard hebben, zo niet de zekerheid der maatregels van woede en geweld, die op nieuw onder krachtige medewerking van een zeker nabuuriq Committé van Waakzaamheid tegen my en andere myner Lotgenooten gesmeed werden, en welk gesmeed ontwerp Dingsdag den 23 Febrary 1796 zoude worden uitgevoerd: zo niet de gevaarlyke toedragt van zaaken my die myn leeven reeds eenmaal aan de woede had veil gegeven en om het plengen van Burgerbloed voor te koomen en ter eigener beveiliging had genooddrongen, Maandag den 22 Febrary myn Vaderland andermaal te verlaaten en in Groningen een wykplaats op te zoeken. Gylieden weet Burgers dat wy den Frieschen bodem naauwlyks hadden verlaaten of zeer weinig onzer Mede-Representanten vaardigen reeds 's anderdaags den 23 Febrary 1796 een Publicatie uit: by welke zy onder veelen ook my veroordeelen als schuldig aan de misdaad van gekwetste Natie. Schoon op zulk eene onweederregtelyke wyze als voorheen in 1787 van hun, die geen Regtspraak mogten oeffenen, openly veroordeelt, wierd ik egter benevens andere vervolgde Landgenoten ook opgeroepen om aan een Commissie uit de Repräsentanten de berekening myner

geleedene Schaade over te zenden. Schaade had ik zeeker geleeden. Het is volledig te bewyzen, dat myn verlies de aanzienelyke Sum van twintig duizend Gls. ver overtreft. Doch 't denkbeeld, dat zulk een gevoelig verlies zou vergoed worden door toedoen van hun, die even gelyk myne vervolgers in 1787, my, als Schuldig aan de misdaad van gekwetste Natie hadden veroordeelt, het denkbeeld, dat zulk een vergoeding op een Revolutionaire wyze van de Leeden van het vorig Staats-Bestuur zou worden afgedwongen, - het denkbeeld van Regtvaardigheid dat my van myne vroegere jeugd af aan was ingeprent, de overweeging deezer zaken hield myn hand van het Papier te rug. Nooit had ik Schaavergoeding gevraagd en ik besloot om voorgemelde redenen nu niet te vragen. Daar van Ulieden en ingevolge der ingevorderde Reekeningen een Lyst der Schaadevergoeding is opgemaakt, daar Gylieden heb gedecreeterd de voldaade deezer opgemaakte Schade zonder in agtneeming der Formulieren by wet bepaald volgens eene eigendunkelyke verdeeling by middelen van Executie van de Leeden van het oude Staats-Bestuur te innen: - daar ik met dit alles onzeeker ben of gy my, al, of niet eenige Schadevergoeding hebt toegelegd: daar zou ik my in myn eigen Oogen verneederen, zo in deeze onzekerheid niet op de ernstige wyze van Ulieden verzochte; om wanneer myn Naam op uwen Lyst was geplaatst, dien terstond na het ontvangen deezes door te stryken, en de afgevorderde Gelden met myne toelage te verminderen. De rust van het geweeten, die in alle myne Lotgevallen noch zoo gelukkig heb moogen behouden, zou ogenblikkelyk verlooren gaan, wanneer van my kon verkrygen, maar één Gulden uit zulke Gelden te ontvangen: Ik ben liever ongelukkig dan onrechtvaardig. Als mede Lid van het Committé Revolutionair heb ik veiligheid van Perzoonen en Goederen aan de afgaande Staats-Leeden beloofd, en geen eigenbelang zal my overhalen, dit myn plegtig uit naam van het Friesche Volk gegeven woord te verbreeken. Het is alleen het bezef van mynen pligt, dat zulk een ronde Verklaring van my afvordert, in die verzekering ben ik met de meeste mogelyke achtig.

GRONINGEN
den 14 Juny 1797.

Burgers!
H. A. H. VAN KNYFF.

Skema De skoanfamylje fan Sibrandus Lubbertus

Literatuer en ôfkoartingen

- AAU: *Archief voor de geschiedenis van het aartsbisdom Utrecht.*
- Album Collegii: J. Visser, *Album Collegii studiosorum ex Gymnasio Leovardiensi (1626-1668)* (Franeker 1985).
- Album AF: S.J. Fockema Andreeae en Th.J. Meyer (ed.), *Album studiosorum Academiae Franekerensis* (Franeker 1968).
- Album AG: *Album studiosorum Academiae Groninganae* (Groningen 1915).
- Album AL: G. du Rieu (ed.), *Album studiosorum Academiae Lugduno Batavae MDLXXV-MDCCCLXXV* (Hagae Comitum 1875).
- Andringa: [Ype Brouwers], *Andringa, geschiedenis van de verschillende families Andringa van 1450 tot heden* (Metslawier 1983).
- Apeldoorn: L.J. van Apeldoorn, *De kerkelijke goederen in Friesland* (2 dln.; Leeuwarden 1915).
- ARA: Algemien Ryksargyf te De Haach.
- BB: J. van Leeuwen (ed.), *Beneficiaalboeken van Friesland* (Leeuwarden 1850).
- Berg: Herma M. van den Berg, *Noordelijk Oostergo; Dantumadiel* ('s-Gravenhage 1984).
- Biographisch woordenboek: A.J. van der Aa, *Biographisch woordenboek der Nederlanden* (21 dln.; Haarlem 1852-1878).
- BtK: RAF, FA Van Beyma thoe Kingma.
- Chbk: G.F. thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg, *Groot placaat- en charterboek van Vriesland* (5 dln.; Leeuwarden 1768-1793).
- Deductie: *Deductie, overgegeven bij de heeren jr. Age Tjepke Ruurd Tjalling van Sixma, jr. Bartle Douma van Sixma en Johannes van Knyff, deducenten, tegens de heeren Imilius Josinus de Schepper, Johan van Idsinga en jr. Idsert Æbinga van Humalda, deduceerden* (Leeuwarden 1788; PBF, Pd 1264).
- Dronrijps Memoriael: H. Roucoma, *Dronrijps Memoriael* (útjûn troch K. Terpstra; Ljouwert 1986).
- DVF: *De Vrije Fries.*
- DVF (1890) 1-112: A.J. Andreeae, "Bijlagen, aanteekeningen en register op het verzet der Friezen tegen de Spaansche dwingelandij".
- DVF (1999) 165-196: Onno Hellinga, "Pier Winsemius' afschriften van enkele historische aantekeningen van Isbrandus van Harderwijck (1559-1571) en van de Memoriën van Matthijs Heymans (1571-1580)".
- DVF (2000) 143-166: Onno Hellinga, "Gespecificeerde burgeren ende inwonende personen der stadt Leeuwarden"; een gedwongen lening uit 1577".
- Engels: M.H.H. Engels, *Peregrinatio in Galliam; brieven van en aan Ruurd Bants, 1594-1610* (Leeuwarden 1993; PBF).
- EVC: RAF, FA Van Eysinga - Vegelin van Claerbergen.
- EvF: J.H. Brouwer (red.), *Encyclopedie van Friesland* (Amsterdam-Brussel 1958).
- FA: Famyljearygjyf.
- FK: Melle Koopmans, Andries Koornstra en Reid van der Leij (red.), *Frysk Kertiersteatehoek* (Ljouwert 1996).
- FT: G. Verhoeven en J.A. Mol (ed.), *Friese testamenten tot 1550* (Ljouwert 1994).
- GEN: RAF, Kolleksje Genealogyen.
- GJ: *Genealogysk Jierboek(je).*

- GJ* (1960) 30-35: D.J. van der Meer, "Nij Ijocht op de âldste generaesjes fan de slachten Van Scheltinga en Heixan".
- GJ* (1962) 32-52: D.J. van der Meer, "Beslinga State to Friens".
- GJ* (1966) 83-95: W. Dolk, "Leeuwarder Begrafenissen "met de wezen", 1636-1721".
- GJ* (1987) 5-90: Pieter Nieuwland, "Kertiersteat fan Pieter Nieuwland".
- GJ* (1991) 125-138: Hein Walsweer, "Garypster Wiarda's, komôf".
- GJ* (1995) 141-176: Paul Noomen, "De genealogie van de Friese adel; volgens Upcke van Burmania [Aelua]".
- Groote: Henry L.V. De Groote, "De "Arithmetique" van Mellema (1)", *Scientiarum Historia* (1963) 133-146.
- GtFL*: *Grafschriften tussen Flie en Lauwers* (5 dln.; Leeuwarden 1950-1969).
- GtFL III*: H.M. Mensonides (ed.), *Leeuwarden* (1952).
- GtFL IV*: D.J. van der Meer (ed.), *Menaldumadeel* (1959).
- Hekema: J. Hepkema, *Eenvoudige memories en bemerkingen* (s.a. s.l.).
- Hof: RAF, Argyf fan it Hof fan Fryslân.
- HSL: *Histoarysk Sintrum Ljouwert* (it eardere gemeente-argyf).
- Huizen van stand*: J. Bos, F.J. Hulst en P. Brood (red.), *Huizen van stand; geschiedenis van de Drentse havezaten en andere herenhuizen en hun bewoners* (Meppel 1989).
- HvdR*: O. Vries, B.S. Hempenius-Van Dijk, P. Nieuwland en P. Baks, *De Heeren van den Raede; biografieën en groepsportret van de raadsheren van het Hof van Friesland, 1499-1811* (Hilversum/Leeuwarden 1999).
- Illustre School*: J.C. van Slee, *De Illustre School te Deventer 1630-1878; hare geschiedenis, hoogleeraren en studenten, met bijvoeging van het Album studiosorum* ('s-Gravenhage 1916).
- Kleasterrekken 1606/1607*: J.A. Mol en P. Nieuwland (ed.), "Rekken fan de kleasteropkomsten yn Fryslân oer it boekjier 1606/1607, opmakke troch Joannes Henrici [Rhala]", yn: P.L.G. van der Meer, J.A. Mol en P. Nieuwland (ed.), *Administrative en fiskale boarnen oangeande Fryslân yn de ier-moderne tiid* (Ljouwert 1993) 35-153.
- Kuikskaei*: R.S. Roarda, *It Bildtse Kuikskaei fanôf omstrings 1470* (oerprinte út "De Bildtse Post"; [Ljouwert 1961]).
- Kuiper: Yme Kuiper, *Adel in Friesland 1780-1880* (Groningen 1993).
- LHR*: *Leeuwarder Historische Reeks*.
- LHR II*, 66-175: H. Spanninga en H.M. Mensonides, "De saeck van Leeuwarden is so cleyn niet te achten"; geloof en politiek in Leeuwarden in de jaren 1608-1617" (1990).
- LHR VII*: Meindert Schroor, Jan Faber en Harm Nijboer, *Fontes Leovardienses* (Leeuwarden 2002).
- Meer: D.J. van der Meer, *Friens en de Van Sytzama's* (Alphen aan den Rijn 1994),
- NT: RAF, Neiere Tagong.
- NT 5.26: Onno Hellinga, *Resoluties van de Staten van Friesland 1580-1601; regesten en indices* (Ljouwert 1992).
- NT 5.35: Onno Hellinga, *Resoluties en andere stukken van Gedeputeerde Staten van Friesland (1579) 1580-1601 (1608); regesten en indices* (3 dln.; Ljouwert 1992).

- NT 5.40: Onno Hellinga, *Ingekomen stukken van Gedeputeerde Staten van Friesland (1578) 1580-1601, regesten en indices* (Ljouwert 1995).
- OBW: HSL, Argyf fan it Ald Boargerweeshûs te Ljouwert.
- OFO: P. Sipma en O. Vries (ed.), *Oudfries(ch)e oorkonden* (4 dln.; 's-Gravenhage, 1927-1977).
- ORA: HSL, Ald Rjochterlik Argyf.
- PBF: Provinsjale Bibliotek fan Fryslân.
- Protocol Cleuting*: P.Th. Zwart (ed.), *Protocol Cleuting; het protocol van Nicolaus Judoci Cleuting (Nicolaes Joostzoon Cleuting), notaris te Leeuwarden van 1554-1585* (Leeuwarden 1970).
- PKAF: J.A. Mol en P.N. Noomen (red.), *Prekadastrale atlas fan Fryslân VI* (Raarderhim en Uttingeradiel; Ljouwert 1993).
- PY: P.L.G. van der Meer (ed.), "Registers fan de Personele Ymposysje út 1578", yn: P.L.G. van der Meer, J.A. Mol en P. Nieuwland (ed.), *Administrative en fiskale boarnen oangeande Fryslân yn de ier-moderne tiid* (Ljouwert 1993) 155-394.
- RAF: Ryksargyf yn Fryslân.
- Rechterlijk Friesland*: R.S. Wegener Sleeswijk en L. Oldersma, *Rechterlijk Friesland 1811-1999; naamlijst leden rechterlijke macht, leden openbaar ministerie en griffiers* (Hilversum/Leeuwarden 1999).
- Reenalda: P. Reenalda, *Het Oud-Friese geslacht Reynalda* (s.l. s.a.; GEN 81).
- RR: R.S. Roarda, *Nammen fan keapers en forkeapers út de rintmastersrekvens 1518-1575* (Ljouwert 1965).
- RvdA: I. Telting (ed.), *Register van den Aanbreng van 1511* (4 dln.; Leeuwarden 1880).
- SAG: [W. Eekhoff], *Oorkonden der geschiedenis van het Sint Anthonij-Gasthuis te Leeuwarden uit de 15^e en 16^e eeuw* (2 dln.; [Leeuwarden] 1876).
- Scheltinga: W. Wijnendaal van Resandt, *Geschiedenis en genealogie van het geslacht Van Scheltinga* (s.l. 1939).
- StF: RAF, Argyf fan de Steaten fan Fryslân (1580-1795).
- Sibrandus Lubbertus*: C. van der Woude, *Sibrandus Lubbertus; leven en werken, in het bijzonder naar zijn correspondentie* (Kampen 1963).
- Skoarstienregisters*: Onno Hellinga, *De Ljouwerter skoarstienregisters fan 1606; mei ynliedingen, transkripsjes en yndeksen* (komt mei gauwens út).
- Sminia: RAF, FA Van Sminia.
- Stamboek*: M. de Haan Hettema en A. van Halmael jr., *Stamboek van den Frieschen, vroegeren en lateren adel* (2 dln.; Leeuwarden 1846).
- Sytzama: Ype Brouwers, "Sytzama", *De Nederlandsche Leeuw* (2000) 89-113.
- Universiteit te Franeker*: G.Th. Jensma, F.R.H. Smit en F. Westra, *Universiteit te Franeker 1585-1811; bijdragen tot de geschiedenis van de Friese hogeschool* (Leeuwarden 1985).
- Teunissen: T.E. Teunissen, *De Dokkumer Wâlden* (Kollum 1938).
- Woltjer: J.J. Woltjer, *Friesland in hervormingstijd* (Leiden 1962).
- Zijlstra: S. Zijlstra, *Het geleerde Friesland - een mythe? Universiteit en maatschappij in Friesland en Stad en Lande ca. 1380-1650* (Ljouwert 1996; mei digitale database).

NOATEN

1 RAF, Kolleksje Kopyen, nr. 4060 (lêste blêdsidé). 2 HSL, Bestjoer Sint Jobslien I, 11. 3 Sjoch foar Tulp: *EvF*, 632 en G.A. Wumkes, *Paden fen Fryslân* (4 dln.: Boalsert 1932-1943) II, 58. 4 *EvF*, 415. Sjoch foar him fierder: J.J. Kalma, *Dit wienen ek Friezen V* (Ljouwert 1974) 9-13; en de dêr neamde literatuer: ferlykje ek: K.J. van den Akker, *Van de Mond der Oude Middelzee* (Ljouwert 1971⁶) 374-377 (mei op 376 in yllustrasje fan it front fan Lautastate); en O. Santema, "Lauta", yn: O. Santema en Y.N. Ypma (red.), *Skiednis fan Menameradiel* (Ljouwert 1972) 466-469 (mei op 468 in yllustrasje fan de achterkant fan Lautastate mei in foutyf ûnderskrift: foar '1829' sil '1729' lêzen wurde moatte). Sjoch foar in resint oersjoch fan de politike kontekst om dizze reboelje hinne: Hotso Spanninga, "Willem IV en de Doelistenbeweging in Friesland", yn: *Van Leeuwarden naar Den Haag; rond de verplaatsing van het stadhouderlijk hof in 1747* (ûnder redaksje fan J.J. Huizinga; Franeker 1997) 97-122. Dat artikel iepenet nammers mei in pracht beskriwing fan de ferwoasting fan Lautastate (mei dêr ek jit in oare tekening fan de foarkant fan dy state). Ferlykje út boppenearnde bondel ek: Yme Kuiper, "Onder hovelingen", yn: *ibidem*, 37-58, benammen 55-56. 5 *GtFL* IV, 141 (G268). 6 In heal hiaat om de Hiddema's hinne kin oanfolle wurde út: *GtFL* IV, s.v. 'Hiddema'; en út: *Andringa*, 23. 7 Teunissen, 59-68. 8 Ferlykje: Berg, 88. 9 Syn fjouwer oerpakes wiene: Jan Harmens Teunissen, Einte Tabes Anneema, Gerrit Jitses de Vries en Hedman Tabes Annema, mar geskriften binne my fan gjinien bekend. It stiet nammers fêst dat de (bruorren) Einte en Hedman Tabes Annema kunde hiene aan Van Knijff. Harren heit Tabe Tjeerds Annema kocht yn 1832 Saecknastate fan heit en soan Johannes en Petrus Jacobus van Knijff: Teunissen, 180 en 183. Sjoch foar Teunis Eintes Teunissen syn komôf: B.D. van der Meulen, U.M. de Vries, G. de Vries-de Jager en H. van der Zwaag, *Annema van Dantumawoude* (Drachten 1997) 176. 10 *Stamboek* II, 3-4. 11 Wy moatte ús betinke, al hiene de gearstallers fan it *Stamboek* it orizjinele famyljeregister ta har beskikking, dat soks ek net mear as in ôfskrift fan de oarspronklike bibel-oantekeningen wie. Hja koene dus likemin as wy oan it skrift úntliene dat dy oantekeningen fan ûnderskate 'poatsjes' skreaun wiene, want soks docht út de kontekst ommers net altiten biken. 12 *DVF* (1890) 52. Sa wurdt hja neamd yn: W.W. Buma (ed.), "Ephemeride Leovardienses, of Leeuwarder aanteekeningen van den notaris Anthonius Joostzoon", *DVF* (1860) 387-440, dêre 395-396: "Den achten decembris heeft heer Douwe, pastoor tot Oldehooff, gepredict tot den Jacopijnen binnen Leeuwerden nae den middach. Hadden die geuzen 'tselve connen beletten, sij souden 't nyet geleden hebben, want Ath Mellemela, die huysfrouwe van Pieter exchijnsmeester, comende tot den Jacopijnen in die kerke, seide: hoe staet hij op die stoel, hij heeft het harnas aen." 13 Woltjer, 150-155, 190. 14 *Stamboek* II, 13 en 201. 15 Sjoch foar *Genealogia Ayttana*: C.P. Hoynck van Papendrecht (ed.), *Vita Vigili ab Ayta Zuichemi. Analecta Belgica* tomus I, pars I ('s-Gravenhage 1743) 255-277; yn Nederlânske oersetting: GEN 1038. 16 *RvDA* I, 131-133, 178 en 185-186; Herma M. van den Berg, *Noordelijk Oostergo; de Dongeradelen* ('s-Gravenhage 1983) 35. De pleats te Damwâld (34 pm), letter ek bekend as Mellemastate, is yn 1640 eigen oan de brûker Jelle Minnes, miskien wol in neikommeling fan Eelcke Mellemela: Teunissen, 222 (nr. xxviii). 17 BB; T. Popma en E. Knops, *Register op de voornamen, achternamen, patronimica en toponiemen uit de Beneficiaalboeken van Friesland anno 1543* (Amsterdam 1981; RAF, lêselbibliotheek, nr. 92A). 18 *RvDA* III, 57 en 99. 19 *RR*, 100-101. 20 Yn 1559/1560 kriget Tyebbe Bottez konsint op de keap fan in 20 pm lân, dat er foar 23 gg. it pm by dekreet fan it Hof kocht hie fan Minne Eelcke Mellemela: *RR*, 143. Datselde lân, belêste mei 16 florenen,

wurdt yn 1561/1562 foar 1000 gg. trochferkocht aan Tyerck Eelkez Mellema, mei in grouwe winst dus. Ferlykje ek it fonnis fan 24 sept. 1557 yn de saak, dy't Tjibbe Bottes mei syn vrou Gryt oanspand hie tsjin Tyerck Eelkes Mellema te Ternaard: Hof YY5 126. Dy dekretale ferkeap fan 14 juny 1559 leart ús fierder dat Tiebbe Bottezoen te Ljouwert fanwegen syn vrou Griet Minnedr in proses foar it Hof fan Fryslân oanspand hie tsjin (syn skoanheit) Minne Eelkezezen Mellema om útbetelling fan 50 gg. en de oplevering fan in hûs te Dokkum. sa't yn it "bernsbrief" fan 31 july 1554 oerienkommen wie. Mei't Mellema him dêr net oan hâlde wol, wurdt no oergongen ta it dekretale ferkeapjen fan dat hûs en noch in 20 pm lân. Dat lân lei yn ferskate kavels, foar it grutste part ûnder Foudgum en mei de erven fan Lyeue Mellema ûnder de neistlizzers. Mr. Gerrit Westerdorp, as "curator litis" oer Jucke en Pieter Minnezoenen, tekenet tsjin dy ferkeap protest oan fanwegen it erfskip fan dy bern harren beppe. Jucke is yntusken ta "volle jaeren" kommen (dus berne earne om 1532 hinne). Neffens in fonnis fan it Gerjocht fan Dokkum fan 20 july 1556 hiene dy beide jonges rjoch op 2/3 part fan al it goed dat troch Anna en Saeck, harren mem en beppe, neilitten wie en dêr hearde it bewuste hûs te Dokkum ek by. Minne Mellema, dy't Saeck syn skoanmem neamt, hat dus by syn vrou Anna trije bern: Griet, Jucke en Pieter. Tyarck Mellema protestearret ek tsjin de dekretale ferkeap, foar himsels en foar Focke Lyeuwez, dy't in rinte út it te ferkeapjen lân tasein wie fan Eelcke Mellema silger. Tyarck syn heit. Hoewol't soks net mei safolle wurden sein wurdt, moat dy Focke Lyeuwez hast wol in berndbern fan Eelcke Mellema west ha en sil der faaks ea ek in Lyeue Eelkes Mellema libbe ha, noch wol in tiidgenoat fan de Ljouwerter boargemaster Lyeue Minnes Mellema, mar der kin fansels ek in dochter fan Eelcke Mellema trouw west ha oan in Lyeue. Los fan dy protesten set kommissaris Aggacus van Albada de dekretale ferkeap troch: Hof III2 738. Mooglik hâldt dy dekretale ferkeap ferbân mei de folgjende rjochtsaken. Yn 1541 fiert Minne Eelkez in proses tsjin de stêd Dokkum: Hof YY3 167. Op 15 maart 1555 docht it Hof útspraak yn it proses fan Minne Eelkez Mellema tsjin Ambrosius Hertsz, yn kwaliteit: Hof YY5 77. Yn 1559 en 1561 fiert Minne Eelkez Meyllemá, as heit fan syn bern by Anna, prosessen tsjin Johan van Coelen, boargemaster fan Dokkum, yn kwaliteit: Hof YY6 47, 56 en 213. **21** Biographisch Woordenboek, XI, 344 en XII, 560. **22** Fonger Jacobsz Popma wie om 1570 hinne trouw mei Doede Tyarckdr Mellema: FK, 350 (nr. 230). De man hat in raar útein hân. Op 25 maart 1593 seit Dued Tierxdr Mellema by "jae ende neen in edes plaatse" ta it ge-rijochtlik besel fan it Hof fan 2 maart 1593 op te folgjen en hâldt har man Fonger Popma tenei yn 'e hûs opsletten om "inconveniënten ende ongelucken" foar te kommen. Sipt Ritskesz wurdt dêrmei fan de "bewarenisse" fan Fonger Popma, "zijn wiffs vader", úntslein. It lijen hat gijn jier mear duorre: op 17 jann. 1594 wied er wei en binne Ritske Gercksz nomine uxore en nomine Tierkien (in suster fan de vrou). Sipt Ritskesz nomine uxore en Jacob Fransz (Eysma) nomine uxore syn erfgenamen: WYM C1 (neffens GEN 511 679). **23** P.G.A. de Waal, *Dc leer van het boekhouden in de Nederlanden tijdens de zestiende eeuw* (Roermond 1927) 198-221; G.A. Wumkes, "Else Mellema's Laus Frisiae", *Frisia* (1929) 259-264; letter ek opnommen yn syn: *Paden fen Fryslân* (4 dln.; Boalsert 1932-1943) I, 141-146; en Groote. **24** Ferlykje: A.E.M. Janssen, "Pieter Bor Christiaenszoon (1559-1635), geschiedschrijver van "waarheyt ende onpartijschap""", yn: P.A.M. Geurts en A.E.M. Janssen (red.), *Geschiedschrijving in Nederland: studies over de historiografie van de Nieuwe Tijd* (2 dln.: 's-Gravenhage 1981) I (Geschiedschrijvers) 21-38, dêre 31 (noat 44). Janssen hat út it manuskript fan J.W. Schneider sr. ynformaasje helle oer Bor syn ferbliuw yn Leien yn 'e jierren 1591-1602. Ik bin fan doel dat manuskript te bewurkjen en foar publiekzaasje ree te meitsjen. **25** Sibrandus Lubbertus, 515. **26** It wark fan Wumkes moat net al te heech

oanslein wurde. Hy waard fan syn oerbuorman typearre as in “romantisch onderzoeker van het Friese verleden, die soms vond wat hij geloofde en niet omgekeerd, en die op visionaire wijze Friesland personifieerde tot fiere en hoge vrouwe”: Hendrik Algra, *Mijn werk, mijn leven* (Assen 1970) 69. 27 HSL, Elcius Edouardus Leon Mellema, *Boeckhouder na de conste van Italien, met twee partyen als Debiteur ende Crediteur* (Franicker 1590). 28 EVC 1323g (1k). 29 De *excerpta* ha: ‘getrokken’. 30 De *excerpta* ha: ‘1 november’. 31 Ferlykje: *Wurdboek fan de Fryske taal* dl. 7 (Ljouwert 1990) s.v. ‘gearjefte’: “oorspr. vóórbruiloft, waar de ongehuwde vrienden en vriendinnen van ‘t bruidspaar hun huwelijks geschenken samenbrachten.” Soks krige syn beslach “fóár de dei fan de brulloft, by ien fan it jonge pear aan hûs.” En dêrom sil mei “Sinte Nicolaesdach des avonds” de jûn fan 6 desimber bedoeld wêze en binne hja dy deis trouw. 32 De *excerpta* ha: ‘Truicke sisters man’. 33 De *excerpta* ha: ‘uit een ongemak van dat hij uit scheepe gecomen’. Dérmei komt it ferhaal fan de minne krysttyd wat op losse skroeven te stean. 34 De *excerpta* ha: ‘societative’. 35 De Grykske letters binne fan Latynske fersongen. 36 Deselde dei dus as de bertedei fan Desiderius Erasmus, dy’t yn ’e nacht fan 27 op 28 oktober 1466 (of 1469) berne is. Riedshear Horatius van Knijff, skriuwer fan dizze oantekening, sil in bewúnderer fan dy grutte humanist west ha. 37 De *excerpta* ha: ‘seven’. 38 Ferlykje noat 329. 39 Ferlykje noat 334. 40 Wapentsje dy’t los sitte en ôffallen binne, kinne ek ferwiksele wurde en wêze. 41 It tier ‘1562’ is stilswijend ferbettere út ‘1662’. 42 Oersetting neffens *GtFL* IV, 141 (G268): “Goslick van Hiddema, die de oude vrijheid, de zuivere godsdienst en het recht aan zijn vaderland teruggaf, vertrekt van hier, terugkerend naar het hemels vaderland, na al die (bovengenoemde) zaken zo goed te hebben verricht.” 43 Dorsale oantekening op: EVC 1323g (1k). 44 Isaac le Long, *Boek-zaal der Nederduytsche Bybels* (Amsterdam 1732); en ferlykje: C.C. de Bruin, *De Statenbijbel en zijn voorgangers* (Haarlem/Brussel 1993; 2de druk bewurke fan F.G.M. Broeyer) 186 en 188 (ôfbylding fan it titelblêd fan sa’n bibel). 45 Winiken wie hja 11 tier, 8 moanne en 19 dagen! 46 Ferlykje: Woltjer, 262; en *DVF* (1999) 182. Heymans datearret dit foarfal lykwols ferkeard yn oktober 1577. 47 *DVF* (1890) 52. 48 Hof WW2 615. 49 *OFO* IV, 283 (nr. 263-82); en ferlykje *ibidem*, 281 (nr. 263-58). 50 Hof YY3 163. 51 *SAG*, 307. 52 J.A. Mol (ed.), *Leuwerderadeels aenbrengt gemaect int jaer 1540* (Ljouwert 1989) 85. 53 *Stamboek II*, 201 (oant. 4). De dêr neamde Bauck van Hettema is in dochter út it twadde houlik fan Hack mei Lolcke Hessels Rheen en hja is trouw aan Sierck Watzes Mollema: Sytzama, 98. 54 *FT*, 381. 55 *LHR VII*. 56 *OBW* 178 (net foliearre). 57 *OBW* 178 (net foliearre). 58 Hof YY4 134. 59 *LHR VII*. 60 *SAG*, 452. 61 Hack is in dochter fan Seerp van Aytta en Barbara Heteddr en dêrom in muoikesizzer fan Pieter syn vrou Ath Heteddr: *HvdR*, 242. 62 *Protocol Cleuting*, 232 (nr. 428). 63 *LHR VII*. 64 Woltjer, register en 324. 65 *SAG*, 603. 66 *RR*, 101. 67 *DVF* (1890) 23, 46 en 67. 68 Zijlstra, Database, nrs. 8909 en 10838. Zijlstra fierd him wol op as in soan fan Leo Mellema en Ath Hettesdr Hemmema (!), mar neamt dêr gjin inkeld bewiis foar. Op grûn fan de nammen en it miljeu doar ik lykwols yn Zijlstra syn hypoteze mei te gean. 69 Groote, 133 (noat 1). 70 Groote, 134. 71 *Protocol Cleuting*, 237 (nr. 437). 72 ORA DD1 198. 73 ORA DD2 6. 74 Zijlstra, Database, nr. 4191. 75 R. Kunst, *Inventaris van de series c.a. uit het archief van de stad Leeuwarden 1533-1811* ([Leeuwarden] 1999) bijlage 3b (lijst van aan de stedelijke overheid rekenplichtige rentmeesters). Spanninga, *LHR II* 151 (noat 53), mient súnder grûn dat it in Teetum is. Lykwols krige ik troch dy misfetting in map fan Ype mei gâns oantekeningen oer dy famylje yn hinnen en trof ik dêr de slútstien fan dit artikel yn aan. 76 Onno Hellinga, *Het journaal van Bernard van Merode, luitenant-stadhouder van Friesland 1580-1583; regesten en indices* (Ljouwert 1990; PBF) nr. 39. 77 Hof WW9 379. 78 *Skoarstienregisters*, nr. 1416. 79 *BtK*

774. **80** Jaycke Nolles, in suster fan Dominicus van Oosterzee, is troud mei Doitse Alefs Aelua: *Stamboek I*, 8: SCO Q1 115v en 118. Mei't Dominicus yn Leuven studearret en syn suster de frou fan in ealman wurdت, komt it grytmansfermidden wol yn 'e beneaming. Upcke van Burmania neamt Jaycke nammers in "zekere vrouw uit het volk": *GJ* (1995) 149 (Vla.4). **81** Zijlstra, Database, nr. 11542. **82** Hof WW2 659. **83** ORA EE1 59v. **84** OBW 178 (net foliearre). **85** Hof YY4 134. **86** *LHR* VII. De besoargers fan de útjefta fan it "Wapenboek Hesman" stelle dat Dominicus van Oosterzee yn 1575 by de Fiskmerk te Ljouwert wenne, mar soks kin gronologysk besjoen fansels net wier wêze: *GJ* (1993) 113 (nr. 146). **87** *Protocol Cleuting*, 42 (nr. 58). **88** *Protocol Cleuting*, 82 (nr. 140). **89** *Protocol Cleuting*, 102 (nr. 186). **90** Hof YY5 224. **91** *Scheltinga*, 19-21; *GJ* (1960) 30. **92** ORA DD1 198. **93** Hof EEE1 112v. **94** Apeldoorn II, 237. **95** ARA, Argyf fan de Rie fan Steate, 1523 61v. **96** NT 5.35, nr. 310. **97** ORA EE2 7v. **98** ORA DD2 6. **99** NT 5.35, nrs. 809 en 824. **100** NT 5.35, nr. 1871. **101** *Scheltinga*, 19-21. **102** ORA GG16 212. **103** Hof WW5 569. **104** Hof WW4 310. **105** *DVF* (2000) 155 (nr. 56) en 156 (nr. 123). **106** NT 5.35, nr. 310. **107** SAG, 750 en 756. **108** De Sint Vitus die doe noch tsjinist as de dom fan de biskop fan Ljouwert, dat it moat in roomske doop west ha. It achterstik fan dy tsjerke wie op 23 jann. 1576 mei in swiere stoarm delkaam en wat noch oerein stie, waard fan mr. Pieter en Jan Symens Runia omsmiten: *DVF* (1999) 180. Mar goed oardel jier letter wie de tsjerke dus alwer safier oplape dat der doopt wurde koe. Dat befëstiget de bewearing fan W. Eekhoff, dy't yn tsjininstelling ta ittinge guon skiedskriuwers berjochten, stelde dat de tsjerke doe net yn har gehiel ynstoarte en opromme wie, mar wer foar de mis geskikt makke wurden wie: *Geschiedkundige beschrijving van Leeuwarden* (2 dln.; Leeuwarden 1846) I, 223-224. **109** By de godstsjininstfrede fan 1578 waard de dominikaner kleastersjerke aan de protestanten tawiisd. **110** RAF, Kolleksje Kopyen, nr. 4060 (lêste blêdsidje). **111** ORA DD1 366. Lyeue Oosterzee hat dy twa keamers oan it "Der Soeten naeme Jesusgilde" tamakke, dy't se yn 1597 dekretaal ferkeapje litte: ORA AA3 164v-169. **112** ORA Y16 58. **113** ORA EE2 133. **114** ORA EE2 167; op 8 okt. 1591 wurdت it konsint ferliend: *ibidem* DD2 365. **115** ARA, Argyf fan de Rie fan Steate, 1523 10. **116** NT 5.26 (1580-1601), nr. 48. **117** NT 5.35, nr. 315. **118** NT 5.26 (1580-1601), nr. 144. **119** NT 5.35, nr. 538. **120** NT 5.26 (1580-1601), nr. 310. **121** NT 5.35, nr. 2452. **122** NT 5.26 (1580-1601), nr. 376 (punt 9). **123** NT 5.35, nr. 3069. **124** M.H.H. Engels (ed.), *Admiraliteit in Friesland, Dokkum 1599: notulen en resolutieboek van de hand van secretaris Johannes Saeckma* (Leeuwarden 1999; PBF) 22. **125** Hof WW4 135. **126** *Skoarstienregisters*, nrs. 385-387. **127** BtK 774. **128** *Catalogus der tentoonstelling van kunstvoorwerpen in vroeger eeuwen uit edele metalen vervaardigd*. (Gehouden door de maatschappij Arti et Amicitiae, 1880) nr. 101. It jier '1610' is stilswijgend ferbettere út '1670'. **129** Reenalda, 21 (sûnder boarneopjefte). **130** ORA W3 87v. **131** Zijlstra, Database, nr. 1777. **132** Reenalda, 20-21 (sûnder boarneopjefte). **133** Hof EEE1 399v. **134** *GJ* (1962) 37. **135** Hof EEE1 530 en 532. **136** RAF, Kolleksje Grêfskriften, Doanjewerstal (Langwar). De folgjende twa stjer gefallen wurde dêr ek neamd. **137** Neffens de oersetting út it Latyn fan Van der Woude: *Sibrandus Lubbertus*, 329. **138** Zijlstra, Database, nr. 4341. Yn 1623 wurdت Livius a Mellema dêr - op 'en mij? - ymmatrikuleare: *ibidem*, nr. 4486. **139** ORA GG12 135. **140** J.C. Singels, *Inventaris van het oud-archief der stad Leeuwarden* (Leeuwarden 1893) nr. 324 (b en c). **141** ORA GG12 135 (marjinale oantekening). **142** J.H. Brouwer, *Jan Jansz. Starter* (Assen 1940) 21-22. **143** Sjoch foar harren grêfskriften: U.A. Everts, "Frisiaca", *DVF* (1856) 274-296, dêre 287. **144** Hof YY10 131. **145** *DVF* (2000) 156 (nr. 149). **146** RAF, Kolleksje Kopyen, nr. 4060 (lêste blêdsidje). **147** ORA Y8 343. **148** J. Reitsma (ed.), *Register van de geestelijke opkomsten*

van Oostergo (Leeuwarden 1888) 106-107. Yn dat register wurdt ûnder Foudgum inkeld in Jeppe Mellemastate neamd, moai wis identyk aan de dêr dan ek neamde Jeppe Minnez, dy't dan buorket op Lambert Jansz syn sate. Doe't Eelcke Mellemastate (L5) yn 1570 syn part yn it famyljegoed ferwannele, waard Jeppe Minnez ek al as hierder fan Mellemastate neamd. Wy meie dan ek wol oannimme dat it om it âlde famyljespul giet, dat Lambert fanwegen syn vrou Truicke Oosterzee eigen neame mocht. **149** NT 5.35, nr. 305 (yn it resolúsjeboek mei orizjinele ûndertekening). Monthie Atthie "in die Lemmer" tsjinne op itselde kommisjebrief as fan Minne Liewes Mellemastate (IIb): ARA, Argyf fan de Rie fan Steate, 1523 61v. **150** NT 5.35, nr. 396 (yn it resolúsjeboek mei orizjinele ûndertekening). **151** ORA Y8 343. **152** Hy is yn 'e jierren 1581-1599 doarwarder fan Deputearre Steaten: NT 5.26 (1580-1601), 5.35 en 5.40, s.v. 'Lammerts, Jan'. Yn 1594-1596 is er proviand- en ammunysjemaster yn 'e skâns fan Boertange, dêr't er dan ek mei de hûshâlding wennet. Watze Eelkesz stiet dan foar him boarch: NT 5.35, nrs. 2879 en 2888. De nammen, de fâdjstelling en de boarchstelling wize op in famyljebân tusken doarwarder Jan Lammerts en it Jan Lambertsz-folk. Hat de doarwarder miskien in jongere (heal)broer fan Jan Lambertsz de âlde west? Sjoch foar syn neiteam: M.R. Idema Greidanus, *Het geslacht Greydanus* ([s-Gravenhage 1933]) 196-197 (mei in ferkearde konklûzie oangeande de famyljebân tusken doarwarder Jan Lammerts en it Jan Lambertsz-folk). **153** Idtien Jansdr, vrou fan Wattie Eelkez. Sjoch: Jan Lambertsz-folk. **154** Ytijen Lous, vrou fan Jan Lambertsz: *GtFL* III, 60 (G136). **155** H.M. Mensonides, *GtFL* III, 58 (G126), stelt dat (de ferstoarne) Griet Lambertdr in dochter is út in earder houlik fan Lambert Jansz en kurator Jan Lambertsz faaks in soan. Yn de akte is dêr lykwols gjin inkele oanwizing foar te finen en it is ek net sa. Lambert Jansz stie yn 1576 ommers noch ûnder kuratele. Likemin kind er identyk wêze oan de Lambert Jans, dy't op 5 des. 1577 mei Griet Tiettiedr de keap fan in hûs op de Tunen proklamearje lit. Hy wurdt op 9 maaie 1578 ommers al de man fan Truycke neamd. Lambert Jansz is dus net in âld widner mar in jong frijeint, as er mei syn Truycke trout. **156** OBW 698. **157** NT 5.35, nr. 2844. **158** ORA L1214 338. **159** Hof WW7 282 en WW9 353. **160** FRR HH 380-399; en *Sibrandus Lubbertus*, 524. **161** EVC 466; ferlykje noat 176. **162** Oankocht op 16 juny 1613 foar 256 gg.: BAR Q2. **163** Oankocht op 30 nov. 1608 foar 100 gg. it pm fan jr. Hessel van Hermana: BAR Q1. **164** Oankocht op 13 maart 1616 foar 3400 gg.: BAR Q3. **165** HAR 129 559. **166** G.L. Meesters, "De Petri en Paulusprebinde te Boalsert: it Hettema-Heremalien", *GJ* (1990) 36-62, dêre 56-58. **167** F.E. van Ruyven, *Harlingen, stadsbestuur tot 1814* (RAF, lêssealbiblioek, nr. 155). **168** *Ibidem*. **169** Hof EEE1 427. **170** DOK 133 317; en dêrom nim ik oan dat Lieuwe foár 7 april 1637 ferstoarn is. **171** *Sibrandus Lubbertus*, 512. **172** Zijlstra, Database, nr. 2052. **173** Neffens Wijnendaels van Resandt wie hja trouw mei Dirck Pyckeszn Wygara: *Scheltinga*, 52. Dat fersin is oernommen yn: *HvdR*, 299. **174** *RvdA* IV, 123 en 125. **175** EVC 466. **176** EVC 466. **177** ORA Y55 75v. **178** As hja yndie de âldste is, sil hja om 1617 hinne berne wêze. **179** Zijlstra, Database, nr. 11122. **180** *Album Collegii* 38. **181** BAR 131 186. **182** A.J. Andreae, *Kollumerland en Nieuw Kruisland* (Leeuwarden, 1975²) II, 158. Neffens Andreae hat Otto net trouw west en wie syn nicht Juliania Maria van Jeltinga syn erfgenamt: *ibidem*, 158-159. Dy lêste opmerking moat hast wol in fersin wêze. **182a** [E.M. van Burmania], *Geographisch woordenboek [van Friesland]* (Leeuwarden, 1749) 23. **182b** EVC (Supplement) 79. **182c** Hof 8134. **182d** ORA C5 451-456. **183** *Album Collegii*, 200. **183a** RAF, Argyf fan it Frysk Genoatskip, ynv.nr. 244. **183b** EVC (Supplement) 79. **183c** Hof 8134. **183d** Hof 8249. **183e** Hof 13765. **183f** HSL, Kolleksje L-stikken, 847 ("register van testamenten, donatiën, obligatiën en andere instrumenten 1660-1775") 75. **183g** Hof III27 83v **183h** Hof 11330. **183i** *Ibidem*. **184** Zijlstra, Database,

nrs. 4767 (Wopko Avigara) en 10777. **185** G.H. Borssum Waalkes, "Laatste stuk der Friesche Klokke-Opschriften", *DVF* (1900) 41-182, dêre 134. **186** Hy wurdt dan net neamd únder de erfgenamten fan Siouck van Mellema (sjoch noat 189). **187** BAR 130 161. **188** Zijlstra, Database, nr. 848. **189** ORA W3 87v. **190** SfF 61 35v. **191** ORA Y57 170v. **192** Hof WW45, nr. 67. **193** RAF. Hûsaryf fan Friesmasteate te Idaard, 13. **194** BAR 130 128v. **195** BAR 130 129-130. **196** BAR 130 133-133v. **197** BAR 130 161-163v. **198** ORA Y55 74. **199** ORA Y55 73. **200** PBF, Hs 1367. Dat hânskrift is in 18de-ieuusk ôfskrift fan it oriëntineel, dat foar safier bekend net bewarre bleaun is. De kopïëst hat it datearre op 27 des. 1576 (MDLXXVI), mar dat sil in fersin wêze. Want neffens my hat er in 'C' fergetten en hie der 1676 stean moatten ha. Sjoch foar dat hânskrift: A. van Halmael, "Verslag van een handschrift van S. à Wigara", *Leeuwarder Courant* d.d. 8 nov. 1831. Van Halmael nimt de datearring út 1576 lykwols oer en mient sels dat Ubbo Emmius (1547-1625) gebrûk fan Wigara syn wûrk makke hat. Mar soks kin net wier wêze, want as Wigara by it jier 1564 it ferfolch op syn kronyk oankundiget, hat er it al oer in oarloch dy't langer as 80 jier duorre hat! It sil dêrom krekt oarsom wêze en hat Wigara aan Emmius in foarbyld nommen. Spitiġernôch is dat ferfolch, dêr't de striid tsjin Spanje sintraal yn stean soe, óf yn 'e pinne bleaun óf ferlern gongen - oars hiene wy him ommers ek allegear wol kend! Letter úntdiek ik dat ek H. Bruch al ta de konklúzje kommen wie dat Wigara syn wûrk yn de 17de ieu skreaun ha moat: *Kroniek der Friese kronieken; antikritiek op Bolhuis' kritiek* (Leeuwarden 1952) 22. Dat de 'midsieuske' Wigara lykwols mear omtinken fertsjinnet, mei gjin obligate opmerking neamd wurde. It bliwt wunderlik dat der nei Arent van Halmael (1788-1850) nea wer nei it wûrk fan Wigara omsjoen is, wylst der dochs allinnich yn it "Verslag" al tal fan nijsgjirrige en unike feiten boppe wetter helle wurde en nettsjinstande datselde verslag yn de *Leeuwarder Courant* d.d. 15 en 28 febr. 1883 "nagenoeg woordelijk" in twadde druk belibbe! Van der Woude, de biograaf fan *Sibrandus Lubbertus*, skriuwit it hânskrift as earste oan dy syn pakesizzer ta, mar ynhâldlik giet er der fierders net op yn: 514 (noat 16). Mar fan de kronyk sels liket neitiid nea wer stûdzje makke te wêzen en dêrtroch sille wy yn de *Encyclopedie van Friesland* fergees om de namme fan Wigara sykje moatte. Nei alle gedachten is de kronyk ynearsten altiten yn hannen fan de famylje bleaun. Om 1770 hinne wurdt riedshear dr. Epeus Wielinga (1702-1773) as eigener fan it hânskrift neamd: *Chbk II*, lxxiii. Hy wie yn 1731 trouw oan Magdalena van Scheltinga (1706-1750): *HvdR*, 351 (nr. 211). Hja wie in bernsbern fan Menno van Coehoorn en Magdalena van Scheltinga, dy't in dochter fan Sybrandus syn suster Trycke van Wigara wie: *HvdR*, 300 en 349-350. Yn syn "Verslag" fan 1831 skriuwit Van Halmael dat de "tegenwoordige bezitter" (dy't fierders net mei namme neamd wurd) de kronyk oankocht hie út de biblioteek fan Carel Emilius Elst baron Collot d'Escury (1779-1828), dy't trouw wie mei Dido Cecilia barones van Echten, in pakesizzer fan niisneamde Wielinga: *Stamboek II*, 124 (oant. 59). Collot d'Escury wenne op Lys Hermana te Minnertsgea, wie dêr maire (1811) en letter gryman fan Barradiel (1816-1827) en lid fan de Twadde Keamer (1817): A.D. Wumkes, *Om toer en tjerke fan Minnertsgea* (Boalsert 1948) 84-92 (mei portret). Om 1813 hinne wied er neffens de belestingaanslach de rykste ynwenner fan Fryslân: Kuiper, 452. Hy moat in moaie biblioteek en keunstkolleksje hán ha: *Evf*, 237. **201** Ernestus Baders, *In obitum nobilissimae et eximiae dominae D. Gertrudis à Wigara ... piè denatae VII Iduum Januarii, inhumatae verò X Kalend. Februarii. MDCLXXVII*: PBF, Pl 694/24. Njonken dit hawwe Eelcke Symons Nauta en Cornelis Breuckel, "boeckdrucker en boeckverkoopers te Leeuwarden", op it ferstjerren fan Trycke van Wigara noch twa gelegenheidsfersen útjûn. Anonym ferskynde dêr *Op 't ooverlyden van mevrouw Trucken van Wigara, weduw-vrouw van de heer Theodorus van*

Scheltinga ...: PBF, Pl 703/32. Fan in L.W. is it Op het graf van de weledele vrouw mevrouw Trucken van Wigara ...: PBF, Pl 703/26. **202** GJ (1966) 92. **203** Hepkema, 480b. Op de sark wurdet ek melding makke fan it ferstjerren fan Trucken van Wygara mar de stjerdatum is net ynfolle, dat hja sil earne oars begroeven wêze. **204** HvdR, 299 (nr. 161). **205** GJ (1966) 91. **206** Hja wie de widdo fan advokaat en gerjochtskultus dr. Abraham Mellinga (stoarn 1648): *HvdR*, 299 (nr. 161); en net fan in N. Mellema, sa't it *Stamboek* miende: I, 320. Ut har earste houlik hie hja in dochter, de skriuwster Catharina van Mellinga (1644-1689), dy't op achtjierrige leeftyd wees waard en nei alle gedachten fierder opgroeiide yn de húshâlding fan Theodorus en Truycke: Veerle Mans, Philippus Breuker en Peter Karstkarel, *Margaretha de Heer (circa 1600 - circa 1665)*; dé *Friese kunstenares van de zeventiende eeuw* (Leeuwarden 2002) 48. **207** RAU P2 43. Sjoch foar oare oankeapen fan dat echtpaar yn Raarderhim: RAU P2 18v, 21, 81 en 97. **208** ORA Y55 48. **209** EVC 1323g (1h). **210** ORA W3 155. **211** Zijlstra, Database, nr. 1055. **212** Neffens it lidmateboek fan Dronryp yn maaie 1667; neffens oare boarne op 17 juny 1667: *Stamboek* I, 130 en II, 216 (noat 31). **213** EVC 1323g (1h); hja is 50 jier wurden. **214** GtFL IV, 72-73. **215** *Album Collegii*, 83. **216** ORA Y57 171. **217** *Dronrijps Memoriael*, 86. **218** MEN I34 70v. **219** MEN I34 71. **220** *Dronrijps Memoriael*, 30 en 92. **221** *Stamboek* II, 278 (noat 18). It twadde houlik soe syn beslach kriegen hawwe op 3 jann. 1693 te Dronryp. **222** EVC 468. **223** Hof III 18 13. **224** Guon fan Iggle syn neikommelingen soene har letter fan 'Mellema' skriuwe. Yn 1640 wie Tjaard Eglis brûker fan Mellermastate, yn 1698 is Egle Tjeerts eigener en brûker en yn 1728 wurde Dirk, Jacob, Sybe, Klaas en Gertie Igles as sadanich neamd. Yn 1811 nimt Sybe Klaases te Jelsum de namme fan 'Mellema' oan, ek foar syn bern Boele, Iggle, Antje, Tjisje, Semkje, Sijke, Afke, Jurgen, Beitske en Minze: NT 29.2, 701. Dêr liket wol genealogyske kontinuiteit yn te sitten. **225** *Album AF*, 242 (nr. 8437). **226** RAU P3 143. **227** EVC 467. **228** H.T. Obreen, *Dokkumer naamlijsten* (Dokkum 1959) 4. **229** Hof EEE3 274. **230** *Album AF*, 191 (nr. 6587). **231** NT 13.170, nr. 661. **232** DOK 133 306. **233** Ibidem 320. **234** Sûnt it *Stamboek* II, 174 (bylage B, oant. 2), steane hja yn 'e genealogyske literatuer bekend as Gadema's, mar yn primêre boарnen ha 'k der nea in bewiis fan fûn. Hja hiene ek net in pleats mei dy namme. Dat ek de famylje Adius út harren skaacie soe, is in oare misfetting: *ibidem* I, 92; dy't A.L. Heerma van Voss al rjocht setten hat: "Adie Lambertsz. en de zijnen", *DVF* (1934) 113-136, dêre 120 (noat 2). **235** LHR VII. **236** LHR VII. **237** RR, 82. **238** Hof, III 3 402. **239** SAG, 392. **240** Chbk III, 857. **241** ORA DD1 121; op grûn fan it apart neamen fan Mary Jans en Thonis Janz njonken de oare bern soe men tinke kinne dat se in oare mem hiene, mar út de híjne te neamen skiedingsakte docht it tsjindiel blikken. Mary en Thonis moatte híj apart neamd wêze om't hja al op harsels wiene. **242** Sminia 929. **243** Nei ôfrin wurdet ek noch steld dat mocht it eigendomsrjocht op al dat ferparte goed fan tredden oanfochten wurde, dan sille hja inoar de kommende trettjin jier "tsamender handt ende tot mande costen" hoedzje. It replik guod en ûnreplik goed dy't bûten dizze skieding bleauw binne, bliuwe earst mandelich en sille letter yn goed underling oerlis ferdield wurde, "als dat tusken zusters ende broeders behoort te geschiën". **244** Sjoch foar him ek: NT 5.35, nrs. 103 en 132. **245** Sjoch foar de pest yn Ljouwert: Harm Nijboer, "De Slaande Ingel gie om de Aldehou; eat oer de pest yn Ljouwert", *DVF* (1995) 61-78. **246** *DVF* (2000) 156 (nr. 101). **247** Apeldoorn II, 433. **248** Ibidem II, 313. **249** GtFL III, 58 (G126). **250** Onno Hellinga, *Her register van Feicke Tetmans (1524) 1579-1599; regesten en indices* (Ljouwert 1995; NT 345.1) nr. 190. **251** Hy stiet foar de "religieuze kameleon" Pibo Ovitius van Abbema. Hy "werd pastoor, ondanks zijn gehuwde staat, was arts, werd gereformeerd predikant, had meerdere vrouwen en was querulant": W. Bergsma, *Tussen Gideonsbende en publieke kerk*:

een studie over het gereformeerde protestantisme in Friesland. 1580-1650 (Hilversum/Leeuwarden 1999) 98; mar sjoch ek: Paul Noomen, "De genealogie van de Friese adel; volgens Upcke van Burmania [Abbema]", *GJ* (1996) 176-186, dêre 176 en 183 (noat 7). **252** *Skoarstienregisters*, nrs. 340 en 346. Der wennet dan mear Arent Piters-spul yn Ljouwert, mar ik neam krekt harren hjir om't hja op itselde rychje wenje as boargemaster Watze Elckes en dy syn skoansoan boargerfaandrich Joris Gerrytsz. **253** *Stamboek II*, 174 (bylage B, oant. 2). **254** Liket my alteast gâns oannimlike as it Hardegarijp, dat Mensonides dersan makket: *GfFL III*, 59 (G131). **255** *Sminia* 927. **256** Hof YY13 165. **257** *DvF* (2000) 156 (nr. 99). **258** Hof EEE1 23v. **259** *Skoarstienregisters*, nr. 344. **260** *Sminia* 932. **261** *GfFL III*, 60 (nr. G138). **262** *Ibidem*. **263** *GJ* (1966) 87. **264** *LHR II*, 153 (noat 77); *GfFL III*, 47 (G97). **265** *LHR II*, 151 (noat 56). **266** *Skoarstienregisters*, nr. 345. **267** Hof EEE1 175. **268** Hof EEE1 176v. **269** *Sminia* 934. **270** Watergoor is in "hofstede op de Neder-Veluwe [in de gemeente Nijkerk], bestaande uit heerenhuis en verdere getimmerten, tuinen, lanen, grachten, houtwal, bosch- en uitmuntende hooi- en weilanden": A.J. van der Aa, *Aardrijkskundig woordenboek der Nederlanden XII* (Gorinchem 1849) 138. **271** R.S. Roarda, *Gréfskriften V* (RAF, lëssealbibliotheek, nr. 185) 43 (nr. 153). **272** Alteast neffens in oantekening fan Eduard Marius van Burmania: *Stamboek II*, 174 (oant. 1). Ypcke Oedtz is mooglik in soan fan Oedts Vincentsz. yn 1578 neamd as kastelein yn de "Gulden Helm" te Ljouwert: Hof **III** 318. En dat soe dan wer in soan wêze kinne fan Vincentius Oedts, dy't yn 1547 yn it Aldehouster-espel wennet: *LHR VII*. **273** *ORA Y8* 343. **274** *Skoarstienregisters*, nr. 1265. **275** *LHR II*, 153 (noat 76). **276** Hof EEE1 28v. **277** Begroeven op 1 okt. 1639: *GJ* (1966) 83 ("de E. Oedts Iipckis"). **278** Begroeven op 18 april 1644: *GJ* (1966) 84. **279** Hof EEE3 104v. **280** Hof EEE3 22. **281** *Sminia* 932. **282** *Sminia* 933. **283** L.H. Wagenaar, *Het leven van graaf Willem Lodewijk, een vader des vaderlands. "Uz Heit"* (Amsterdam/Pretoria [1904]) 396. **284** Hof EEE2 122. **285** Njonken dizze soan hiene hja noch fiif bern, dy't allegear jong ferstoarn binne en yn de Galileërtserke begroeven leine: Johan (stoarn [16]20). Idtien (stoarn [augu]sti. 1624) en noch trije, fan wa't namme en jiertal op de gréfskien net mear te ûntsiferjen wiene: *GfFL III*, 59 (G131 en 134). Dat Epeus Glinstra dit houlikskontrakt registrearje lit, kin betsjuutte dat ek hjir in erfskip te ferdien falt. Dat ferklearret dan fuortendaliks ek wérom't Everhardus Sluisken net neamd wurdt yn it testamint fan muoike Antie Watze Eelckedr út 1661 (noch syn mooglike bern). Dochs liket it oars te sitten. Yn 1662 docht nammentlik blikken dat hr. Everhart Sluijske eigener is fan de "Hollandersplaats" mei 72 pm ûnder Huzum en noch 21 pm déromtrint (mar mooglik is dat in ferâldere gegeven): HSL, Kolleksje L-stikken, 114d. **286** Yn de oarkonden fan it Sint Antony Gasthûs komme wy yn 1583 in Thoenis Janzoen tsjilmakker tsjin, mar dat sil ús man net wêze: *SAG*, 750, 753, 755 en 762. **287** *GfFL III*, 58 (G126). **288** *Sminia* 932. **289** *ORA Y57* 193v. **290** *ORA Y57* 193. **291** Merk op dat dit hiele erfdiel ek beskreaun wurdt yn de neilittenskip fan Truicke en Sibrandus (sjoch hjirfóár by IVa). Dat soe betsjuutte kinne dat Lammert en Truicke (in) bern hân hawwe, dy't dan (net al te lang) nei har heit ferstoarn wêze moat(te). It erfdiel is dan fia dy bern oan Truicke kommen. Mar it kin fansels ek dat Lammert syn vrou ta erfgenamt makke hat. **292** *EVC* 464. **293** *GfFL III*, 57 (G126); fan it gréfskriфт is allinnich de stijerdatum te ûntsiferjen, mar net har namme. **294** *Nederland's Adelsboek* ('s-Gravenhage 1988) 539. Mensonides, *GfFL III*, 57 (G126), sit der neist mei Dokkum as berteplak en 1542 as bertejier. Utslûtsel jout it portret fan Beyma dat stelt dat er 59 jier âld wie doe't er yn 1598 ferstoar: *Universiteit te Franeker*, 308. **295** *HvdR*, 268 (nr. 126). **296** Sjoch foar him: Dalmatius van Heel, "De minderbroeder Johannes Knijff, bisschop van Groningen", *AAU* (1933) 211-388. Dêr ek omtinken yn foar de "Familie

Knijff": dêre 213-218. **297** Teunissen, 64. **298** *Stichting Jacobus Lautenbach 1537/’38-1611*, nr. 6, 13; ferlykje noat 301. **299** *FK*, 421 (nr. 57). **300** R.S. Roarda, *Grêfskriften IV* (RAF, lêssealbiblioek, nr. 185) 135 (nr. 20). **301** Sjoch foar harren de bydragen fan Jacob Lautenbach yn it famyljeblêd *Stichting Jacobus Lautenbach 1537/’38-1611*, nr. 1 (des. 1988) 12-15, nr. 6 (maaie 1991) 13-14, nr. 7 (nov. 1991) 9-12, nr. 8 (febr. 1992) 13-16, nr. 9 (nov. 1992) 17-20, nr. 11 (nov. 1993) 15-17, nr. 12 (maart 1994) 11-18 en nr. 13 (nov. 1994) 6-9. **302** *NT* 5.35, nr. 1412. **303** *NT* 5.26 (1580-1601), nr. 304 (punt 23). **304** *NT* 5.26 (1580-1601), nr. 345 (punt 6). **305** *ORA EE3* 55v. **306** *Kleasterrekken 1606/1607*, 101 (nr. 1453) en 116 (nr. 1810). **307** *OBW* 839. **308** *Skoarstienregisters*, nr. 427. **309** *Zijlstra*, Database, nr. 87. **310** *Zijlstra*, Database, nr. 5053. **311** *OBW* 844. **312** Yn it trouboek fan Ljouwert stiet by "Dieveren" dat it yn Gelderlân leit, mar dat moat in fersin wêze. Mei't Berend Ketel yn de jierren om 1613 hinne schulte fan Diever en Wapserveen wie, wiist alles nei Drinte: *Huizen van stand*, 142; en Gerke P. Mulder, *Van Terwisia tot Willinge Prins; een Ooststellingwerfs familiebezit door de eeuwen heen* (Groningen 1974) 104. **313** *Stichting Jacobus Lautenbach 1537/’38-1611*, nr. 8, 14. It ferstjerren fan it folgjende berntsje wurdt dêr ek neamd. **314** *GtFL III*, 65 (G153). **315** *Sminia* 2105. **316** *ORA Y57* 171. **317** *NT* 14.32, nr. 131 (Hof HHH2). **318** *NT* 14.32, nr. 198 (Hof HHH2). **319** *Zijlstra*, Database, nrs. 1077 en 4881. **320** *HvdR*, 302 (nr. 164). **321** Goslick van Hiddema is in soan fan Andries Hiddema en Aelke Galama. Heit Andries ha wy earder al kennen leard as fâd oer de bern fan Lieuwe Mellema van Oosterzee (IIIa). Troch dat houlik Knijff-Hiddema komt Lautastate yn hannen fan 'e famylje. **322** *Album Collegii*, 88. **323** *ORA Y57* 148. **324** Hy is in soan fan riedshear dr. Gaius Nauta en Lolck Hotthies Aysma; sjoch foar him fierder: D.J. van der Meer, "Aersum, Fûns en Hesens ûnder Jorwert", *GJ* (1969) 16-37, dêre 24; en *Album Collegii*, 110. **325** M.H.H. Engels, "Vroeger eigendom van Erasmus; boeken in zeventiende-eeuwse veilingcatalogi en in Praedinius' brief van 1554", *DVF* (2000) 55-80, dêre 57-58 en 74 (noat 19). **326** Sjoch foar dat *daaldersk plakje*: Onno Hellinga en Tom Sandijck, "Dekema Oudhof te Huizum, landgoed of luchtkasteel?", *Tusken Potmarge en Jokse V* (2002) 29-64. **327** *Album AL*, 651. **328** *HvdR*, 329 (nr. 190). **329** Neffens it trouboek fan Ljouwert, mar neffens himsels wied er op 27 jann. 1700 trouw: ferlykje noat 38. **330** *Album AF*, 227 (nr. 7874) en 239 (nr. 8338). **331** *EVC* 353. **332** *Album AF*, 314 (nr. 11304). **333** *EVC* 354. **334** Neffens it trouboek fan Wier, mar neffens himsels wied er op 29 april 1725 trouw: ferlykje noat 39. **335** *EVC* 354. **336** G.H. van Borssum Waalkes en F.J.J. van Eysinga (ed.), *Een dagverhaal van jhr. Johan Vegelin van Claerbergen omtrent de troubelen van het jaar 1748* (Ljouwert [1899]) 21-28 en 271-273. **337** *Biographisch woordenboek X*, 278. **338** *PBF*, Hs 882 en Hs 888. **339** *EVC* 354. **340** *Stamboek I* (nalezingen en verbeteringen op het eerste deel) 5a en II, 225 (oant. 42). **341** *EVC* 354. **342** *Album AF*, 343 (nr. 12413). **343** *GtFL IV*, 144. **344** *SfF* 2430 5. **345** Berg, 81 en 93. **346** *Illustre School*, 255. **347** *Album AL*, 1142. **348** *Deductie*, bylage 1. **349** *SfF* 2459 5v-8v. Noch H. Baerd van Sminia, *Nieuwe naamlîst van grietmannen* (Leeuwarden 1837), noch A.J. Andreæ, *Nalezing op de Nieuwe naamlîst van grietmannen van Jhr. Mr. H. Baerd van Sminia* (Leeuwarden 1893), neame Horatius Allard Hiddema van Knijff as grytman fan Ferwerderadiel. De opmerking fan Visser dat nei de ynfiering fan it Reglement Reformatoir (1748) dizze Knijff de iennige folmacht west hat, dy't op de Lândeï de adel ferstjintwurdige en sels net fan adel of ek net grytman (of âld-grytman) wie, kin hjirmei komme te ferfallen: J. Visser, "Adel en "Adel" in de Staten van Friesland in de 17de en 18de eeuw", *De Nederlandsche Leeuw* (1961) 430-457, dêre 456. **350** *Deductie*, p. 3. **351** *BtK* 1087. **352** P. Nieuwland, A. Pietersma en O. Kuipers, *Inventaris van de archieven van*

de gewestelike bestuursinstellingen in Friesland 1795-1813 (1815) (2 dln.; Ljouwert 1988) I (bylagen 1, 3, 8 en 15). Sjoch foar him fierder: D.P. de Vries, *Corpus Batavum* ([Ljouwert] 1991; RAF, lêssealbiblioek, nr. 122) 34 (nr. 225); P. Nieuwland, "De eerste volksvertegenwoordigers van Friesland in 1795", yn: P. Brood, P. Nieuwland en L. Zoodsma, *Homines Novi: de eerste volksvertegenwoordigers van 1795* (Amsterdam 1993) 127-239, dêre 202-203; en de epilooch fan it artikel. 353 Teunissen, 66. 354 *Huizen van stand*, 485-486. 355 *Illustrte School*, 255. 356 *Album AL*, 1142. 357 *Deductie*. 358 SfF 2461 106v. 359 BtK 270. 360 BtK 273. 361 BtK 274. De skiedingsakte is net folslein, mar ferlykje: Teunissen, 74. 362 Teunissen, 75. 363 BtK 1216. 364 BtK 1605. 365 Hepkema, 340. 366 Ibidem, 341; en Berg, 80. 367 Teunissen, 190, 194-195 en 232. 368 Ibidem, 180 en 183. 369 *Album AG*, 264. 370 *Rechterlijk Friesland*, 151. 371 Sjoch foar har en har famylje: H.J. Trip, *De familie Trip* (Groningen 1883) 160. 372 Ut it twadde houlik stammet ú.o. de teolooch en ferneamd tsjerkhistoarikus Godschalk Horatius van Borssum Waalkes (1829-1907): EvF, 670. 373 Ch.C van der Vlis, "De gardes d'honneur van Friesland", GJ (1953) 38-48, dêre 43. 374 Ch.C van der Vlis, "De gardes d'honneur van Friesland [vervolg]", GJ (1954) 63-69, dêre 66-67. 375 *Album AG*, 511. 376 BtK 1542. 377 *Rechterlijk Friesland*, 151. 378 RAF, Befolkingregister Dokkum 1890, Wyk D, nr. 101 (fysje 19). 379 HSL, Befolkingregister Ljouwert, boekdiel 35, blêd 28. 380 RAF, Befolkingregister Dokkum 1890, Wyk D, nr. 146 (fysje 27). 381 Ibidem. 382 Teunissen, xi en 67. 383 Universiteit te Franeker, register. 384 *Sibrandus Lubbertus*, 514 (noot 16) en 524 (noot 27); HSL, Hessel Bierma en Gosse Blom, *Genealogyske neilittenskip en bibliografy fan R.S. Roarda* (Ljouwert 1984), ynv.nrs. 2a (419b), XIX (111 en 118-125) en XXII (250). Fan guon fan Roarda syn oanteekeningen is yn de genealogyen tankber gebruik makke. 385 Oer de adel yn Fryslân yn de Nije Tiid is it measte net skreun. Sjoch foar in ynlideng en oersjoch: Kuiper, benammen haadstik 4 en paragraaf 6.5. 386 *Sibrandus Lubbertus*, 409. 387 A. Telting, *Register van het Archief van Franeker* (Franeker 1867) 156 (nr. 505). 388 *Sibrandus Lubbertus*, 520. 389 Dat jiers wiene Lubbertus en Bogerman troch de Steaten fan Fryslân nei Hollân ôfurdige om in nasjonale synoade ta te rieden: *Sibrandus Lubbertus*, 152 e.v. Foar dy reis krigen hja yn totaal 312 gûne út hadden fan úntsfanger Joannes Henrici útbetelle: *Kleasterrekken 1606/1607*, 120 (nr. 1878: "dr. Sybrandus Lubberti ende Joannes Bogerman betaelt 212 £ van expensen, ende 100 £ tot een vereringh in 't regardt van de gevaceerde dagen op seecker reys nae den *Ad conventum præparatorium synodi nationalis*, haar geaccoordeert"). 390 *Sibrandus Lubbertus*, 152 e.v. 391 Hof WW9 353. 392 By fersin hat D.J. van der Meer him in ferkeard patronym mijnen en him *Lieuwe Minnes Mellema (van Oosterzee)* neamd; dat hat my gâns holbrekken besoarge: GJ (1962) 34. 393 As sadanich wied er baas fan syn omke Minne Lieuwes Mellema, dy't konfoaimaster fan Dokkum wie. 394 Sjoch myn NT's, s.v. 'Mellema (van Oosterzee), Lieuwe'. 395 *Sibrandus Lubbertus*, 515-518. 396 RAF, Kopyen Elders, nr. 6324, 182. 397 Sytzama, 99; en ferlykje: GJ (1987) 81 (nrs. 20158 en 20159). 398 GJ (1995) 147; Sytzama, 101-102. 399 Goslick Hiddema hie earder trouw west mei Jel Scheltes Lauta en wie sa eigener fan Lautastate wurden: *GtFL IV*, 141 (G268); *Andringa*, 22 (nr. 51). 400 PY, 224 (nr. 2544). 401 NT 5.26 (1580-1601), nr. 521. Hoewol't soks neat ôfdocht aan it adellike stânsbesef by Hiddema moat betocht wurde dat hijr ek in polityk skeel meispile. Hiddema syn serfanger Dirk Lieuwes Scheltinga en de represintant fan de adel, Ernst van Aylva, wegeren om onbekende redenen úteinlik ek om sit te nimmen: Onno Hellinga: "1598, een roerig jaar in een oproerige eeuw", *Leeuwarder Courant* (bylage Fryslân 500; maaie 1998), dat basearre is op myn NT's *sub voce* de haadpersoanen yn kwestje en op de presinsjelisten yn de deistige resolúsjeboeken fan Deputearre Steaten oer it

‘politike jier’ 1598/1599: SfF 2292-2293. 402 Sjoch foar dy famylje: Sytzama; GJ (1962) 32-52; en Meer. 403 PY, 211 (nr. 1893). Dat D.J. van der Meer him op grûn fan dy oanslach as ealman bestimpelet, is net terjochte: Meer, 2. 404 Doe’t yn Eastergoa yn 1592 twa eallju yn it kolleezje keazen waarden, protestearren dêr de einierden fan Eastergoa en Westergoa tsjin: NT 5.26, nrs. 380 en 384. As deputearre siet Douwe Sytzama al dy jierren njonken in Aylva, in Herbranda, in Schwartzenberg en jitris in Aylva (dy’t stik foar stik eallju binne): M.H.H. Engels, *Naamlijst van Gedeputeerde Staten van Friesland 1577-1795* (Leeuwarden 1979) 16-20. 405 “In de middeleeuwen werden familienamen - en in Friesland ook wapens - geregeld ontleend aan de familie van de moeder, met name indien van haar kant meer eer of goederen kwamen. In de 16e eeuw raakte deze gewoonte in snel tempo in onbruik en werd, hoewel de vrouwelijke verwantschap blijkens kwartierstaten en samengestelde familienamen van belang bleef, de patrilineaire afstamming dominant”: P.N. Noomen, “Suffridus Petrus en de Friese identiteit”, *It Beaken* (1994) 146-187, dêre 160. 406 Hof WW39 (sintinsje nr. 46 fan 8 maaie 1649). 407 Sytzama, 113. 408 Sjoch hjirfôar by Andries Hiddema by noat 401. 409 Sjoch foar de Scheltinga’s: *Scheltinga*, benammen 19-21; en GJ (1960) 30-37. 410 GfFL III, 57 (G126): “zeer grote zerk”. Op grûn fan de plattegrûn fan de Galileëtsjerke achteryn dat boek is steld dat dizze sark de grutste wie. 411 In famyljeraasje tusken it Jan Lambertsfolk en Johannes Tiara falt net te lizzen. Wol hearde de advokaat ta itselde miljeu. Sels wie Tiara trouw oan in Heixan: syn bern trouwen yn ’e famyljes Bouricius, Buygers, Eminga, Scheltinga en Van Velsen: Auke de Vries e.o., “It Pier en Sipcke Hoytes-folk fan Aucke, Douwe, Hein en Ype”, GJ (1984) 5-57, dêre 25 (nr. 312) en 45-47. 412 De presidint fertsinne in traktemint fan 800 “ponden” (of gûne): *HvdR*, 81. Jan Lamberts syn ynkommen út lân fan 550 gg. komt oerien mei 770 gûne. 413 Oebele Vries hat dyselde kwalifikaasje takend oan: “Hemma Odda zin, stedsskriuwer fan Ljouwert om 1500 hinne”, *It Beaken* (1981) 217-239, dêre 228 (noat 116). 414 Syn skoansoan Vincent Ypckes en omkesizzer Arent Pyters kamen doe as boumaster op it kjessen: *LHR* II, 87. Spanninga wist nammers net fan de famyljeraasje tusken Watse Eelkes en Arent Pyters. 415 Neffens it testamint fan dochter Maycke: “state, sate ende landen mij van mijn salige ouderen sijn aengecomen ende van hun met fideï-commis, in voegen bij hun ingestelt, beswaert”. 416 Sjoch foar de Glinstra’s en Dronryp: Onno Hellinga, “De heerligheyd van ‘t Friese Haagje”; De kerk en de adel in de vroeg-moderne tijd”, yn: D.J. de Vries (red.), *Sint Salvius op de Terpen, Dronrijps heerlijk hoogtepunt* (Leeuwarden 2002) 142-170, dêre 161. Sjoch foar harren relaasje mei Tytsjerksteradiel: J.J. Spahr van der Hoek en Y.N. Ypma, *Tietjerksteradeel: bydrage ta de sosiale skiednis fan de Wâlden* (Ljouwert 1978) s.v. ‘Glinstra’. 417 Miskien moat ek in beskieden amt as dat fan klerk sjoen wurde as in ideale springplanke foar maatskiplik sukses. Wy seagen al dat Vincent Ypckesz as klerk fan de siktaris fan Ljouwert út ein setten wie en ek Johannes Nicolai (stoarn 1687), stamheit fan de oan de Van Knijffs parintearre Poutsma’s, hat klerk west: FK, 213 (nr. 24). 418 *Sibrandus Lubbertus*, 380. 419 *Ibidem*, 381; GfFL III, 57 (G126). 420 Sjoch foar him en syn famylje: Hotso Spanninga, “Beginsel en belang bij C.L. van Beyma”, yn: W. Bergsma; C. Boschma; M.G. Buist en H. Spanninga (red.), *Foar uw lân, wy en bern; de patriottentijd in Friesland* (Leeuwarden 1987) 17-42. 421 *Sibrandus Lubbertus*, 511-512. 422 *Ibidem*, 514 (noat 13). 423 Neffens beskate famyljeantekeningen soe Wopcke promovearre wêze (“admodus doctus”), mar mei in titel haw ik him nea oantroffen: EVC 1323g (lh). 424 Neffens de yn ’e foarige noat neamde oantekeningen soed er rekkenmaster en ôffurdige nei de Steaten-Generaal west ha, mar dêr is yn ’e reguliere boарnen gjin befêstiging fan fûn. Yn 1649 tinkt grytman Botnia fan Baarderadiel dat er wol wer folmacht nei de Lândeï wurde sil en hy

is dan fan doel om Wigaerda ynsteet fan Wringer as syn adjunkt mei te nimmen: *Gloria Parende: dagboeken van Willem Frederik, stadhouder van Friesland, Groningen en Drenthe, 1643-1649, 1651-1654* (Den Haag 1995) 680. Ik tink dat de steedhálder him hjir fersind hat en dat er op grytman Hottinga fan Barradiel doelde. Wringer wie nammentlik siktaris fan dy gritenij en gong wol faker mei nei de Lândei. Foar Wigaerda sille wy yn dat gefal Wopcke of Sybrandus Wigara lêze meie. De grytman moat lykwols fan gedachten feroare wêze, want in Wigaerda komme wy op de Lândei fan 1649 net tsjin. **425** Lykwols moat betocht wurde dat it ek wol foarkaam dat in ealman it plak fan in einerde ynaam: Kuiper, 68. **426** Soks is namste opfallender mei't syn mem yn 1682 in royale erfenis fan har broer Idsart van Glins taparte kriegen hie, nammentlik sate Stickendeboer te Achlum (grutter as 100 pm), in sate te Boazum (60 pm), de helte fan Haersmaste te Loaiïngea (mei swannejacht) en in reversaal fan 1500 gg. op Igle Tiaerdts te Foudgum: Hof EEE5 247. **427** *Dronrijs Memoriael*, 30 en 92. De niisneamde grytman moat Laes van Glins west ha, stoarn yn 1566 en in foarfaar fan Magdalena: *GfL* IV, 71 (G114). **428** *PKAF*, 67 (noat 1). **429** Sjoch foar dy kronyk: A. van Halmael, "Verslag van een handschrift van S. à Wigara", *Leeuwarder Courant* d.d. 8 nov. 1831. Dit en de twa lettere sitaten út dy kronyk binne oan it "Verslag" van Van Halmael (en dy syn oersetting) úntliend. **430** *Stamboek I*, 149. **431** P.N. Noomen, "De Friese vetemaatschappij: sociale structuur en machtsbases", yn: J. Frieswijk, A.H. Huussen, Y.B. Kuiper en J.A. Mol (red.), *Fryslân, staat en macht 1450 - 1650* (Hilversum/Leeuwarden 1999) 43-64, dêre 60-64 (benammen noat 63). **432** De 'Heslingaas' binne stilswijend ferbettere út de 'Weslingaas'. **433** Ferlykje foar in oare, Fryske ferzje fan it Ljouwerter beslút: *OFO* III, 15 (nr. 15); dy't úntliend is oan: S.A. Gabbema, *Verhaal van de stad Leeuwaarden* (Franeker 1701) 139. Oarsom is it fansels ek mooglik dat Sybrandus dy akte krekt oan Gabbema ta-spile hat. **434** *PKAF*, 65. **435** Doe't Hepkema ein 19de ieu in besite oan Tersoal brocht trof er op 'e flier yn de wente fan in kúper njonken de tsjerke tal fan sarken oan, dêr't er 'Sixma' en '1600' op úntsiferje koe: Hepkema, 232b. Op de kaart fan Eekhoff sjogge wy noch in toponym Wigara, dat dan bestimpele wurdt as in stelle, in net beboud stee mei stimrjocht, mar dat eartiids in sate west hat. Yn 1640 wurdt Doytse Piers dêr as meier fan neamid. Yn 1639 komme wy Doijtse Piers tsjin as meier fan Bongewier, dêr't nei alle gedachten deselde pleats mei bedoeld wurdt as de lettere Wigara-stelle. De Bangafeart rint rjocht op dy stelle òf om der mei in bocht omhinne te gean. Dat sil, tinkt my, de namme fan Bongewier ferklearde: de wier by de Bangafeart. **436** Hepkema, 232b. Oan 'e oare kant moat betocht wurde dat der neffens de skoalmaster noch mear wieren yn Tersoal west hiene en guon soene wol sa heech as it dak fan de tsjerke west ha: *ibidem*. **437** Ferlykje de opmerking fan De Haan Hettema en Van Halmael by Dirck van Wigara: "denkelijk uit de adellijke Familie van dien naam, van welke ons geene Genealogie rest": *Stamboek II*, 81 (noat 32). **438** *OFO* IV, 171 (nr. 165). 'Otta Wopkazin' is stilswijend ferbettere út 'Olla Wopkazin'. **439** *BB*, 128. Dat de yn 1543 neamde Otte Wygara identyk is oan de eerder neamde fan dy namme is net hurd mar wol oannimlik te meitsjen. Sjoch foar de portiones of ivige dielen en de histoaryske kontekst dêrsfan: J.A. Mol, "Friezen en het hiernamaals. Zieleheilsbeschikkingen ten gunste van kerken, kloosters en armen in testamenten uit Friesland tot 1580", yn: J.A. Mol (red.), *Zorgen voor zekerheid: studies over Friese testamenten in de vijfde en zesde eeuw* (Ljouwert 1994) 175-214, dêre 193-199. **440** *BB*, 127-129. **441** *RvDA* I, 275. Ut twa oare pleatsen yn Tersoal hie Douwe Ottez yn 1511 mei-inoar 2 fl. en 25 st. te barren: *ibidem*, 273-274. **442** *BB*, 129. **443** *RAU* I (A1) 66-66v. Der binne ek noch twa akten, dy't de ófswikkeling fan dizze fâdijskip oanbelangje. Op 18 juny 1571 lizze Wopcke Douwez [Wigara] en Gerrott Piersz te Tersoal, as kuratoaren oer de weesbern fan silger Wopcke

Douwez op Bauckama te Tersoal, finansjele ferantwurding ôf oan Tyesse [Douwezn]: mei oerjeste fan in positif saldo oan Tyesse: RAU 1 (A1) 79-79v. Earder dy deis wie Tyesse Douwezn al autoriseerde as kurator oer Lolcke Wopckezen en Auck Wopckedr: RAU 1 (A1) 79. Op 3 sept. 1571 langje Wopcke Douwes [Wigara] en Gerrolt Piersz te Tersoal in obligaasje fan 60 gg. oer oan Tiesse Douwess, as kurator oer de weesbern fan silger Wopcke Douwesz op Bauckama te Tersoal, dy't hja útsetten hiene op Yghe Fongersz: RAU 1 (A1) 116. Oer de weesbern fan silger Wopcke Douwes op Bauckama wurde wy noch mear gewaar út de folgjende twa akten. Op 12 okt. 1570 wurdt dykgraaf Sicke Aesges Albada as kurator litis autoriseerde oer en op fersyk fan Epo Wopcke, soan fan Wopcke Douwes, yn dy syn proses tsjin Harmen Liewes [en Bauck], brûker fan Wlckema sate te Jirnsum: RAU 1 (A1) 56v-57. Op 2 juny 1600 skriuwt Syne Outgersz te Jirnsum in obligaasje fan 175 gg. út foar Sijus Sybrensdr, widdo fan Epe Wopcke, en foar har beide soannen Sybren en Douwe Epez: RAU 3 (A3) 220. 444 RAF, Rintmastersrekkens, IV 24v. 445 RAF, Rintmastersrekkens, XXIIIa 24v. 446 BB, 400; ferlykje ek: *ibidem*, 401-402. 447 RvdA, I, 274. Sjoch foar mr. Haring Donia alias Harinxma: O. Vries, *Het Heilige Roomse Rijk en de Friese vrijheid* (Leeuwarden 1986) 117-118. Yn 'e earste helte fan de 16de ieu wurdt Wigara noch twaris neamnd: yn 1532/1534 besit Aedae Eedezeoon Jongghama rinten "oppē Wigera gued" en yn 1540 hat Jets Tzummis widdo rinten "legghen ter Zoil in Wygherma gued": FT, 253 (nr. 127) en 342 (nr. 161). 448 RA LWL 77 (M4) 472. 449 Sicke Sallinckzoon/Tzallinckzoon buorke yn 1573 op kleasterpleats Schijrhuis te Wurdum (83 pm): M. Schoengen (ed.), "Akten en bescheiden betreffende de Cisterciënserabdij Bloemkamp of Oldeklooster bij Bolsward", AAU (1906) 153-226, dêre 165. Yn 1578 wurdt Sicke Tzalinghs dêr foar 6 gûne yn 'e Personiele Ymposysje oanslein: PY, 173 (nr. 17). 450 Syn erfgenamen wurde dêr yn 1578 foar 6 gûne yn 'e Personiele Ymposysje oanslein: PY, 222 (nr. 2437). 451 Otto Tzialincx soe dérom wolris in soan west ha kinne fan Tzalingh Douwez, dy't yn 1543 trije kear as neistlizzer yn Tersoal neamnd wurdt: BB, 127, 129. En dy Tzalingh Douwez sil dan in broer west ha fan Wopcke Douwez, dy't yn dat gefal net in omke mar in áldomke fan Tryntke Ottes wie. 452 Dirck Gerritsz Fogelsangh te Easterwierrum op sate Fogelsangh (stimnr. 3), stoarn tusken 1539 en 1543; tr. 1. (om 1495 hinne) Jouuer (Bobbinga); tr. 2. Bauck N., stoarn foar 1539: GJ (1989) 81 (nr. 20150). Mei't hja in dochter Bauck hat, is Jouwer Dircks sels nei alle gedachten in dochter út it twadde houlik. 453 Râneskrift: "AN^o 1584 DE 3 / AVGVSTY STERF DE EERSAME WOPKE / DOVWE WYCHARA / AN^o 1563 DE 21 AVGVSTY STERF DE EERBARE IOVWER / DIRCKS DR VOEGHELSANG SYN WYF": R.S. Roarda, *Grêfskriften* IV (RAF, lêssealbibliotheek nr. 185) 83. 454 PY, 163 en 216 (nr. 2133). 455 Yn 1578 wurdt Hans Tyaertz út Sibranda-buorren foar 3 gûne yn 'e Personiele Ymposysje oanslein: PY, 218 (nr. 2211). 456 RAF, Steedhâlderlik Argyf, ynv.nr. 68I. 457 EVC 463. 458 Yn 1639 is "Ungehuistra saete", 41 pm grut, Wigara-besit en wurdt dan ferhierd aan Hermen Symens. It moat dan gean om stim 11 fan Jirnsum, 43 pm yn 1700 en belêste mei 9 fl. en 9 st.: PKAF, 55. Dyselde oanslach fine wy yn 1511 werom by: "Taka Dowaz XVIII Pondten fennen, XVIII meden, lantheer Epe [Dowaz] voorsz, hijr wt den Priesteren X st.": RvdA I, 272. 459 EVC 463 en 466. 460 EVC 465. 461 Ibidem. 462 NT 5.35, nr. 3343. Johan van den Sande (1568-1638) waard yn 1604 riedshear yn it Hof fan Fryslân: HvdR 273 (nr. 130). 463 GJ (1991) 136 (VI). 464 NT 5.35, nr. 3135; en ferlykje ek: nr. 2567. Tierck Ryurdtsz Bants wurdt noch neamnd yn 1606: *Kleasterrekken 1606/1607*, 79 (nr. 960). 465 CtFL IV, 72-73. 466 Stamboek I, 289. De Haan Hettema en Van Halmael stelle eksplisydat Bants gjin adellike famylje is: *ibidem* II, 81 (noat 21). 467 Engels. 468 Kuikskaei, 2-3. 469 Hof WW3 984. 470 Kuikskaei, 3. 471 Stam-

boek I, 14 en II, 10 (noat 48, dêr't Cornelis as in "beschonkenen student" typearre wurdt); GJ (1995) 154 (VIII.3); en Johannes Woudstra, *Siderius: de familie en het handschrift* (Engelum 2002) 406 ("Jouwer Dierck Fogelsangh, de bestemoder van Coernelis van Cuiack die hier onhooft is, ende de bestemoder van joncker Gleens op De Ryp syn vrou Jouw") en 475 ("Adriaen Cornelis Cuick, burgemeester van Franeker, als vader van Cornelis Adriaen Cuick bij wijlen Houck Wopkedr Wigara [op 27 juni 1608] contra Douwe Wopkes Wigara en Tjalling Sickes (Palsma), als administrateurs over de goederen van Cornelis Adriaen Cuick, hem van wijlen Dirck Wopkes Wigara, zijn overleden oom, aanbeërfd"). Yn Woudstra syn boek wurdt nammers in soad omtinken aan de Wigara's jûn, draagt ek wol nije gegevens oan, mar is betiden ek tige hypotetysk. 472 EVC 466. 473 EVC 1323g (1h). 474 EVC 466. 475 Engels, 3. 476 Zijlstra, Database, nr. 4169. 477 Meer, 16. 478 "Standsbesef was tevens de wettigheid van huwelijken in de opgaande linie. In de geslachtsboom mochten geen onwettige geboorten voorkomen, [...] degene die op zijn stand werd aangesproken mocht volstaan met het aantonen van drie generaties wettige voorouders, te weten: over-grootouders, grootouders en ouders": N.E. Algra, *Oudfries recht 800-1256* (Ljouwert 2000) 371. Foar de goede oarder, in wettich houlik koe inkeld sletten wurde tusken partners fan deselde stân: *ibidem*, 309. 479 Van der Woude hâldt it foar mooglik dat dy pake identyk is aan Sibrandus Lubbenzen út Langwarden, dy't yn 1482 aan de universiteit fan Rostock ynskreaun waard: *Sibrandus Lubbertus*, 20 (noat 8). Dan sil dy pake op syn lêst om 1465 hinne berne wêze en dus in 90 jier âlder as Sibrandus Lubbertus west ha. Tagelyk skriuwt Van der Woude dêr ek: "Het schijnt, dat deze grootvader van meer betekenis voor Lubbertus' leven is geweest dan zijn ouders." Soks salt lykwols allegear allinnich yn 't lyk te bringen as pake in 100 jier âld wurden is. 480 *Sibrandus Lubbertus*, 26 (noat 32). Yn maaie 1575 waard er as "Sibrandus Lupsen ex comitatu Oldenburgensio. Frisius" yn Wittenberg ymmatrikuleare: *ibidem*, 24. 481 *Ibidem*, 518. 482 *Kleasterrekken 1606/1607*, 110 (nr. 1668). 483 "Il est avare, mais riche: il vend lui mesme ses pommes et se promène sans manteau avec un hoqueton": J. Reitsma, *Honderd jaren uit de geschiedenis der Hervorming en der Hervormde Kerk in Friesland* (Leeuwarden 1876) 223 (noat 2); en ferlykje: *Sibrandus Lubbertus*, 520. 484 *Sibrandus Lubbertus*, 520. 485 *Ibidem*: 519. 486 *Ibidem*, 520. 487 "Doctor Sybrandus 4 personen een mynderjarich": *ibidem*, 520 (noat 9). Van der Woude syn ferinnering dat Sjouck Mellem mei har soantsje Elardus Reynalda by Sibrandus en Trycke ynwenne, is ferkeard om't dat jonkje doe al wei wie: *ibidem*, 518 (noat 34). 488 lepen brief, publisearre yn 'e *Leeuwarder Courant* fan 17 juny 1797; ynterpunksje ensafuorthinne neffens dat kranteberjocht. 489 Allinnich dizze kursivearring is fan my.

FRIESE BEDELAARS IN VEENHUIZEN EN OMMERSCHANS (1834-1859)

In deze zesde aflevering volgen de namen van Friese bedelaars, gelicht uit de inschrijvingsregisters van bedelaarskolonisten uit inventarisnummer 200, van nummer 4524 tot en met 5125.

Voor uitgebreidere informatie verwijst ik u naar jaargang 1996 van het Jierboek, blz. 156.

Groningen, mei 2002

Reid van der Ley

- Huberdina Zelle, nr. 4524, geb. 27-3-1813, Hervormd, aangekomen 15-4-1846 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 12-3-1848.
Paulus de Bruyn, nr. 4524, geb. 1802, Hervormd, aangekomen 12-9-1848 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 8-5-1851.
Ymkje Frossel, nr. 4525, geb. 18-3-1844, Roomsche, aangekomen 15-4-1846 van Leeuwarden, kind van nrs. 2517 en 4524, overleden 8-8-1846.
Jacob Lichtervoort, nr. 4528, geb. 21-11-1794, Hervormd, aangekomen 5-11-1857 van Assen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 19-7-1859.
Jan Sjoerds Westerhof, nr. 4529, geb. 1804, Hervormd, aangekomen 6-1-1847 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Dokkum, ontslagen 24-3-1849.
Catharina Breidenbach, nr. 4531, geb. januari 1816, Roomsche, aangekomen 13-4-1846 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 11-7-1851.
Djurre Eisma, nr. 4532, geb. 11-5-1802, Hervormd, aangekomen 12-9-1848 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 29-4-1853.
Egbert Memerda, nr. 4535, geb. 1813, Hervormd, aangekomen 11-11-1858 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 30-12-1859.
Roelof van der Vegt, nr. 4537, geb. 12-12-1822, Hervormd, aangekomen 6-1-1847 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 6-2-1848.
Wieger Memerda, nr. 4541, geb. 6-10-1847, Hervormd, aangekomen 11-11-1858 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden.
Geeske van der Werf, nr. 4544, geb. 1801, Hervormd, aangekomen 3-6-1851 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 30-4-1852.
Ymkje de Bruin, nr. 4545, geb. 26-11-1834, Hervormd, aangekomen 11-11-1858 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Bolsward.
Johannes Belanus, nr. 4548, geb. 12-5-1796, Hervormd, aangekomen 11-11-1858 van Assen, domicilie van onderhoud is Ee, overleden 30-1-1859.
Bernardus Hofman, nr. 4549, geb. 16-4-1833, Roomsche, aangekomen 15-11-1846 van Utrecht, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 17-4-1851.
Johanna Dirks Bakker, nr. 4550, geb. 20-2-1830, Hervormd, aangekomen 2-11-1855 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 28-4-1857.

Fokje Hendricus Rozenburg, nr. 4555, geb. 8-10-1817, Roomsche, aangekomen 16-4-1846 van Bolsward, domicilie van onderhoud is Bolsward, ontslagen 16-4-1847.

Hendrika Hendricus Rozenberg, nr. 4560, geb. 11-11-1821, Roomsche, aangekomen 16-4-1846 van Bolsward, domicilie van onderhoud is Bolsward, ontslagen 16-4-1847.

Naatje Rutgers, nr. 4561, geb. 6-6-1806, Hervormd, aangekomen 12-9-1856 van 's Gravenhage, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 4-10-1859.

Jan Wybes de Jong, nr. 4564, geb. 23-4-1816, Hervormd, aangekomen 7-5-1853 van Groningen, domicilie van onderhoud is Marssum, ontslagen 10-6-1853.

Binne Brouwer, nr. 4575, geb. november 1810, Hervormd, aangekomen 9-5-1853 van Deventer, domicilie van onderhoud is Beetsterzwaag, overleden 1-5-1856.

Abraham Buwalda, nr. 4580, geb. december 1790, Hervormd, aangekomen 22-12-1842 van Oostdongeradeel, overleden 13-5-1843.

Johanna Gidding, nr. 4582, geb. 1838, Roomsche, aangekomen 11-11-1858 van Assen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden.

Woldina Harms, nr. 4584, geb. 8-4-1836, Hervormd, aangekomen 15-7-1847 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 27-9-1847.

Roelofje van Houten, nr. 4586, geb. 10-10-1827, Hervormd, aangekomen 24-8-1847 van Bolsward, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 9-2-1849.

Scheltje Hayes Bijlsma, nr. 4587, geb. 17-10-1790, Hervormd, aangekomen 5-11-1842 van Bolsward, ontslagen 5-11-1843.

Ids Meindert van der Zee, nr. 4588, geb. 20-11-1804, Roomsche, aangekomen 25-11-1842 van Bolsward, ontslagen 15-3-1844.

Tjalling Talsma, nr. 4588, geb. 10-7-1833, Hervormd, aangekomen 5-6-1851 van Leeuwarden, geserteed 8-8-1851, 13-8-1851 terug, 5-6-1855 geserteed, 4-8-1855 terug, 15-2-1856 geserteed, 17-2-1856 terug, 18-4-1857 geserteed, 19-4-1857 terug, 22-9-1857 geserteed, 2-10-1857 terug, 29-7-1859 geserteed, 7-8-1859 terug, 26-9-1859 geserteed, 3-10-1859 terug, 25-10-1859 geserteed, 27-10-1859 terug.

Hermannus Sipkes Weenings, nr. 4589, geb. 17-2-1783, Hervormd, aangekomen 9-11-1844 van Joure, domicilie van onderhoud is Joure, ontslagen 30-12-1847.

Geert Annes Weiland, nr. 4595, geb. 1837, Hervormd, aangekomen 5-6-1851 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Terwispel, ontslagen 10-10-1851.

Antonetta Maria Vaas, nr. 4596, geb. 4-1-1839, Hervormd, aangekomen 5-6-1851 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 27-8-1852.

Tjepke Klases de Vries, nr. 4603, geb. 20-7-1794, Hervormd, aangekomen 7-11-1855 van Amsterdam, domicilie van onderhoud is Leeuwarden.

Jeltje Zwarts, nr. 4604, geb. 14-3-1811, Hervormd, aangekomen 23-9-1854 van Assen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 1-3-1856.

Pieter Oeges Hoekstra, nr. 4605, geb. 1795, Hervormd, aangekomen 14-8-1846 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Drogemaham, overleden 29-8-1849.

Aart Baars, nr. 4606, geb. 22-12-1821, Hervormd, aangekomen 14-5-1853 van Assen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 22-4-1857.

Pieter Harmens Andringa, nr. 4608, geb. 12-5-1834, Hervormd, aangekomen 15-5-1853 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Sneek, geserteed 28-7-1853.

Douwe Stienstra, nr. 4608, geb. 3-9-1798, Hervormd, aangekomen 23-9-1854 van Assen, domicilie van onderhoud is Stiens, ontslagen 23-4-1859.

Charles de Smit, nr. 4610, geb. 1817, Roomsche, aangekomen 25-9-1854 van Goes, domicilie van onderhoud is Dockem, ontslagen 31-3-1855.

Hendrik Tjerks, nr. 4611, geb. 30-6-1830, Hervormd, aangekomen 14-8-1846 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Sauwert, gescreetd 7-12-1847.

Imkje Pieters Hoekstra, nr. 4618, geb. 12-10-1819, Hervormd, aangekomen 14-8-1846 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Echten, ontslagen 2-5-1851.

Wiebe Jongerhuis, nr. 4619, geb. 16-5-1813, Roomsche, aangekomen 15-9-1848 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 8-1-1849.

Jacobus Tiggelaar, nr. 4620, geb. 9-4-1798, Hervormd, aangekomen 14-8-1846 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 20-12-1847.

Piaternella Storemans, nr. 4621, geb. 3-3-1802, Roomsche, aangekomen 14-8-1846 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 20-12-1847.

Jan Wybes de Jong, nr. 4623, geb. 1816, Hervormd, aangekomen 6-1-1847 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Marssum, ontslagen 13-3-1849.

Pieter Wiebes Jongehuis, nr. 4625, geb. 1843, Roomsche, aangekomen 15-9-1848 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 16-4-1852.

Pieter Mook, nr. 4626, geb. 1811, Hervormd, aangekomen 19-4-1847 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Dokkum, ontslagen 21-1-1848.

Johanna Christina Tigchelaar, nr. 4627, geb. 11-5-1845, Roomsche, aangekomen 14-8-1846 van Leeuwarden, overleden 10-11-1846.

Petrus Lubberts, nr. 4627, geb. 16-11-1817, Roomsche, aangekomen 15-9-1848 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 8-5-1851.

Johannes Franciscus Robert, nr. 4628, geb. 2-11-1794, Roomsche, aangekomen 14-8-1846 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 13-5-1850.

Trijntje Sikkema, nr. 4631, geb. 14-1-1822, Hervormd, aangekomen 15-9-1848 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 8-5-1851.

Klaas Broersma, nr. 4632, geb. 10-10-1797, Hervormd, aangekomen 15-9-1848 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 8-5-1851.

Hendrik Luppens, nr. 4633, geb. 23-8-1800, Hervormd, aangekomen 15-9-1848 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 19-9-1851.

Sybolt Hunia, nr. 4633, geb. 18-11-1818, Hervormd, aangekomen 13-9-1856 van Assen, domicilie van onderhoud is Harlingen, ontslagen 1-7-1859.

Jantje Postmus, nr. 4636, geb. 25-2-1834, Hervormd, aangekomen 20-5-1853 van Rotterdam, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 29-5-1856.

Jantje Teunis Post, nr. 4636, geb. 11-1-1820, Hervormd, aangekomen 13-9-1856 van Assen, domicilie van onderhoud is Harlingen, ontslagen 1-6-1859.

Remke Hunia, nr. 4638, geb. 17-5-1855, Hervormd, aangekomen 10-9-1856 van Assen, domicilie van onderhoud is Harlingen, overleden 24-11-1856.

Suzanna Bruins, nr. 4641, geb. 18-3-1828, Hervormd, aangekomen 15-9-1848 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 8-5-1851.

Eeltje Hunia, nr. 4645, geb. 25-6-1847, Hervormd, aangekomen 13-9-1856 van Assen, domicilie van onderhoud is Harlingen, ontslagen 1-7-1859.

Gerben Nieuwenhuis, nr. 4646, geb. 25-4-1816, Hervormd, aangekomen 21-11-1844 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 6-5-1847.

Johanna Catharina Smits, nr. 4646, geb. 25-10-1802, Roomsche, aangekomen 17-9-1848 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 28-6-1854.

Petrus Gerardus Koopman, nr. 4650, geb. 29-6-1826, Roomsche, aangekomen 14-8-1846 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 15-5-1849.

Aaltje Lieuwes van der Veen, nr. 4653, geb. 10-2-1828, Hervormd, aangekomen 14-9-1856 van Sneek, domicilie van onderhoud is Sneek.

Jetze Visser, nr. 4654, geb. 2-10-1807, Hervormd, aangekomen 17-9-1848 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Sexbierum, overleden 25-6-1849.

Anna Hoekema, nr. 4656, geb. 9-10-1834, Hervormd, aangekomen 17-9-1848 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 17-4-1852.

Geertje Jans Brink, nr. 4656, geb. 1834, Hervormd, aangekomen 27-5-1853 van Groningen, domicilie van onderhoud is Grootegast, overleden 21-5-1855.

Harmen van Heerde, nr. 4656, geb. 15-6-1829, Hervormd, aangekomen 8-11-1855 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Kampen, 21-4-1856 geserteed, 26-4-1856 terug, 17-10-1857 geserteed, terug 18-10-1857.

Johannes Lubach, nr. 4657, geb. 3-5-1824, Hervormd, aangekomen 28-9-1854 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, geserteed 22-5-1855.

Albert Sytsma, nr. 4657, geb. 23-4-1838, Hervormd, aangekomen 8-11-1855 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, geserteed 7-9-1856.

Evert Bakker, nr. 4659, geb. 31-7-1837, Hervormd, aangekomen 17-9-1848 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 9-9-1855.

Frouwjtje Duinstra, nr. 4667, geb. augustus 1801, Roomsche, aangekomen 17-10-1859 van Almelo, domicilie van onderhoud is Wymbritseradeel.

Dirk Jans Bakker, nr. 4672, geb. 27-3-1798, Hervormd, aangekomen 18-11-1846 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 8-6-1848.

Martinus Jonker, nr. 4674, geb. 18-8-1806, Hervormd, aangekomen 14-11-1857 van Assen, domicilie van onderhoud is Menaldumadeel, overleden 12-4-1859.

Klaas Zwolsman, nr. 4681, geb. 13-12-1832, Doopsgezind, aangekomen 20-10-1859 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Blokzijl.

Gerrit Sytzes Krul, nr. 4692, geb. 1828, Hervormd, aangekomen 30-9-1854 van Harlingen, domicilie van onderhoud is Harlingen, ontslagen 1-4-1855.

Dirkje Harmens, nr. 4693, geb. 5-3-1801, Hervormd, aangekomen 18-11-1846 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 15-12-1846.

Attje Freerks Faber, nr. 4699, geb. 27-5-1810, Hervormd, aangekomen 28-11-1844 van Bolsward, domicilie van onderhoud is Bolsward, ontslagen 12-5-1849.

Jacob Jeltjes Kloosterman, nr. 4700, geb. april 1827, Hervormd, aangekomen 20-10-1859 van Assen, domicilie van onderhoud is Tietjerksteradeel.

Jantje Jans van Dijk, nr. 4702, geb. 1820, Hervormd, aangekomen 7-6-1851 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Balk, ontslagen 25-5-1855.

Grietje Adolfs Jans Bont, nr. 4707, geb. 10-5-1817, Hervormd, aangekomen 14-11-1857 van Assen, domicilie van onderhoud is Eesveen Heerenveen [beide plaatsen vermeld].

Tiete Martens Visser, nr. 4708, geb. 30-8-1817, Hervormd, aangekomen 5-6-1847 van Utrecht, domicilie van onderhoud is Dokkum, ontslagen 10-5-1859.

Cornelis Tjallings Wagenaar, nr. 4709, geb. 1790, Hervormd, aangekomen 17-8-

1846 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Oldeboorn, gedeserteerd 2-11-1846, terug 1-12-1846, overleden 22-4-1847.

Grietje Dirks Bakker, nr. 4712, geb. 22-8-1826, Hervormd, aangekomen 18-11-1846 van Heerenveen, ontslagen 20-6-1848.

Johanna Dirks Bakker, nr. 4713, geb. 10-2-1830, Hervormd, aangekomen 18-11-1846 van Heerenveen, ontslagen 20-6-1848.

Antonia Dirks Bakker, nr. 4714, geb. 12-12-1834, Hervormd, aangekomen 18-11-1846 van Heerenveen, ontslagen 20-6-1848.

Adam Jans Knoop, nr. 4716, geb. 3-10-1799, Hervormd, aangekomen 2-12-1842 van Barradeel, ontslagen 20-5-1843.

Jan Dirks Bakker, nr. 4717, geb. 22-4-1824, Hervormd, aangekomen 18-11-1846 van Heerenveen, ontslagen 20-6-1848.

Christoffel Hider, nr. 4719, geb. 13-10-1799, Hervormd, aangekomen 18-11-1846 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 11-4-1848.

Klaas Romkes van der Wal, nr. 4719, geb. 14-12-1829, Hervormd, aangekomen 19-9-1848 van Rotterdam, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 8-5-1851.

Gerrit Leensma, nr. 4721, geb. 28-9-1805, Hervormd, aangekomen 17-8-1846 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Sneek, ontslagen 14-5-1850.

Folkerdina van der Ven, nr. 4725, geb. 4-1-1795, Hervormd, aangekomen 18-11-1846 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 11-4-1848.

Jetje Westra, nr. 4726, geb. 1809, Hervormd, aangekomen 2-12-1844 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 9-1-1850.

Frederik du Perk, nr. 4730, geb. 15-7-1792, Hervormd, aangekomen 15-7-1847 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 21-1-1854.

Barteld Yntzes Faber, nr. 4731, geb. 16-2-1811, Hervormd, aangekomen 6-12-1842 van Heerenveen, ontslagen 14-3-1844.

Cornelis Wijngaarden, nr. 4731, geb. 1814, Hervormd, aangekomen 2-12-1844 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 24-3-1848.

Leonardus Waasdorp, nr. 4732, geb. 11-12-1823, Rooms, aangekomen 20-10-1859 van Leeuwarden.

Coenraad Smeding Zelle, nr. 4733, geb. 26-1-1811, Hervormd, aangekomen 7-12-1842 van Leeuwarden, ontslagen 6-4-1851.

Jan Hendrik Gerbenzon, nr. 4734, geb. 15-2-1817, Hervormd, aangekomen 7-12-1842 van Leeuwarden, 2-2-1843 in dienst getreden bij de O.I. Troepen.

Ruurd Frankes Roofstra, nr. 4735, geb. 13-9-1821, Hervormd, aangekomen 15-7-1847 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Nijehaske, ontslagen 28-9-1849.

Hendrik Kingma, nr. 4739, geb. 1817, Hervormd, aangekomen 19-11-1857 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Makkum.

Johanna Margreta Hider, nr. 4740, geb. 9-9-1835, Hervormd, aangekomen 18-11-1846 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 11-4-1848.

Evert Andries van der Veen, nr. 4741, geb. 18-9-1797, Hervormd, aangekomen 19-11-1857 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Heerenveen.

Peter Mintjes, nr. 4742, geb. 12-9-1802, Hervormd, aangekomen 15-7-1847 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Oldemarkt, ontslagen 22-12-1847.

Rudolph Petrus van Arum, nr. 4744, geb. 28-11-1829, Hervormd, aangekomen 19-11-1857 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Harlingen.

Frans Joseph Stormer, nr. 4745, geb. 6-12-1793, Hervormd, aangekomen 19-11-1857 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Sneek.

Jacoba Joukes Hondje, nr. 4752, geb. 17-2-1822, Hervormd, aangekomen 24-10-1859 van Amsterdam, domicilie van onderhoud is Uttingradeel.

Nicolaas Geurs, nr. 4753, geb. 11-4-1831, Hervormd, aangekomen 14-10-1854 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, geserteed 24-6-1856, terug 17-7-1856.

Aaltje Brouwer, nr. 4757, geb. 13-1-1821, Hervormd, aangekomen 4-12-1844 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 9-5-1849.

Hendrik van der Kam, nr. 4758, geb. 6-5-1803, Hervormd, aangekomen 11-12-1844 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 10-4-1847.

Fokke de Lang, nr. 4760, geb. 6-10-1787, Hervormd, aangekomen 4-12-1844 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is 's Gravenhage, overleden 29-11-1846.

Jan Gerbens Ankes, nr. 4760, geb. 27-3-1814, Hervormd, aangekomen 17-6-1851 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Lemmer, ontslagen 9-7-1852.

Hendrik Buning, nr. 4761, geb. 10-4-1814, Hervormd, aangekomen 20-9-1856 van Assen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden.

Hilletje Hellin, nr. 4762, geb. 1823, Hervormd, aangekomen 20-9-1856 van Assen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden.

Taetske Mook, nr. 4763, geb. 1835, Hervormd, aangekomen 19-4-1847 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Dokkum, overleden 29-6-1847.

Ytje Molenaar, nr. 4763, geb. 5-7-1805, Hervormd, aangekomen 15-7-1847 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 20-6-1849.

Johannes Proost, nr. 4763, geb. 28-9-1819, Hervormd, aangekomen 19-11-1857 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden.

Lammert Rikels Jager, nr. 4765, geb. 1824, Hervormd, aangekomen 15-11-1855 van Groningen, domicilie van onderhoud is Bakkeveen, overleden 14-12-1855.

Pieter Pieters, nr. 4766, geb. 1805, Hervormd, aangekomen 7-6-1853 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Wirdum, ontslagen 1-4-1856.

Reintje Bunning, nr. 4766, geb. 16-8-1852, Hervormd, aangekomen 20-9-1856 van Assen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden.

Hendrik Albertus Kuipers, nr. 4767, geb. 23-9-1801, Doopsgezind, aangekomen 6-12-1844 van Workum, domicilie van onderhoud is Workum, ontslagen 6-3-1847.

Oepke Tonnema, nr. 4767, geb. 1833, Hervormd, aangekomen 19-4-1847 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Dokkum, ontslagen 7-2-1848.

Marcelles Jongbloed, nr. 4768, geb. 28-4-1831, Hervormd, aangekomen 17-6-1851 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, 24-5-1852 als milicien bij het 3 Regt. Inf.

Gezina van Ultzen, nr. 4770, geb. 15-4-1821, Hervormd, aangekomen 19-11-1857 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden.

Aafke Annes Rozema, nr. 4782, geb. november 1811, Hervormd, aangekomen 15-7-1847 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Dokkum, ontslagen 13-8-1850.

Lambertus Singer, nr. 4784, geb. 20-11-1805, Roomsch, aangekomen 22-12-1842 van Oostdongeradeel, overleden 28-9-1843.

Rinse Gerrits de Vries, nr. 4785, geb. 1798, Hervormd, aangekomen 22-12-1842 van Leeuwarden, ontslagen 23-5-1846.

Jan Thomas Visser, nr. 4787, geb. 1803, Hervormd, aangekomen 15-7-1847 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Tietjerk, ontslagen 7-3-1848.

Pieter Pistorius, nr. 4792, geb. 25-3-1835, Roomsch, aangekomen 17-6-1851 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 8-9-1851.

Frederik du Perk, nr. 4793, geb. 15-7-1792, Hervormd, aangekomen 17-6-1851 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 2-7-1851.

Renske Proost, nr. 4794, geb. 29-7-1856, Hervormd, aangekomen 19-3-1857 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden.

Jan Berkhoven, nr. 4795, geb. 19-1-1791, Hervormd, aangekomen 17-6-1851 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 23-4-1855.

Janke Berkhoven, nr. 4796, geb. 23-8-1845, Hervormd, aangekomen 17-6-1851 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 23-4-1855.

Rense Gerrits de Vries, nr. 4804, geb. 1798, Hervormd, aangekomen 17-8-1846 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 6-4-1849.

Jan Sjoerds Wagenaar, nr. 4805, geb. 29-4-1799, Hervormd, aangekomen 18-6-1851 van Leeuwarderadeel, domicilie van onderhoud is Finkum, ontslagen 16-6-1852.

Uiltje Jans Wagenaar, nr. 4807, geb. 3-8-1840, Hervormd, aangekomen 18-6-1851 van Leeuwarderadeel, domicilie van onderhoud is Finkum, ontslagen 16-6-1852.

Hilbrand Jans Wagenaar, nr. 4808, geb. 1844, Hervormd, aangekomen 18-6-1851 van Leeuwarderadeel, domicilie van onderhoud is Finkum, overleden 3-5-1852.

Franke van Elseloo, nr. 4809, geb. 8-1-1812, Hervormd, aangekomen 24-10-1859 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Gaasterland.

Grietje Sybrens Vlietstra, nr. 4811, geb. 17-4-1809, Hervormd, aangekomen 17-8-1846 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 25-1-1848.

Maria Amelia Koorthof, nr. 4812, geb. 29-7-1856, Hervormd, aangekomen 19-11-1857 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden.

Anne Jans de Boer, nr. 4816, geb. 26-4-1813, Hervormd, aangekomen 26-9-1848 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Bolsward, overleden 3-9-1849.

Jeltje Jellema, nr. 4818, geb. 1822, Hervormd, aangekomen 26-9-1848 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Terzool, overleden 17-5-1851.

Philippus le Noble, nr. 4827, geb. 14-7-1818, Hervormd, aangekomen 23-2-1848 van 's Gravenhage, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 30-4-1850.

Klaas Egberts Zeilstra, nr. 4832, geb. oktober 1817, Hervormd, aangekomen 28-12-1842 van Sneek, gedeserteerd 12-1-1843.

Ritske Nannens Jongstra, nr. 4837, geb. 25-8-1802, Hervormd, aangekomen 16-11-1855 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Leeuwarden.

Eelkje Westerdijk, nr. 4853, geb. 19-9-1834, Hervormd, aangekomen 29-11-1858 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Leeuwarden.

Petronella Beers, nr. 4857, geb. 23-9-1832, Hervormd, aangekomen 23-11-1855 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden.

Jan van Glinstra, nr. 4863, geb. 5-4-1820, Hervormd, aangekomen 23-11-1855 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Harlingen, ontslagen 5-4-1856.

Grietje Mulder, nr. 4864, geb. 6-9-1792, Hervormd, aangekomen 6-1-1843 van Sneek, domicilie van onderhoud is Sneek, ontslagen 17-4-1846.

Johan Christoffel Tophuizen, nr. 4865, geb. 18-4-1795, Hervormd, aangekomen 6-1-1843 van Dedemsvaart, domicilie van onderhoud is Leeuwarden.

Pieter Kamstra, nr. 4865, geb. 30-6-1825, Hervormd, aangekomen 23-11-1855 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Lekkum, ontslagen 20-10-1858.

Antje van der Ploeg, nr. 4866, geb. 1834, Doopsgezind, aangekomen 23-11-1855 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Holwerd, ontslagen 14-8-1857.

Bartje Jasper, nr. 4868, geb. 1810, Hervormd, aangekomen 7-1-1843 van Dedemsvaart, domicilie van onderhoud is Sneek, overleden 25-4-1848.

Pouwel Johannes Kremer, nr. 4868, geb. 1835, Hervormd, aangekomen 3-10-1848 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Haskerhorne, ontslagen 10-4-1852.

Barbara Vos, nr. 4869, geb. 1806, Roomsche, aangekomen 23-2-1848 van Almelo, domicilie van onderhoud is Bolsward, overleden 7-7-1849.

Leeuwe Tjebbes Hanenburg, nr. 4870, geb. 3-4-1806, Hervormd, aangekomen 21-12-1844 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Bolsward, ontslagen 21-4-1847.

Hessel Bernardus Schaafsma, nr. 4871, geb. 16-8-1804, aangekomen 8-1-1843 van Steenwijkerwold, domicilie van onderhoud is Rauwerd, ontslagen 8-1-1845.

Baukje Ferwerda, nr. 4872, geb. 20-6-1784, Hervormd, aangekomen 25-2-1848 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 11-3-1856.

Ambrosius Jansma, nr. 4873, geb. 11-10-1833, Hervormd, aangekomen 25-2-1848 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 23-4-1851.

Alle Iebeles van der Meulen, nr. 4873, geb. 3-11-1822, Hervormd, aangekomen 31-1-1857 van Beetsterzwaag, domicilie van onderhoud is Beetsterzwaag, overleden 24-4-1859.

Janke Gerbens Dusselaar, nr. 4873, geb. 30-5-1824, Hervormd, aangekomen 31-10-1859 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Franeker.

Pieter Jan Cornelis Salverda, nr. 4875, geb. 10-5-1806, Hervormd, aangekomen 25-2-1848 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Wons, overleden 25-6-1849.

Bauke de Vries, nr. 4877, geb. 10-9-1823, Hervormd, aangekomen 24-12-1844 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 24-12-1845.

Sake Pollius, nr. 4878, geb. 14-4-1824, Hervormd, aangekomen 24-12-1844 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 31-12-1845.

Johannes van Keulen, nr. 4879, geb. december 1828, Hervormd, aangekomen 24-12-1844 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Woudsend, ontslagen 16-5-1848.

Ida Klinkhof, nr. 4881, geb. 1789, Hervormd, aangekomen 24-12-1844 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 12-5-1849.

Kaatje Jacobs, nr. 4882, geb. 1777, Israelitisch, aangekomen 24-12-1844 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 29-4-1847.

Trijntje de Vrij, nr. 4885, geb. 1829, Hervormd, aangekomen 25-2-1848 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Harlingen, ontslagen 31-7-1850.

Pieter Kamstra, nr. 4886, geb. 30-6-1825, Hervormd, aangekomen 19-4-1847 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 24-2-1848.

Sytske Liewes Woudwijk, nr. 4886, geb. 1823, Hervormd, aangekomen 25-2-1848 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Hiaure, ontslagen 1-4-1851.

Maria Hendriks van der Meer, nr. 4888, geb. 7-8-1825, Hervormd, aangekomen 3-10-1848 van Bolsward, domicilie van onderhoud is Bolsward, ontslagen 12-11-1849.

Grietje Rintsema, nr. 4890, geb. 4-6-1825, Hervormd, aangekomen 25-2-1848 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Harlingen, overleden 28-2-1849.

Hermanus Buurlage, nr. 4891, geb. 17-4-1807, Roomsche, aangekomen 15-7-1847 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Groningen, ontslagen 28-8-1849.

Jetse Gerlofs, nr. 4893, geb. 19-6-1808, Hervormd, aangekomen 17-1-1843 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 18-3-1843.

Jan Binder, nr. 4893, geb. 16-6-1833, Hervormd, aangekomen 7-1-1845 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 9-11-1845.

Herke de Vries Steinmetz, nr. 4893, geb. 19-8-1827, Lutherse, aangekomen 25-2-1848 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 4-8-1849.

Roelof Hendriks Brandsma, nr. 4894, geb. 19-11-1825, Hervormd, aangekomen 17-1-1843 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Sneek, 28-2-1846 in dienst bij de Marine.

Sjoerd Willems Hubert, nr. 4894, geb. 21-5-1788, Hervormd, aangekomen 17-1-1843 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 1-2-1845.

Harm van der Heide, nr. 4894, geb. 1809, Hervormd, aangekomen 23-9-1856 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 1-5-1858.

Pieter Annes de Groot, nr. 4897, geb. 14-10-1809, Hervormd, aangekomen 7-1-1845 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Menaldum, gedeserteerd 8-9-1845.

Helena Jans Ferwerda, nr. 4897, geb. 18-9-1828, Roomsche, aangekomen 25-2-1848 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Franeker, ontslagen 3-5-1851.

Pieter Willems Geldersma, nr. 4898, geb. 25-6-1817, Hervormd, aangekomen 7-1-1845 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Franeker, ontslagen 1-4-1847.

Petrus Jacobus Havinga, nr. 4899, geb. 22-3-1802, Hervormd, aangekomen 7-1-1845 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is 's Hertogenbosch, ontslagen 1-4-1847.

Jurjen Hoekstra, nr. 4899, geb. 6-4-1813, Roomsche, aangekomen 2-4-1847 van Groningen, domicilie van onderhoud is Anjum, overleden 17-4-1847.

Johannes Kellerman, nr. 4899, geb. 21-3-1824, Roomsche, aangekomen 19-4-1847 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 30-4-1850.

Evert Veening, nr. 4900, geb. 4-11-1802, Hervormd, aangekomen 5-10-1848 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 11-6-1849.

Jan van Glinstra, nr. 4900, geb. 5-4-1820, Hervormd, aangekomen 23-9-1856 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Harlingen.

Catharina Pieters Ruurda, nr. 4901, geb. 20-8-1827, Roomsche, aangekomen 25-2-1848 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Sneek, ontslagen 2-5-1851.

Johannes Linde, nr. 4902, geb. 13-3-1818, Roomsche, aangekomen 7-1-1845 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Het Rijk, ontslagen 11-4-1845 en over de grenzen gebracht.

Johannes Albertus van Douwe, nr. 4902, geb. 16-8-1816, Hervormd, aangekomen 25-2-1848 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Rotterdam, overleden 24-1-1849.

Harmannus Buurlage, nr. 4903, geb. 13-6-1833, Roomsche, aangekomen 19-4-1847 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Groningen, ontslagen 29-11-1847.

Barteld Wiebes Meilof, nr. 4903, geb. 1820, Hervormd, aangekomen 25-2-1848 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Jubbega Schurega, ontslagen 8-4-1848.

Hendrikus Wendel, nr. 4903, geb. 7-10-1816, Hervormd, aangekomen 5-10-1848 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 27-11-1849.

Harmen Koster, nr. 4905, geb. 5-2-1836, Roomsche, aangekomen 15-7-1847 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 8-5-1851.

Albertus Zwolsman, nr. 4905, geb. 11-9-1830, Doopsgezind, aangekomen 21-11-1857 van Assen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 23-4-1858.

Marten van Dalen, nr. 4906, geb. 1797, Hervormd, aangekomen 18-1-1843 van Sneek, domicilie van onderhoud is Bolsward, ontslagen 18-1-1845.

Bouke Ymkes Smit, nr. 4906, geb. 1803, Hervormd, aangekomen 25-2-1848 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 17-10-1850.

Anna Elisabeth Hendriks Somer, nr. 4907, geb. 1804, Hervormd, aangekomen 25-2-1848 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 1-4-1851.

Gijsbertus Kattenstaart, nr. 4907, geb. 25-11-1805, Roomsche, aangekomen 23-9-1856 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden.

Tjitske Wendel, nr. 4909, geb. 1842, Hervormd, aangekomen 5-10-1848 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 27-11-1849.

Jan Baukes Smit, nr. 4910, geb. 18-10-1844, Hervormd, aangekomen 25-2-1848 van Heerenveen, ontslagen 1-4-1851.

Froukje van der Heide, nr. 4911, geb. 1813, Hervormd, aangekomen 5-10-1848 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 16-4-1852.

Aukje Baukes Smit, nr. 4917, geb. maart 1846, Hervormd, aangekomen 25-2-1848 van Heerenveen, ontslagen 1-4-1851.

Abraham Jans Strijkstra, nr. 4920, geb. 8-3-1796, Hervormd, aangekomen 21-6-1853 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Hardegarrijp, overleden 29-9-1854.

Ferdinand Smit, nr. 4922, geb. 1834, Hervormd, aangekomen 25-2-1848 van Heerenveen, ontslagen 1-4-1851.

Maria Christina van Lingen, nr. 4922, geb. 30-5-1790, Roomsche, aangekomen 5-7-1851 van Rotterdam, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 23-4-1857.

Anna Takes, nr. 4923, geb. 8-9-1807, Hervormd, aangekomen 27-10-1854 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 28-4-1859.

Sjoerd Lambertus Wijngaarden, nr. 4925, geb. 5-5-1818, Hervormd, aangekomen 27-10-1854 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 25-4-1857.

Antje Wiebes Jongerhuis, nr. 4926, geb. 1845, Roomsche, aangekomen 5-10-1848 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 16-4-1852.

Douwe Goossen, nr. 4926, geb. 2-2-1824, Hervormd, aangekomen 27-10-1854 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Groningen, ontslagen 25-4-1856.

Melcher van Gelderen, nr. 4930, geb. 1817, Hervormd, aangekomen 15-1-1845 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Sneek, ontslagen 3-5-1847.

Sjoerd Willems Hiddema, nr. 4931, geb. 25-12-1801, Hervormd, aangekomen 22-4-1846 van Sneek, domicilie van onderhoud is Schraard, overleden 28-4-1846.

Sybren Wiebes Jongerhuis, nr. 4932, geb. 1847, Roomsche, aangekomen 5-10-1848 van Heerenveen, ontslagen 16-4-1852.

Margje Dikhoorn, nr. 4934, geb. 1818, Hervormd, aangekomen 5-10-1848 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Sint Jansga, ontslagen 25-5-1850.

Willem Frederik Amon of Ammon, nr. 4938, geb. 15-12-1818, Hervormd, aangekomen 27-10-1854 van Leeuwarden, 12-7-1856 geserteed, 14-7-1856 terug, 25-7-1857 geserteed, 4-9-1857 terug, 9-6-1859 geserteed.

Gerrit Harmens Sloothaak, nr. 4939, geb. 1847, Hervormd, aangekomen 5-10-1848 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Sint Jansga, overleden 19-1-1849.

Douwe Jans de Vries, nr. 4940, geb. 1800, Hervormd, aangekomen 26-2-1848 van Assen, domicilie van onderhoud is Franeker, ontslagen 1-4-1851.

Tjerk Baukes Postema, nr. 4943, geb. 27-10-1828, Hervormd, aangekomen 27-10-1854 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Harlingen, geserteed 6-11-1854.

Geert Jacobs van Dijk, nr. 4952, geb. 5-3-1816, Hervormd, aangekomen 6-6-1847 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Sneek, ontslagen 8-5-1851.

Hilligje Jacobs Sloothaak, nr. 4956, geb. 20-11-1820, Hervormd, aangekomen 6-6-1847 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Heerenveen, ontslagen 16-4-1852.

Dina Wijnands, nr. 4962, geb. september 1792, Hervormd, aangekomen 9-2-1843 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 17-4-1846.

Fokeltje Ruurds Bokkema, nr. 4963, geb. 1768, Hervormd, aangekomen 9-2-1843 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Goënga, gem. Wymbritseradeel, ontslagen 18-4-1846.

Sybrigje Wopkes Visser, nr. 4964, geb. 1788, Hervormd, aangekomen 9-2-1843 van Leeuwarden, ontslagen 17-4-1846.

Getje Zol, nr. 4965, geb. 1-1-1783, Hervormd, aangekomen 9-2-1843 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 18-4-1846.

Daniel Sjoerds Postmus, nr. 4966, geb. 20-12-1811, Hervormd, aangekomen 9-2-1843 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 22-4-1846.

Elizabeth Nijman, nr. 4967, geb. 1-3-1813, Hervormd, aangekomen 9-2-1843 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 28-12-1846.

Sierd Nijman, nr. 4968, geb. 28-12-1832, Hervormd, aangekomen 9-2-1843 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 28-12-1846.

Gerharda Nijman, nr. 4969, geb. 9-9-1838, Hervormd, aangekomen 9-2-1843 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 28-12-1846.

Carel Vogelsang, nr. 4969, geb. 1-5-1819, Roomsche, aangekomen 7-2-1847 van Sneek, domicilie van onderhoud is Sneek, ontslagen 7-5-1850.

Pietje Taconis, nr. 4975, geb. 24-8-1833, Hervormd, aangekomen 31-10-1859 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Leeuwarden.

Aukje van der Zee, nr. 4976, geb. 21-3-1841, Hervormd, aangekomen 31-10-1859 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Smallingerland.

Antje Abrahams Strijkstra, nr. 4981, geb. 1830, Hervormd, aangekomen 17-1-1845

van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Veenwouden, ontslagen 18-12-1847.
Johannes Antonius Sluijter, nr. 4981, geb. 1791, Hervormd, aangekomen 10-10-1848 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Franeker.
Hylkje Keimpes Heidsma, nr. 4983, geb. 6-12-1788, Hervormd, aangekomen 24-2-1843 van Smallingerland, bedelarij, domicilie van onderhoud is Rottevalle, overleden 8-5-1844.
Pieter Johannes Cats, nr. 4983, geb. 9-7-1817, Hervormd, aangekomen 17-1-1845 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud Achtkarspelen Franeker (twee plaatsen ingevuld), ontslagen 7-4-1847.
Christiaan Frederik Tigtmeijer, nr. 4984, geb. 23-10-1808, Luthersch, aangekomen 17-1-1845 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Het Rijk, ontslagen 22-5-1845.
Fokke Douwes Jelmers, nr. 4984, geb. 1-8-1806, Roomsche, aangekomen 26-4-1846 van Bolsward, domicilie van onderhoud is Bolsward, ontslagen 11-5-1850.
Doetje Hoekstra, nr. 4986, geb. 25-8-1825, Hervormd, aangekomen 22-6-1853 van Arnhem, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 21-4-1858.
Maria Johanna Molenaar, nr. 4946, geb. 18-6-1837, Hervormd, aangekomen 4-12-1858 van Assen, domicilie van onderhoud is Woudsend.
Jeldert Jans de Jong, nr. 4998, geb. 1807, Roomsche, aangekomen 6-6-1847 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Wartena, ontslagen 13-5-1848.
Sipke Klazes Osinga, nr. 5003, geb. 19-12-1806, Hervormd, aangekomen 14-10-1848 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Dokkum, ontslagen 17-4-1852.
Nicolaas Geurs, nr. 5007, geb. 11-4-1831, Hervormd, aangekomen 14-10-1848 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 15-4-1852.
Jurjen Jan Alles, nr. 5010, geb. 17-2-1805, Hervormd, aangekomen 14-10-1848 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 16-4-1852.
Jan de Vries, nr. 5011, geb. 9-4-1785, Hervormd, aangekomen 4-9-1849 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 25-4-1854.
Sierd Arends Jagersma, nr. 5011, geb. 5-2-1814, Hervormd, aangekomen 2-11-1854 van Assen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 8-1-1857.
Adriana de Graaf, nr. 5012, geb. 1810, Hervormd, aangekomen 2-11-1854 van Assen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 18-4-1858.
Janke Gerbens Dusselaar, nr. 5014, geb. 30-5-1824, Hervormd, aangekomen 4-9-1849 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Franeker, ontslagen 29-4-1854.
Rienk Vlietstra, nr. 5015, geb. 5-1-1826, Hervormd, aangekomen 4-9-1849 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, geserteed en terug 19-12-1849, geserteed 21-5-1852.
Geert Pieters Flink, nr. 5016, geb. 10-6-1807, Hervormd, aangekomen 4-9-1849 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Bergum, ontslagen 8-10-1852.
Trijntje Eeltjes de Groot, nr. 5018, geb. 15-3-1821, Hervormd, aangekomen 25-8-1846 van Wonseradeel, domicilie van onderhoud is Schraard, overleden 25-8-1847.
Reinder Sjoerds Kooistra, nr. 5019, geb. november 1790, Hervormd, aangekomen 4-9-1849 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Oudega, overleden 30-10-1849.
Fokke Fopma, nr. 5028, geb. 8-3-1807, Hervormd, aangekomen 31-1-1845 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Pietersbierum, geserteed 8-7-1845.

Fogeltje Jagersma, nr. 5031, geb. 9-2-1844, Hervormd, aangekomen 2-11-1854 van Assen, ontslagen 18-4-1858.

Hendrik Menage, nr. 5031, geb. 1806, Hervormd, aangekomen 5-12-1858 van Leeuwarden.

Hendrica Rosenberg, nr. 5034, geb. 11-11-1821, Roomsche, aangekomen 28-9-1856 van Bolsward, domicilie van onderhoud is Bolsward.

Hendrik Huisman, nr. 5033, geb. 6-12-1819, Hervormd, aangekomen 5-12-1858 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Idskenhuizen, ontslagen 5-8-1859.

Sieberen Simon Havinga, nr. 5034, geb. 12-6-1813, Hervormd, aangekomen 31-1-1845 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Bolsward, overleden 9-1-1850.

Pieter de Vries, nr. 5034, geb. 1787, Hervormd, aangekomen 22-9-1856 van Groningen, domicilie van onderhoud is Harlingen, overleden 5-1-1857.

Hidde Nannes de Boer, nr. 5035, geb. 1-7-1830, Roomsche, aangekomen 5-12-1858 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Sneek, 3-1-1859 door Justitie afgehaald.

Nicolaas Postema, nr. 5038, geb. 8-3-1817, Hervormd, aangekomen 2-10-1856 van Assen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 1-4-1858.

Jacob Verwindt, nr. 5041, geb. 24-8-1827, Hervormd, aangekomen 1-2-1845 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, 1-9-1845 in dienst bij de Marine.

Johannes Westendorp, nr. 5042, geb. 13-5-1826, Roomsche, aangekomen 1-2-1845 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Dronrijp, 9-3-1847 in dienst bij de Marine.

Pietje de Vries, nr. 5042, geb. 22-9-1829, Hervormd, aangekomen 19-7-1851 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 8-8-1853.

Ruurd Uilkes Schouwstra, nr. 5047, geb. 1791, Hervormd, aangekomen 29-6-1853 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Schoterland, ontslagen 8-4-1857.

Johannes Fokkes Reinhoven, nr. 5048, geb. 15-4-1798, Hervormd, aangekomen 29-6-1853 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Heeg, ontslagen 9-4-1858.

Teunis Snijder, nr. 5049, geb. 12-7-1792, Hervormd, aangekomen 29-6-1853 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 2-5-1859.

Tjerk Postema, nr. 5050, geb. 27-10-1828, Hervormd, aangekomen 9-12-1855 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Harlingen, ontslagen 5-4-1856.

Hermannus Smit, nr. 5050, geb. 29-7-1797, Roomsche, aangekomen 15-4-1857 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Groningen.

Jan Gerbens Oeninga, nr. 5051, geb. 14-7-1809, Hervormd, aangekomen 29-6-1853 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 27-4-1859.

Melcher van Gelderen, nr. 5052, geb. 24-9-1817, Hervormd, aangekomen 20-7-1851 van Assen, domicilie van onderhoud is Sneek, ontslagen 9-5-1856.

Jan Postema, nr. 5052, geb. 28-10-1855, Hervormd, aangekomen 2-10-1856 van Assen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 23-4-1857.

Frederik Wichant, nr. 5053, geb. 24-2-1813, Hervormd, aangekomen 29-6-1853 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, gesorteerd 1-8-1857, terug 13-8-1857.

Leentje Postema, nr. 5054, geb. 28-11-1852, Hervormd, aangekomen 2-10-1856 van Assen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 13-4-1857.

Feitze Zwanenburg, nr. 5056, geb. 10-6-1828, Hervormd, aangekomen 9-12-1855 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Sneek, geserteed 21-1-1856.

Gerrit Meijntjes Dijkstra, nr. 5058, geb. 1826, Roomsche, aangekomen 9-12-1855 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, geserteed 8-8-1856.

Fokje Fokkes Feenstra, nr. 5059, geb. 10-12-1827, Hervormd, aangekomen 29-6-1853 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Idaarderadeel.

Johan Hendrik Hulscher, nr. 5067, geb. 25-7-1810, Roomsche, aangekomen 2-7-1853 van Assen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 14-7-1856.

Theodorus Jellema, nr. 5074, geb. 13-5-1806, Hervormd, aangekomen 28-2-1845 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 7-5-1850.

Anna Catharina Steffens, nr. 5074, geb. 13-2-1828, Roomsche, aangekomen 9-12-1858 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Leeuwarden.

Harm Douwes Jellema, nr. 5075, geb. 13-2-1800, Hervormd, aangekomen 28-2-1845 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Workum, ontslagen 11-5-1850.

Douwe Stienstra, nr. 5077, geb. 3-9-1798, Hervormd, aangekomen 28-2-1845 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 23-5-1848.

Jacobus Krekelaar, nr. 5078, geb. 9-3-1796, Roomsche, aangekomen 28-2-1845 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 22-3-1845.

Johannes Oetzes Dantuma, nr. 5078, geb. 27-10-1813, Doopsgezind, aangekomen 26-10-1856 van Assen, domicilie van onderhoud is Terhorne.

Hendrik Jelles van der Meulen, nr. 5080, geb. 1831, Hervormd, aangekomen 28-2-1845 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Dokkum, ontslagen 1-3-1850.

Hendrik Grendel, nr. 5091, geb. 1792, Hervormd, aangekomen 3-4-1847 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 28-3-1850.

Lebbert Voskuil, nr. 5093, geb. 31-10-1802, Hervormd, aangekomen 4-12-1857 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Amsterdam, ontslagen 5-5-1858.

Pietje Norberhuis, nr. 5095, geb. 31-7-1824, Hervormd, aangekomen 30-11-1856 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Leeuwarderadeel.

Leendert Pieter Norberhuis, nr. 5097, geb. 28-6-1856, Hervormd, aangekomen 3-10-1856 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Leeuwarderadeel.

Kornelis Pieters Bos, nr. 5099, geb. 4-3-1816, Hervormd, aangekomen 6-3-1845 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Drachten, geserteed 4-7-1845.

Pieter Philippus Warringa, nr. 5099, geb. 10-7-1798, Hervormd, aangekomen 4-5-1846 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 30-10-1850.

Sjouke Ekster, nr. 5100, geb. 1823, geen godsdiest, aangekomen 6-3-1845 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Drachten, ontslagen 31-7-1847.

Jacob Salomon Leeuwenstein, nr. 5101, geb. 12-7-1815, Israelitisch, aangekomen 7-11-1854 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, ontslagen 29-4-1859.

Ulbe Warringa, nr. 5106, geb. 4-5-1826, Hervormd, aangekomen 4-5-1846 van Leeuwarden, ontslagen 31-5-1850.

Jan Johannes van Zwol, nr. 5108, geb. 18-5-1805, Hervormd, aangekomen 12-3-1845 van Heerenveen, domicilie van onderhoud is Tjallebert, geserteed 22-4-1845, terug 28-4-1845, geserteed 18-6-1845.

Wijke Warringa, nr. 5108, geb. 25-4-1832, Hervormd, aangekomen 4-5-1846 van Leeuwarden, ontslagen 30-10-1850.

Harmen Jans Moerman, nr. 5111, geb. 8-1-1824, Hervormd, aangekomen 19-4-1847 van Sneek, domicilie van onderhoud is Rohel, ontslagen 25-5-1850.

Jacob Dirks van der Meulen, nr. 5114, geb. 27-10-1787, Hervormd, aangekomen 5-4-1843 van Harlingen, domicilie van onderhoud is Harlingen, ontslagen 13-4-1844.

Jetze Geerts Spandauw, nr. 5115, geb. 4-3-1800, Hervormd, aangekomen 5-4-1843 van Harlingen, domicilie van onderhoud is Harlingen, overleden 14-6-1843.

Hendrik van Weemen, nr. 5115, geb. 1792, Hervormd, aangekomen 24-11-1846 van Zwolle, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 21-4-1849.

Akke Jetzes Spandauw, nr. 5116, geb. 1824, Hervormd, aangekomen 5-4-1843 van Harlingen, domicilie van onderhoud is Harlingen, ontslagen 21-2-1844.

Gretske Jetzes Spandauw, nr. 5117, geb. 1836, Hervormd, aangekomen 5-4-1843 van Harlingen, domicilie van onderhoud is Harlingen, ontslagen 21-2-1844.

Douwe Hylkes Wiersma, nr. 5118, Hervormd, geb. 31-12-1802, aangekomen 5-4-1843 van Harlingen, domicilie van onderhoud is Harlingen, ontslagen 13-4-1844.

Johannes Warringa, nr. 5119, geb. 17-4-1835, Hervormd, aangekomen 4-5-1846 van Leeuwarden, ontslagen 30-10-1850.

Albert Rodenburg, nr. 5122, geb. 12-8-1792, Hervormd, aangekomen 16-5-1843 van Harlingen, domicilie van onderhoud is Harlingen, ontslagen 16-5-1844.

Akke Rodenburg, nr. 5123, geb. 12-2-1831, Hervormd, aangekomen 16-5-1843 van Harlingen, ontslagen 10-3-1844.

Jetske Warringa, nr. 5123, geb. 21-2-1846, Hervormd, aangekomen 4-5-1846 van Leeuwarden, overleden 21-6-1846.

Gerrit Martens de Haan, nr. 5123, geb. 1798, Hervormd, aangekomen 26-8-1846 van Leeuwarden, domicilie van onderhoud is Leeuwarden, overleden 23-5-1847.

Fokke Rodenburg, nr. 5124, geb. 10-5-1833, Hervormd, aangekomen 16-5-1843 van Harlingen, ontslagen 10-3-1844.

Mink Rodenburg, nr. 5125, geb. 17-4-1838, Hervormd, aangekomen 16-5-1843 van Harlingen, overleden 6-3-1844.

OR OYEZ!

EALA FRYA FRESENA!

FRYSKE RIE FOAR HERALDYK

It twadde part fan it Genealogysk Jierboek wurdt fersoarge troch – en stiet ûnder ferantwurdlikens fan – de Fryske Rie foar Heraldyk. Dy Rie bestiet út de nei-folgjende persoanen:

D.J. van der Meer, earelid,
P.F. Visser, foarsitter,
J.C. Terluin, H.F. I, twadde foarsitter,
R.H. Postma, skriuwer,
R.J. Broersma, Heraut Frisia IV, wapentekener,
C.E. Kuipers, lid, argyfmeiwurker,
A.B. Dull tot Backenhagen, H.F. II, lid,
drs. H. Bremer, lid,
dr. C.J. Kuiken, lid,
J.R. van der Wal, adviseur tsjerklige heraldyk.

De Fryske Rie foar Heraldyk jout rie by it ûndersyk nei en it ûntwerpen fan famylje- en oerheidswapens yn Fryslân. Fierders registrarret de Rie famylje- en oerheids-wapens yn it Genealogysk Jierboek.

Ynliding

Dit jier publisearret de Fryske Rie foar Heraldyk wer in tal wapens, dêr't earder yn ús kontreien gjin publikaasjes fan bekend wiene. It giet dêrby ûnder oaren om wapens dy't by tafal weromfûn binne op grêfstiennen, tinkstiennen of by ûndersyk yn argiven. Om't de Rie it fan grut belang achtet foar histoarysk en genealogysk ûndersyk, wurde de wapens beskreaun en tekene werjûn. Om't it benammen famyljewapens binne, wurde se alfabetysk yn de rige opnommen. Dy wapens binne werom te kennen, meidat de famyljenammen yn de ynhâld skeanpriinte binne.

YNHALD

Famyljewapens:	Brouwer, Dolstra, Foekema, Itsma / Grotti(n)ga, Van Nieuwegen, Oosterhoff / (Van Gyblant) Oosterhoff alias De Wildt, Andrea Russchen, Siderius, Tasma, Van der Zee
Doarpswapens en -flaggen:	Berlikum / Berltsum, Broeksterwâld, Dongum / Doanjum, Drachtstercompagnie / De Kompenije, Ealahuzen, De Falom, Nyegea (Sm.), Readtsjerk
Oare wapens en flaggen:	Oostmahorn - Esonstad

Brouwer

Brouwer. Dield: I. de Fryske heale earn, kommende út de diellijn, swart op goud; II. yn read in sulveren dwersbalke, belein mei in griene hopbel; de balke boppen beselskippe fan in springende hazze en ûnder fan in fisk, alles fan sulver.

Helmteken: in útkommende wite hazzewynhûn mei in gouden halsbân.

Helmkleed en wrong: read, fuorre fan wyt.

Gedeeld: I. de Friese halve adelaar, komende uit de deellijn, zwart op goud; II. in rood een zilveren dwarsbalk, beladen met een groene hopbel; de balk boven vergezeld van een springende haas en onder van een vis, alles van zilver.

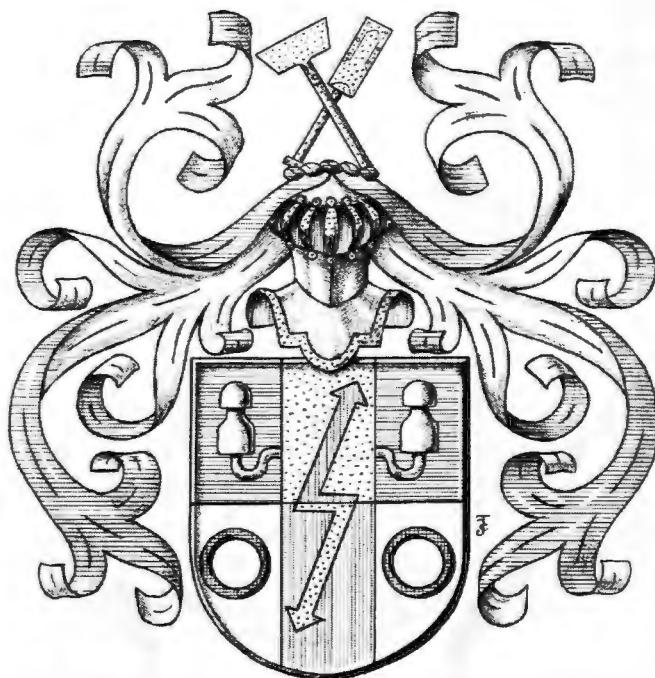
Helmteken: een uitkomende witte hazewindhond met een gouden halsband.

Helmkleed en wrong: rood, gevoerd van wit.

Dit wapen mei fierd wurde troch de neiteam fan Sieger Brouwer, berne te Drachten op 18-6-1887, en Hiské Elzinga, berne te Surhústerfean op 28-6-1896.

Untwerp: J C. Terluin, lid F.R.f.H., yn oerlis mei de ynstjoerder.

Ynstjoerder: fam. R. Brouwer-Dolstra, Raadhuisplein 184, 9203 EC Drachten.

Dolstra

Dolstra. Trochsnien fan blau en sulver, mei oer alles hinne in ferbrede peal, trochsnien fan goud en read, en belein mei in wjerljochtslach fan it iene yn it oare; de peal yn it blau aan wjerskanten beselskippe fan in leechspanning-steunisolator, útgeande fan de peal mei in befestigingsbûgel, alles fan sulver; en yn it sulver aan wjerskanten beselskippe fan in swarte ring.

Helmteken: in krúslings pleatste stekker en oplizzer fan goud.

Helmkleed en wrong: blauw, fuorre fan wyt.

Doorsneden van blauw en zilver, met over alles heen een verbrede paal, doorsneden van goud en rood, en beladen met een bliksemflits van het een in het ander; de paal in het blauw ter weerszijden vergezeld van een laagspanning-steunisolator, uitgaande van de paal met een bevestigingsbeugel, alles van zilver; en in het zilver ter weerszijden vergezeld van een zwarte ring.

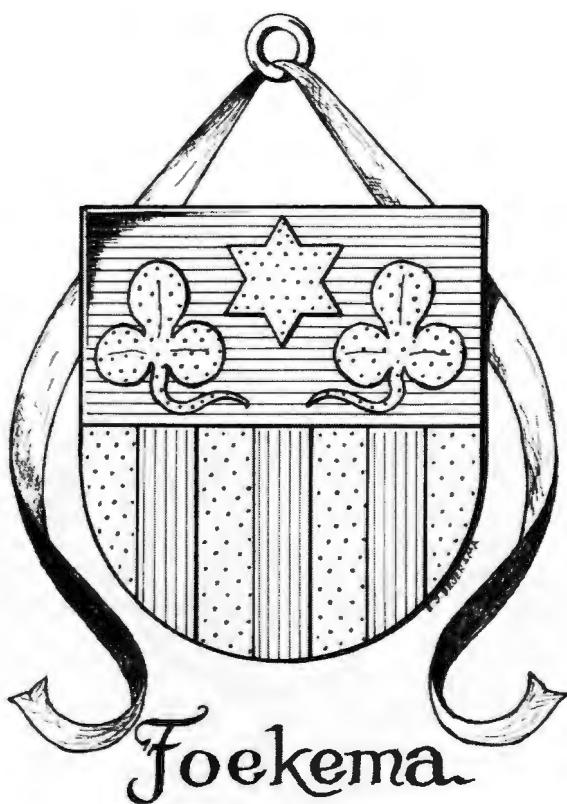
Helmteken: een kruislings geplaatste steker en oplegger van goud.

Helmkleed en wrong: blauw, gevoerd van wit.

Dit wapen mei fierd wurde troch de neiteam fan Hendrik Dolstra, berne te Oerterp op 31-8-1900, en Sytske de Hoop, berne te Oerterp op 14-10-1905.

Untwerp: J.C. Terluin, lid F.R.f.H., yn oerlis mei de ynstjoerder.

Ynstjoerder: fam. R. Brouwer-Dolstra, Raadhuisplein 184, 9203 EC Drachten.

Foekema. Trochsnien: a. yn blau in stjer en twa klavers, pleatst 1 en 2, alles fan goud; b. yn goud trije reade peallen.

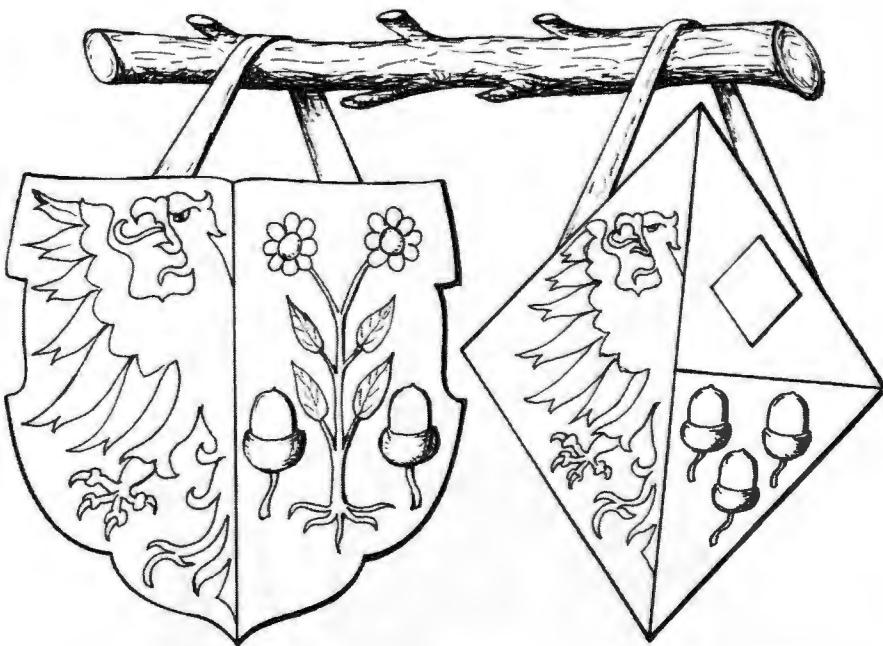
Doorsneden: a. in blauw een ster en twee klavers, geplaatst 1 en 2, alles van goud; b. in goud drie rode palen.

By wurksumheden yn de tsjerke fan Folsgeare waard in grêfsark fûn (troch de yn-stjoerder) mei it hjir ôfbylde wapen. It wie fan Hoyte Wybes Foeckema, hûsman, doarpsrjochter, meirjochter en dyksdeputearre fan Folsgeare, 1584-1666. Fierders waarden der noch twa stiennen fûn: ien mei nammen fan bern fan Hoyte, dy't jong ferstoarn wiene, en datearre fan 1618; en in twadde, dy't datearre fan 1707. Alle trije mei itselde wapen, al wie dat op de lêstneamde stien fierhinne útbikke (in gefolch fan de ideeën fan de Frânske revolúsje).

Dit wapen mei fierd wurde troch it rjochtstreekse neiteam fan Hoyte Wybes Foeckema.

De kleuren binne neffens histoaryske gegevens gearstald troch R.J. Broersma, lid F.R.f.H., yn oerlis mei de ynstjoerder.

Ynstjoerder: H. Foekema, De Turfskipper 22, 9005 RH Wergea.

Siurdts Itsma

Anna Folcke dr Grotti(n)ga

Itsma / Grotti(n)ga. Dit alliânsjewapen stiet ôfbylde op in grêfsark út 1598; it is yn 1973 weromfûn, doe't der by it tsjerkhôf fan Bouwekleaster groeven waard.¹ It giet om de wapens fan Siurdts Itsma en syn vrou Anna Folckedr Grotti(n)ga.

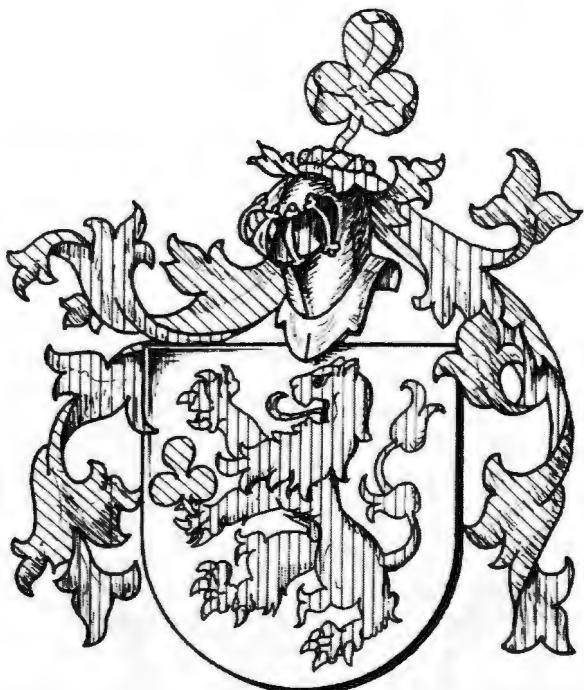
Itsma. Dield: I. de Fryske heale earn, kommende út de diellijn, swart op goud; II. in útskuorde bloeiende plant mei twa blommen en aan wjerssiden fan de stâl twa blêden; de plant aan wjerskanten beselskippe fan in stâle ikel. Kleuren net bekend.

Gedeeld: I. de Friese halve adelaar, kommende uit de deellijn, zwart op goud; II. een uitgerukte bloeiende plant met twee bloemen en aan beide zijden van de steel twee bladeren, de plant ter weerszijden vergezeld van een gesteelde eikel. Kleuren onbekend.

Grotti(n)ga. Dield: I. de Fryske heale earn, kommende út de dielline, swart op goud; II. trochsnielen: a. in ruit; b. trije stâle ikels, pleatst 2 en 1. Kleuren net bekend.

Gedeeld: I. de Friese halve adelaar, kommende uit de deellijn, zwart op goud; II. doorsneden: a. een ruit; b. drie gesteelde eikels, geplaatst 2 en 1. Kleuren onbekend.

¹ Sjoch Nieuwsblad van Noord-Oost Friesland, woansdei 9 maaie 2001.

Van Nimwegen

Van Nimwegen. Yn sulver in reade liuw, mei in grien klaverblêd yn de lofter foarpoot.

Helmteken; in grien klaverblêd.

Helmkleed en wrong: read, fuorre fan grien.

In zilver een rode leeuw, met een groene klaver in de linker voorpoot.

Helmteken; een groen klaverblad.

Helmkleed en wrong: rood, gevoerd van groen.

Taljochting: Stamâlden fan dit slachte binne Hendrik Driesz. en Wilhelmina Hendriksdr út Nimwegen. Harren âldste soan Andreas gie nei Breda en liet him yn april 1672 ynskriuwe yn it poartersboek as Andreas van Nimwegen. Fan syn pakesizzer Everarde Catharina is in portret bewarre bleaun, mei dêr it famyljewapen Van Nimwegen yn kleur op ôfbylde.

Hja hie in broer Andreas Everardus dy't tsien bern krigé. De jongste fan dy tsien, Johan Diederik, wie ofsier yn it Steatske leger. Hy bedarre yn Stiensgea en troude dêr yn 1774 mei Henrica Luimstra. Ut harren is in Fryske staach Van Nimwegen fuortkommen. (Sjoch RAF Ljouwert – Genealogy Van Nimwegen.)

Ynstjoerder: R.H. Postma, lid F.R.f.H.

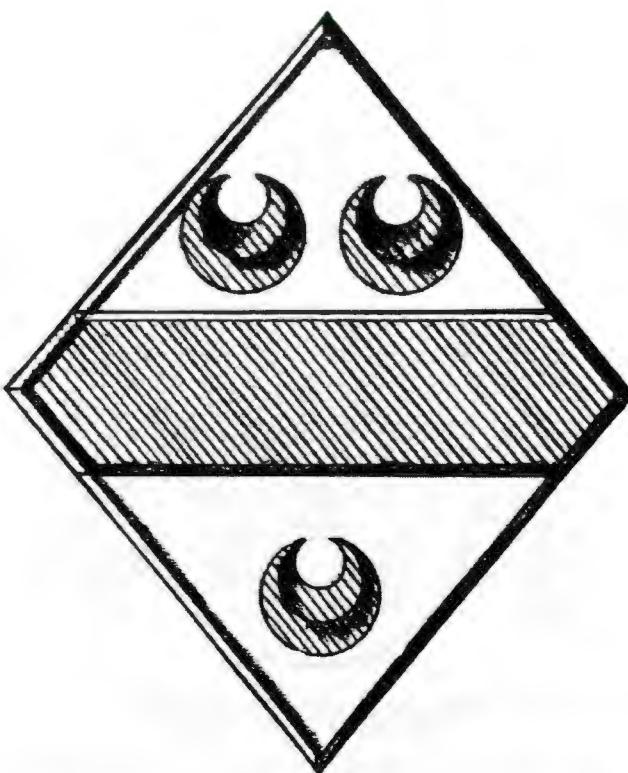
Oosterhoff / (Van Gybland) Oosterhoff alias De Wildt

Dit is in oanfolling op it Genealogysk Jierboekje fan 1968, siden 36 en 37, wêr't ek it wapen ôfbylde en beskreaun is. (Ferlykje Nederland's Patriciaat 1938.)

Fan de hear H. Oosterhof út Almelo krike de Rie in skriuwen dat it wapen "Oosterhoff" eins it wapen "Van Gybland Oosterhoff" is, foar in part ûntliend oan in sark fan N. Ghyblant yn de Haarlemse Grutte Tsjerke. (Ferstjerren 1602 – sjoch ek Bloys van Treslong Prins, Noord-Holland, III 195.) It helmteken dêre (twa stokken of kneppels, pleatst as in omkearde keper) is ûntliend oan in útstoarn slachte De Wildt, dêr't Gybland syn vrou út stamme. De beareklauwen yn it wapen Van Gybland Oosterhoff neamt Rietstap in voce Oosterhof(f).

Yn 1911 naam Wybe Jacobus Oosterhoff (berne te Marsum yn 1842, troud mei in dochter fan Susanna Carolina Gertrude Marianne de Wildt) de eternamme Van Gybland Oosterhoff aan. Syn dochter Louise Jeannette (Batavia 1885 – De Haach 1973) en syn soan Horace Hugo Alexander (Batavia 1887 – Kastiel Geulle 1937) fierden deselde eternamme. Mar trochdat beiden ferstoaren súnder bern nei te litten, is de namme Van Gybland Oosterhoff yn 1973 útstoarn. It yn 1938 yn it Nederland's Patriciaat en yn 1968 yn it Genealogysk Jierboekje publisearre wapen stiet op it famyljegrêf Van Gybland Oosterhoff yn 'Oud Eik en Duinen' te De Haach mei twa wapenspreuken: 'Christus solus mea rupes' (Allinne Kristus is myn rots) en 'Den vaderlant ghetrouwe tot in den doot'.

dr. C. J. Kuiken, lid F.R.f.H.

Andrea Russchen

Andrea Russchen. Yn sulver in dwersbalke, beselskippe fan trije heale moannen, twa boppe en ien ûnder de balke, alles fan grien.

In zilver een dwarsbalk, vergezeld van drie wassenaars, twee boven en een onder de balk, alles van groen.

Dit is it persoanlike wapen fan Andrea Russchen te Grins; hja skaait yn de manlike line ôf fan Jacob Stevens, Biltboer en bierbrouwer, ferstoarn Harns 1642. It is in brekking fan it wapen fan Jacob Stevens (Ryksargyf, samling Heerma van Voss), fan wa't it wapen wer in brekking is fan it wapen Bonteman alias Wassenaar. (Sjoch De Nederlandsche Leeuw 118 (2001), kol. 698.)

Ynstjoerder: dr. C.J. Kuiken, De Sitterweg 4, 9751 VJ Haren.

Siderius

Siderius. Dield: I. de Fryske heale earn, kommende út de diellijn, swart op goud; II. trochsnien: a. yn sulver in reade omsjende hine, steande foar in beam op in gersgrün, alles fan grien; b. yn blau in harnaste lansier, mei strûsfearren op 'e helm, alles fan sulver.

Helmteken: de lansier fan it skyld.

Helmkleed en wrong: blauw, fuorre fan wyt.

Gedeeld: I. de Friese halve adelaar, komende uit de deellijn, zwart op goud; II. doorsneden: a. in zilver een rode omziende hinde, staande voor een boom op een grasgrond, alles van groen; b. in blauw een geharnaste lansier, met struisveren op de helm, alles van zilver.

Helmteken: de lansier van het schild.

Helmkleed en wrong: blauw, gevoerd van wit.

Neffens in besteand wapen en registrarre op fersyk fan:

J. Woudstra, Tsjerkeleane 1, 9038 TD Engelum.

Tasma

Tasma. Dield: I. de Fryske heale earn, kommende út de dielline, swart op goud; II. yn grien trije sulveren leeljes 1 : 2.

Helmteken: in griene leelje.

Helmkleed en wrong: grien, foorre fan giel.

Gedeeld: I. de Friese halve adelaar, komende uit de deellijn, zwart op goud; II. in groen drie zilveren lelies 1 : 2.

Helmteken: een groene lelie.

Helmkleed en wrong: groen, gevoerd van geel.

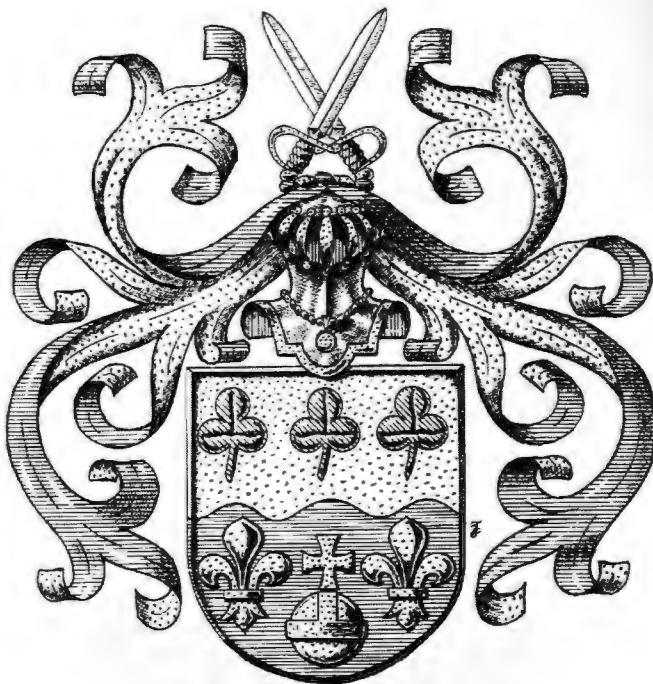
Taljochting: dit wapen komt foar op de gréfstien fan Harmen Tasma, dykrjochter, ferstoarn yn 1608 en begroeven yn de tsjerke fan Grijpskerk. Harmen wie in soan fan Ubele Tassema en Lieuwe Froma; hy wie boaske oan Rien Harckema.

Sjoch ek: Pathuis / Gron. Arch. hoge justiekamer, inv. Nr. 1621.

De beschriwing by Pathuis jout it folgjende: yn fjouweren: I. de Fryske heale earn, II. in omkeard boarstbyld; III. trije leeljes; IV. trije roazen.

Helmteken: in leelje.

Ynstjoerders: R.H. Postma en dr. C.J. Kuiken, beiden lid F.R.f.H.

Van der Zee

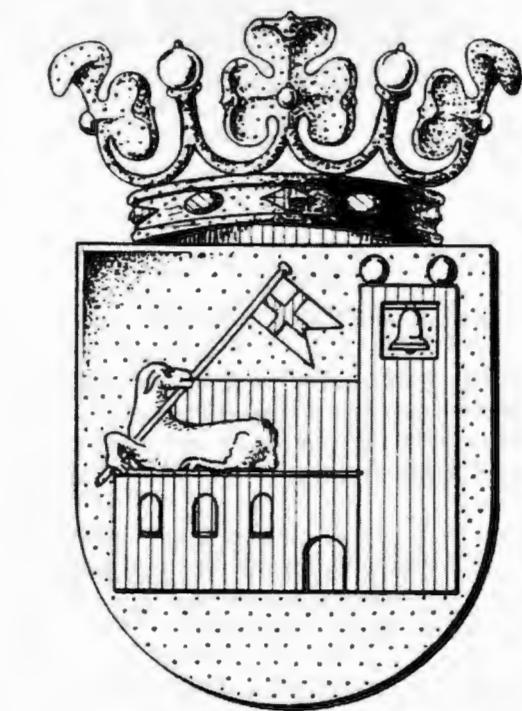
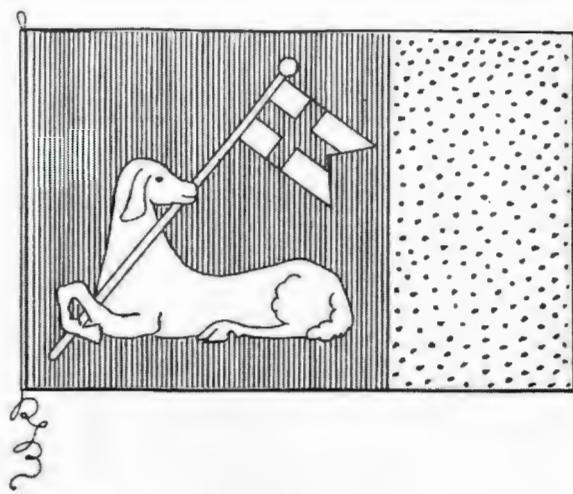
Van der Zee. Weagjend trochsnien: a. yn goud trije griene klavers; b. yn blau in wrâldbol, aan wjerskanten ferhege beselskippe fan in leelje, alles fan goud.
Helmteken: twa krûste sulveren degens mei in read hânfetsel en in gouden koer.
Helmkleed en wrong: blauw, fuorre fan giel.

Golvend doorsneden: a. in goud drie groene klavers; b. in blauw een wereldbol, ter weerszijden verhoogd vergezeld van een lelie, alles van goud.
Helmteken: twee gekruiste zilveren degens met een rood gevest en een gouden korf.
Helmkleed en wrong: blauw, gevoerd van geel.

De âldst bekende foarheit fan dit slachte is Tjalling Siedses (Tialling Sijdses), berne om 1602 hinne (wenjend û.o. te Heech) en trouw om 1630 hinne mei Trijntje Fetses, berne te Heech om 1597 hinne.

Dit wapen mei fierd wurde troch it neiteam fan Tjalling Siedses.

Untwerp: J.C. Terluin, lid F.R.f.H., yn oerlis mei de ynstjoerder.
Ynstjoerder: A.M. van der Zee, Hoevenstraat 3a, 5712 GW Someren.

**De vlecke Berlikum
It flek Berltsum**

**Flagge fan de vlecke Berlikum / it flek Berltsum yn de gemeente
Menaldumadeel / Menameradiel**

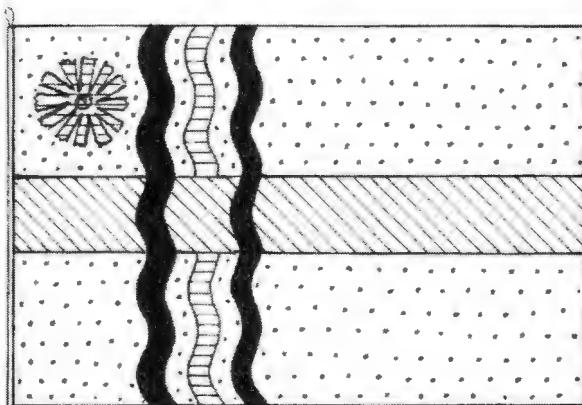
Flagge: twa fertikale banen read en giel, yn de ferhâlding 2 : 1; yn it reade part in lizzende, omsjende, wite Agnus Dei, dy 't in skeanlofts pleatste wite krûsfaan mei swellesturt tusken de foarpoaten hat, de krûsfaan belein mei in read krûs.

It wapen fan it flek Berltsum is al yn it Jierboek fan 1991 fêstlein (side 184). No is it safier, dat de flagge deroan taheakke wurde kin.

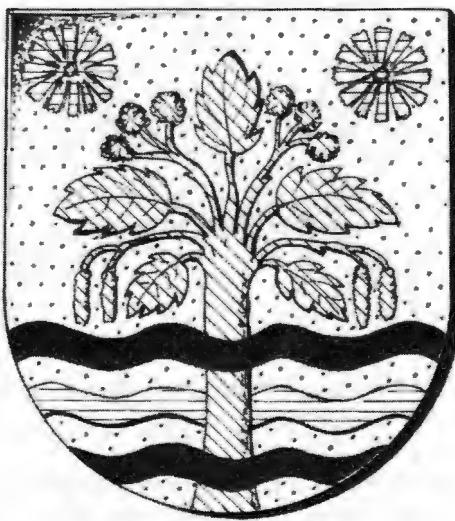
De yndieling fan de flagge is omkeard oan dy fan de gemeente, sadat de dieling op 2/3 fan de flaggelinge komt. Yn it hjirtroch ûntsteane reade fjouwerkant hat de Agnus Dei, (it Laam Gods) dy't yn it wapen yn de daksgoate leit, in sintraal plak krike. De lizzende hâlding is apart, om't it laam meastal stiet.

De reade kleur is ôflaat fan de tsjerke yn it wapen en de giele flechtside is ûntliend oan dy fan it wapenskyld.

Untwerp: J.C. Terluin, lid F.R.f.H.

23

Broeksterwâld

Wapen en flagge fan Broeksterwâld yn de gemeente Dantumadeel / Dantumadiel

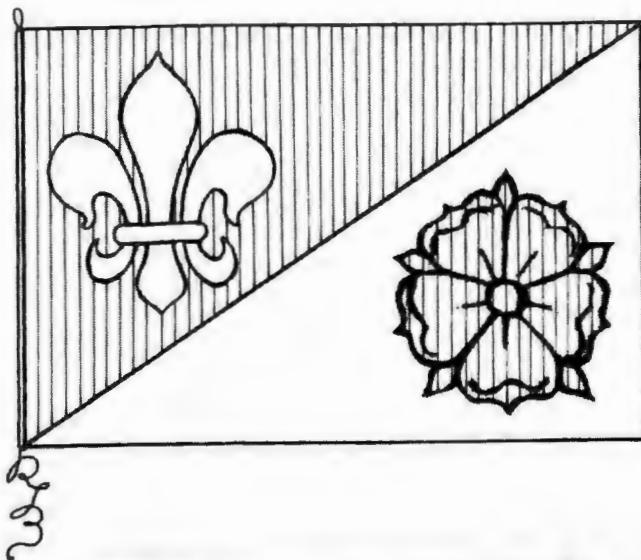
Wapen: yn goud in út de ûnderste râne fan it skyld oprizende, stilearre elzebeam mei fiif blêden, twa aan beide kanten fan de stam en ien yn de top; tusken de ûnderste blêden aan beide kanten fan de stam in tûkje mei twa saneamde moaltriedkatsjes en tusken de boppeste blêden en aan wjerskanten fan it boppeste blêd in tûkje mei trije elzeproppen, alles fan grien; de beam yn de skyldhoeken beselskippe fan in blauwe sôkereiblom; in weagjende skyldfoet fan seis weagjende stikken fan swart, goud, blau, goud, swart en goud, wêrfan 't de zwarte balken oer de griene stam hinne lizze en de oare der efter lâns geane.

Flagge: trije horizontale banen giel, grien en giel yn in ferhâlding fan 2 : 1 : 2, op 1/3 fan de flaggelingte in fertikale weagjende baan mei in totale breedte fan 1/5 flaggelingte; dy weagjende baan bestiet út fiif weagjende fersmelle banen fan swart, giel, blau, giel en swart fan likense dikte, de zwarte banen lizze oer de griene horizontale banen hinne, de oare trije lizze ûnder de griene baan; yn de broektop in blauwe sôkereiblom.

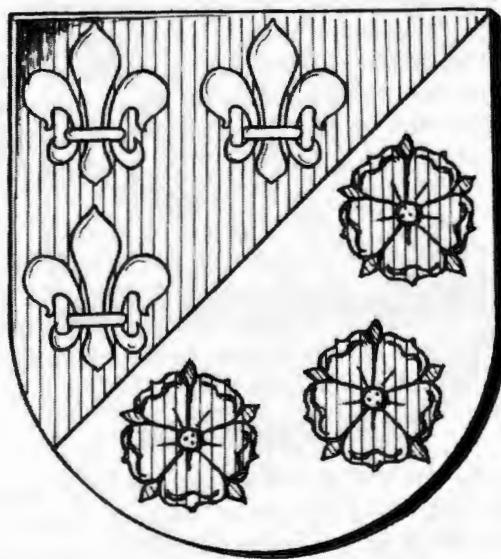
Taljochting: it doarp is ûntstien op ôffeante grûn en wie fan âlds in buorskip ûnder it eardere doarp Ikkerwâld: de Ikkerwâldster Broek, en is sûnt 1964 in selsstannich doarp. Broek betsut: sompich lân. De zwarte en de grize (of grauwe) els komme hjir beide in bulte foar. Yn it wapen is in stilearre foarm fan de grauwe els opnommen as ferwizing nei it twadde diel fan de doarpsnamme: wâld. De sompige grûn wurdt ferbyld troch de weagjende skyldfoet. It swart ferwiist nei de turf en it blau nei de Broeksterfeart. It goud jout de sângûn oan en de sôkereiblommen ferwize nei de ferbou fan sôkerei.

Yn de flagge fine wy de elzebeam as griene fertikale baan werom, wylst de skyldfoet as in soarte fan flechtwerk op en ûnder de griene baan brocht is. Yn de broekhoeke is ien fan de sôkereiblommen út it wapen werom te finen.

Untwerp: P. Bultsma, Kollum.

28

Dongjum
Doanjum

Wapen en flagge fan Dongjum / Doanjum yn de gemeente Franekeradeel / Frjentsjerteradiel

Wapen: loftsskeane; a. yn read trije sulveren leeljes; b. yn sulver trije reade roazen, knoppe fan goud en punte fan grien.

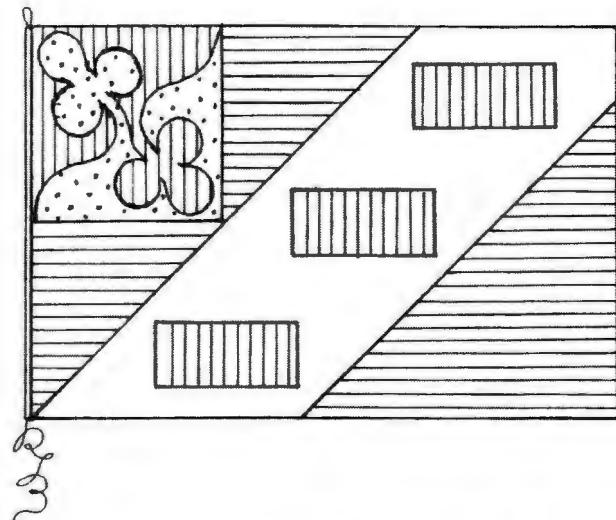
Flagge: loftsskeane fan read en wyt: yn it read in wite leelje fan 2/3 flaggehichte en yn it wyt in reade roas fan 6/10 flaggehichte.

Taljochting: de ferdieling fan it wapen yn read en sulver is ûntliend oan it wapen fan 'e Keninklike Nederlânske Keatsbûn. Ynstee fan de trije sulveren en de trije reade keatsballen binne leeljes en roazen kommen.

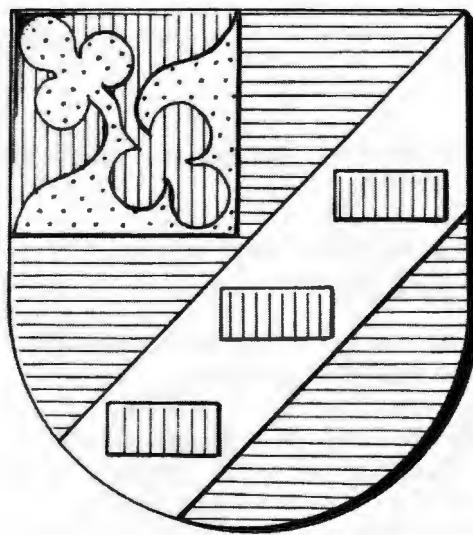
De leeljes binne ûntliend oan it wapen fan de famylje Goslinga, dy't salang in wichtich plak yn it doarp spile. De leelje is al in âld symboal en wurdt ferbûn mei Maria - Marije, de patroanen fan it doarp. Men kin de leelje ek sjen as in werjeft fan de elite yn en om Doanjum hinne.

De roazen binne ûntliend oan it âlde wapen fan Frjentsjerteradiel. De roazen steane foar de fruchtberens fan it lân. Op de hôven groeiden eartiids wylde roazen. Roazen binne ek it symboal fan de leafde. Yn de nije tiid hat de roas ek te krijen mei it sosjalisme – de politike oertsjûging fan in protte ynwonners fan it doarp Doanjum. Byld fan hope op in rjochtfeardige maatskappij. Troch de griene blêdsjes wurde mei de kleuren read / grien de Doanjumer keatsers yn byld brocht.

Untwerp: J.R. van der Wal en R.J. Broersma, beiden lid F.R.f.H.

De Kompenije

Drachtstercompagnie
De Kompenije

Wapen en flagge fan Drachtstercompagnie / De Kompenije yn de gemeente Smallingerland / Smellingerlân

Wapen: loftsskeane fan blau en sulver; b. op 'en nij loftsskeane fan sulver en blau, it sulver belein mei trije reade lizzende blokken; in frijkertier, weagjend loftsskeane trochsnien fan read en goud, yn de foarm fan twa ôfkearde klaverblêden fan it iene yn it oare, útgeande fan de dielingsline.

Flagge: fan blau mei in wite lofterskeanbalke, mei in dikte fan 1/2 flaggelingte; de balke beginnend yn de broekhoeke en op 2/3 flaggelingte de boppeside fan de flagge reitsjend; de skeanbalke belein mei trije reade lizzende blokken; elts blok fan 1/6 flaggehichte en 1/4 flaggelingte, it boppeste en it ûnderste blok op 1/12 flaggehichte fan de boppe- en de ûnderkant fan de flagge pleast en op in ûnderlinge ôfstân fan 1/6 flaggehichte; yn de broektop in fjouwerkant mei siden gelyk oan 1/2 flaggehichte en weagjend loftsskean trochsnien fan read en giel mei twa ôfkearde klaverblêden fan it iene yn it oare, útgeande fan de dielingsline.

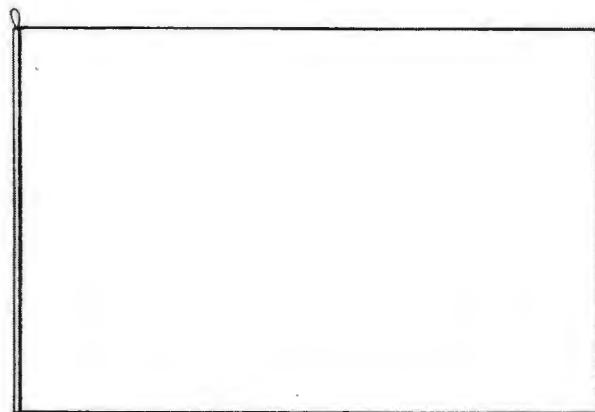
Taljochting: De Kompenije is in heechfeankoloanje, heaks op de dwersfeart waarden wiken groeven: de âldste lizze yn de rjochting east-noard-east west-sûd-west. It fean waard fan de 17de oant de 19de ieu neffens in fêst plan ôfgroeven. Dat plan wie makke troch de eigeners, dy't harren yn in kompanjy feriene hienen. Yn it wapen en yn de flagge wurde de wiken foarsteld troch de sulveren wite skeanbalke yn blau. Yn dy balke binne trije turven opnommen om de feanterij oan te jaan. Dit wie de saneamde lange turf, dy't brún fan kleur wie. Om't brún yn de heraldyk eins net brûkt wurdt, is foar de tichtstby lizzende kleur read keazen. Tagelyk is dat de kleur fan de heide op it heechfean.

Nei de ferfeaning waard de boppeste laach fan it fean fermongen mei de ûnderlizzende laach sânen liem, sadat der in fruchtbere grûn ûntstie dy't gaadlik wie foar de lânhou.

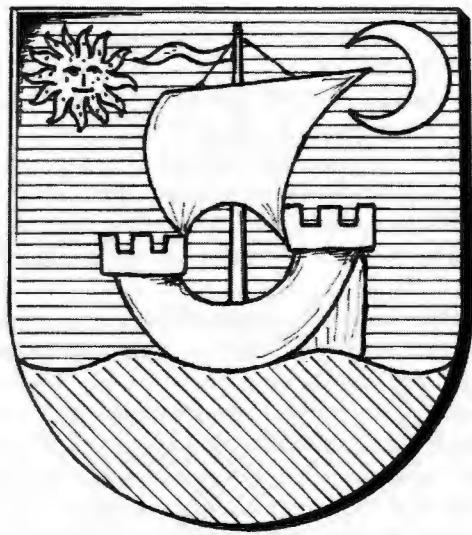
It mei-inoar oparbeidzjen fan de kompanjons en de lettere boeren yn de koöperasjes wurdt werjûn troch it frijkertier fan read en goud. De klaver is yn de Fryske heraldyk symbool foar greiden en feehâlderij. It goud ferwiist nei de sângrûnen en it read nei de heide fan eartiids.

De flagge is in kopy fan it wapen en wiist dêrmei himsels.

Untwerp: J.C. Terluin, lid F.R.f.H.

222

Ealahuzen

Wapen fan Elahuizen / Ealahuzen yn de gemeente Gaasterlân-Sleat

Wapen: yn blau in op in weagjende griene skyldfoet farrend kofskip fan sulver mei syl en wimpel; it skip yn de skyldhoeken aan de rjochterkant beselskippe fan in gouden sinne en oan de lofter kant fan in swaaide sulveren heale moanne.

De registraasje fan it wapen fan Ealahuzen past yn it stribjen fan de Rie om (yn oerlis mei it doarp) safolle mooglik âldere doarpswapens, al dan net oanpast of fermeardere, fêst te lizzen.

De boarne fan it wapen soe in net mear besteand hingelboerd wêze fan herberch: "It Wapen fan Ealahuzen". De boel is lykwols yn 1921 ôfbaarnd.

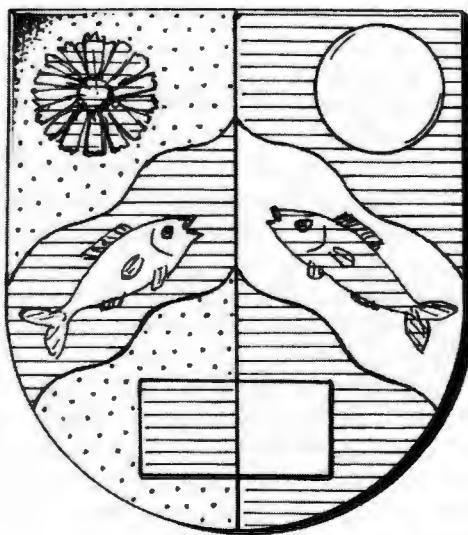
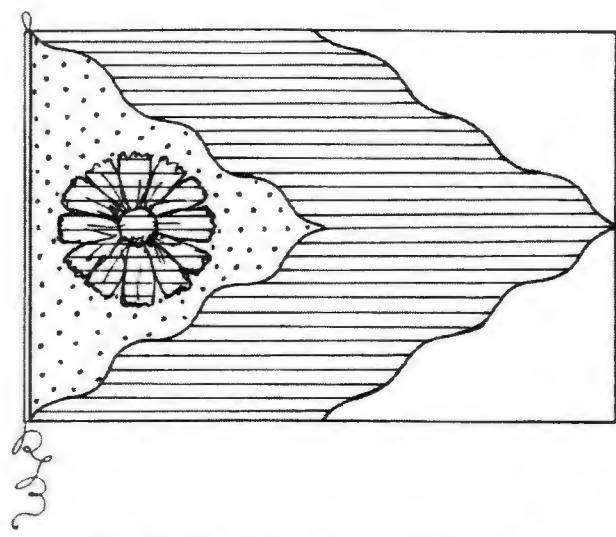
Dat wapen is earder al publiekeарre troch mr. A.M. Miedema yn "It Heitelân" fan 1940 (mei tekeningen fan mr. A. Steenkamp) en troch K. Sierksma yn de "Friese Koerier" fan 13 novimber 1957, yn de rige "Heraldyk yn Fryslân" XVI. Sierksma hat yn dat artikel mei rjocht en reden inkelde beswieren tsjin de sylfiering fan it ôfbyilde fartûch yn "It Heitelân".

By it gearfoegjen yn 1967 fan de doarpkes Nyegea en Ealahuzen ta it nije doarp Ealahuzen is dat wapen troch de boargemaster ûntbleate. Foar dy gelegenheid is it wapen troch ús lid J.C. Terluin ferbettere. (Sjoch de "Leeuwarder Courant" van 27-12-1966 en 2-1-1967.)

Om't it wapen oant no ta noch nea offisjeel fêstlein wie, hat de Rie besletten dat no te dwaan.

Foar in flagge wie der (noch) net folle belangstelling yn it doarp, dat sadwaande is it ûntwerpen hjiroar op in leech pitsje setten.

Untwerp: in besteand wapen, oanpast troch J. C. Terluin, lid F.R.f.H.

De Falom

Wapen en flagge fan De Falom yn de gemeente Dantumadeel / Dantumadiel

Wapen: dield fan goud en blau, oer alles hinne in weagjende keper fan blau yn it goud en fan sulver yn it blau, belein mei twa nei inoar takearde fisken, pleatst yn de rjochting fan de keper, fan sulver yn it blau en fan blau yn it sulver; de keper yn it skyldhaad beselskippe rjochts fan in blauwe sükereiblom en lofts fan in sulveren penje en yn de skyldfoet fan in turf, fan blau yn it goud en fan sulver yn it blau.

Flagge: wyt mei in giele, weagjende lykskonkige broekingstrijehoek, mei de top op 'e midden fan de flagge en oanslutend in blauwe, weagjende lykskonkige broekingstrijehoek, ferlinge nei de broekside mei in $\frac{1}{2}$ flaggelingte en de top it midden fan de flechtside reitsjende; de giele broekingstrijehoek belein mei in blauwe sükereiblom fan 2/5 flaggehichte.

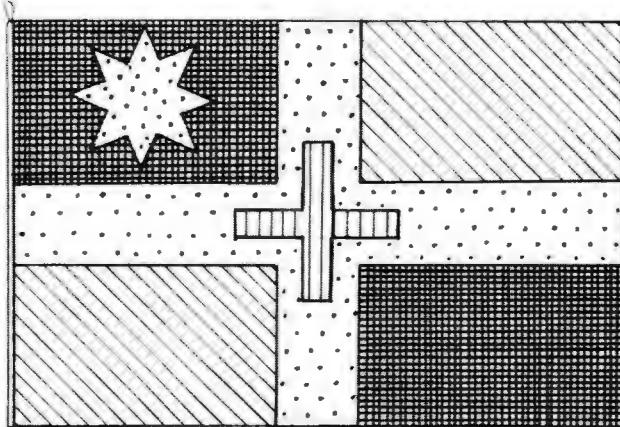
Taljochting: fan âlds wie De Falom in buorskip, mar sânt 1964 is it in doarp. It is úntstien troch feanterij dy't yn de 16de ieu begûn. De Falomster feart is doe ek groeven om it oerstallige wetter kwyt te reitsjen en om de turf ôf te fierien. It grutte neidiel fan dy feart wie, dat sâlt wetter, dat yn de eastkant fan it gebiet foarkaam, no it lân fierder ynkommekoe. Dêrom waarden der plannen foar in slûs makke, mar fanwege de sinteraasje is dy der nea kommen. Ynstee dêrfan kaam der in "overtoom" of "valom". Dat wie in konstruksje dêr't it skip oer hinne lutsen wurde koe, sa bleaunen swiet wetter en sâlt wetter dus dochs apart. Sa is de buorskip dus oan syn namme kommen.

Ien en oar wirdt foarsteld troch de dielde keper; blau tsjut it swiete wetter oan en sulver it sâlte wetter. De fisken jouwe oan, dat de fiskerij hjir eartiids ek fan grut belang wie.

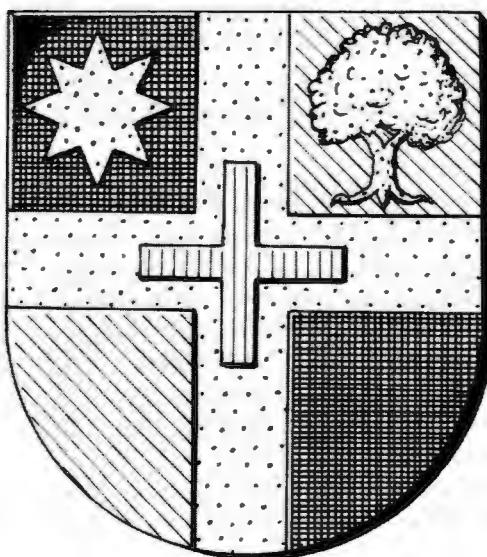
De sükereiblom ferwiist nei de teelt fan sükerei oant yn de foarige ieu ta en de penje ferwiist nei it tolhûs en de herberch, in wichtich plak fan gearkommen. De turf tsjut op de ferfeaning en is hjir fan blau en sulver, om oan te jaan dat it baggelder is dy't út it wetter helle wordt en boppedat in protte sâlt befettet.

De wapenkleuren binne yn de flagge werom te finen. De weagjende keper foarmet no it wichtichste oanpart: net mear dield, mar as ien gehiel om't de falom derút helle is en it wetter ien trochgeande wetterwei foarstelt. De giele kleur fan de earste trijehoek ferbyldet de sângûn mei de sükereiblom derop.

Untwerp: J.C. Terluin, lid F.R.f.H.

De
226

Nyegea (Sm.)

Wapen en flagge fan Nyegea yn de gemeente Smallingerland / Smellingerlân

Wapen: yn fjouweren: I en IV fan swart, II en III fan grien; oer de dielingslinen in gouden krús, belein mei in ferkarte read krús; it gouden krús yn it earste kertier beselskippe fan in gouden achtpuntige stjer en yn it twadde kertier fan in gouden útskuorde ikebeam.

Flagge: yn fjouweren fan swart en grien; oer de dielingslinen in giel krús, wêrfan't de earms in dikte hawwe fan 1/5 flaggehichte; it giele krús belein mei in ferkarte read krús, wêrfan't de earms in dikte hawwe fan 1/50 flaggehichte en in totale hichte en breedte fan 2/5 flaggehichte; yn de broektop yn 'e midden in giele achtpuntige stjer.

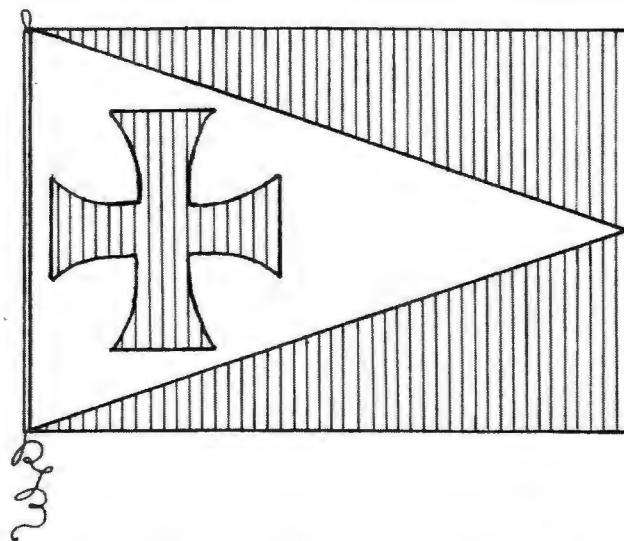
Taljochting: it wapen fan Nyegea is basearre op de lizzing fan it doarp. It krús jout de wegen oan en is fan goud om de sângrûn oan te jaan. De kleuren fan de kertieren foarmje in ferwizing nei it eardere grûngebrûk: swart foar it fean en grien foar de greiden.

It ferkarte reade krús stiet foar de bebouwing en it plak fan de tsjerke, dy stiet op de krusing fan de wegen by Nyegasterhoeke.

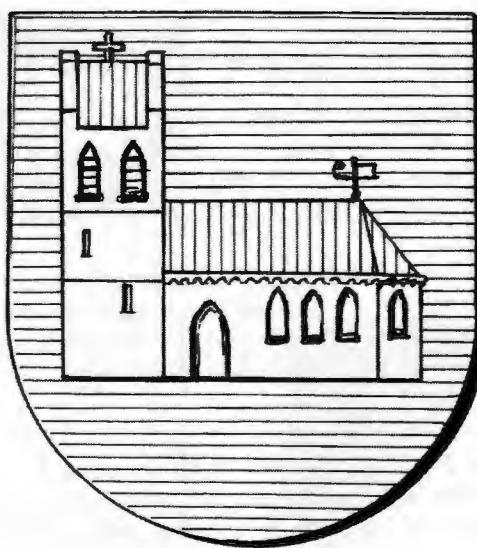
De achtpuntige stjer ferwiist nei de eardere buorskuppen: Eibertsgeasten, Stienkampen, de Nyegaster Fennen, de Hege Wei, de Wieren, de Westerein en de Tike. De ikebeam yn it twadde kertier foarmet in ferwizing nei de rykdom oan beammen yn dizze kontreien, mar kin ek sjoen wurde as symboal foar de Fryske Wâlden dêr't it doarp yn leit.

De flagge is fan it wapen ôflaat, allinne is de beam derút helle.

Untwerp: J.C. Terluin, lid F.R.f.H.

228

Readtsjerk

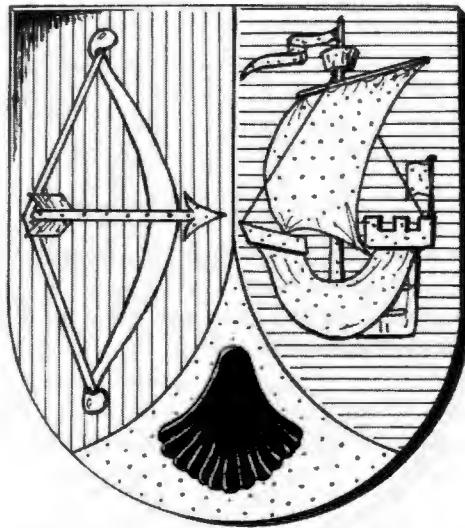
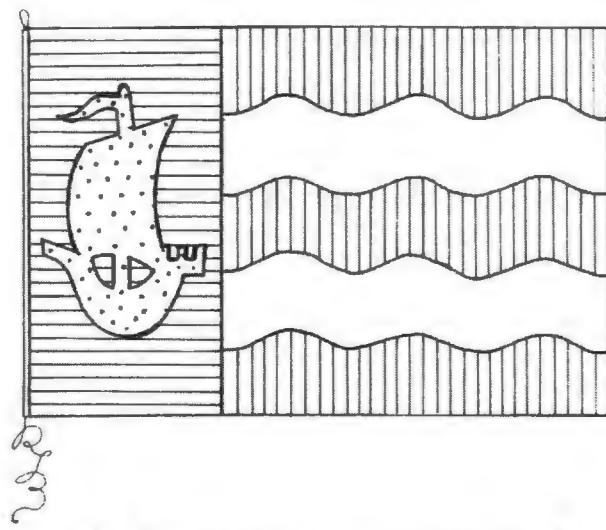
Wapen en flagge fan Readtsjerk yn de gemeente Dantumadeel / Dantumadiel

Wapen: yn blau in sulveren tsjerke mei in sealtektoer, tsjerke en toer mei in read tek en in sulveren krús op it tek fan de toer.

Flagge: yn read in wite broekingstrijehoek mei de punt rikkend oant de flechtside; de wite broekingstrijehoek belein mei in breedearmich read krús mei in hichte fan 1/5 flaggehichte.

Taljochting: Wapen en flagge fan Readtsjerk binne yn 1977 ûntstien, tegearre mei de doarpswapens en flaggen fan de Trynwâlden: Gytsjerk, Oentsjerk en Ryptsjerk. Letter binne foar de oare doarpen yn Tytsjerksteradiel ek wapens en flaggen ûntwurpen. Yn 1984 binne alle doarpswapens en -flaggen fan Tytsjerksteradiel tagelyk registrearre. Om't Readtsjerk yn Dantumadiel leit, bleauwen wapen en flagge fan dat doarp bûten de registraasje. Doe't de Rie fernommen hie, dat beide likegoed wol brûkt wurde, is besletten de registraasje úteinlik no dan dochs syn beslach krije te litten. It reade dak en de tsjerke foarmje it sprekkende elemint yn dat wapen. De punt yn de flagge stelt it dak fan 'e tsjerke foar en it krús wiist de wei fansels.

Untwerp: J.C. Terluin, lid F.R.f.H.

Oostmahorn - Esonstad

Wapen en flagge fan Oostmahorn - Esonstad yn de gemeente Dongeradeel / Dongeradiel

Wapen: dield: I. yn read in omkearde spande hânboge fan sulver, mei in gouden pylk; II. yn blau in kogge mei syl en wimpel fan goud; in yndreaune gouden punt, belein mei in swarte Sint -Jabiksskulp.

Flagge: fiif weagjende banen read en wyt, en oan de broekside in fertikale blauwe baan fan 1/3 flaggelingte, belein mei in giele kogge mei syl en wimpel, mei in hichte gelyk aan 3/5 flaggehichte.

Taljochting: Eastmahorn is in buorskip aan de kust fan de eardere Lauwerssee en wie foarhinne it plak dêr't de boat nei Skiermûntseach oanlei. Sûnt de ynpoldering fan de Lauwerssee kaam de clam op de rekreaasje te lizzen. It plan "Esonstad" is in part fan dy ûntjouwing.

Yn it read is in spande hânboge mei pylk opnommen as oantinken oan de skâns dy't oant it begin fan de 19de ieu bestien hat. Dy pylk en bôge steane ek as oantinken oan de famylje Toxopeus, en komme út it wapen fan dy famylje, dy't jierrenlang oan Eastmahorn ferbûn west hat. De pylk is nei it easten rjochte, dêr leit de see – de kant dêr't de fijân weikomme kin.

De kleurstelling is benammen dy fan Eastergoa – read en sulver. De kogge ferwiist nei de legindaryske hannelsstêd Esonstêd dy't yn de 13de ieu fersonken wêze soe. Hy is fan goud, as ferwizing nei it goud dat mei de hannel fertsjinne waard.

De yndreaune punt wiist nei "horn": yn it Frysk herne of hoeke / punt. De kleur ferwiist nei it seesân en de kokkel wurdt noch altyd fan de boaiem fiske.

De flagge is basearre op dy fan Eastergoa, de wite banen binne hjir weagjend opnommen om de see oan te tsjutten. Oan de broekside is de kogge fan it wapen opnommen.

Om't Eastmahorn net de status "doarp" hat, en wapen en flagge ek foar it grutste part ûntwurpen binne foar de "histoaryske" útwreiding "Oostmahorn - Esonstad" by dat buorskip, wurde wapen en flagge registrarre súnder de status fan doarpswapen en -flagge. .

Untwerp: J.C. Terluin, lid F.R.f.H.

